။ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

သံယုတ္တနိကာယေ

သဠာယတနဝဂ္ဂ-အဋ္ဌကထာ

၁. သဠာယတနသံယုတ္တံ

၁. အနိစ္စဝဂ္ဂေါ

၁. အဇ္ဈတ္တာနိစ္စသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁. သဠာယတနဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **စက္ခုန္တိ** ဒွေ စက္ခူနိ – ဉာဏစက္ခု စေဝ မံသစက္ခု စ။ တတ္ထ **ဉာဏစက္ခု** ပဉ္စဝိဓံ – ဗုဒ္ဓစက္ခု, ဓမ္မစက္ခု, သမန္တစက္ခု, ဒိဗ္ဗစက္ခု, ပညာစက္ခူတိ။ တေသု ဗုဒ္ဓစက္ခု နာမ အာသယာနုသယဉာဏဉ္စေဝ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏဉ္စ, ယံ – ''ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော''တိ (မဟာဝ. ၉; မ. နိ. ၁.၂၈၃; ၂.၃၃၈) အာဂတံ ။ ဓမ္မစက္ခု နာမ ဟေဋ္ဌိမာ တယော မဂ္ဂါ တီဏိ စ ဖလာနိ, ယံ – ''ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒီ''တိ (မဟာဝ. ၁၆; မ. နိ. ၂.၃၉၅) အာဂတံ။ သမန္တစက္ခု နာမ သဗ္ဗညုတညာဏံ, ယံ – ''ပါသာဒမာရုယှ သမန္တစက္ခူ''တိ (မဟာဝ. ၈; မ. နိ. ၁.၂၈၂; ၂.၃၃၈) အာဂတံ။ ဒိဗ္ဗစက္ခု နာမ အာလောကဖရဏေန ဥပ္ပန္နံ ဉာဏံ, ယံ – ''ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေနာ''တိ (ပါရာ. ၁၃; မ. နိ. ၂.၃၄၁) အာဂတံ။ ပညာစက္ခု နာမ စတုသစ္စပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ, ယံ – ''စက္ခုံ ဥဒပါဒီ''တိ (သံ. နိ. ၅.၁၀၈၁; မဟာဝ. ၁၅) အာဂတံ။

မံသစက္ခုပိ ဒုဝိဓံ – သသမ္ဘာရစက္ခု, ပသာဒစက္ခူတိ။ တေသု ယွာယံ အက္ခိကူပကေ အက္ခိပဋလေဟိ ပရိဝါရိတော မံသပိဏ္ဍော, ယတ္ထ စတဿော ဓာတုယော ဝဏ္ဏဂန္ဓရသောဇာ သမ္ဘဝေါ ဇီဝိတံ ဘာဝေါ စက္ခုပသာဒော ကာယပသာဒေါတိ သင်္ခေပတော တေရသ သမ္ဘာရာ ဟောန္တိ။ ဝိတ္ထာရတော ပန စတဿော ဓာတုယော ဝဏ္ဏဂန္ဓရသောဇာ သမ္ဘဝေါတိ ဣမေ နဝ စတုသမုဋ္ဌာနဝသေန ဆတ္တိံသ, ဇီဝိတံ ဘာဝေါ စက္ခုပသာဒော ကာယပသာဒေါတိ ဣမေ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာ တာဝ စတ္တာရောတိ စတ္တာလီသ သမ္ဘာရာ ဟောန္တိ။ ဣဒံ သသမ္ဘာရစက္ခု နာမ။ ယံ ပနေတ္ထ သေတမဏ္ဍလပရိက္ခိတ္တေန ကဏှမဏ္ဍလေန ပရိဝါရိတေ ဒိဋ္ဌိမဏ္ဍလေ သန္နိဝိဋ္ဌံ ရူပဒဿနသမတ္ထံ ပသာဒမတ္တံ, ဣဒံ ပသာဒစက္ခု နာမ။ တဿ တတော ပရေသဉ္စ သောတာဒီနံ ဝိတ္ထာရကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာဝ။

တတ္ထ ယဒိဒံ ပသာဒစက္ခု, တံ ဂဟေတွာ ဘဂဝါ – **စက္ခုံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စ** န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ – ''စတူဟိ ကာရဏေဟိ အနိစ္စံ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တတာယာ''တိအာဒိနာ နယေန ဝိတ္ထာရကထာ ဟေဋ္ဌာ ပကာသိတာယေဝ။ **သောတမ္ပိ** ပသာဒသောတမေဝ အဓိပ္ပေတံ, တထာ **ဃာနဇိဝှာကာယာ။ မနော**တိ တေဘူမကသမ္မသနစာရစိတ္တံ။ ဣတိ ဣဒံ သုတ္တံ ဆသု အဇ္ဈတ္တိကာယတနေသု တီဏိ လက္ခဏာနိ ဒဿေတွာ ကထိတေ ဗုဇ္ဈနကာနံ အဇ္ဈာသယေန ဝုတ္တံ။

၂-၃. အဇ္ဈတ္တဒုက္ခသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂-၃. ဒုတိယံ ဒွေဝ လက္ခဏာနိ, တတိယံ ဧကလက္ခဏံ ဒဿေတွာ ကထိတေ ဗုဇ္ဈနကာနံ အဇ္ဈာသယေန ဝုတ္တံ။ သေသာနိ ပန တေဟိ သလ္လက္ခိတာနိ တ တ္တောကေနေဝ တ သလ္လက္ခေဿန္တီတိ။

၄-၆. ဗာဟိရာနိစ္စသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၄-၆. စတုတ္ထေ **ရူပဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗာ** စတုသမုဋ္ဌာနာ, **သဒ္ဒေါ** ဒွိသမုဋ္ဌာနော, **ဓမ္မာ** တိ တေဘူမကဓမ္မာရမ္မဏံ။ ဣဒမ္ပိ ဗာဟိရေသု ဆသု အာယတနေသု တိလက္ခဏံ ဒဿေတွာ ကထိတေ ဗုဇ္ဈနကာနံ ဝသေန ဝုတ္တံ။ ပဉ္စမေ

ဆဋ္ဌေ စ ဒုတိယတတိယေသု ဝုတ္တသဒိသောဝ နယော။

၇-၁၂. အဇ္ဈတ္တာနိစ္စာတီတာနာဂတသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၇-၁၂. သတ္တမာဒီနိ အတီတာနာဂတေသု စက္ခွာဒီသု အနိစ္စလက္ခဏာဒီနိ သလ္လက္ခေတွာ ပစ္စုပ္ပန္နေသု ဗလဝက ဟေန ကိလမန္တာနံ ဝသေန ဝုတ္တာနိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

အနိစ္စဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၂. ယမကဝဂ္ဂေါ

၁-၄. ပဌမပုဗ္ဗေသမ္ဗောဓသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၃-၁၆. ယမကဝဂ္ဂဿ ပဌမဒုတိယေသု **အဇ္ဈတ္တိကာန**န္တိ အဇ္ဈတ္တဇ္ဈတ္တဝသေန အဇ္ဈတ္တိကာနံ။ သော ပန နေသံ အဇ္ဈတ္တိကဘာဝေါ ဆန္ဒရာဂဿ အဓိမတ္တဗလဝတာယ ဝေဒိတဗ္ဗော။ မနုဿာနဉှိ အန္တောဃရံ ဝိယ ဆ အဇ္ဈတ္တိကာယတနာနိ, ဃရူပစာရံ ဝိယ ဆ ဗာဟိရာယတနာနိ။ ယထာ နေသံ ပုတ္တဒာရဓနဓညပုဏ္ဏေ အန္တောဃရေ ဆန္ဒရာဂေါ အဓိမတ္တဗလဝါ ဟောတိ, တတ္ထ ကဿစိ ပဝိသိတုံ န ဒေန္တိ, အပ္ပမတ္တေန ဘာဇနသဒ္ဒမတ္တေနာပိ “ကိံ ဧတ”န္တိ? ဝတ္တာရော ဘဝန္တိ။ ဧဝမေဝံ ဆသု အဇ္ဈတ္တိကေသု အာယတနေသု အဓိမတ္တဗလဝဆန္ဒရာဂေါ ဟောတိ။ ဣတိ ဣမာယ ဆန္ဒရာဂဗလဝတာယ တာနိ “အဇ္ဈတ္တိကာနီ”တိ ဝုတ္တာနိ။ ဃရူပစာရေ ပန နေသံ တထာ ဗလဝါ ဟောတိ, တတ္ထ စရန္တေ မနုဿေပိ စတုပ္ပဒါနိပိ န သဟသာ နိဝါရေန္တိ။ ကိဉ္စာပိ န နိဝါရေန္တိ, အနိစ္ဆန္တာ ပန ပသုပစ္ဆိမတ္တမ္ပိ ဂဟိတုံ န ဒေန္တိ။ ဣတိ နေသံ တတ္ထ န အဓိမတ္တဗလဝဆန္ဒရာဂေါ ဟောတိ။ ရူပါဒီသုပိ တထေဝ န အဓိမတ္တဗလဝဆန္ဒရာဂေါ, တသ္မာ တာနိ “ဗာဟိရာနီ”တိ ဝုတ္တာနိ။ ဝိတ္ထာရတော ပန အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာဝ။ သေသံ ဒွီသုပိ သုတ္တေသု ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။ တထာ တတိယစတုတ္ထေသု။

၅-၆. ပဌမနောစေအဿာဒသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၇-၁၈. ပဉ္စမေ **နိဿဋာ**တိ နိက္ခန္တာ။ **ဝိသညုတ္တာ**တိ နောသံယုတ္တာ။ **ဝိပ္ပမုတ္တာ**တိ နော အဓိမုတ္တာ။ **ဝိမရိယာဒီကတေန စေတသာ**တိ နိမ္မရိယာဒီကတေန စေတသာ။ ယဉှိ ကိလေသဇာတံ ဝါ ဝဋ္ဋံ ဝါ အပ္ပဟီနံ ဟောတိ, တေန သေခာနံ စိတ္တံ သမရိယာဒီကတံ နာမ။ ယံ ပဟီနံ, တေန ဝိမရိယာဒီကတံ။ ဣဓ ပန သဗ္ဗသော ကိလေသာနဉ္စေဝ ဝဋ္ဋဿ စ ပဟီနတ္တာ ဝိမရိယာဒီကတေန ကိလေသဝဋ္ဋမရိယာဒံ အတိက္ကန္တေန စိတ္တေန ဝိဟရိံသူတိ အတ္ထော။ ဆဋ္ဌေပိ ဧသေဝ နယော။ ဆသုပိ ပနေတေသု သုတ္တေသု စတုသစ္စမေဝ ကထိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၇-၁၀. ပဌမာဘိနန္ဒသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၉-၂၂. သတ္တမာဒီသု စတူသု ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋမေဝ ကထိတံ။ အနုပုဗ္ဗကထာ ပန နေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။

ယမကဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

၃. သဗ္ဗဝဂ္ဂေါ

၁. သဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃. သဗ္ဗဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **သဗ္ဗံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ**တိ သဗ္ဗံ နာမ စတုဗ္ဗိဓံ – သဗ္ဗသဗ္ဗံ, အာယတနသဗ္ဗံ, သက္ကာယသဗ္ဗံ, ပဒေသသဗ္ဗန္တိ။ တတ္ထ –

“န တဿ အဒိဋ္ဌမိဓအတ္ထိ ကိဉ္စိ၊
အထော အဝိညာတမဇာနိတဗ္ဗံ။
သဗ္ဗံ အဘိညာသိ ယဒတ္ထိ နေယျံ၊
တထာဂတော တေန သမန္တစက္ခူ”တိ။ (မဟာနိ. ၁၅၆; စူဠနိ. ဓောတကမာဏဝပုစ္ဆာနိဒ္ဒေသော ၃၂; ပဋိ. မ. ၁.၁၂၁) –

ဣဒံ သဗ္ဗသဗ္ဗံ နာမ။ “သဗ္ဗံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ, တံ သုဏာထာ”တိ (သံ. နိ. ၄.၂၄) ဣဒံ အာယတနသဗ္ဗံ နာမ။ “သဗ္ဗဓမ္မမူလပရိယာယံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမီ”တိ (မ. နိ. ၁.၁) ဣဒံ သက္ကာယသဗ္ဗံ နာမ။ “သဗ္ဗဓမ္မေသု ဝါ ပန ပဌမသမန္နာဟာရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ စိတ္တံ မနော မာနသံ။ပေ.။ တဇ္ဇာမနောဓာတု”တိ ဣဒံ ပဒေသသဗ္ဗံ နာမ။ ဣတိ ပဉ္စာရမ္မဏမတ္တံ ပဒေသသဗ္ဗံ။ တေဘူမကဓမ္မာ သက္ကာယသဗ္ဗံ။ စတုဘူမကဓမ္မာ အာယတနသဗ္ဗံ။ ယံကိဉ္စိ နေယျံ သဗ္ဗသဗ္ဗံ။ ပဒေသသဗ္ဗံ သက္ကာယသဗ္ဗံ န ပာပုဏာတိ, သက္ကာယသဗ္ဗံ အာယတနသဗ္ဗံ န ပာပုဏာတိ, အာယတနသဗ္ဗံ သဗ္ဗသဗ္ဗံ န ပာပုဏာတိ။ ကသ္မာ? သဗ္ဗညုတညာဏဿ အယံ နာမ ဓမ္မော အာရမ္မဏံ န ဟောတီတိ နတ္ထိတာယ။ ဣမသ္မိံ ပန သုတ္တေ အာယတနသဗ္ဗံ အဓိပ္ပေတံ။

ပစ္စက္ခာယာ တိ ပဋိက္ခိပိတွာ။ **တစာဝတ္ထုကမေဝဿာ** တိ, တဿ ဝါစာယ ဝတ္ထုမတ္တကမေဝ ဘဝေယျ။ ဣမာနိ ပန ဒွါဒသာယတနာနိ အတိက္ကမိတွာ အယံ နာမ အညော သဘာဝဓမ္မော အတ္ထီတိ ဒဿေတုံ န သက္ကုဏေယျ။ **ပုဋ္ဌော စ န သမ္ပာယေယျာ** တိ, “ကတမံ အညံ သဗ္ဗံ နာမာ”တိ? ပုစ္ဆိတော, “ဣဒံ နာမာ”တိ ဝစနေန သမ္ပာဒေတုံ န သက္ကုဏေယျ။ **ဝိဃာတံ အာပဇ္ဇေယျာ** တိ ဒုက္ခံ အာပဇ္ဇေယျ။ **ယထာ တံ, ဘိက္ခဝေ, အဝိသယသ္မိ** န္တိ ဧတ္ထ **တ**န္တိ နိပါတမတ္တံ။ **ယထာ**တိ ကာရဏဝစနံ, ယသ္မာ အဝိသယေ ပုဋ္ဌောတိ အတ္ထော။ အဝိသယသ္မိဉ္ဟိ သတ္တာနံ ဝိဃာတောဝ ဟောတိ, ကူဋာကရမတ္တံ သိလံ သီသေန ဥက္ခိပိတွာ ဂမ္ဘီရေ ဥဒကေ တရဏံ အဝိသယော, တထာ စန္ဒိမသူရိယာနံ အာကမိုတ္ဝာ ဟတနံ, တသ္မိံ အဝိသယေ ဝါယမန္တော ဝိဃာတမေဝ အာပဇ္ဇတိ, ဧဝံ ဣမသ္မိမ္ပိ အဝိသယေ ဝိဃာတမေဝ အာပဇ္ဇေယျာတိ အဓိပ္ပာယော။

၂. ပဟာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄. ဒုတိယေ **သဗ္ဗပ္ပဟာနာယာ** တိ သဗ္ဗဿ ပဟာနာယ။ **စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတ** န္တိ စက္ခုသမ္ဖဿံ မူလပစ္စယံ ကတွာ ဥပ္ပန္နာ သမ္ပဋိစ္ဆနသန္တီရဏဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဇဝနဝေဒနာ။ စက္ခုဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာယ ပန ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ သောတဒွါရာဒိဝေဒနာပစ္စယာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတ္ထ ပန **မနော**တိ ဘဝင်္ဂစိတ္တံ။ **ဓမ္မာ** တိ အာရမ္မဏံ။ **မနောဝိညာဏ**န္တိ သဟာဝဇ္ဇနကဇဝနံ။ **မနောသမ္ဖဿော** တိ ဘဝင်္ဂသဟဇာတော သမ္ဖဿော။ **ဝေဒယိတ**န္တိ သဟာဝဇ္ဇနဝေဒနာယ ဇဝနဝေဒနာ။ ဘဝင်္ဂသမ္ပယုတ္တာယ ပန ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ အာဝဇ္ဇနံ ဘဝင်္ဂတော အမောစေတွာ **မနော**တိ သဟာဝဇ္ဇနေန ဘဝင်္ဂံ ဒဿဗ္ဗံ။ **ဓမ္မာ** တိ အာရမ္မဏံ။ **မနောဝိညာဏ**န္တိ ဇဝနဝိညာဏံ။ **မနောသမ္ဖဿော** တိ ဘဝင်္ဂသဟဇာတော သမ္ဖဿော။ **ဝေဒယိတ**န္တိ ဇဝနသဟဇာတာ ဝေဒနာ။ သဟာဝဇ္ဇနေန ဘဝင်္ဂသဟဇာတာပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ယာ ပနေတ္ထ ဒေသနာ အနုသိဋ္ဌိအာဏာ, အယံ ပဏ္ဏတ္တိ နာမာတိ။

၃. အဘိညာပရိညာပဟာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅. တတိယေ **သဗ္ဗံ အဘိညာ ပရိညာ ပဟာနာယာ** တိ သဗ္ဗံ အဘိဇာနိတွာ ပရိဇာနိတွာ ပဇဟနတ္ထာယ။ **အဘိညာ ပရိညာ ပဟာတဗ္ဗ**န္တိ အဘိဇာနိတွာ ပရိဇာနိတွာ ပဟာတဗ္ဗံ။ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၄. ပဌမအပရိဇာနနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၆. စတုတ္ထေ **အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟ**န္တိ အနဘိဇာနန္တော အပရိဇာနန္တော အဝိရာဇေန္တော အပ္ပဇဟန္တော။ ဧတ္ထ စ **အဝိရာဇေန္တော** တိ အဝိဂစ္ဆာပေန္တော။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ တိဿောပိ ပရိညာ ကထိတာ ဟောန္တိ။ “အဘိဇာန”န္တိ ဟိ ဝစနေန ဉာတပရိညာ ကထိတာ, “ပရိဇာန”န္တိ ဝစနေန တီရဏပရိညာ, “ဝိရာဇယံ ပဇဟ”န္တိ ဒွီဟိ ပဟာနပရိညာတိ။

၅. ဒုတိယအပရိဇာနနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၇. ပဉ္စမေ **စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ** တိ ဟေဋ္ဌာ ဂဟိတရူပမေဝ ဂဟေတွာ ဒဿေတိ။ ဟေဋ္ဌာ တ အာဟထဂတံ ဂဟိတံ, ဣဓ အနာဟထဂတံ။ ဣဒံ ပနေတ္ထ သန္နိဋ္ဌာနံ – ဟေဋ္ဌာ အာဟထဂတမ္ပိ အနာဟထဂတမ္ပိ ဂဟိတမေဝ, ဣဓ ပန စက္ခုဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ တယော ခန္ဓာ။ တေ ဟိ စက္ခုဝိညာဏေန သဟ ဝိညာတဗ္ဗတ္တာ ''စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗာ''တိ ဝုတ္တာ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

၆. အာဒိတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၈. ဆဋ္ဌေ **ဂယာသီသေ**တိ ဂယာကမသ္သ ဟိ အဝိဒူရေ ဂယာတိ ဧကာ ပောက္ခရဏီပိ အတ္ထိ နဒီပိ, ဂယာသီသနာမကော ဟတ္ထိကုမ္ဘသဒိသော ပိဋ္ဌိပါသာဏောပိ, ယတ္ထ ဘိက္ခုသဟဿဿပိ ဩကာသော ပဟောတိ, ဘဂဝါ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ တေန ဝုတ္တံ ''ဂယာသီသေ''တိ။ **ဘိက္ခူ အာမန္တေသီ** တိ တေသံ သပ္ပာယဓမ္မဒေသနံ ဝိစိနိတွာ တံ ဒေသေဿာမီတိ အာမန္တေသိ။

တတ္ရာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ – ဣတော ကိရ ဒွါနဝုတိကပ္ပေ မဟိန္ဒော နာမ ရာဇာ အဟောသိ။ တဿ ဇေဋ္ဌပုတ္တော ဖုဿော နာမ။ သော ပူရိတပာရမီ ပစ္ဆိမဘဝိကသတ္တော, ပရိပါကဂတေ ဉာဏေ ဗောဓိမဏ္ဍံ အာရုယှ သဗ္ဗညုတံ ပဋိဝိဇ္ဈိ။ ရညော ကနိဋ္ဌပုတ္တော တဿ အဂ္ဂသာဝကော အဟောသိ, ပုရောဟိတပုတ္တော ဒုတိယသာဝကော။ ရာဇာ စိန္တေသိ – ''မယှံ ဇေဋ္ဌပုတ္တော နိက္ခမိတွာ ဗုဒ္ဓော ဇာတော, ကနိဋ္ဌပုတ္တော အဂ္ဂသာဝကော, ပုရောဟိတပုတ္တော ဒုတိယသာဝကော''တိ။ သော ''အမှာကံယေဝ ဗုဒ္ဓေါ, အမှာကံ ဓမ္မော, အမှာကံ သင်္ဃော''တိ ဝိဟာရံ ကာရေတွာ ဝိဟာရဒွါရတော ယာဝ အတ္တနော ဃရဒွါရာ ဥဘတော ဝေဠုဘိတ္တိကုဋ္ဋိကာဟိ ပရိက္ခိပိတွာ မတ္ထကေ သုဝဏ္ဏတာရကခစိတသမောသရိတဂန္ဓဒာမမာလာဒာမဝိတာနံ ဗန္ဓာပေတွာ ဟေဋ္ဌာ ရဇတဝဏ္ဏံ တလုကံ သန္ထရိတွာ ပုပ္ဖာနိ ဝိကိရာပေတွာ တေန မဂ္ဂေန ဘဂဝတော အာဂမနံ ကာရေသိ။

သတ္ထာ ဝိဟာရသ္မိံယေဝ ဌိတော စီဝရံ ပာရုပိတွာ အန္တောသာဏိယာဝ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ရာဇဂေဟံ အာဂစ္ဆတိ, ကတဘတ္တကိစ္စော အန္တောသာဏိယာဝ ဂစ္ဆတိ။ ကောစိ ကဋစ္ဆုဘိက္ခာမတ္တမ္ပိ အတုံ န လဘတိ။ တတော နာဂရာ ဥဇ္ဈာယိံသု, ''ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော, န စ မယံ ပုညာနိ ကာတုံ လဘာမ။ ယထာ ဟိ စန္ဒိမသူရိယာ သဗ္ဗေသံ အာလောကံ ကရောန္တိ, ဧဝံ ဗုဒ္ဓါ နာမ သဗ္ဗေသံ ဟိတတ္ထာယ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, အယံ ပန ရာဇာ သဗ္ဗေသံ ပုညစေတနံ အတ္တနောယေဝ အန္တော ပဝေသေတီ''တိ။

တဿ စ ရညော အညေ တယော ပုတ္တာ အတ္ထိ။ နာဂရာ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဟုတွာ သမ္မန္တယိံသု, ''ရာဇကုလေဟိ သဒ္ဓိံ အဋ္ဋော နာမ နတ္ထိ, ဧကံ ဥပာယံ ကရောမာ''တိ။ တေ ပစ္စန္တေ စောရေ ဥဋ္ဌာပေတွာ, ''ကတိပယာ ကမာ ပဟဋ္ဌာ''တိ သာသနံ အာဟရာပေတွာ ရညော အာရောစယိံသု။ ရာဇာ ပုတ္တေ ပက္ကောသာပေတွာ''တာတာ, အဟံ မဟလ္လကော, ဂစ္ဆထ စောရေ ဝူပသမေထာ''တိ ပေသေသိ။ ပယုတ္တစောရာ ဣတော စိတော စ အဝိပ္ပကိရိတွာ တေသံ သန္တိကမေဝ အာဂစ္ဆိံသု။ တေ အနာထသေ ကမေ ဝသေတွာ ''ဝူပသမိတာ စောရာ''တိ အာဂန္တွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌံသု။

ရာဇာ တုဋ္ဌော ''တာတာ, ဝရံ တေ ဒေမီ''တိ အာဟ။ တေ အဓိဝာသေတွာ ဂန္တွာ နာဂရေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တယိံသု, ''ရညာ အမှာကံ ဝရော ဒိန္နော။ ကိံ ဂဏှာမာ''တိ? အယျပုတ္တာ, တုမှာကံ ဟတ္ထိအဿာဒယော န ဒုလ္လဘာ, ဗုဒ္ဓရတနံ ပန ဒုလ္လဘံ, န သဗ္ဗကာလံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တုမှာကံ ဇေဋ္ဌဘာတိကဿ ဖုဿဗုဒ္ဓဿ ပဋိဇဂ္ဂနဝရံ ဂဏှထာတိ။ တေ ''ဧဝံ ကရိဿာမာ''တိ နာဂရာနံ ပဋိဿုဏိတွာ ကတမဿုကမ္မာ သုနှာတာ သုဝိလိတ္တာ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ, ''ဒေဝ, နော ဝရံ ဒေထာ''တိ ယာစိံသု။ ကိံ ဂဏှိဿထ တာတာတိ? ဒေဝ, အမှာကံ ဟတ္ထိအဿာဒီဟိ အတ္ထော နတ္ထိ, ဇေဋ္ဌဘာတိကဿ နော ဖုဿဗုဒ္ဓဿ ပဋိဇဂ္ဂနဝရံ ဒေထာတိ။ ''အယံ ဝရော န သက္ကာ မယာ ဇီဝမာနေန အတု''န္တိ ဒွေ ကဏ္ဏေ ပိဒဟိ။ ''ဒေဝ, န တုမှေ ဟ အမှေဟိ ဗလက္ကာရေန ဝရံ အပိတာ, တုမှေဟိ အတ္တနော ရုစိယာ တုဋ္ဌေဟိ ဒိန္နော။ ကိံ, ဒေဝ, ရာဇကုလဿ ဒွေ ကထာ ဝဋ္ဋန္တီ''တိ? သစ္စဝါဒိတာယ ဘဏိံသု။

ရာဇာ ဝိနိဝတ္တိတုံ အလဘန္တော – ‘‘တာတာ, သတ္တ သံဝစ္ဆရေ သတ္တ မာသေ သတ္တ စ ဒိဝသေ ဥပဋ္ဌဟိတွာ တုမှာကံ ဒဿာမီ’’တိ အာဟ။ ‘‘သုန္ဒရံ, ဒေဝ, ပါဋိဘောဂံ ဒေထာ’’တိ။ ‘‘ကိဿ ပါဋိဘောဂံ တာတာ’’တိ? ‘‘တွေ့ကံ ကာလံ အမရဏပါဋိဘောဂံ ဒေဝ’’တိ။ ‘‘တာတာ, အယုတ္တံ ပါဋိဘောဂံ အာပေထ, န သက္ကာ ဧဝံ ပါဋိဘောဂံ အာတုံ, တိဏဂ္ဂေ ဥဿာဝဗိန္ဒုသဒိသံ သတ္တာနံ ဇီဝိတ’’န္တိ။ ‘‘နော စေ, ဒေဝ, ပါဋိဘောဂံ ဒေထ, မယံ အန္တရာ မတာ ကိံ ကုသလံ ကရိဿာမာ’’တိ? ‘‘တေန ဟိ, တာတာ, ဆ သံဝစ္ဆရာနိ ဒေထာ’’တိ။ ‘‘န သက္ကာ, ဒေဝ’’တိ။ ‘‘တေန ဟိ ပဉ္စ, စတ္တာရိ, တီဏိ, ဒွေ, ဧကံ သံဝစ္ဆရံ ဒေထ’’။ ‘‘သတ္တ, ဆ မာသေ ဒေထ။ပေ.။ မာသမတ္တံ ဒေထာ’’တိ။ ‘‘န သက္ကာ, ဒေဝ’’တိ။ ‘‘တေန ဟိ သတ္တဒိဝသမတ္တံ ဒေထာ’’တိ။ ‘‘သာဓု, ဒေဝါတိ သတ္တ ဒိဝသေ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု’’။ ရာဇာ သတ္တ သံဝစ္ဆရေ သတ္တ မာသေ သတ္တ ဒိဝသေ ကတ္တဗ္ဗသက္ကာရံ သတ္တသုယေဝ ဒိဝသေသု အကာသိ။

တတော ပုတ္တာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ သတ္တာရံ ပေသေတုံ အဋ္ဌဥသဘဝိတ္ထတံ မဂ္ဂံ အလင်္ကာရာပေသိ, မဇ္ဈဋ္ဌာနေ စတုဥသဘပ္ပမာဏံ ပဒေသံ ဟတ္ထိဟိ မဒ္ဒာပေတွာ ကသိဏမဏ္ဍလသဒိသံ ကတွာ တလုကာယ သန္ထရာပေတွာ ပုပ္ဖာဘိကိဏ္ဏမကာသိ, တတ္ထ တတ္ထ ကဒလိယော စ ပုဏ္ဏဃဋေ စ ဌပာပေတွာ ဓဇပဋာကာ ဥက္ခိပာပေသိ။ ဥဘတော ဥဘတော ပဿေ ဟေက္ခရဏီ ခဏာပေသိ, အပရဘာဂေ ဒွီသု ပဿေသု ဂန္ဓမာလာပုပ္ဖပဏေ ပသာရာပေသိ။ မဇ္ဈဋ္ဌာနေ စတုဥသဘဝိတ္ထာရဿ အလင်္ကတမဂ္ဂဿ ဥဘောသု ပဿေသု ဒွေ ဒွေ ဥသဘဝိတ္ထာရေ မဂ္ဂေ ခာဏုကဏ္ဋကေ ဟရာပေတွာ ဒဏ္ဍဒီပိကာယော ကာရာပေသိ။ ရာဇပုတ္တာပိ အတ္တနော အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနေ သောဠသဥသဘမဂ္ဂံ တထေဝ အလင်္ကာရာပေသုံ။

ရာဇာ အတ္တနော အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနဿ ကေဒာရသီမံ ဂန္တွာ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ ပရိဒေဝမာနော, ‘‘တာတာ, မယှံ ဒက္ခိဏက္ခိ ဥပ္ပာဋေတွာ ဂဏှန္တာ ဝိယ ဂစ္ဆထ, ဧဝံ ဂဏှိတွာ ဂတာ ပန ဗုဒ္ဓါနံ အနုစ္ဆဝိကံ ကရေယျာထ။ မာ သုရာသောဏ္ဍာ ဝိယ ပမတ္တာ ဝိစရိတ္ထာ’’တိ အာဟ။ တေ ‘‘ဇာနိဿာမ မယံ, ဒေဝ’’တိ သတ္ထာရံ ဂဟေတွာ ဂတာ, ဝိဟာရံ ကာရေတွာ သတ္ထု နိယျာတေတွာ တတ္ထ သတ္ထာရံ ပဋိဇဂ္ဂန္တာ ကာလေန ထေရာသနေ, ကာလေန မဇ္ဈိမာသနေ, ကာလေန သင်္ဃနဝကာသနေ တိဋ္ဌန္တိ။ အနံ့ ဥပပရိက္ခမာနာနံ တိဏ္ဏမ္ပိ ဇနာနံ ဧကသဒိသမေဝ အဟောသိ။ တေ ဥပကဋ္ဌာယ ဝဿူပနာယိကာယ စိန္တယိံသု – ‘‘ကထံ နု ခော သတ္ထု အဇ္ဈာသယံ ဂဏှေယျာမာ’’တိ? အထ နေသံ ဧတဒဟောသိ – ‘‘ဗုဒ္ဓါ နာမ ဓမ္မဂရုနော, န အာမိသဂရုနော, သီလေ ပတိဋ္ဌမာနာ မယံ သတ္ထု အဇ္ဈာသယံ ဂဟေတုံ သက္ခိဿာမာ’’တိ အနသံဝိဓာယကေ မနုဿေ ပက္ကောသာပေတွာ, ‘‘တာတာ, က္ကမိနာဝ နီဟာရေန ယာဂုဘတ္တခါဒနီယာဒီနိ သမ္ပာဒေန္တာ အနံ့ ပဝတ္တေထာ’’တိ ဝတွာ အနသံဝိဓာဟနပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိံသု။

အထ နေသံ ဇေဋ္ဌဘာတာ ပဉ္စသတေ ပုရိသေ အာဒာယ ဒသသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာယ ဒွေ ကာသာယာနိ အစ္ဆာဒေတွာ ကပ္ပိယံ ဥဒကံ ပရိဘုဉ္ဇမာနော တသံ ကပ္ပေသိ။ မဇ္ဈိမော တီဟိ, ကနိဋ္ဌော ဒွီဟိ ပုရိသသတေဟိ သဒ္ဓိံ တထေဝ ပဋိပဇ္ဇိ။ တေ ယာဝဇီဝံ သတ္ထာရံ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ သတ္ထာ တေသံယေဝ သန္တိကေ ပရိနိဗ္ဗာယိ။

တေပိ ကာလံ ကတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ဒွေနဝုတိကပ္ပေ မနုဿလောကတော ဒေဝလောကံ, ဒေဝလောကတော စ မနုဿလောကံ သံသရန္တာ အမှာကံ သတ္ထုကာလေ ဒေဝလောကာ စဝိတွာ မနုဿလောကေ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ တေသံ အနဂ္ဂေ ဗျာဝဋော မဟာအမစ္စော အင်္ဂမဂဓာနံ ရာဇာ ဗိမ္ဗိသာရော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တေ တဿေဝ ရညော ရဋ္ဌေ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ ဇေဋ္ဌဘာတာ ဇေဋ္ဌောဝ ဇာတော, မဇ္ဈိမကနိဋ္ဌာ မဇ္ဈိမကနိဋ္ဌာယေဝ။ ယေပိ တေသံ ပရိတရမနုဿာ, တေ ပရိတရမနုဿာဝ ဇာတာ။ တေ ဝုဒ္ဓိမန္ဝာယ တယောပိ ဇနာ တံ ပုရိသသဟဿံ အာဒာယ နိက္ခမိတွာ တာပသာ ဟုတွာ ဥရုဝေလာယံ နဒီတီရေယေဝ ဝသိံသု။ အင်္ဂမဂဓဝါသိနော မာသေ မာသေ တေသံ မဟာသက္ကာရံ အဘိဟရန္တိ။

အထ အမှာကံ ဗောဓိသတ္တော ကတာဘိနိက္ခမနော အနုပုဗ္ဗေန သဗ္ဗညုတံ ပတွာ ပဝတ္တိတဝရဓမ္မစက္ကော ယသာဒယော ကုလပုတ္တေ ဝိနေတွာ သဋ္ဌိ အရဟန္တေ ဓမ္မဒေသနတ္ထာယ ဒိသာသု ဥယျောဇေတွာ သယံ ပတ္တစီဝရမာဒာယ – ‘‘တေ တယော ဇဋိလဘာတိကေ ဒမေဿာမီ’’တိ ဥရုဝေလံ ဂန္တွာ အနေကေဟိ ပါဋိဟာရိယသတေဟိ တေသံ ဒိဋ္ဌိံ ဘိန္ဒိတွာ တေ ပဗ္ဗာဇေသိ။ သော တံ က္ကဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရဓရံ သမဏသဟဿံ အာဒာယ ဂယာသီသံ ဂန္တွာ တေဟိ ပရိဝာရိတော နိသီဒိတွာ, – ‘‘ကတရာ နု ခော ဧတေသံ ဓမ္မကထာ သပ္ပာယာ’’တိ စိန္တေန္တော, ‘‘က္ကမေ

သာယံပဟတံ အဂ္ဂိံ ပရိစရန္တိ၊ ဣမေသံ ဒွတဒသာယတနာနိ အာဒိတ္တာနိ သမ္ပဇ္ဇလိတာနိ ဝိယ ကတွာ ဒေသေသ္သာမိ, ဧဝံ ဣမေ အရဟတ္တံ ပာပုဏိတုံ သက္ခိသ္သန္တီ''တိ သန္နိဋ္ဌာနမကာသိ။ အထ နေသံ တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ ဣမံ အာဒိတ္တပရိယာယံ အဘာသိ။ တေန ဝုတ္တံ – ''ဘိက္ခူ အာမန္တေသီတိ တေသံ သပ္ပာယဓမ္မဒေသနံ ဝိစိနိတွာ တံ ဒေသေသ္သာမီတိ အာမန္တေသီ''တိ။ တတ္ထ **အာဒိတ္တ** န္တိ ပဒိတ္တံ သမ္ပဇ္ဇလိတံ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဒုက္ခလက္ခဏံ ကထိတံ။

၇. အန္ဓဘူတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၉. သတ္တမေ **အန္ဓဘူတ** န္တိ အဓိဘူတံ အဇ္ဈောတ္ထဋံ, ဥပဒ္ဒုတန္တိ အတ္ထော။ ဣမသ္မိမ္ပိ သုတ္တေ ဒုက္ခလက္ခဏမေဝ ကထိတံ။

၈. သမုဂ္ဃာတသာရုပ္ပသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၀. အဋ္ဌမေ **သဗ္ဗမညိတသမုဂ္ဃာတသာရုပ္ပ** န္တိ သဗ္ဗေသံ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိမညိတာနံ သမုဂ္ဃာတာယ အနုစ္ဆဝိကံ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ သာသနေ။ **စက္ခုံ န မညတီ** တိ စက္ခုံ အဟန္တိ ဝါ မမန္တိ ဝါ ပရောတိ ဝါ ပရဿာတိ ဝါ န မညတိ။ **စက္ခုသ္မိံ န မညတီ** တိ အဟံ စက္ခုသ္မိံ, မမ ကိဉ္စနပလိဗောဓော စက္ခုသ္မိံ ပရော စက္ခုသ္မိံ, ပရဿ ကိဉ္စနပလိဗောဓော စက္ခုသ္မိန္တိ န မညတိ။ **စက္ခုတော န မညတီ**တိ အဟံ စက္ခုတော နိဂ္ဂတော, မမ ကိဉ္စနပလိဗောဓော စက္ခုတော နိဂ္ဂတော, ပရော စက္ခုတော နိဂ္ဂတော, ပရဿ ကိဉ္စနပလိဗောဓော စက္ခုတော နိဂ္ဂတောတိ ဧဝမ္ပိ န မညတိ, တဏှာမာနဒိဋ္ဌိမညနာနံ ဧကမ္ပိ န ဥပ္ပာဒေတီတိ အတ္ထော။ **စက္ခုံ မေတိ န မညတီ** တိ မမ စက္ခုန္တိ န မညတိ, မမတ္တဘူတံ တဏှာမညနံ န ဥပ္ပာဒေတီတိ အတ္ထော။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ စတုစတ္တာလီသာယ ဌာနေသု အရဟတ္တံ ပာပေတွာ ဝိပဿနာ ကထိတာ။

၉. ပဌမသမုဂ္ဃာတသပ္ပာယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၁. နဝမေ **သမုဂ္ဃာတသပ္ပာယာ** တိ သမုဂ္ဃာတဿ ဥပကာရဘူတာ။ **တတော တံ ဟောတိ အညထာ**တိ တတော တံ အညေနာကာရေန ဟောတိ။ **အညထာဘာဝီ ဘဝသတ္တော လောကော ဘဝမေဝါဘိနန္ဒတီ** တိ အညထာဘာဝံ ဝိပရိဏာမံ ဥပဂမနေန အညထာဘာဝီ ဟုတွာပိ ဘဝေသု သတ္တော လဂ္ဂော လဂိတော ပလိဗုဒ္ဓေါ အယံ လောကော ဘဝံ ယေဝ အဘိနန္ဒတိ။ **ယာဝတာ, ဘိက္ခဝေ, ခန္ဓဓာတုအာယတန** န္တိ, ဘိက္ခဝေ, ယတ္တကံ ဣဒံ ခန္ဓာ စ ဓာတုယော စ အာယတနာနိ စာတိ ခန္ဓဓာတုအာယတနံ။ **တမ္ပိ န မညတီ** တိ သဗ္ဗမ္ပိ န မညတီတိ ဟေဋ္ဌာ ဂဟိတမေဝ သံကဍ္ဎိတွာ ပုန ဒဿေတိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ အဋ္ဌစတ္တာလီသာယ ဌာနေသု အရဟတ္တံ ပာပေတွာ ဝိပဿနာ ကထိတာ။

၁၀. ဒုတိယသမုဂ္ဃာတသပ္ပာယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၂. ဒသမေ **တံ မမာ**တိအာဒီဟိ တီဟိ တီဟိ ပဒေဟိ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဂါဟေ ဒဿေတွာ တိပရိဝဋ္ဋနယေန ဒေသနာ ကတာ။ ပဋိဟာရဋ္ဌိယာ ပန တီသုပိ ဣမေသု သုတ္တေသု သဟ ဝိပဿနာယ စတ္တာရောပိ မဂ္ဂါ ကထိတာတိ။

သဗ္ဗဝဂ္ဂေါ တတိယော။

၄. ဇာတိဓမ္မဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၃၃-၄၂. ဇာတိဓမ္မဝဂ္ဂေ **ဇာတိဓမ္မ** န္တိ ဇာယနဓမ္မံ နိဗ္ဗတ္တနသဘာဝံ။ **ဇရာဓမ္မ** န္တိ ဇီရဏသဘာဝံ။ **ဗျာဓိဓမ္မ** န္တိ ဗျာဓိနော ဥပ္ပတ္တိပစ္စယဘာဝေန ဗျာဓိသဘာဝံ။ **မရဏဓမ္မ** န္တိ မရဏသဘာဝံ ။ **သောကဓမ္မ** န္တိ သောကဿ ဥပ္ပတ္တိပစ္စယဘာဝေန သောကသဘာဝံ။ **သံကိလေသိကဓမ္မ** န္တိ သံကိလေသိကသဘာဝံ။ **ခယဓမ္မ** န္တိ ခယဂမနသဘာဝံ။ **ဝယဓမ္မာ**ဒီသုပိ ဧသေဝ နယောတိ။

ဇာတိဓမ္မဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

၅. သဗ္ဗအနိစ္စဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၄၃-၅၂. အနိစ္စဝဂ္ဂေ **အဘိညေယျ** န္တိ ပဒေ ဉာတပရိညာ အာဂတာ, ဣတရာ ပန ဒွေ ဂဟိတာယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ပရိညေယျပဟာတဗ္ဗ** ပဒေသုပိ တီရဏပဟာနပရိညာဝ အာဂတာ, ဣတရာပိ ပန ဒွေ ဂဟိတာယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **သစ္ဆိကာတဗ္ဗ** န္တိ ပစ္စက္ခံ ကာတဗ္ဗံ။ **အဘိညာပရိညေယျ** န္တိ ဣဓာပိ ပဟာနပရိညာ အဝုတ္တာပိ ဂဟိတာယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဥပဒ္ဒုတ** န္တိ အနေကဂ္ဂဋ္ဌေန။ **ဥပဿဋ္ဌ** န္တိ ဥပဟတဋ္ဌေန။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

သဗ္ဗအနိစ္စဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

ပဌမော ပဏ္ဏာသကော။

၆. အဝိဇ္ဇာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၅၃-၆၂. အဝိဇ္ဇာဝဂ္ဂေ **အဝိဇ္ဇာ**တိ စတူသု သစ္စေသု အညာဏံ။ **ဝိဇ္ဇာ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂဝိဇ္ဇာ။ **အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော**တိ ဒုက္ခာနုတ္တဝသေနာပိ ဇာနတော ပဿတော ပဟီယတီယေဝ, ဣဓံ ပန အနိစ္စဝသေန ကထိတေ ဗုဇ္ဈနကပုဂ္ဂလဿ အဇ္ဈာသယေန ဝုတ္တံ။ ဧသေဝ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ အပိ စေတ္ထ **သံယောဇနာ**တိ ဒသ သံယောဇနာနိ။ **အာသဝ**တိ စတ္တာရော အာသဝါ။ **အနုသယာ**တိ သတ္တ အနုသယာ။ **သဗ္ဗုပါဒါနပရိညာယ** တိ သဗ္ဗေသံ စတုန္နမ္ပိ ဥပါဒါနာနံ တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇာနနတ္ထာယ။ **ပရိယာဒါနာယ**တိ ခေပနတ္ထာယ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

အဝိဇ္ဇာဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

၇. မိဂဇာလဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမမိဂဇာလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၃. မိဂဇာလဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **စက္ခုဝိညေယျာ** တိ စက္ခုဝိညာဏေန ပဿိတဗ္ဗာ။ **သောတဝိညေယျာ** ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဣဋ္ဌာ** တိ ပရိယိဋ္ဌာ ဝါ ဟောန္တု မာ ဝါ, ဣဋ္ဌာရမ္မဏဘူတာတိ အတ္ထော။ **ကန္တာ** တိ ကမနီယာ။ **မနာပ**တိ မနဝဍ္ဎနကာ။ **ပိယရူပ**တိ ပိယဇာတိကာ။ **ကာမူပသံဟိတာ**တိ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေန ကာမေန ဥပသံဟိတာ **ရဇနီယာ**တိ ရဇ္ဇနီယာ, ရာဂုပ္ပတ္တိကာရဏဘူတာတိ အတ္ထော။ **နန္ဒီ** တိ တဏှာနန္ဒီ။ **သံယောဂေ**တိ သံယောဇနံ။ **နန္ဒိသံယောဇနသံယုတ္တော** တိ နန္ဒိဗန္ဓနေန ဗဒ္ဓေါ။ **အရညဝနပတ္ထာနိ** တိ အရညာနိ စ ဝနပတ္ထာနိ စ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ အဘိဓမ္မေ နိပ္ပရိယာယေန "နိက္ခမိတွာ ဗဟိ ဣန္ဒခီလာ သဗ္ဗမေတံ အရည"န္တိ (ဝိဘ. ၅၂၉) ဝုတ္တံ, တထာပိ ယံ တံ "ပဉ္စဓနုသတိကံ ပစ္ဆိမ"န္တိ (ပာရာ. ၆၅၄) အရညကင်္ဂနိပ္ဖာဒကံ သေနာသနံ ဝုတ္တံ, တဒေဝ အဓိပ္ပေတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဝနပတ္ထ** န္တိ ကမန္တံ အတိက္ကမိတွာ မနုဿာနံ အနုပစာရဋ္ဌာနံ, ယတ္ထ န ကသီယတိ န ဝပီယတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ –

"ဝနပတ္ထန္တိ ဒူရာနမေတံ သေနာသနာနံ အဓိဝစနံ။ ဝနပတ္ထန္တိ ဝနသဏ္ဍာနမေတံ, ဝနပတ္ထန္တိ ဘိံသနကာနမေတံ, ဝနပတ္ထန္တိ သလောမဟံသာနမေတံ, ဝနပတ္ထန္တိ ပရိယန္တာနမေတံ, ဝနပတ္ထန္တိ အမနုဿူပစာရာနံ သေနာသနာနမေတံ အဓိဝစန"န္တိ (ဝိဘ. ၅၃၁)။

ဧတ္ထ စ ပရိယန္တာနန္တိ ဣမံ ဧကံ ပရိယာယံ ဌပေတွာ သေသပရိယာယေဟိ ဝနပတ္ထာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ **ပန္တာနီ**တိ ပရိယန္တာနိ အတိဒူရာနိ။ **အပ္ပသဒ္ဒါနိ** တိ ဥဒုက္ခလမုသလအရကသဒ္ဒါဒီနံ အဘာဝေန အပ္ပသဒ္ဒါနိ။ **အပ္ပနိဂ္ဃောသာနီ**တိ တေသံ တေသံ နိန္နာဒမဟာနိဂ္ဃောသဿ အဘာဝေန အပ္ပနိဂ္ဃောသာနိ။ **ဝိဇနဝါတာနီ**တိ သဉ္စရဏဇနဿ သရီရဝါတဝိရဟိတာနိ။ **မနုဿရာဟဿေယျကာနီ** တိ မနုဿာနံ ရဟောကမ္မဿ အနုစ္ဆဝိကာနိ။ **ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပာနီ**တိ နိလီယနသာရုပ္ပာနိ။

၂. ဒုတိယမိဂဇာလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၄. ဒုတိယေ **နန္ဒိနိရောဓာ ဒုက္ခနိရောဓော** တိ တဏှာဟာနန္ဒိယာ နိရောဓေန ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ နိရောဓော။

၃-၅. ပဌမသမိဒ္ဓိမာရပဉှာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၆၅-၆၇. တတိယေ **သမိဒ္ဓီ** တိ အတ္တဘာဝဿ သမိဒ္ဓတာယ ဧဝံ လဒ္ဓနာမော။ တဿ ကိရ ထေရဿ အတ္တဘာ တော အဘိရူပေ အပောသိ ဟသာဒိကော, ဥက္ခိတ္တမာလာပုဋော ဝိယ အလင်္ကတမာလာဂဗ္ဘော ဝိယ စ သဗ္ဗာကာရ ဟရိပူရိယာ သမိဒ္ဓော။ တသ္မာ သမိဒ္ဓိတွေဝ သင်္ခံ ဂတော။ **မာရော**တိ မရဏံ ပုစ္ဆတိ။ **မာရပညတ္တီ** တိ မာရောတိ ပ ညတ္တိ နာမံ နာမဓေယ္ယံ။ **အတ္ထိ တတ္ထ မာရော တ မာရပညတ္တိ တ** တိ တတ္ထ မရဏံ တ မရဏန္တိ ဣဒံ နာမံ တ အတ္ထီတိ ဒဿေတိ။ စတုတ္ထံ ဥတ္တာနမေဝ, တထာ ပဉ္စမံ။

၆. သမိဒ္ဓိလောကပဉှာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၈. ဆဋ္ဌေ **လောကော**တိ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန လောကော။ ဣတိ မိဂဇာလတ္ထေရဿ အာယာစနသုတ္တတော ပဌာယ ပဉ္စသုပိ သုတ္တေသု ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋမေဝ ကထိတံ။

၇. ဥပသေနအာသီဝိသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၉. သတ္တမေ **သီတဝနေ**တိ ဧဝံနာမကေ သုသာနဝနေ။ **သပ္ပသောဏ္ဍိကပဗ္ဘာရေ** တိ သပ္ပဖဏသဒိသတာယ ဧဝံ လဒ္ဓနာမေ ပဗ္ဘာရေ။ **ဥပသေနဿာ** တိ ဓမ္မသေနာပတိနော ကနိဋ္ဌဘာတိကဥပသေနတ္ထေရဿ။ **အာသီဝိသော ပတိ တော ဟောတီ**တိ ထေရော ကိရ ကတဘတ္တကိစ္စော မဟာစီဝရံ ဂဟေတွာ လေဏစ္ဆာယာယ မန္ဒမန္ဒေန တတဟာန တတေန ဗီဇိယမာနော နိသီဒိတွာ ဒုပဋ္ဋနိတသနေ သူစိကမ္မံ ကရောတိ။ တသ္မိံ ခဏေ လေဏစ္ဆဒနေ ဒွေ အာသီဝိသ ပောတကာ ကီဠန္တိ။ တေသု ဧကော ပတိတွာ ထေရဿ အံသကူဋေ အဝတ္ထာသိ။ သော စ ဖုဋ္ဌဝိသော ဟောတိ။ တသ္မာ ပတိတဋ္ဌာနတော ပဌာယ ထေရဿ ကာယေ ဒီပသိခာ ဝိယ ဝဋ္ဋိ ပရိယာဒိယမာနမေဝဿ ဝိသံ ဩတိဏ္ဏံ။ ထေ ရော ဝိသဿ တထာဂမနံ ဒိသွာ ကိဉ္စာပိ တံ ပတိတမတ္တမေဝ ယထာပရိစ္ဆေဒေန ဂတံ, အတ္တနော ပန ဣဒ္ဓိဗလေန ''အယံ အတ္တဘာဝေ လေဏေ မာ ဝိနဿတူ''တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ။ **ပုရာယံ ကာယော ဣဓေဝ ဝိကိ ရတီ**တိ ယာဝ န ဝိကိရတိ, တာဝ နံ ဗဟိဒ္ဓာ နီဟရထာတိ အတ္ထော။ **အညထတ္တ** န္တိ အညထာဘာဝံ။ **ဣန္ဒြိယာနံ တ ဝိ ပရိဏာမ**န္တိ စက္ခုသောတာဒီနံ ဣန္ဒြိယာနံ ပကတိဝိဇဟနဘာဝံ။ **တတ္ထေဝ ဝိကိရီ** တိ ဗဟိ နီဟရိတွာ ဌပိတဋ္ဌာနေ မဉ္စ ကသ္မိံယေဝ ဝိကိရိ။

၈. ဥပဝါဏသန္ဒိဋ္ဌိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၀. အဋ္ဌမေ **ရူပပ္ပဋိသံဝေဒီ** တိ နီလပီတာဒိဘေဒံ အာရမ္မဏံ ဝဝတ္ထာပေန္တော ရူပံ ပဋိသံဝိဒိတံ ကရောတိ, တသ္မာ ရူပပ္ပဋိသံဝေဒီ နာမ ဟောတိ။ **ရူပရာဂပ္ပဋိသံဝေဒီ** တိ ကိလေသဿ အတ္ထိဘာဝေနေဝ ပန ရူပရာဂံ ပဋိသံဝိဒိတံ က ရောတိ နာမ, တသ္မာ ရူပရာဂပ္ပဋိသံဝေဒီတိ ဝုစ္စတိ။ **သန္ဒိဋ္ဌိကော** တိအာဒီနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ။ **နော စ ရူပရာဂပ္ပဋိသံဝေဒီ**တိ ကိလေသဿ နတ္ထိဘာဝေနေဝ န ရူပရာဂံ ပဋိသံဝိဒိတံ ကရောတိ နာမ, တသ္မာ ''နော စ ရူပရာဂပ္ပ ပဋိသံဝေဒီ''တိ ဝုစ္စတိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သေခာသေခာနံ ပစ္စဝေက္ခဏာ ကထိတာ။

၉. ပဌမဆဖဿာယတနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၁. နဝမေ **ဖဿာယတနာန** န္တိ ဖဿာကရာနံ။ **အဝုသိတ**န္တိ အဝုဋ္ဌံ။ **အာရကာ**တိ ဒူရေ။ **ဧတ္ထာဟံ, ဘန္တေ, အနဿသ**န္တိ, ဘန္တေ, အဟံ ဧတ္ထ အနဿသိံ, နဋ္ဌော နာမ အဟန္တိ ဝဒတိ။ ဘဂဝတာ – ''အယံ ဘိက္ခု 'အဟံ နာမ ဣမသ္မိံ သာသနေ နဋ္ဌော'တိ ဝဒတိ, ကိန္နု ခ္ဝဿ အညေသု ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန-ကသိဏကမ္မဋ္ဌာနာဒီသု အဘိယောဂေ ကေ အတ္ထီ''တိ စိန္တေတွာ, တမ္ပိ အပဿန္တော – ''ကတရံ နု ခေါ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဣမဿ သပ္ပာယံ ဘဝိဿ သတီ''တိ စိန္တေသိ။ တတော ''အာယတနကမ္မဋ္ဌာနမေဝ သပ္ပာယ''န္တိ ဒိသွာ တံ ကထေန္တော **တံ ကိံ မညသိ ဘိက္ခု**

ခူတိအာဒိမာဟ။ **သာစူတိ** တဿ ဗျာကရဏေ သမ္ပဟံသနံ။ **ဧသေဝန္တော ဒုက္ခဿာ** တိ အယမေဝ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ န္တော ပရိစ္ဆေဒော, နိဗ္ဗာနန္တိ အတ္ထော။

၁၀. ဒုတိယဆဖဿာယတနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၂. ဒသမေ **အနဿာသ** န္တိ နဿသိံ, နဋ္ဌော နာမမှီတိ ဉာဇ္ဇေဝ အတ္ထော။ **အာယတိံ အပုနဗ္ဘဝာယာ** တိ ဧဝံ ထ အာယတိံ အပုနဗ္ဘဝေ နာမ နိဗ္ဗာနံ, နိဗ္ဗာနတ္ထာယ ပဟီနံ ဘဝိဿတီတိ အတ္ထော။

၁၁. တတိယဆဖဿာယတနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၃. ဧကာဒသမေ **အနဿသ** န္တိ နဋ္ဌော, **ပနဿသ** န္တိ အတိနဋ္ဌော။ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

မိဂဇာလဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

၈. ဂိလာနဝဂ္ဂေါ

၁-၅. ပဌမဂိလာနသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၇၄-၇၈. ဂိလာနဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **အမုကသ္မိံ** န္တိ အသုကသ္မိံ။ အယမေဝ တ ဟဋ္ဌော။ **အပ္ပညာတော**တိ အညာတော အပာကဋော။ နဝေပိ ဟိ ကောစိ ပညာတော ဟောတိ ရာဟုလတ္ထေရော ဝိယ သုမနသာမဏေရော ဝိယ စ, အယံ ပန န ဝေ စေဝ အပညာတော စ။ သေသမေတ္ထ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။ တထာ ဉာတော ပရေသု စတူသု။

၆. ပဌမအဝိဇ္ဇာပဟာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၉. ဆဋ္ဌေ **အနိစ္စတော ဇာနတော**တိ ဒုက္ခာနတ္တဝသေန ဇာနတောပိ ပဟီယတိယေဝ, ဉာဒံ ပန အနိစ္စလက္ခဏံ ဒ ဿေတုံ တ ဝုတ္တေ ဗုဇ္ဈနကဿ အဇ္ဈာသယေန ဝုတ္တံ။

၇. ဒုတိယအဝိဇ္ဇာပဟာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၀. သတ္တမေ **သဗ္ဗေ ဓမ္မာ** တိ သဗ္ဗေ တေဘူမကဓမ္မာ။ **နာလံ အဘိနိဝေသာယာ**တိ အဘိနိဝေသပရာမာသဂ္ဂ ဟေန ဂဏှိတုံ န ယုတ္တာ။ **သဗ္ဗနိမိတ္တာနိ** တိ သဗ္ဗာနိ သင်္ခာရနိမိတ္တာနိ။ **အညတော ပဿတီ** တိ ယထာ အပရိညာ တာဘိနိဝေသော ဇနော ပဿတိ, တတော အညတော ပဿတိ။ အပရိညာတာဘိနိဝေသော ဟိ ဇနော သဗ္ဗနိမိတ္တာနိပိ အတ္တတော ပဿတိ။ ပရိညာတာဘိနိဝေသော ပန အနတ္တတော ပဿတိ, နော အတ္တတောတိ ဧဝံ ဉာမသ္မိံ သုတ္တေ အနတ္တလက္ခဏမေဝ ကထိတံ။

၈. သမ္ဗဟုလဘိက္ခုသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၁. အဋ္ဌမေ **ဉာမ နော**တိ ဧတ္ထ **နော**-ကာရော နိပာတမတ္တမေဝ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ကေဝလံ ဉာမ ဒုက္ခလ က္ခဏံ ကထိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၉. လောကပဉ္ဟာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၂. နဝမေ **လုဇ္ဇတီ** တိ ပလုဇ္ဇတိ ဘိဇ္ဇတိ။ ဉာမ အနိစ္စလက္ခဏံ ကထိတံ။

၁၀. ဖဂ္ဂုနပဉ္ဟာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၃. ဒသမေ **ဆိန္နပပဥ္စေ** တိ တဏှာပဟာပပဥ္စသ္မိံ ဆိန္နတ္တာ ဆိန္နပပဥ္စေ။ **ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ** တိ တဏှာဟာဝဋ္ဋုမသ္မိ သောဝ ဆိန္နတ္တာ ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ။ ကိံ ပုစ္ဆာမီတိ ပုစ္ဆတိ? အတိက္ကန္တဗုဒ္ဓေဟိ ပရိဟာရိတာနိ စက္ခုသောတာဒီနိ ပုစ္ဆာမီတိ ပုစ္ဆတိ။ အထ တ သစေ မဂ္ဂေ ဘာဝိတေပိ အနာဂတေ စက္ခုသောတာဒိဝဋ္ဋံ ဝဍ္ဎေယျ, တံ ပုစ္ဆာမီတိ ပုစ္ဆတီတိ။

ဂိလာနဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

၉. ဆန္နဝဂ္ဂေါ

၁. ပလောကဓမ္မသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၄. ဆန္နဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ပလောကဓမ္မန္တိ** ဘိဇ္ဇနကသဘာဝံ။ ဝေမေတ္ထ အနိစ္စလက္ခဏမေဝ ကထိတံ။

၂. သုညတလောကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၅. ဒုတိယေ **အတ္တနိယေနာ**တိ အတ္တနော သန္တကေန ပရိက္ခာရေန။ ဝေမေတ္ထ အနတ္တလက္ခဏမေဝ ကထိတံ။

၃. သံခိတ္တဓမ္မသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၆. တတိယံ ခန္ဓိယဝဂ္ဂေ အာနန္ဒောဝါဒေ (သံ. နိ. ၃.၈၃) ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၄. ဆန္နသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၇. စတုတ္ထေ **ဆန္နော** တိ ဇာနာမကော ထေရော, န အဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တထေရော။ **ပဋိသလ္လာနာ** တိ ဖလသမာပတ္တိတော။ **ဂိလာနပုစ္ဆကာ** တိ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာ။ ဂိလာနုပဋ္ဌာနံ နာမ ဗုဒ္ဓပသတ္ထံ ဗုဒ္ဓဝဏ္ဏိတံ, တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **သီသဝေဌံ ဒဒေယျာ**တိ သီသေ ဝေဌနံ သီသဝေဌံ, တဉ္စ ဒဒေယျ။ **သတ္ထ** န္တိ ဇီဝိတဟာရကသတ္ထံ။ **နာဝကင်္ခာမီ** တိ န ကင်္ခာမိ။ **ပရိစိဏ္ဏော** တိ ပရိစရိတော။ **မနာပေနာ**တိ မနဝဍ္ဎနကေန ကာယကမ္မာဒိနာ။ ဧတ္ထ စ သတ္ထု သေခါ ပရိစရန္တိ နာမ, အရဟာ ပရိစာရီ နာမ, ဘဂဝတ ပရိစိဏ္ဏော နာမ။

တေဉှိ, အာဝုသော, သာဝကဿ ပတိရူပ န္တိ, အာဝုသော, သာဝကဿ နာမ ဧတံ အနုစ္ဆဝိကံ။ **အနုပဝဇ္ဇ** န္တိ အပ္ပဝတ္တိကံ အပ္ပဋိသန္ဓိကံ။ **ပုစ္ဆာဝုသော သာရိပုတ္တ, သုတွာ ဝေဒိဿာမာ** တိ အယံ သာဝကပဝါရဏာ နာမ။ **ဧတံ မမာ**တိအာဒီနိ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟဝသေန ဝုတ္တာနိ။ **နိရောဓံ ဒိသွာ**တိ ခယဝယံ ဉတွာ။ **နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာတိ သမနုပဿာမီ**တိ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ သမနုပဿာမိ။ ဧတ္တကေသု ဌာနေသု ဆန္နတ္ထေရော သာရိပုတ္တတ္ထေရေန ပုစ္ဆိတံ ပဉှံ အရဟတ္တေ ပက္ခိပိတွာ ကထေသိ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ပန တဿ ပုထုဇ္ဇနဘာဝံ ဉတွာပိ တံ "ပုထုဇ္ဇနော"တိ တ "ခီဏာသဝေ"တိ တ အဝတွာ တုဏှီယေဝ အဟောသိ။ စုန္ဒတ္ထေရော ပနဿ ပုထုဇ္ဇနဘာဝံ သညာပေဿာမီတိ စိန္တေတွာ ဩဝါဒံ အဒါသိ။

တတ္ထ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ မာရဏန္တိကံ ဝေဒနံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော သတ္ထံ အာဟရာမီတိ ဝဒတိ, တသ္မာ ပုထုဇ္ဇနော အာယသ္မာ, တေန က္ဂဒမ္ပိ မနသိကရောဟီတိ ဒီပေတိ။ ယသ္မာ တ ဆန္နံ အာယတနာနံ နိရောဓံ ဒိသွာ တ စက္ခာဒီနိ တိဏ္ဏံ ဂါဟာနံ ဝသေန န သမနုပဿာမီတိ ဝဒသိ။ တသ္မာ က္ဂဒမ္ပိ တဿ ဘဂဝတော သာသနံ အာယသ္မတာ မနသိကာတဗ္ဗန္တိပိ ပုထုဇ္ဇနဘာဝမေဝ ဒီပေန္တော ဝဒတိ။ **နိစ္စကပ္ပ** န္တိ နိစ္စကာလံ။ **နိဿိတဿ** တိ တဏှာမာနဒိဋ္ဌီဟိ နိဿိတဿ။ **စလိတ**န္တိ ဝိပ္ဖန္ဒိတံ ဟောတိ။ ယထယိဒံ အာယသ္မတော ဥပ္ပန္နံ ဝေဒနံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တဿ "အဟံ ဝေဒယာမိ, မမ ဝေဒနာ"တိ အပ္ပဟီနဂ္ဂါဟဿ က္ဂအနိ ဝိပ္ဖန္ဒိတံ ဟောတိ, က္ဂမိနာပိ နံ "ပုထုဇ္ဇနောဝ တွံ"န္တိ ဝဒတိ။

ပဿဒ္ဓိ တိ ကာယစိတ္တပဿဒ္ဓိ, ကိလေသပဿဒ္ဓိ နာမ ဟောတီတိ အတ္ထော။ **နတိယာ**တိ တဏှာနတိယာ။ **အသတီ**တိ ဘဝတ္ထာယ အာလယနိကန္တိပရိယုဋ္ဌာနေ အသတိ။ **အာဂတိဂတိ န ဟောတီ**တိ ပဋိသန္ဓိဝသေန အာဂ

တိ နာမ, စုတိဝသေန ဂမနံ နာမ န ဟောတိ။ **စုတူပပာတော**တိ စဝနဝသေန စုတိ, ဥပပဇ္ဇနဝသေန ဥပပာတော။ **နေဝိဓ န ဟုရံ န ဥဘယမန္တရေနာ**တိ န ဣဓလောကေ န ပရလောကေ န ဥဘယတ္ထ ဟောတိ။ **ဧသေဝန္တော ဒုက္ခဿာ** တိ ဝဋ္ဋဒုက္ခကိလေသဒုက္ခဿ အယမေဝ အန္တော အယံ ပရိစ္ဆေဒော ပရိဝဋုမဘာဝေါ ဟောတိ။ အယမေဝ ဟိ ဧတ္ထ အတ္ထော။ ယေ ပန "ဥဘယမန္တရေနာ"တိ ဝစနံ ဂဟေတွာ အန္တရာဘဝံ ဣစ္ဆန္တိ, တေသံ ဝစနံ နိရတ္ထကံ။ အန္တရာဘဝဿ ဟိ ဘာဝေါ အဘိဓမ္မေ ပဋိက္ခိတ္တောယေဝ။ "အန္တရေနာ"တိ ဝစနံ ပန ဝိကပ္ပန္တရဒီပနံ။ တသ္မာ အယမေတ္ထ အတ္ထော – နေဝ ဣဓ န ဟုရံ, အပရော ဝိကပ္ပော န ဥဘယန္တိ။

သတ္တံ အာဟရေယျ တိ ဇီဝိတဟာရကသတ္ထံ အာဟရိ, အာဟရိတွာ ကဏ္ဍနာဠိံ ဆိန္ဒိ။ အထဿ တသ္မိံ ခဏေ မရဏဘယံ ဩက္ကမိ, ဂတိနိမိတ္တံ ဥပဋ္ဌာသိ။ သော အတ္တနော ပုထုဇ္ဇနဘာဝံ ဉတွာ, သံဝိဂ္ဂစိတ္တော ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ, သင်္ခါရေ ပရိဂ္ဂဏှန္တော အရဟတ္တံ ပတွာ, သမသီသီ ဟုတွာ ပရိနိဗ္ဗုတော။ **သမ္မုခာယေဝ အနုပဝဇ္ဇတာ ဗျာကတာ**တိ ကိဉ္စာပိ ဣဒံ ထေရဿ ပုထုဇ္ဇနကာလေ ဗျာကရဏံ ဟောတိ; ဧတေန ပန ဗျာကရဏေန အနန္တရာယမဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ အဟောသိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ တဒေဝ ဗျာကရဏံ ဂဟေတွာ ကထေသိ။

ဥပဝဇ္ဇကုလာနီ တိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗကုလာနိ။ ဣမိနာ ထေရော, "ဘန္တေ, ဧဝံ ဥပဋ္ဌာကေသု စ ဥပဋ္ဌာယိကာသု စ ဝိဇ္ဇမာနာသု သော ဘိက္ခု တုမှာကံ သာသနေ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ"တိ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပတ္တိယံ ကုလသံသဂ္ဂဒေါသံ ဒဿေန္တော ပုစ္ဆတိ။ အထဿ ဘဂဝါ ကုလေသု သံသဂ္ဂဘာဝံ ဒီပေန္တော **ဟောန္တိ ဟေတေ သာရိပုတ္တာ** တိအာဒိမာဟ။ ဣမသ္မိံ ကိရ ဌာနေ ထေရဿ ကုလေသု အသံသဋ္ဌဘာဝေါ ပာကဋော အဟောသိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

၅-၆. ပုဏ္ဏသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၈၈-၈၉. ပဉ္စမေ **တဉ္စေ** တိ တံ စက္ခုဝိညေယျံ ရူပဉ္စ။ **နန္ဒိသမုဒယာ ဒုက္ခသမုဒယော** တိ တဏှာယ သမောဓာနေန ပဉ္စက္ခန္ဓဒုက္ခဿ သမောဓာနံ ဟောတိ။ ဣတိ ဆသု ဒွါရေသု "နန္ဒိသမုဒယာ ဒုက္ခသမုဒယော"တိ ဣမိနာ ဒွါဝိနံ့ သစ္စာနံ ဝသေန ဝဋ္ဋံ မတ္ထကံ ပာပေတွာ ဒဿေသိ။ ဒုတိယနယေ **နိရောဓော မက္ကေ** တိ ဒွါဝိနံ့ သစ္စာနံ ဝသေန ဝိဝဋ္ဋံ မတ္ထကံ ပာပေတွာ ဒဿေသိ။ **ဣမိနာ တွဝံ ပုဏ္ဏာ** တိ ပာဋိယေက္ကော အနုသန္ဓိ။ ဧဝံ တာဝ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋဝသေန ဒေသနံ အရဟတ္တေ ပက္ခိပိတွာ ဣဒါနိ ပုဏ္ဏတ္ထေရံ သတ္တသု ဌာနေသု သီဟနာဒံ နဒာပေတုံ **ဣမိနာ တွဝန္တိ**အာဒိမာဟ။

စဏ္ဍာ တိ ဒုဋ္ဌာ ကိဗ္ဗိသာ။ **ဖရုသာ**တိ ကက္ခဠာ **အက္ကောသိဿန္တီ** တိ ဒသဟိ အက္ကောသဝတ္ထူဟိ အက္ကောသိဿန္တိ။ **ပရိဘာသိဿန္တီ** တိ "ကိံ သမဏော နာမ တွံ, ဣဒဉ္စိဒဉ္စ တေ ကရိဿာမာ"တိ တဇ္ဇေဿန္တိ။ **ဧဝမေတ္ထာ** တိ ဧဝံ မယှံ ဧတ္ထ ဘဝိဿတိ။ **ဒဏ္ဍေနာ** တိ စတုဟတ္ထဒဏ္ဍေန ဝါ ခဒိရဒဏ္ဍေန ဝါ ဃဋိကမုဂ္ဂရေန ဝါ။ **သတ္ထေနာ** တိ ဧကတောဓာရာဒိနာ သတ္ထေန။ **သတ္ထဟာရကံ ပရိယေသန္တီ** တိ ဇီဝိတဟာရကသတ္ထံ ပရိယေသန္တိ။ ဣဒံ ထေရော တတိယပါရာဇိကဝတ္ထုသ္မိံ အသုဘကထံ သုတွာ အတ္တဘာဝေန ဇိဂုစ္ဆန္တာနံ ဘိက္ခူနံ သတ္ထဟာရကပရိယေသနံ သန္ဓာယာဟ။ **ဒမူပသမေနာ**တိ ဧတ္ထ **ဒမော**တိ ဣန္ဒြိယသံဝရာဒီနံ ဧတံ နာမံ။

> "သစ္စေန ဒန္တော ဒမသာ ဥပေတော၊
> ဝေဒန္တဂူ ဝုသိတဗြဟ္မစရိယော"တိ။ (သံ. နိ. ၁.၁၉၅; သု. နိ. ၄၆၇) –

ဧတ္ထ ဟိ ဣန္ဒြိယသံဝရော ဒမောတိ ဝုတ္တော။ "ယဒိ သစ္စာ ဒမာ စာဂ, ခန္တျာ ဘိယျောဓ ဝိဇ္ဇတီ"တိ (သု. နိ. ၁၉၁; သံ. နိ. ၁.၂၄၆) ဧတ္ထ ပညာ ဒမောတိ ဝုတ္တာ။ "အနေန ဒမေန သံယမေန သစ္စဝဇ္ဇေနာ"တိ (ဒီ. နိ. ၁.၁၆၅; မ. နိ. ၂.၂၂၆) ဧတ္ထ ဥပေါသထကမ္မံ ဒမောတိ ဝုတ္တံ။ ဣမသ္မိံ ပန သုတ္တေ ခန္တိ ဒမောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဥပသမော**တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော တိ ကော ပနေသ ပုဏ္ဏော, ကသ္မာ စ ပနေတ္ထ ဂန္တုကာမော အဟောသီတိ? သုနာပရန္တတသိကော ဧဝ သေ, သာဝတ္ထိယံ ပန အသပ္ပာယဝိဟာရံ သလ္လက္ခေတွာ တတ္ထ ဂန္တုကာမော အဟောသိ။

တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ – သုနာပရန္တရဋ္ဌေ ကိရ ဧကသ္မိံ ဝါဏိဇဂါမေ ဧတေ ဒွေ ဘာတရော။ တေသု ကဒါစိ ဇေဋ္ဌော ပဉ္စ သကဋသတာနိ ဂဟေတွာ ဇနပဒံ ဂန္တွာ ဘဏ္ဍံ အာဟရတိ, ကဒါစိ ကနိဋ္ဌော။ ဣမသ္မိံ ပန သမယေ ကနိဋ္ဌံ ဃရေ ဌပေတွာ, ဇေဋ္ဌဘာတိကော ပဉ္စ သကဋသတာနိ ဂဟေတွာ, ဇနပဒစာရိကံ စရန္တော အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ ပတွာ, ဇေတဝနဿ နာတိဒူရေ သကဋသတ္ထံ နိဝါသေတွာ ဘုတ္တပါတရာသော ပရိဇနပရိဝုတော ဖာသုကဋ္ဌာနေ နိသီဒိ။

တေန စ သမယေန သာဝတ္ထိဝါသိနော ဘုတ္တပါတရာသာ ဥပေါသထင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌာယ သုဒ္ဓုတ္တရာသင်္ဂါ ဂန္ဓပုပ္ဖာဒိဟတ္ထာ ယေန ဗုဒ္ဓေါ, ယေန ဓမ္မော, ယေန သင်္ဃော, တန္နိန္နာ တပ္ပောဏာ တပ္ပဗ္ဘာရာ ဟုတွာ, ဒက္ခိဏဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ဇေတဝနံ ဂစ္ဆန္တိ။ သော တေ ဒိသွာ “ကဟံ ဣမေ ဂစ္ဆန္တီ”တိ ဧကံ မနုဿံ ပုစ္ဆိ။ ကိံ တွံ, အယျော, န ဇာနာသိ? လောကေ ဗုဒ္ဓဓမ္မသင်္ဃရတနာနိ နာမ ဥပ္ပန္နာနိ, ဣစ္စေသော မဟာဇနော သတ္ထု သန္တိကံ ဓမ္မကထံ သောတုံ ဂစ္ဆတီတိ။ တဿ “ဗုဒ္ဓေါ”တိ ဝစနံ ဆဝိစမ္မာဒီနိ ဆိန္ဒိတွာ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ အာဟစ္စ အဋ္ဌာသိ။ သော အတ္တနော ပရိဇနပရိဝုတော တာယ ပရိသာယ သဒ္ဓိံ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ, သတ္ထု မဓုရဿရေန ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ ပရိသပရိယန္တေ ဌိတောဝ, ဓမ္မံ သုတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေသိ။ အထ တထာဂတေန ကာလံ ဝိဒိတွာ ပရိသာယ ဥယျောဇိတာယ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ, ဝန္ဒိတွာ, သွာတနာယ နိမန္တေတွာ, ဒုတိယဒိဝသေ မဏ္ဍပံ ကာရာပေတွာ, အာသနာနိ ပညာပေတွာ, ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ သင်္ဃဿ မဟာဒါနံ ဒတွာ, ဘုတ္တပါတရာသော ဥပေါသထင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌာယ ဘဏ္ဍာဂါရိကံ ပက္ကောသာပေတွာ, “ဧတ္တကံ ဘဏ္ဍံ ဝိဿဇ္ဇိတံ, ဧတ္တကံ ဘဏ္ဍံ န ဝိဿဇ္ဇိတ”န္တိ သဗ္ဗံ အာစိက္ခိတွာ, “ဣမံ သာပတေယျံ မယှံ ကနိဋ္ဌဿ ဒေဟီ”တိ သဗ္ဗံ နိယျာတေတွာ, သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ, ကမ္မဋ္ဌာနပရာယဏော အဟောသိ။

အထဿ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောန္တဿ ကမ္မဋ္ဌာနံ န ဥပဋ္ဌာတိ။ တတော စိန္တေသိ – “အယံ ဇနပဒော မယှံ အသပ္ပာယော, ယံနူနာဟံ သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ သကရဋ္ဌမေဝ ဂစ္ဆေယျ”န္တိ။ အထ ပုဗ္ဗဏှသမယေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ, သာယနှေ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ, ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ, ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထာပေတွာ, သတ္တ သီဟနာဒေ နဒိတွာ, ပက္ကာမိ။ တေန ဝုတ္တံ, “အထ ခေါ အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော။ပေ.။ ဝိဟရတီ”တိ။

ကတ္ထ ပနာယံ ဝိဟာသီတိ? စတူသု ဌာနေသု ဝိဟာသိ။ သုနာပရန္တရဋ္ဌံ တာဝ ပဝိသိတွာ စ **အဇ္ဇုဟတ္ထပဗ္ဗတံ** နာမ ပတွာ ဝါဏိဇဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ အထ နံ ကနိဋ္ဌဘာတာ သဉ္ဇာနိတွာ ဘိက္ခံ ဒတွာ, “ဘန္တေ, အညတ္ထ အဂန္တွာ ဣဓေဝ ဝသထာ”တိ ပဋိညံ ကာရာပေတွာ တတ္ထေဝ ဝသာပေသိ။

တတော **သမုဒ္ဒဂိရိဝိဟာရံ** နာမ အဂမာသိ။ တတ္ထ အယကန္တပါသာဏေဟိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ကတစင်္ကမော အတ္ထိ, ကောစိ တံ စင်္ကမိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ တတ္ထ သမုဒ္ဒဝီစိယော အာဂန္တွာ အယကန္တပါသာဏေသု ပဟရိတွာ မဟာသဒ္ဒံ ကရောန္တိ။ ထေရော “ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောန္တာနံ ဖာသုဝိဟာရော ဟောတူ”တိ သမုဒ္ဒံ နိဿဒ္ဒံ ကတွာ အဓိဋ္ဌာသိ။

တတော **မာတုလဂိရိံ** နာမ အဂမာသိ။ တတ္ထပိ သကုဏသင်္ဃော ဥဿန္နော, ရတ္တိဉ္စ ဒိဝါ စ သဒ္ဒော ဧကာဗဒ္ဓောဝ အဟောသိ။ ထေရော “ဣဒံ ဌာနံ န ဖာသုက”န္တိ တတော **မကုလကာရာမဝိဟာရံ** နာမ ဂတော။ သော ဝါဏိဇဂါမဿ နာတိဒူရော နစ္စာသန္နော ဂမနာဂမနသမ္ပန္နော ဝိဝိတ္တော အပ္ပသဒ္ဒော။ ထေရော “ဣမံ ဌာနံ ဖာသုက”န္တိ တတ္ထ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနစင်္ကမနာဒီနိ ကာရာပေတွာ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိ။ ဧဝံ စတူသု ဌာနေသု ဝိဟာသိ။

အထေကဒိဝသံ တသ္မိံယေဝ အန္တောဝဿေ ပဉ္စ ဝါဏိဇသတာနိ “ပရသမုဒ္ဒံ ဂစ္ဆာမ”တိ နာဝါယ ဘဏ္ဍံ ပက္ခိပိံသု။ နာဝါရောဟနဒိဝသေ ထေရဿ ကနိဋ္ဌဘာတာ ထေရံ ဘောဇေတွာ, ထေရဿ သန္တိကေ သိက္ခာပဒါနိ ဂဟေတွာ, ဝန္ဒိတွာ, “ဘန္တေ, သမုဒ္ဒေါ နာမ အသဒ္ဒေယျော အနေကန္တရာယော, အမှေ အာဝဇ္ဇေယျာထာ”တိ ဝတွာ နာဝံ အာရုဟိ။ နာဝါ ဥတ္တမဇဝေန ဂစ္ဆမာနာ အညတရံ ဒီပကံ ပါပုဏိ။ မနုဿာ “ပါတရာသံ ကရိဿာမာ”တိ ဒီပကေ ဥတ္တိဏ္ဏာ။ တသ္မိံ ပန ဒီပကေ အညံ ကိဉ္စိ နတ္ထိ, စန္ဒနဝနမေဝ အဟောသိ။

အထေကော တသိယာ ရက္ခံ အာကာသေ ဌတွာ လောဟိတစန္ဒနဘာဝံ ဉတွာ အာဟ – “ဘော, မယံ လာဘတ္ထာယ ပရသမုဒ္ဒံ ဂစ္ဆာမ, ဣတော စ ဥတ္တရိ လာဘော နာမ နတ္ထိ, စတုရင်္ဂုလမတ္တာ ဃဋိကာ သတသဟဿံ အဂ္ဃတိ။ ဟာရေတဗ္ဗယုတ္တကံ ဘဏ္ဍံ ဟာရေတွာ စန္ဒနဿ ပူရေဿာမာ”တိ တေ တထာ ကရိံသု ။ စန္ဒနဝနေ အဓိဝတ္ထာ အမနုဿာ ကုဇ္ဈိတွာ, “ဣမေဟိ အမှာကံ စန္ဒနဝနံ နာသိတံ ဃာတေဿာမ နေ”တိ စိန္တေတွာ – “ဣဓေဝ ဃာတိတေသု သဗ္ဗံ ကေကုဏပံ ဘဝိဿတိ, သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ နေသံ နာဝံ ဩသီဒေဿာမာ”တိ အာဟံသု။ အထ နေသံ နာဝံ အာရုယှ မုဟုတ္တံ ဂတကာလေယေဝ ဥပ္ပာတိကံ ဥဋ္ဌပေတွာ သယမ္ပိ တေ အမနုဿာ ဘယာနကာနိ ရူပါနိ ဒဿယိံသု။ ဘီတာ မနုဿာ အတ္တနော အတ္တနော ဒေဝတာနံ နမဿန္တိ။ ထေရဿ ကနိဋ္ဌော စူဠပုဏ္ဏကုဋုမ္ဗိကော “မယှံ ဘာတာ အဝဿယော ဟောတူ”တိ ထေရဿ နမဿမာနော အဋ္ဌာသိ။

ထေရောပိ ကိရ တသ္မိံယေဝ ခဏေ အာဝဇ္ဇေတွာ, တေသံ ဗျသနုပ္ပတ္တိံ ဉတွာ, ဝေဟာသံ ဥပ္ပတိတွာ, အဘိမုခေါ အဋ္ဌာသိ။ အမနုဿာ ထေရံ ဒိသွာဝ “အယျော ပုဏ္ဏတ္ထေရော ဧတီ”တိ အပက္ကမိံသု, ဥပ္ပာတိကံ သန္နိသီဒိ။ ထေရော “မာ ဘာယထာ”တိ တေ အဿာသေတွာ “ကဟံ ဂန္တုကာမတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဘန္တေ, အမှာကံ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂစ္ဆာမာတိ။ ထေရော နာဝံ ဂင်္ဂဏေ အက္ကမိတွာ “ဧတေသံ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ။ ဝါဏိဇာ သကဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ, တံ ပဝတ္တိံ ပုတ္တဒါရဿ အာရောစေတွာ, “ထေ ထေရံ သရဏံ ဂစ္ဆာမာ”တိ ပဉ္စသတာပိ အတ္တနော ပဉ္စဟိ မာတုဂါမသတေဟိ သဒ္ဓိံ တီသု သရဏေသု ပတိဋ္ဌာယ ဥပါသကတ္တံ ပဋိဝေဒေသုံ။ တတော နာဝာယ ဘဏ္ဍံ ဩတာရေတွာ ထေရဿ ဧကံ ကောဋ္ဌာသံ ကတွာ, “အယံ, ဘန္တေ, တုမှာကံ ကောဋ္ဌာသော”တိ အာဟံသု။ ထေရော မယှံ ဝိသုံ ကောဋ္ဌာသကိစ္စံ နတ္ထိ။ သတ္ထာ ပန တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗောတိ။ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော, ဘန္တေတိ။ တေန ဟိ ဣမိနာ သတ္ထု မဏ္ဍလမာဠံ ကရောထ။ ဧဝံ သတ္ထာရံ ပဿိဿထာတိ။ တေ သာဓု, ဘန္တေတိ။ တေန စ ကောဋ္ဌာသေန အတ္တနော စ ကောဋ္ဌာသေဟိ မဏ္ဍလမာဠံ ကာတုံ အာရဘိံသု။

သတ္ထာပိ ကိရ တံ အာရဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ ပရိဘောဂံ အကာသိ။ အာရက္ခမနုဿာ ရတ္တိံ ဩဘာသံ ဒိသွာ, “မဟေသက္ခာ ဒေဝတာ အတ္ထီ”တိ သညံ ကရိံသု။ ဥပါသကာ မဏ္ဍလမာဠဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ စ သေနာသနာနိ နိဋ္ဌာပေတွာ အနသမ္ဘာရံ သဇ္ဇေတွာ, “ကတံ, ဘန္တေ, အမှေဟိ အတ္တနော ကိစ္စံ, သတ္ထာရံ ပက္ကောသထာ”တိ ထေရဿ အာရောစေသုံ။ ထေရော သာယနှသမယေ ဣဒ္ဓိယာ သာဝတ္ထိံ ဂန္တွာ, “ဘန္တေ, ဝါဏိဇဂါမဝါသိနော တုမှေဟ ဒဋ္ဌုကာမာ , တေသံ အနုကမ္ပံ ကရောထာ”တိ ဘဂဝန္တံ ယာစိ။ ဘဂဝါ အဓိဝါသေသိ။ ထေရော သကဋ္ဌာနမေဝ ပစ္စာဂတော။

ဘဂဝါပိ အာနန္ဒတ္ထေရံ အာမန္တေသိ, “အာနန္ဒ, သွေဝ သုနာပရန္တေ ဝါဏိဇဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိဿာမ, တွံ ဧကူနပဉ္စသတာနံ ဘိက္ခူနံ သလာကံ ဒေဟီ”တိ။ ထေရော “သာဓု, ဘန္တေ”တိ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ, “အာကာသစာရီ ဘိက္ခူ သလာကံ ဂဏှန္တူ”တိ အာဟ။ တံဒိဝသံ ကုဏ္ဍဓာနတ္ထေရော ပဌမံ သလာကံ အဂ္ဂဟေသိ။ ဝါဏိဇဂါမဝါသိနောပိ “သွေဝ ကိရ သတ္ထာ အာဂမိဿတီ”တိ ဂါမမဇ္ဈေ မဏ္ဍပံ ကတွာ ဒါနဂ္ဂံ သဇ္ဇယိံသု။ ဘဂဝါ ပါတောဝ သရီရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတွာ, ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိသိတွာ, ဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတွာ, နိသီဒိ။ သက္ကဿ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသနံ ဥဏှာကာရံ အဟောသိ။ သော “ကိံ ဣဒ”န္တိ အာဝဇ္ဇေတွာ သတ္ထု သုနာပရန္တဂမနံ ဒိသွာ, ဝိဿကမ္မံ အာမန္တေသိ, “တာတ, အဇ္ဇ ဘဂဝါ တိံသမတ္တာနိ ယောဇနသတာနိ ပိဏ္ဍစာရံ ဂမိဿတိ။ ပဉ္စ ကူဋာဂါရသတာနိ မာပေတွာ ဇေတဝနဒွါရကောဋ္ဌကမတ္ထကေ ဂမနသဇ္ဇာနိ ကတွာ ဌပေဟီ”တိ။ သော တထာ အကာသိ။ ဘဂဝတော ကူဋာဂါရံ စတုမုခံ အဟောသိ, ဒွိန္နံ အဂ္ဂသာဝကာနံ ဒွိမုခါနိ, သေသာနိ ဧကမုခါနိ, သတ္ထာ ဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမိတွာ ပဋိပါဋိယာ ဌပိတကူဋာဂါရေသု ဓုရကူဋာဂါရံ ပါဝိသိ။ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကေ အာဒိံ ကတွာ ဧကူနပဉ္စဘိက္ခုသတာနိပိ ကူဋာဂါရဂတာနိ အဟေသုံ။ ဧကံ တုစ္ဆံ ကူဋာဂါရံ အဟောသိ, ပဉ္စပိ ကူဋာဂါရသတာနိ အာကာသေ ဥပ္ပတိံသု။

သတ္ထာ **သစ္စဗန္ဓပဗ္ဗတံ** နာမ ပတွာ ကူဋာဂါရံ အာကာသေ ဌပေသိ။ တသ္မိံ ပဗ္ဗတေ သစ္စဗန္ဓော နာမ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကတာပသော မဟာဇနံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ ဥဂ္ဂဏှာပေန္တော လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တော ဟုတွာ ဝသတိ, အဗ္ဘန္တရေ စဿ အန္တောစာဋိယံ ပဒီပေါ ဝိယ အရဟတ္တဖလဿ ဥပနိဿယော ဇလတိ။ တံ ဒိသွာ “ဓမ္မမဿ ကထေဿာမီ”တိ ဂန္တွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တာပသော ဒေသနာပရိယောသာနေ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ မဂ္ဂေနေဝဿ အဘိညာ အာဂတာ။ သော ဧဟိဘိက္ခု ဟုတွာ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရဓရော ဟုတွာ ကူဋာဂါရံ ပါဝိသိ။

ဘဂဝတ ကုဋ္ဌာကရာဂတေဟိ ပဋ္ဌဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ တဏ်ိဇကမံ ဂန္တွာ, ကုဋ္ဌာကရာနိ အဒိသွာမာနကာနိ ကတွာ, တဏ်ိဇကမံ ဟဝိသိ။ တဏ်ိဇာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ သင်္ဃဿ မဟာအနံ့ ဒတွာ သတ္ထာရံ မင်္ဂလကာရာမံ နယိသု။ သတ္ထာ မင်္ဂလမာဠံ ဟဝိသိ။ မဟာဇနော ယာဝ သတ္ထာ ဘတ္တဒရထံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတိ, တာဝ ဟတရာသံ ကတွာ ဥပောသထင်္ဂာနိ သမာဒာယ ဗဟုံ ဂန္ဓဉ္စ ပုပ္ဖဉ္စ အာဒာယ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ အာရာမံ ပစ္စာဂမာသိ။ သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ မဟာဇနဿ ဗန္ဓနမောက္ခော ဇာတော, မဟန္တံ ဗုဒ္ဓကောလာဟလံ အဟောသိ။

သတ္ထာ မဟာဇနဿ သင်္ဂဟတ္ထာယ သတ္တာဟံ တတ္ထေဝ ဝသိ, အရုဏံ ပန မဟာဂန္ဓကုဋိယံယေဝ ဥဋ္ဌပေသိ။ သတ္တာဟမ္ပိ ဓမ္မဒေသနာပရိယောသာနေ စတုရာသီတိယာ ပာဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ တတ္ထ သတ္တာဟံ ဝသိတွာ, တဏ်ိဇကမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ, ''တဝံ ဣမေဝ ဝသာဟီ''တိ ပုဏ္ဏတ္ထေရံ နိဝတ္တေတွာ အန္တရေ **နမ္မအနဒီ** နာမ အတ္ထိ, တဿာ တီရံ အဂမာသိ။ နမ္မဒာ နာဂရာဇာ သတ္ထု ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ, နာဂဘဝနံ ပဝေသေတွာ, တိဏ္ဏံ ရတနာနံ သက္ကာရံ အကာသိ။ သတ္ထာ တဿ ဓမ္မံ ကထေတွာ နာဂဘဝနာ နိက္ခမိ။ သော ''မယှံ, ဘန္တေ, ပရိစရိတဗ္ဗံ ဒေထာ''တိ ယာစိ။ ဘဂဝာ နမ္မအနဒီတီရေ ပဒစေတိယံ ဒဿေသိ။ တံ ဝီစီသု အာဂတာသု ပိဓီယတိ, ဂတာသု ဝိဝရီယတိ။ မဟာသက္ကာရပတ္တံ အဟောသိ။ သတ္ထာ တတော နိက္ခမိတွာ သစ္စဗန္ဓပဗ္ဗတံ ဂန္တွာ သစ္စဗန္ဓံ အာဟ – ''တယာ မဟာဇနော အပာယမဂ္ဂေ ဩတာရိတော။ တွံ ဣဓေဝ ဝသိတွာ, ဧတေသံ လဒ္ဓိံ ဝိဿဇ္ဇာပေတွာ, နိဗ္ဗာနမဂ္ဂေ ပတိဋ္ဌာပေဟီ''တိ။ သောပိ ပရိစရိတဗ္ဗံ ယာစိ။ သတ္ထာ ဃနပိဋ္ဌိပာသာဏေ အလ္လမတ္တိကပိဏ္ဍမှိ လဉ္ဆနံ ဝိယ ပဒစေတိယံ ဒဿေသိ။ တတော ဇေတဝနမေဝ ဂတော။ ဧတမတ္ထံ သန္ဓာယ **တေနေဝ အန္တရဝဿေနာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ပရိနိဗ္ဗာယီ တိ အနုပာဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ မဟာဇနော ထေရဿ သတ္တ ဒိဝသာနိ သရီရပူဇံ ကတွာ, ဗဟူနိ ဂန္ဓကဋ္ဌာနိ သမောဓာနေတွာ, သရီရံ ဈာပေတွာ ဓာတုယော အာဒာယ စေတိယံ အကာသိ။ **သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ**တိ ထေရဿ အာဠာဟနဋ္ဌာနေ ဋ္ဌိတဘိက္ခူ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဆဋ္ဌံ ဥတ္တာနမေဝ။

၇-၈. ပဌမဇောသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၉၀-၉၁. သတ္တမေ **ဇော**တိ တဏှာ။ သာ ဟိ စလနဋ္ဌေန ဇောတိ ဝုစ္စတိ။ သာဝ အာဗာဓနဋ္ဌေန **ရောဂေ,** အန္တောဒုဿနဋ္ဌေန **ဂဏ္ဍော,** နိကန္တနဋ္ဌေန **သလ္လံ။ တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ဇော ရောဂေ စေဝ ဂဏ္ဍော စ သလ္လဉ္စ, တသ္မာ။ **စက္ခုံ န မညေယျာ** တိအာဒိ ဝုတ္တနယမေဝ, ဣဓာပိ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ဂဟိတမေဝ သံကမိတွာ ဒဿိတံ။ အဋ္ဌမံ ဝုတ္တနယမေဝ။

၉-၁၀. ပဌမဒွယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၉၂-၉၃. နဝမေ **ဒွယန္တိ** ဒွေ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ။ ဒသမေ **ဣတ္ထေတံ ဒွယ** န္တိ ဧဝမေတံ ဒွယံ။ **စလဉ္စေဝ ဗျယထဉ္စာ**တိ အတ္တနော သဘာဝေန အသဏ္ဌဟနတော စလတိ စေဝ ဗျထတိ စ။ **ယောပိ ဟေတု ယောပိ ပစ္စယော** တိ စက္ခုဝိညာဏဿ ဝတ္ထာရမ္မဏံ ဟေတု စေဝ ပစ္စယော စ။ **ကုတော နိစ္စံ ဘဝိဿတီ** တိ ကေန ကာရဏေန နိစ္စံ ဘဝိဿတိ။ ယထာ ပန အသဿ အသိယာ ကုဋ္ဌိသ္မိံ ဇာတော ပုတ္တော ပရော အသော ဟောတိ, ဧဝံ အနိစ္စမေဝ ဟောတီတိ အတ္ထော။ **သင်္ဂတီ** တိ သဟဂတိ။ **သန္နိပါတော** တိ ဧကတော သန္နိပတနံ။ **သမဝါယော**တိ ဧကတော သမာဂမော။ **အယံ ဝုစ္စတိ စက္ခုသမ္ဖဿော** တိ ဣမိနာ သင်္ဂတိသန္နိပါတသမဝါယသင်္ခါတေန ပစ္စယေန ဥပ္ပန္နတ္တာ ပစ္စယနာမေနေဝ သင်္ဂတိ သန္နိပါတော သမဝါယောတိ အယံ ဝုစ္စတိ စက္ခုသမ္ဖဿော။

သောပိ ဟေတူတိ ဖဿဿ ဝတ္ထု အာရမ္မဏံ သဟဇာတာ တယော ခန္ဓာတိ အယံ ဟေတု။ **ဖုဋ္ဌော** တိ ဥပယောဂတ္ထေ ပစ္စတ္တံ, ဖဿေန ဖုဋ္ဌမေဝ ဧကစ္စံ ဝေဒနာ ဝေဒေတိ, စေတနာ စေတေတိ, သညာ သဉ္ဇာနာတီတိ အတ္ထော။ ဖုဋ္ဌောတိ တ ဖဿသမင်္ဂီပုဂ္ဂလော , ဖဿေန ဖုဋ္ဌာရမ္မဏမေဝ ဝေဒနာဒီဟိ ဝေဒေတိ စေတေတိ သဉ္ဇာနာတီတိပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သမတိံသက္ခန္ဓာ ကထိတာ ဟောန္တိ။ ကထံ? စက္ခုဒွာရေ တာဝ ဝတ္ထု စေဝ အာရမ္မဏဉ္စ ရူပက္ခန္ဓော, ဖုဋ္ဌော ဝေဒေတီတိ ဝေဒနာက္ခန္ဓော, စေတေတီတိ သင်္ခါရက္ခန္ဓော, သဉ္ဇာနာတီတိ သညာက္ခန္ဓော, ဝိဇာနာတီတိ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ။ သေသဒွာရေသုပိ ဧသေဝ နယော။ မနောဒွာရေပိ ဟိ ဝတ္ထုရူပံ ဧကန္တတော

ရူပက္ခန္ဓော, ရူပေ ပန အာရမ္မဏေ သတိ အာရမ္မဏမ္ပိ ရူပက္ခန္ဓောတိ ဆ ပဉ္စကာတိံသ ဟောန္တိ။ သင်္ခေပေန ပနေ တေ ဆသုပိ ဒွာရေသု ပဉ္စေဝ ခန္ဓာတိ သပစ္စယေ ပဉ္စက္ခန္ဓေ အနိစ္စာတိ ဝိတ္ထာရေတွာ ဝုစ္စမာနေ ဗုဇ္ဈနကာနံ အဇ္ဈာသယေန ကထံ သုတ္တံ ဒေသိတန္တိ။

ဆန္နဝဂ္ဂေါ နဝမော။

၁၀. သဠဝဂ္ဂေါ

၁. အဒန္တအဂုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၄. သဠဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **အဒန္တာ** တိ အဒမိတာ။ **အဂုတ္တာ** တိ အဂောပိတာ။ **အရက္ခိတာ** တိ န ရက္ခိတာ။ **အသံဝုတာ**တိ အပိဟိတာ။ **ဒုက္ခာဓိဝာဟာ ဟောန္တီ** တိ နေရယိကာဒိဘေဒံ အဓိကဒုက္ခံ အာဝဟနကာ ဟောန္တိ။ **သုခါဓိဝာဟာ ဟောန္တီ**တိ ဈာနမဂ္ဂဖလပဘေဒံ အဓိကသုခံ အာဝဟနကာ ဟောန္တိ။ အဓိဝဟာတိပိ ပါဌော, ဧသေဝတ္ထော။

သဠေဝာတိ ဆ ဧဝ။ **အသံဝုတော ယတ္ထ ဒုက္ခံ နိဂစ္ဆတီ** တိ ယေသု အာယတနေသု သံဝရဝိရဟိတော ဒုက္ခံ ပာပုဏာတိ။ **တေသဉ္စ ယေ သံဝရဏံ အဝေဒိသု** န္တိ ယေ တေသံ အာယတနာနံ သံဝရံ ဝိန္ဒိံသု ပဋိလဘိံသု။ **ဝိဟရန္တာနဝဿုတာ**တိ ဝိဟရန္တိ အနဝဿုတာ အတိန္တာ။

အသာဒိတဉ္စ သာဒု န္တိ အဿာဒဝန္တဉ္စ မဓုရဉ္စ။ **ဖဿဒွယံ သုခဒုက္ခေ ဥပေက္ခေ** တိ သုခဖဿဉ္စ ဒုက္ခဖဿဉ္စာတိ ဣဒံ ဖဿဒွယံ ဥပေက္ခေ, ဥပေက္ခာမေဝေတ္ထ ဥပ္ပာဒေယျာတိ အတ္ထော။ ဖဿဒွယံ သုခဒုက္ခံ ဥပေက္ခောတိ တ ပါဌော, ဖဿဟေတုကံ သုခဒုက္ခံ ဥပေက္ခော, သုခေ အနုရောဓံ ဒုက္ခေ စ ဝိရောဓံ အနုပ္ပာဒေန္တော ဥပေက္ခကော ဘဝေယျာတိပိ အတ္ထော။ **အနာနုရုဒ္ဓေါ အဝိရုဒ္ဓေါ ကေနစီ** တိ ကေနစိ သဒ္ဓိံ နေဝ အနုရုဒ္ဓေါ န ဝိရုဒ္ဓေါ ဘဝေယျ။

ပပဉ္စသညာတိ ကိလေသသညာယ ပပဉ္စသညာ နာမ ဟုတွာ။ **ဣတရီတရာ နရာ**တိ လာမကသတ္တာ **ပပဉ္စယန္တာ ဥပယန္တီ**တိ ပပဉ္စယမာနာ ဝဋ္ဋံ ဥပဂစ္ဆန္တိ။ **သညိနော**တိ သသညာ သတ္တာ။ **မနောမယံ ဂေဟသိတဉ္စ သဗ္ဗ** န္တိ သဗ္ဗမေဝ ပဉ္စကာမဂုဏဂေဟနိဿိတံ မနောမယံ ဝိတက္ကံ။ **ပနုဇ္ဇ** တိ ပနုဒိတွာ နီဟရိတွာ။ **နေက္ခမ္မသိတံ ဣရီယတီ** တိ ဒဗ္ဗဇာတိကော ဘိက္ခု နေက္ခမ္မသိတံ ဣရိယေန ဣရိယတိ။

ဆဿု ယဒါ သုဘာဝိတောတိ ဆသု အာရမ္မဏေသု ယဒါ သုဋ္ဌု ဘာဝိတော။ **ဖုဋ္ဌဿ စိတ္တံ န ဝိကမ္ပတေ ကွစီ**တိ သုခဖဿေန ဝာ ဒုက္ခဖဿေန ဝာ ဖုဋ္ဌဿ ကိသ္မိဉ္စိ စိတ္တံ န ကမ္ပတိ န ဝေဓတိ။ **ဘဝတ္ထ ဇာတိမရဏဿ ပါရဂါ**တိ ဇာတိမရဏာနံ ပါရံ နိဗ္ဗာနံ ဂမကာ ဟောထ။

၂. မာလုက္យပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၅. ဒုတိယေ **မာလုက္ယပုတ္တော** တိ မာလုက္ယဗြာဟ္မဏိယာ ပုတ္တော။ **ဧတ္ထ** တိ ဧတသ္မိံ တဝ ဩဝါဒယာစနေ။ ဣမိနာ ထေရံ အပသာဒေတိပိ ဥဿာဒေတိပိ။ ကထံ? အယံ ကိရ ဒဟရကာလေ ရူပာဒီသု ပမတ္တော ဟုတွာ ပစ္ဆာ မဟလ္လကကာလေ အရညဝါသံ ပတ္ထေန္တော ကမ္မဋ္ဌာနံ ယာစတိ။ အထ ဘဂဝါ "ဧတ္ထ ဒါနိ ကိံ ဒဟရေ ဘိက္ခူ ဝက္ခာမ? မာလုက္ယပုတ္တော ဝိယ တုမှေပိ တရုဏကာလေ ပမတ္တော ဟုတွာ မဟလ္လကကာလေ အရညံ ပဝိသိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရေယျာထာ"တိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယေန ဘဏန္တော ထေရံ အပသာဒေတိ နာမ။

ယသ္မာ ပန ထေရော မဟလ္လကကာလေပိ အရညံ ပဝိသိတွာ သမဏဓမ္မံ ကာတုကာမော, တသ္မာ ဘဂဝါ "ဧတ္ထ ဒါနိ ကိံ ဒဟရေ ဘိက္ခူ ဝက္ခာမ? အယံ အမှာကံ မာလုက္ယပုတ္တော မဟလ္လကကာလေပိ အရညံ ပဝိသိတွာ သမဏဓမ္မံ ကတ္တုကာမော ကမ္မဋ္ဌာနံ ယာစတိ, တုမှေ ဟ နာမ တရုဏကာလေပိ ဝီရိယံ န ကရောထာ"တိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယေန ဘဏန္တော ထေရံ ဥဿာဒေတိ နာမ။

ယတ္ထ ဟိ နာမာ တိ ယော နာမ။ **ကိဥ္စာပဟ** န္တိ ကိဥ္စာပိ "အဟံ မဟလ္လကော"တိ ဉာတံ။ ယဒိ အဟံ မဟလ္လကော, မဟလ္လကော သမာနောပိ သက္ကိဿာမိ သမဏဓမ္မံ ကာတုံ, ဒေသေတု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါတိ အဓိပ္ပာယေန မဟလ္လကဘာဝံ အနုဂ္ဂဏှန္တော သြတဒ္ဓမ္မ ပသံသန္တော ဧဝမာဟ။

အဒိဋ္ဌာ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ တိ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ အဒိဋ္ဌာ အတီတေပိ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ။ **န စ ပဿသိ** တိ တေရဟိပိ န ပဿသိ။ **န စ တေ ဟောတိ ပဿေယျ** န္တိ ဧဝံ သမန္နာဟာရောပိ တေ ယတ္ထ နတ္ထိ, အပိ နု တေ တတ္ထ ဆန္ဒောဒယော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ ပုစ္ဆတိ။

ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တ န္တိ ရူပာယတနေ စက္ခုဝိညာဏေန ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ ဘဝိဿတိ။ စက္ခုဝိညာဏဥ္ဟိ ရူပေ ရူပမတ္တမေဝ ပဿတိ, န နိစ္စာဒိသဘာဝံ, ဣတိ သေသဝိညာဏေဟိပိ မေ တ္တေ ဒိဋ္ဌမတ္တမေဝ စိတ္တံ ဘဝိဿတီတိ အတ္ထော။ အထ တ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌံ နာမ စက္ခုဝိညာဏံ, ရူပေ ရူပဝိဇာနနန္တိ အတ္ထော။ **မတ္တာ** တိ ပမာဏံ, ဒိဋ္ဌံ မတ္တာ အဿာတိ ဒိဋ္ဌမတ္တံ, စိတ္တံ, စက္ခုဝိညာဏမတ္တမေဝ မေ စိတ္တံ ဘဝိဿတီတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယထာ အာပာထဂတရူပေ စက္ခုဝိညာဏံ န ရဇ္ဇတိ န ဒုဿတိ န မုယှတိ, ဧဝံ ရာဂါဒိဝိရဟေန စက္ခုဝိညာဏမတ္တမေဝ ဇဝနံ ဘဝိဿတိ, စက္ခုဝိညာဏပမာဏေနေဝ ဇဝနံ ဌပေဿာမီတိ။ အထ တ ဒိဋ္ဌံ နာမ စက္ခုဝိညာဏေန ဒိဋ္ဌရူပံ, ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ နာမ တတ္ထေဝ ဥပ္ပန္နံ သမ္ပဋိစ္ဆနသန္တီရဏဝေဋ္ဌဗ္ဗနသင်္ခါတံ စိတ္တတ္တယံ။ ယထာ တံ န ရဇ္ဇတိ, န ဒုဿတိ, န မုယှတိ, ဧဝံ အာပာထဂတေ ရူပေ တေနေဝ သမ္ပဋိစ္ဆနာဒိပ္ပမာဏေန ဇဝနံ ဥပ္ပာဒေဿာမိ, နာဟံ တံ ပမာဏံ အတိက္ကမိတွာ ရဇ္ဇနာဒိဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ ဒဿာမီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ ဧသေဝ နယော **သုတမုတေသု**။

ဝိညာတေ ဝိညာတမတ္တန္တိ ဧတ္ထ ပန ဝိညာတံ နာမ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနေန ဝိညာတာရမ္မဏံ, တသ္မိံ ဝိညာတေ ဝိညာတမတ္တန္တိ အာဝဇ္ဇနပမာဏံ။ ယထာ အာဝဇ္ဇနေန န ရဇ္ဇတိ န ဒုဿတိ န မုယှတိ, ဧဝံ ရဇ္ဇနာဒိဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ အဒတွာ အာဝဇ္ဇနပမာဏေနေဝ စိတ္တံ ဌပေဿာမီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

ယတောတိ ယဒါ။ **တတောတိ** တဒါ။ **န တေနာ**တိ တေန ရာဂေန တ ရတ္တော, ဒောသေန တ ဒုဋ္ဌော, မောဟေန တ မူဠ္ဟော န ဘဝိဿတိ။ **တတော တွံ မာလုက္ယပုတ္တ န တတ္ထာ** တိ ယဒါ တွံ တေန ရာဂေန တ ဒောသမောဟေဟိ တ ရတ္တော တ ဒုဋ္ဌော တ မူဠ္ဟော တ န ဘဝိဿသိ, တဒါ တွံ န တတ္ထ တသ္မိံ ဒိဋ္ဌေ တ သုတမုတဝိညာတေ တ ပဋိဗဒ္ဓေါ အလ္လီနော ပတိဋ္ဌိတော နာမ ဘဝိဿသိ။ **နေဝိဓာ**တိအာဒိ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

သတိ မုဋ္ဌာ တိ သတိ နဋ္ဌာ။ **တဥ္စ အဇ္ဈောသာ** တိ တံ အာရမ္မဏံ ဂိလိတွာ။ **အဘိဇ္ဈာ စ ဝိဟေသာ စာ** တိ အဘိဇ္ဈာယ စ ဝိဟိံသာယ စ။ အထ တ "တဿ ဝဍ္ဎန္တိ"တိ ပဒေနာပိ သဒ္ဓိံ ယောဇေတဗ္ဗံ, အဘိဇ္ဈာ စ ဝိဟေသာ စာတိ ဣမေပိ ဒွေ ဓမ္မာ တဿ ဝဍ္ဎန္တီတိ အတ္ထော။

စိတ္တမဿူပဟညတီ တိ အဘိဇ္ဈာဝိဟေသာဟိ အဿ စိတ္တံ ဥပဟညတိ။ **အာစိနတော**တိ အာစိနန္တဿ။ **အာရာ နိဗ္ဗာန ဝုစ္စတီ** တိ ဧဝရူပဿ ပုဂ္ဂလဿ နိဗ္ဗာနံ နာမ ဒူရေ ပဝုစ္စတိ။ **ဃတွာ**တိ ဃာယိတွာ။ **ဘောတွာ**တိ ဘုတွာ သာယိတွာ လေဟိတွာ။ **ဖုဿာ** တိ ဖုသိတွာ။ **ပဋိဿတော** တိ ပဋိဿတိသင်္ခါတာယ သတိယာ ယုတ္တော။ **သေဝတော စာပိ ဝေဒန**န္တိ စတုမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တံ နိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရဝေဒနံ သေဝန္တဿ။ **ခီယတီ**တိ ခယံ ဂစ္ဆတိ။ ကိံ တံ? ဒုက္ခမ္ပိ ကိလေသဇာတမ္ပိ။ **အညတရော**တိ အသီတိယာ မဟာသာဝကာနံ အဗ္ဘန္တရော ဧကော။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ကထာဟိပိ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋမေဝ ကထိတံ။

၃. ပရိဟာနဓမ္မသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၆. တတိယေ **ပရိဟာနဓမ္မ**န္တိ ပရိဟာနသဘာဝံ။ **အဘိဘာယတနာနီ**တိ အဘိဘဝိတာနိ အာယတနာနိ။ **သရသင်္ကပ္ပာ** တိ ဧတ္ထ သရန္တီတိ သရာ, ဓာဝန္တီတိ အတ္ထော။ သရာ စ တေ သင်္ကပ္ပာ စ **သရသင်္ကပ္ပာ**။ **သံယောဇနိယာ** တိ ဗန္ဓနိယာ ဗန္ဓနဿ ပစ္စယဘူတာ။ **တဉ္စေ ဘိက္ခု** တိ တံ ဧဝံ ဥပ္ပန္နံ ကိလေသဇာတံ, တံ တ အာရမ္မဏံ။ **အဓိဝါသေတီ** တိ စိတ္တေ အာရောပေတွာ ဝါသေတိ။ **နပ္ပဇဟတီ** တိ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနေန န ပဇဟတိ။ ဧဝံ သဗ္ဗပဒေဟိ ယောဇေတဗ္ဗံ။

အဘိဘာယတနဋ္ဌေဟာတံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ တိ ဧတံ ဗုဒ္ဓေန ဘဂဝတာ အဘိဘဝိတံ အာယတနန္တိ ကထိတံ။ ဣမေ ဓမ္မံ ပုစ္ဆိတ္တတ ဝိဘဇန္တေန ပုဂ္ဂလေန ဓမ္မော ဒသ္သိတော။

၄. ပမာဒဝိဟာရီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၇. စတုတ္ထေ **အသံဝုတသ္သာ** တိ အပိဟိတသ္သ န ပိဒဟိတ္တတ သဉ္ဇာဒိတ္တတ ဌပိတသ္သ။ **ဗျာသိဉ္စတိ** တိ ဝိအာသိဉ္စတိ, ကိလေသတိန္တံ ဟုတ္တတ ဝတ္တတိ။ **ဟမောဇ္ဇ** န္တိ ဒုဗ္ဗလပီတိ။ **ပီတီ**တိ ဗလဝပီတိ။ **ပသ္သဒ္ဓိ** တိ ဒရထပသ္သဒ္ဓိ။ **ဓမ္မာ န ဟာတုဘဝန္တီ** တိ သမထဝိပသ္သနာဓမ္မာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ပုဂ္ဂလံ ပုစ္ဆိတ္တတ ဝိဘဇန္တေန ဓမ္မေန ပုဂ္ဂလော ဒသ္သိတော။

၅. သံဝရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၈. ပဉ္စမေ **ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အသံဝရော** တိ ဣဒံ မဂ္ဂကုသလသ္သ တမံ မုဉ္စိတ္တတ ဒက္ခိဏံ ဂဏ္ဍှေဟယျာသီတိ ပဌမံ ပဟာတဗ္ဗမဂ္ဂက္ခာနံ ဝိယ ဥဒ္ဒေသက္ကမေန အဝတ္တတ ဒေသနာကုသလတာယ ပဌမံ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မက္ခာနဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣမေ ဓမ္မံ ပုစ္ဆိတ္တတ ဓမ္မောဝ ဝိဘတ္တော။

၆. သမာဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၉. ဆဋ္ဌေ **သမာဓိ**န္တိ စိတ္တေကဂ္ဂတံ။ ဣဒဉ္ဟိ သုတ္တံ စိတ္တေကဂ္ဂတာယ ပရိဟာယမာနေ ဒိသ္သတ္တတ, ''ဣမေသံ စိတ္တေကဂ္ဂတံ လဘန္တာနံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဖာတိံ ဂမိသ္သတီ''တိ ဥတ္တတ ကထိတံ။

၇. ပဋိသလ္လာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၀. သတ္တမေ **ပဋိသလ္လာန** န္တိ ကာယဝိဝေကံ။ ဣဒဉ္ဟိ သုတ္တံ ကာယဝိဝေကေန ပရိဟာယမာနေ ဒိသ္သတ္တတ, ''ဣမေသံ ကာယဝိဝေကံ လဘန္တာနံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဖာတိံ ဂမိသ္သတီ''တိ ဥတ္တတ ကထိတံ။

၈-၉. ပဌမနတုမ္ဟာကံသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၀၁-၁၀၂. အဋ္ဌမံ ဥပမာယ ပရိတရေတ္တတ ကထိတေ ဗုဇ္ဈနကာနံ, နဝမံ သုဒ္ဓိကဝသေနေဝ ဗုဇ္ဈနကာနံ အဇ္ဈာသယဝသေန ဝုတ္တံ။ အတ္ထော ပန ဥဘယတ္ထာပိ ခန္ဓိယဝဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၀. ဥဒကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၃. ဒသမေ **ဥဒကော သုဒန္တိ** တေ္တ **သုဒန္တိ** နိပါတမတ္တံ။ **ဥဒကော**တိ တသ္သ နာမံ။ **ဣဒံ ဇာတု ဝေဒဂူ**တိ ဧတ္ထ **ဣဒ**န္တိ နိပါတမတ္တံ။ အထ ဝာ ဣဒံ မမ ဝစနံ သုဏာထာတိ ဒီပေန္တော ဧဝမာဟ။ **ဇာတု ဝေဒဂူ**တိ အဟံ ဧကံသေနေဝ ဝေဒဂူ, ဝေဒသင်္ခါတေန ဉာဏေန နေယျေသု ဂတော, ဝေဒံ ဝာ ဂတော အဓိဂတော, ပဏ္ဍိတောဟမသ္မီတိ အတ္တထော။ **သဗ္ဗဇီ**တိ ဧကံသေန သဗ္ဗဝဋ္ဋံ ဇိနိတ္တတ အဘိဘဝိတ္တတ ဌိတောသ္မီတိ ဝဒတိ။ **အပလိခတံ ဂဏ္ဍမူလ** န္တိ အပလိခတံ ဒုက္ခမူလံ။ **ပလိခဏိ**န္တိ ပလိခတံ မယာ, ခနိတ္တတ ဌိတောသ္မီတိ ဒီပေတိ။

မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝသ္သာ တိ မာတိတော စ ပိတိတော စ နိဗ္ဗတ္တေန မာတာပေတ္တိကေန သုက္ကသောဏိတေန သမ္ဘူတသ္သ။ **ဩဒနကုမ္မာသူပစယသ္သာ** တိ ဩဒနေန စေဝ ကုမ္မာသေန စ ဥပစိတသ္သ ဝဍ္ဎိတသ္သ။ **အနိစ္စုစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနဘေဒနဝိဒ္ဓံသနဓမ္မသ္သာ**တိ ဧတ္ထ အယံ ကာယော ဟုတ္တတ အဘာဝဋ္ဌေန အနိစ္စဓမ္မော , ဒုဂ္ဂန္ဓဝိဃာတတ္ထာယ တနုဝိလေပနေန ဥစ္ဆာဒနဓမ္မော, အင်္ဂပစ္စင်္ဂါဗာဓဝိနောဒနတ္ထာယ ခုဒ္ဒကသမ္ဗာဟနေန ပရိမဒ္ဒနဓမ္မော, ဒဟရကာလေ ဝာ ဦရူသု သယာပေတ္တတ ဂဗ္ဘာသယေန ဒုသ္သဏ္ဌိတာနံ တေသံ တေသံ အင်္ဂါနံ သဏ္ဌာနသမ္ပာဒနတ္ထံ အဉ္ဆနပီဠနာဒီနံ ဝသေန ပရိမဒ္ဒနဓမ္မော, ဧဝံ ပရိဟရိတောပိ စ ဘေဒနဝိဒ္ဓံသနဓမ္မော ဘိဇ္ဇတိ စေဝ ဝိကိရတိ စ, ဧဝံ သဘာဝေါတိ အတ္ထော။

တတ္ထ မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝဩဒြနကုမ္မာသူပစယပရိမဒ္ဒနပဒေဟိ ဝမို ကထိတာ, အနိစ္စဘေဒနဝိဒ္ဓံသနပဒေ ဟိ ပရိဟာနိ။ ပုရိမေဟိ တ တီဟိ သမုဒယော, ပစ္ဆိမေဟိ အတ္ထင်္ဂမောတိ။ ဧဝံ စာတုမဟာဘူတိကဿ ကာယဿ ဝ မိုပရိဟာနိနိဗ္ဗတ္တိဘေအ ဒဿိတာ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝတိ။

သဋ္ဌဝဂ္ဂေါ ဒသမော။

ဒုတိယော ပဏ္ဏာသကော။

၁၁. ယောဂက္ခေမိဝဂ္ဂေါ

၁. ယောဂက္ခေမိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၄. ယောဂက္ခေမိဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ယောဂက္ခေမိပရိယာယ** န္တိ စတူဟိ ယောဂေဟိ ခေမိနော ကာရဏဘူတံ။ **ဓမ္မ ပရိယာယ**န္တိ ဓမ္မကာရဏံ။ **အက္ခာသိ ယောဂ** န္တိ ယုတ္တိံ ကထေသိ။ **တသ္မာ** တိ ကသ္မာ? ကိံ အက္ခာတတ္တာ, ဥအ ဟု ပဟီနတ္တာတိ? ပဟီနတ္တာ။ န ဟိ အက္ခာနေန ယောဂက္ခေမိ နာမ ဟောတိ။

၂-၁၀. ဥပာဒါယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၀၅-၁၁၃. ဒုတိယေ ဝေဒနာသုခဒုက္ခံ ကထိတံ, တံ ပန ဝိပာကသုခဒုက္ခံ ဝဋ္ဋတိ။ တတိယေ **ဒုက္ခဿာ** တိ ဝဋ္ဋဒု က္ခဿ။ စတုတ္ထေ **လောကဿာ** တိ သင်္ခါရလောကဿ။ ပဉ္စမာဒီသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ, တံ ခန္ဓိယဝဂ္ဂေ ဝုတ္တ တနယမေဝ။

ယောဂက္ခေမိဝဂ္ဂေါ ဧကာဒသမော။

၁၂. လောကကာမဂုဏဝဂ္ဂေါ

၁-၂. ပဌမမာရပါသသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၁၄-၁၁၅. လောကကာမဂုဏဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **အာဝါသဂတော**တိ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂတော။ **မာရဿ ဝသံ ဂတော** တိ တိဝိဓေဿာပိ မာရဿ ဝသံ ဂတော။ **ပဋိမုက္က'ဿ မာရပါသော** တိ အဿ ဂီဝါယ မာရပါသော ပဋိမုက္ကော ပဝေသိ တော။ ဒုတိယံ ဥတ္တာနမေဝ။

၃. လောကန္တဂမနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၆. တတိယေ **လောကဿာ** တိ စက္ကဝါဠလောကဿ။ **လောကဿ အန္တ** န္တိ သင်္ခါရလောကဿ အန္တ တံ။ **ဝိဟာရံ ပာဝိသီ**တိ "မယိ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌေ ဣမေ ဘိက္ခူ, ဣမံ ဥဒ္ဒေသံ အာနန္ဒံ ပုစ္ဆိဿန္တိ, သော စ တေသံ မမ သဗ္ဗညုတညာဏေန သံသန္ဒိတွာ ကထေဿတိ။ တတော နံ ထောမေဿာမိ, မမ ထောမနံ သုတွာ ဘိက္ခူ အာနန္ဒံ ဥပ သင်္ကမိတဗ္ဗံ, ဝစနဥဿ သောတဗ္ဗံ သဒ္ဒါတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ, တံ နေသံ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာ ယာ"တိ စိန္တေတွာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာဝ နိသိန္နာသနေ အန္တရဟိတော ဂန္ဓကုဋိံ ပာတုရဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပာဝိသီ"တိ။

သတ္ထု စေဝ သံဝဏ္ဏိတော တိ သတ္ထာရာ စ ပသတ္ထော။ **ဝိညူနန္တိ** ဣဒမ္ပိ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ, ပဏ္ဍိ တေဟိ သဗ္ဗဟ္မစာရီဟိ စ သမ္ဘာဝိတောတိ အတ္ထော။ **ပဟောတီ**တိ သက္ကောတိ။ **အတိက္ကမ္မေဝ မူလံ အတိက္ကမ္မ မေဝ ခန္ဓ**န္တိ သာရော နာမ မူလေ တ ခန္ဓေ တ ဘဝေယျ, တမ္ပိ အတိက္ကမိတွာတိ အတ္ထော။ **ဧဝံသမ္ပဒမိဒ** န္တိ ဧ ဝံသမ္ပတ္တိကံ, ဤဒိသန္တိ အတ္ထော။ **အတိသိတွာတိ** အတိက္ကမိတွာ။ **ဇာနံ ဇာနာတီ**တိ ဇာနိတဗ္ဗမေဝ ဇာနာတိ။ **ပဿံ ပဿတီ**တိ ပဿိတဗ္ဗမေဝ ပဿတိ။ ယထာ တ ဧကစ္စော ဝိပရီတံ ဂဏှာဟန္တော ဇာနန္တောပိ န ဇာနာတိ, ပဿ

သန္တောပိ န ပဿတိ, န ဧဝံ ဘဂဝတ။ ဘဂဝတ ပန ဇာနန္တော ဇာနာတိ, ပဿန္တော ပဿတိယေဝ။ သ္ဝါယံ ဒဿန ပရိဏာယကဋ္ဌေန **စက္ခုဘူတော**။ ဝိဒိတကရဏဋ္ဌေန **ဉာဏဘူတော** ။ အဝိပရီတသဘာဝဋ္ဌေန ပရိယတ္တိဓမ္မပဝတ္တန တော တ ဟဒယေန စိန္တေတွာ တ တစာယ နိစ္ဆာရိတဓမ္မမယောတိ **ဓမ္မဘူတော**။ သေဋ္ဌဋ္ဌေန **ဗ္ရဟ္မဘူတော** ။ အထ တ စက္ခု ဝိယ ဘူတောတိ စက္ခုဘူတော။ ဧဝမေတေသု ပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သ္ဝါယံ ဓမ္မဿ ဝတ္တနတော **ဝတ္တာ**။ ပဝတ္တနတော **ပဝတ္တာ** ။ အတ္ထံ နီဟရိတွာ နီဟရိတွာ ဒဿနသမတ္ထတာယ **အတ္ထဿ နိန္နေတာ** ။ အမတာဓိဂမာယ ပဋိပတ္တိံ ဒေသေတီတိ **အမတဿ ဒာတာ** ။

အဂရုံ ကရိတွာတိ ပုနပ္ပုနံ ယာစာပေန္တောပိ ဟိ ဂရုံ ကရောတိ နာမ။ အတ္တနော သေက္ခပဋိသမ္ဘိဒာဉာဏေ ဌတွာ တ သိနေရုပာဒတော တလိကံ ဥဒ္ဓရမာနော ဝိယ ဒုဗ္ဗိညေယ္ယံ ကတွာ တ ကထေန္တောပိ ဂရုံ ကရောတိယေဝ နာမ။ ဧဝံ အ ကတွာ တ အမှေဟ ပုနပ္ပုနံ အယာစာပေတွာ တ သုဝိညေယ္ယမ္ပိ နော ကတွာ တ ကထေဟီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ယံ ခော တေတိ ယံ ခော တုမှာကံ။ **စက္ခုနာ ခော, အာဝုသော, လောကသ္မိံ လောကသညီ ဟောတိ လောကမာနီ** တိ စက္ခုဥ္ဟိ လောကေ အပ္ပဟီနဒိဋ္ဌိ ပုထုဇ္ဇနော သတ္တလောကဝသေန လောကောတိ သညာနာတိ စေဝ မညတိ စ, တထာ စ က္ကတဋ္ဌလောကဝသေန။ န ဟိ အညတ္ထ စက္ခာဒီဟိ ဒွတဒသာယတနေဟိ တဿ သာ သညာ တ မာနော တ ဥပ္ပဇ္ဇ တိ။ တေန ဝုတ္တံ, ''စက္ခုနာ ခော, အာဝုသော, လောကသ္မိံ လောကသညီ ဟောတိ လောကမာနီ''တိ။ က္ကမဿ စ လောက ဿ ဂမနေန အန္တော နာမ ဉာတုံ တ ဒဋ္ဌုံ တ ပတ္တုံ တ န သက္ကာ။ လုဇ္ဇနဋ္ဌေန ပန တဿေဝ စက္ခာဒိဘေဒဿ လောကဿ နိဗ္ဗာနသင်္ခာတံ အန္တံ အပ္ပတွာ တ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာ နာမ နတ္ထီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဧဝံ ပဥ္ဟံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ တ က္ကအနိ ''သာဝကေန ပဥ္ဟော ကထိတောတိ မာ နိက္ကင်္ခာ အဟုဝတ္ထ, အယံ ဘဂဝတ သဗ္ဗညုတညာဏတုလံ ဂဟေတွာ တ နိသိန္နော။ က္ကစ္ဆမာနာ တမေဝ ဥပသင်္ကမိတွာ တ နိက္ကင်္ခာ ဟောထာ''တိ ဥယျော ဇေန္တော **အာကင်္ခမာနာ ပနာ** တိအာဒိမာဟ။

က္ကမေဟိ အာကာရေဟီတိ က္ကမေဟိ ကာရဏေဟိ စက္ကတဋ္ဌလောကဿ အန္တာဘာဝကာရဏေဟိ စေဝ သင်္ခါရ လောကဿ အန္တာပတ္တိကာရဏေဟိ စ။ **က္ကမေဟိ ပဒေဟီ**တိ က္ကမေဟိ အက္ခရသမ္ပိဏ္ဍနေဟိ။ **ဗျဥ္ဇနေဟီ** တိ ပာ ဋိယေက္ကအက္ခရေဟိ။

ပဏ္ဍိတော တိ ပဏ္ဍိစ္စေန သမန္နာဂတော။ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ပဏ္ဍိတော ဓာတုကုသလော အာယတနကုသလော ပစ္စယာကာရကုသလော ကာရဏာကာရဏကုသလောတိ။ **မဟာပညော**တိ မဟန္တေ အတ္ထေ မဟန္တေ ဓမ္မေ မဟန္တာ နိရုတ္တိယော မဟန္တာနိ ပဋိဘာနာနိ ပဋိဂ္ဂဏှနသမတ္ထတာယ မဟာပညာယ သမန္နာဂတော။ **ယထာ တံ အာနန္ဒေ နာ**တိ ယထာ အာနန္ဒေန ဗျာကတံ, တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ယထာ အာနန္ဒေန တံ ဗျာကတံ, အဟမ္ပိ တံ ဧဝမေဝ ဗျာ ကရေယျန္တိ အတ္ထော။

၄. ကာမဂုဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၇. စတုတ္ထေ **ယေ မေ**တိ ယေ မမ။ **စေတသော သမ္ဖုဋ္ဌပုဗ္ဗာ** တိ စိတ္တေန အနုဘူတပုဗ္ဗာ။ **တတ္ထ မေ စိတ္တံ ဗဟုလံ ဂစ္ဆမာနံ ဂစ္ဆေယျာ**တိ တေသု ဟသာဒတ္တယတိဝိနောဋ္ဌကာဒိဘေဒသမ္ပတ္တိဝသေန အနုဘူတပုဗ္ဗေသု ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု ဗဟူသု တရေသု ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ ဒီပေတိ။ **ပစ္စုပ္ပန္နေသု တ** တိ က္ကဓ ပဓာနစရိယ ကာလေ ဆဗ္ဗဿာနိ သုပုပ္ဖိတဝနသဏ္ဍဇာတာနံ ဒိဇဂဏာဒီနံ ဝသေန ဒိဋ္ဌသုတာဒိဘေဒံ မနောရမာရမ္မဏံ ကာမဂုဏံ က တွာ တ ဒဿေန္တော ''ဝေရူပေသု ပစ္စုပ္ပန္နေသု တ ဗဟုလံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ''တိ ဒဿေတိ။ **အပ္ပံ တ အနာဂတေသူ** တိ အနာဂတေ ''မေတ္တေယျော နာမ ဗုဒ္ဓော ဘဝိဿတိ, သင်္ခော နာမ ရာဇာ, ကေတုမတီ နာမ ရာဇဓာနီ''တိအာဒိဝ သေန (ဒီ. နိ. ၃.၁၀၆) ပရိတ္တကမေဝ အနာဂတေသု ကာမဂုဏေသု ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ ဒဿေတိ။ **တတ္ထ မေ အတ္တရူ ပေနာ**တိ တတ္ထ မယာ အတ္တနော ဟိတကာမဇာတိကေန။ **အပ္ပမာဒေ**တိ သာတစ္စကိရိယာ ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု စိတ္တဿ သ အတေဿဂ္ဂေ။ **သတီ**တိ အာရမ္မဏပရိဂ္ဂဟိတသတိ။ **အာရက္ခော** တိ အယံ အပ္ပမာဒေ စ သတိ စ စေတသော အာရက္ခော ကရဏီယော, ဧဝံ မေ အဟောသီတိ ဒဿေတိ, အာရက္ခတ္ထာယ က္ကမေ ဒွေ ဓမ္မာ ကာတဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ တိ ယသ္မာ စေတသော အာရက္ခတ္ထာယ အပ္ပမာဒေ စ သတိ စ ကာတဗ္ဗာ, ယသ္မာ တသ္မိံ အာယတနေ ဝိဒိတေ အပ္ပမာဒေန တ သတိယာ တ ကာတဗ္ဗံ နတ္ထိ, တသ္မာ သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ, တံ ကာရဏံ ဇာနိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ **သဠာယတနနိရောဓန္တိ** သဠာယတနနိရောဓော ဝုစ္စတိ နိဗ္ဗာနံ, တံ သန္ဓာယ ဘာသိတန္တိ အတ္ထော။ နိဗ္ဗာနသ္မိဉ္ဟိ စက္ခွာဒီနိ စေဝ နိရုဇ္ဈန္တိ ရူပသညာဒယော စ နိရုဇ္ဈန္တီတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

၅-၆. သက္ကပဉ္ဟသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၁၈-၁၁၉. ပဉ္စမေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ တိ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ။ **ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ** တိ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ။ **တန္နိသ္သိတံ ဝိညာဏံ ဟောတီ** တိ တဏ္ဟာနိသ္သိတံ ကမ္မဝိညာဏံ ဟောတိ ။ **တဒုပာဒါနန္တိ** တံဂဟဏံ, တဏ္ဟာဂဟဏေန သဟဂတံ ဝိညာဏံ ဟောတီတိ အတ္ထော။ ဆဋ္ဌံ ဥတ္တာနမေဝ။

၇. သာရိပုတ္တသဒ္ဓိဝိဟာရိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၀. သတ္တမေ **သန္တာနေဿတီ** တိ ဃဋ္ဋေဿတိ, ယောဂဝိစ္ဆေဒမဿ ဟာပုဏိတုံ န ဒဿတိ။

၈. ရာဟုလောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၁. အဋ္ဌမေ **ဝိမုတ္တိပရိပာစနိယာ**တိ ဝိမုတ္တိံ ပရိပာစေန္တီတိ ဝိမုတ္တိပရိပာစနိယာ။ **ဓမ္မာ** တိ ပန္နရသ ဓမ္မာ, တေ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒီနံ ဝိသုဒ္ဓိကရဏဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ –

"အဿဒ္ဓေ ပုဂ္ဂလေ ပရိဝဇ္ဇယတော, သဒ္ဓေ ပုဂ္ဂလေ သေဝတော ဘဇတော ပယိရုပာသတော, ပသာဒနီယေ သုတ္တန္တေ ပစ္စဝေက္ခတော, ဣမေဟိ တီဟာကာရေဟိ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝိသုဇ္ဈတိ။ ကုသီတေ ပုဂ္ဂလေ ပရိဝဇ္ဇယတော, အာရဒ္ဓဝီရိယေ ပုဂ္ဂလေ သေဝတော ဘဇတော ပယိရုပာသတော, သမ္မပ္ပဓာနေ ပစ္စဝေက္ခတော, ဣမေဟိ တီဟာကာရေဟိ ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဝိသုဇ္ဈတိ။ မုဋ္ဌဿတီ ပုဂ္ဂလေ ပရိဝဇ္ဇယတော, ဥပဋ္ဌိတဿတီ ပုဂ္ဂလေ သေဝတော ဘဇတော ပယိရုပာသတော , သတိပဋ္ဌာနေ ပစ္စဝေက္ခတော, ဣမေဟိ တီဟာကာရေဟိ သတိန္ဒြိယံ ဝိသုဇ္ဈတိ။ အသမာဟိတေ ပုဂ္ဂလေ ပရိဝဇ္ဇယတော, သမာဟိတေ ပုဂ္ဂလေ သေဝတော ဘဇတော ပယိရုပာသတော, ဈာနဝိမောက္ခေ ပစ္စဝေက္ခတော, ဣမေဟိ တီဟာကာရေဟိ သမာဓိန္ဒြိယံ ဝိသုဇ္ဈတိ။ ဒုပ္ပညေ ပုဂ္ဂလေ ပရိဝဇ္ဇယတော, ပညဝန္တေ ပုဂ္ဂလေ သေဝတော ဘဇတော ပယိရုပာသတော, ဂမ္ဘီရဉာဏစရိယံ ပစ္စဝေက္ခတော, ဣမေဟိ တီဟာကာရေဟိ ပညိန္ဒြိယံ ဝိသုဇ္ဈတိ။ ဣတိ ဣမေ ပဉ္စ ပုဂ္ဂလေ ပရိဝဇ္ဇယတော, ပဉ္စ ပုဂ္ဂလေ သေဝတော ဘဇတော ပယိရုပာသတော , ပဉ္စ သုတ္တန္တေ ပစ္စဝေက္ခတော, ဣမေဟိ ပန္နရသဟိ အာကာရေဟိ ဣမာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဝိသုဇ္ဈန္တီ"တိ (ပဋိ. မ. ၁.၁၈၄)။

အပရေပိ ပန္နရသ ဓမ္မာ ဝိမုတ္တိပရိပာစနိယာ – သဒ္ဓါပဉ္စမာနိ ဣန္ဒြိယာနိ, အနိစ္စသညာ, အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ, ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ, ပဟာနသညာ, ဝိရာဂသညာတိ ဣမာ ပဉ္စ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယာ သညာ, မေဃိယတ္ထေရဿ ကထိတာ ကလျာဏမိတ္တတာဒယော ပဉ္စ ဓမ္မာတိ (ဥဒာ. ၃၁)။ ကာယ ပန ဝေလာယ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသီတိ? ပစ္စူသသမယေ လောကံ ဝောလောကေန္တဿ။

အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနီ တိ အာယသ္မတာ ရာဟုလေန ပဒုမုတ္တရဿ ဘဂဝတော ပါဒမူလေ ပါလိတနာဂရာဇကာလေ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေန္တေန သဒ္ဓိံ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပိတဒေဝတာသု ပန ကာစိ ဘုမ္မဋ္ဌကာ ဒေဝတာ, ကာစိ အန္တလိက္ခဋ္ဌကာ, ကာစိ စာတုမဟာရာဇိကာ, ကာစိ ဒေဝလောကေ, ကာစိ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တာ။ ဣမသ္မိံ ပန ဒိဝသေ သဗ္ဗာပိ တာ ဧကဋ္ဌာနေ အန္ဓဝနသ္မိံယေဝ သန္နိပတိတာ, တာ သန္ဓာယာဟ – "အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနီ"တိ။ **ဓမ္မစက္ခုန္တိ** ဣမသ္မိံ သုတ္တေ စတ္တာရော စ မဂ္ဂ စတ္တာရိ စ ဖလာနိ ဓမ္မစက္ခုန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ တတ္ထ ဟိ ကာစိ ဒေဝတာ သောတာပန္နာ အဟေသုံ, ကာစိ သကဒာဂါမီ, အနာဂါမီ, ခီဏာသဝါ။ တာသဉ္စ ပန ဒေဝတာနံ ဧတ္တကာတိ ဂဏနဝသေန ပရိစ္ဆေဒော နတ္ထိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

၉-၁၀. သံယောဇနိယဓမ္မသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၂၂-၁၂၃. နဝမဒသမာနိ ဣဋ္ဌာရမ္မဏဝသေန ကထိယမာနေ ဗုဇ္ဈနကာနံ ဝသေန ဝုတ္တာနီတိ။

လောကကာမဂုဏဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

၁၃. ဂဟပတိဝဂ္ဂေါ

၁-၃. ဝေသာလီသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၂၄-၁၂၆. ဂဟပတိဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ဥဂ္ဂေါ** တိ ပဏီတအာယကာနံ အဂ္ဂဥဂ္ဂေါ, သော ဘဂဝတာ ''ဧတဒဂ္ဂံ, ဘိက္ခဝေ, မမ သာဝကာနံ ပဏီတအာယကာနံ ယဒိဒံ ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတီ''တိ ဧဝံ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပိတော။ သေသမေတ္ထ စေဝ ဒုတိယေ စ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

၄-၅. ဘာရဒွာဇသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၂၇-၁၂၈. စတုတ္ထေ **ပိဏ္ဍောလော** ။ သော ကိရ ပရိဇိဏ္ဏဘောဂေ ဗြာဟ္မဏော အဟောသိ။ အထ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ လာဘသက္ကာရံ ဒိသွာ ပိဏ္ဍတ္ထာယ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတော။ သော မဟန္တံ ကပလ္လပတ္တံ ဂဟေတွာ စရတိ, တေန ကပလ္လပူရံ ယာဂုံ ပိဝတိ, ကပလ္လပူရေ ပူဝေ ခါဒတိ, ကပလ္လပူရံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇတိ။ အထဿ မဟဂ္ဃသဘာဝံ သတ္ထု အာရောစယိံသု။ သတ္ထာ တဿ ပတ္တတ္ထဝိကံ နာနုဇာနိ။ ဟေဋ္ဌာမဉ္စေ ပတ္တံ နိက္ကုဇ္ဇိတွာ ဌပေတိ။ သော ဌပေန္တောပိ ဃံသေန္တောဝ ပဏာမေတွာ ဌပေတိ, ဂဏှန္တောပိ ဃံသေန္တောဝ အာကမိတွာ ဂဏှာတိ။ တံ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ဃံသနေန ပရိက္ခီဏံ နာဠိကောဒနမတ္တမေဝ ဂဏှနကံ ဇာတံ။ တတော သတ္ထု အာရောစေသုံ, အထဿ သတ္ထာ ပတ္တတ္ထဝိကံ အနုဇာနိ။ ထေရော အပရေန သမယေန ဣန္ဒြိယဘာဝနံ ဘာဝေတွာ အဂ္ဂဖလေ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာသိ။ ဣတိ သော ပိဏ္ဍတ္ထာယ ပဗ္ဗဇိတတ္တာ ပိဏ္ဍောလော, ဂောတ္တေန ပန ဘာရဒွာဇောတိ ဥဘယံ ဧကတော ကတွာ **ပိဏ္ဍောလဘာရဒွာဇော** တိ ဝုစ္စတိ။

ဥပသင်္ကမီ တိ ဥဂ္ဂတုဂ္ဂတေဟိ မဟာအမစ္စေဟိ ပရိဝုတော ဥပသင်္ကမိ။ ထေရော ကိရ ဧကဒိဝသံ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော နိဒာဃသမယေ သီတဋ္ဌာနေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိဿာမီတိ အာကာသေန ဂန္တွာ ဂင်္ဂါတီရေ ဥဒေနဿ ရညော ဥဒပာနံ နာမ ဥယျာနံ အတ္ထိ, တတ္ထ ပဝိသိတွာ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိ သီတေန ဥဒကဝါတေန ဗီဇိယမာနော။

ဥဒေနောပိ ခေါ နာမ ရာဇာ သတ္တာဟံ မဟာပာနံ ပိဝိတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဥယျာနံ ပဋိဇဂ္ဂါပေတွာ မဟာဇနပရိဝုတော ဥယျာနံ ဂန္တွာ မင်္ဂလသိလာပဋ္ဋေ အတ္တတာယ သေယျာယ နိပဇ္ဇိ။ တဿ ဧကော ပရိစာရိကာ ဟဒေ သမ္ဗာဟမာနာ နိသိန္နာ။ ရာဇာ ကမေန နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ တသ္မိံ နိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တေ နာဋကိတ္ထိယော ''ယဿတ္ထာယ မယံ ဂီတာဒီနိ ပယောဇေယျာမ, သော နိဒ္ဒံ ဥပဂတော, န စ နိဒ္ဒါကာလေ မဟာသဒ္ဒံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ အတ္တနော အတ္တနော တူရိယာနိ ဌပေတွာ ဥယျာနံ ပက္ကန္တာ။ တာ တတ္ထ တတ္ထ ဖလာဖလာနိ ခါဒမာနာ ပုပ္ဖာနိ ပိဠန္ဓမာနာ ဝိစရန္တိယော ထေရံ ဒိသွာ ''မာ သဒ္ဒံ ကရိတ္ထာ''တိ အညမညံ နိဝာရယမာနာ ဝန္ဒိတွာ နိသီဒိံသု။ ထေရော ''ဣဿာ ပဟာတဗ္ဗာ, မစ္ဆေရံ ဝိနောဒေတဗ္ဗ''န္တိအာဒိနာ နယေန တာသံ အနုရူပံ ဓမ္မကထံ ကထေသိ။

သာပိ ခေါ ရညော ဟဒေ သမ္ဗာဟမာနာ နိသိန္နာ ဣတ္ထီ ဟဒေ စာလေတွာ ရာဇာနံ ပဗောဓေသိ။ သော ''ကဟံ တာ ဂတာ''တိ ပုစ္ဆိ။ ကိံ တာသံ တုမှေဟိ? တာ ဧကံ သမဏံ ပရိဝါရေတွာ နိသိန္နာတိ။ ရာဇာ ကုဒ္ဓော ဥဒ္ဓနေ ပက္ခိတ္တလောဏံ ဝိယ တဋတဋာယမာနော ဥဋ္ဌဟိတွာ ''တမ္ဗကိပိလ္လိကာဟိ နံ ခါဒာပေဿာမီ''တိ ဂစ္ဆန္တော ဧကသ္မိံ အသောကရုက္ခေ တမ္ဗကိပိလ္လိကာနံ ပုဋံ ဒိသွာ ဟတ္ထေနာကမိတွာ သာခံ ဂဏှိတုံ နာသက္ခိ။ ကိပိလ္လိကပုဋော ဆိဇ္ဇိတွာ ရညော သီသေ ပတိ, သကလသရီရံ သာလိထုသေဟိ ပရိကိဏ္ဏံ ဝိယ ဒဏ္ဍဒီပိကာဟိ ဍယှမာနံ ဝိယ စ အဟောသိ။ ထေရော ရညော ပဒုဋ္ဌဘာဝံ ဉတွာ ဣဒ္ဓိယာ အာကာသံ ပက္ခန္ဒိ။ တာပိ ဣတ္ထိယော ဥဋ္ဌာယ ရညော သ

န္တိကံ ဂန္တွာ သရီရံ ပုဉ္ဆန္တိယော ဝိယ ဘူမိယံ ပတိတပတိတာ ကိပိလ္လိကာယော ဂဟေတွာ သရီရေ ခိပမာနာ သဗ္
ဗာ မုခသတ္တိဟိ ဝိဇ္ဈိံသု – ‘‘ကိံ နာမေတံ, အညေ ရာဇာနော ပဗ္ဗဇိတေ ဒိသွာ ဝန္ဒန္တိ, ပဉှံ ပုစ္ဆန္တိ, အယံ ပန
ရာဇာ ကိပိလ္လိကပုဋံ သီသေ ဘိန္ဒိတုကာမော ဇာတော’’တိ။

ရာဇာ အတ္တနော အပရာဓံ ဒိသွာ ဥယျာနပာလံ ပက္ကောသာပေတွာ ပုစ္ဆိ – ‘‘ကိံ သေ ပဗ္ဗဇိတော? အညေသုပိ
ဒိဝသေသု ဣမံ အာဂစ္ဆတီ’’တိ? အာမ, ဒေဝါတိ။ ဣမံ တွံ အာဂတဒိဝသေ မယှံ အာရောစေယျာသီတိ။ ထေရောပိ
ကတိပာဟေနေဝ ပုန အာဂန္တွာ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ ဥယျာနပာလော ဒိသွာ – ‘‘မဟန္တော မေ အယံ ပဏ္ဏာကာရော’’တိ
ဝေဂေန ဂန္တွာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ ဥဋ္ဌာယိတွာ သင်္ခပဏဝတဒိသဒ္ဒံ နိဝာရေတွာ ဥဂ္ဂတုဂ္ဂတေဟိ အမစ္စေ
ဟိ သဒ္ဓိံ ဥယျာနံ အဂမာသိ။ တေန ဝုတ္တံ ‘‘ဥပသင်္ကမီ’’တိ။

အနိကီဠိတာဝိနော ကာမေသူတိ ယာ ကာမေသု ကာမကီဠာ, တံ အကီဠိတပုဗ္ဗာ, အပရိဘုတ္တကာမာတိ အတ္ထော။
အဒ္ဓာနဉ္စ အာပာဒေတ္ထီတိ ပဝေဏိံ ပဋ္ဌပေထ, ဒီဃရတ္တံ အနုဗန္ဓာပေထ။ **မာတုမတ္တီသူ**တိ မာတုပမာဏာသု။
လောကသ္မိဉှိ မာတာ ဘဂိနီ ဓီတာတိ ဣမံ တိဝိဓံ ဂရုကာရမ္မဏံ နာမ , ဣတိ ဂရုကာရမ္မဏေ ဥပနိဗန္ဓ စိတ္တံ ဝိမော
စေတုံ န လဘတီတိ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။ အထဿ တေန ပဉှေန စိတ္တံ အနောတရန္တံ ဒိသွာ ဘဂဝတာ ပဋ္ဌိကူ
လမနသိကာရဝသေန စိတ္တုပနိဗန္ဓနတ္ထံ ဝုတ္တံ ဒွတ္တိံသာကာရကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေသိ။

အဘာဝိတကာယာတိ အဘာဝိတပဉ္စဒွါရိကကာယာ။ **တေသံ တံ ဒုက္ကရံ ဟောတီ**တိ တေသံ တံ အသုဘကမ္မဋ္ဌ
ဌာနံ ဘာဝေတုံ ဒုက္ကရံ ဟောတိ။ ဣတိဿ ဣမိနာပိ စိတ္တံ အနောတရန္တံ ဒိသွာ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလံ ကထေသိ ။
ဣန္ဒြိယသံဝရသ္မိဉှိ ဥပနိဗန္ဓစိတ္တံ ဝိဟေဌေတုံ န လဘတိ။ ရာဇာ တံ သုတွာ တတ္ထ ဩတိဏ္ဏစိတ္တော **အစ္
ဆရိယံ, ဘော ဘာရဒွါဇာ**တိအာဒိမာဟ။

အရက္ခိတေနေဝ ကာယေနာတိအာဒီသု ဟတ္ထပာဒေ ကီဠာပေန္တော ဂီဝံ ပရိဝတ္တေန္တော ကာယံ န ရက္ခတိ
နာမ, နာနပ္ပကာရံ ဒုဋ္ဌုလ္လံ ကထေန္တော ဝါစံ န ရက္ခတိ နာမ, ကာမဝိတက္ကာဒယော ဝိတက္ကေန္တော စိတ္တံ န ရ
က္ခတိ နာမ။ **ရက္ခိတေနေဝ ကာယေနာ**တိအာဒီသု ဝုတ္တဝိပရိယာယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အတိဝိယ မံ တသ္မိံ သမယေ လောဘဓမ္မာ ပရိသဟန္တီတိ မံ တသ္မိံ သမယေ အတိက္ကမိတွာ လောဘော အဓိ
ဘဝတီတိ အတ္ထော။ **ဥပဋ္ဌိတာယ သတိယာ**တိ ကာယဂတာယ သတိယာ သုပဋ္ဌိတာယ။ **န မံ တထာ တသ္မိံ သမယေ**တိ
တသ္မိံ သမယေ မံ ယထာ ပုဗ္ဗေ, န တထာ လောဘော အတိက္ကမိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ အတ္ထော။ **ပရိသဟန္တီ**တိ ပဒဿ
သ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိပိ အတ္ထောယေဝ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ တယော ကာယာ ကထိတာ။ ကထံ ? ‘‘ဣမမေဝ ကာယ’’န္
တိ ဧတ္ထ ဟိ ကရဇကာယော ကထိတော, ‘‘ဘာဝိတကာယော’’တိ ဧတ္ထ ပဉ္စဒွါရိကကာယော, ‘‘ရက္ခိတေနေဝ ကာ
ယေနာ’’တိ ဧတ္ထ စောပနကာယော, ကာယဝိညတ္တီတိ အတ္ထော။ ပဉ္စမံ ဥတ္တာနမေဝ။

၆. ဃောသိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၉. ဆဋ္ဌေ **ရူပာ စ မနာပာ**တိ ရူပါ စ မနာပါ သံဝိဇ္ဇန္တိ။ **စက္ခုဝိညာဏဉ္စာ**တိ စက္ခုဝိညာဏဉ္စ သံဝိဇ္ဇတိ။ **သုခ
ဝေဒနိယံ ဖဿ**န္တိ စက္ခုဝိညာဏသမ္ပယုတ္တံ ဥပနိဿယဝသေန ဇဝနကာလေ သုခဝေဒနာယ ပစ္စယဘူတံ ဖဿံ။ **သု
ခာ ဝေဒနာ**တိ ဧကံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဇဝနဝသေန သုခဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ တေဝီသတိ ဓာတုယော ကထိတာ။ ကထံ? ဧတ္ထ ဟိ စက္ခုပသာဒေါ စက္ခုဓာတု, တဿ
အာရမ္မဏံ ရူပဓာတု, စက္ခုဝိညာဏံ ဝိညာဏဓာတု, စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ သဟဇာတာ တယော ခန္ဓာ ဓမ္မဓာတု, ဧဝံ ပဉ္စသု ဒွ
ါရေသု စတုန္နံ စတုန္နံ ဝသေန ဝီသတိ။ မနောဒွါရေ ‘‘မနောဓာတူ’’တိ အာဝဇ္ဇနစိတ္တံ ဂဟိတံ, အာရမ္မဏဉ္စေဝ
ဟဒယဝတ္ထု စ ဓမ္မဓာတု, ဝတ္ထုနိဿိတံ မနောဝိညာဏဓာတူတိ ဧဝံ တေဝီသတိ ဟောန္တိ။ ဧဝံ တေဝီသတိယာ ဓာတူနံ ဝ
သေန ဓာတုနာနတ္တံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိ ဒဿေတိ။

၇-၈. ဟာလိဒ္ဒိကာနိသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၃၀-၁၃၁. သတ္တမေ **မနာပံ ဣတ္ထေတန္တိ ပဇာနာတီ** တိ ယံ အနေန မနာပံ ရူပံ ဒိဋ္ဌံ, တံ ဣတ္ထေတန္တိ ဧဝမေတံ မနာပမေဝ တန္တိ ပဇာနာတိ။ **စက္ခုဝိညာဏံ သုခဝေဒနိယဥ္စ ဖဿံ ပဋိစ္စာ** တိ စက္ခုဝိညာဏဉ္စေဝ, ယော စ ဥပနိဿယ ကောဋိယာ တ အနန္တရကောဋိယာ တ သမနန္တရကောဋိယာ တ သမ္ပယုတ္တကောဋိယာ တ သုခဝေဒနာယ ပစ္စယော ဖဿော, တံ သုခဝေဒနိယံ ဖဿဉ္စ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခဝေဒနာတိ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ ဣတိ ဣမေသု ဒွိသု သု တ္တေသု ကိရိယာမနောဝိညာဏဓာတု အာဝဇ္ဇနကိစ္စာ, မနောဓာတုယေဝ တ သမာနာ မနောဓာတုနာမေန ဝုတ္တာတိ ဝေ ဒိတဗ္ဗာ။ အဋ္ဌမံ ဥတ္တာနမေဝ။

၉. လောဟိစ္စသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၂. နဝမေ **မက္ကရကတေ** တိ ဧဝံနာမကေ နဂရေ **အရညကုဋိကာယ**န္တိ အရညေ ကတာယ ဟဋ္ဌိယေက္ကာယ ကုဋိ ယံ, န ဝိဟာရပစ္စန္တကုဋိယံ။ **မာဏဝကာ**တိ ယေပိ တတ္ထ မဟလ္လကာ, တေ မဟလ္လကကာလေပိ အန္တေတာသိက တာယ မာဏဝကာတွေဝ ဝုတ္တာ။ **တေနုပသင်္ကမိံသူ** တိ ဟတော သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိတ္ဂတ သာယံ "အာစရိယဿ ကဋ္ဌာနိ အာဟရိဿာမာ"တိ အရညံ ပဝိသိတ္ဂတ ဝိစရန္တာ ယေန သာ ကုဋိကာ, တေနုပသင်္ကမိံသု။ **ပရိတော ပရိတော ကုဋိကာ ယာ**တိ တဿာ ကုဋိကာယ သမန္တတော သမန္တတော။ **သေလေယ္ယကာနီ** တိ အညမညဿ ပိဋ္ဌိံ ဂဟေတ္ဂတ လင်္ဃိ တ္ဂတ ဣတော စိတော စင်္ကမနကီဠနာနိ။

မုဏ္ဍကာ တိအာဒီသု မုဏ္ဍေ မုဏ္ဍာတိ, သမဏေ စ သမဏာတိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋေယျ, ဣမေ ပန ဟီဠေန္တာ "မုဏ္ဍ ကာ သမဏကာ"တိ အာဟံသု။ **ဣဗ္ဘာ** တိ ဂဟပတိကာ။ **ကဏှာ**တိ ကဏှာ, ကာဠကာတိ အတ္ထော။ **ဗန္ဓုပါဒအပစ္စာ**တိ ဧတ္ထ **ဗန္ဓု** တိ ဗ္ရဟ္မာ အဓိပ္ပေတော။ တဥှိ ဗ္ရာဟ္မဏာ ပိတာမဟောတိ ဝေါဟရန္တိ။ ဟာအနံ အပစ္စာ ဟာအပ စ္စာ, ဗ္ရဟ္မုနော ပိဋ္ဌိပါဒတော ဇာတာတိ အဓိပ္ပာယော။ တေသံ ကိရ အယံ လဒ္ဓိ "ဗ္ရာဟ္မဏာ ဗ္ရဟ္မုနော မုခတော နိ က္ခန္တာ, ခတ္တိယာ ဥရတော, ဝေဿာ နာဘိတော, သုဒ္ဒါ ဇာဏုတော, သမဏာ ပိဋ္ဌိပါဒတော"တိ။ **ဘရတကာန**န္တိ ကုဋိမ္ဗိကာနံ။ ကုဋိမ္ဗိကာ ဟိ ယသ္မာ ရဋ္ဌံ ဘရန္တိ, တသ္မာ ဘရတာတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဣမေ ပန ပရိဘဝံ ကတ္ဂတ ဝဒမာနာ "ဘရတကာန"န္တိ အာဟံသု။

ဝိဟာရာ နိက္ခမိတ္ဂတ တိ "ရတ္တိဋ္ဌာနပရိဝေဏာ ရဇတပဋ္ဋသန္နိဘာသမဝိပ္ပကိဏ္ဏတလိကေ ရမဏီယေ ပရိ ဝေဏေ ကဋ္ဌကလာပေ ဗန္ဓိတ္ဂတ ခိပမာနာ တလိကံ အာလုဠေတ္ဂတ, ဟတ္ထေန ဟတ္ထံ အာအယ ပဏ္ဏကုဋိံ ပရိယာယ န္တာ 'ဣမေ ဣမေသံ ဘရတကာနံ သက္ကတာ, ဣမေ ဣမေသံ ဘရတကာနံ သက္ကတာ'တိ ပုနပ္ပုနံ ဝိရဝန္တာ အတိဝိ ယ ဣမေ မာဏဝကာ ကီဠံ ကရောန္တိ, ဝိဟာရေ ဘိက္ခူနံ အတ္ထိဘာဝမ္ပိ န ဇာနန္တိ, ဒဿေဿာမိ နေသံ ဘိက္ခူနံ အတ္ထိဘာဝ"န္တိ စိန္တေတ္ဂတ ပဏ္ဏကုဋိတော နိက္ခမိ။

သီလုတ္တမာ ပုဗ္ဗတရာ အဟေသု န္တိ ဂုဏဝန္တာနံ ဂုဏေ ကထိတေ နိဂ္ဂုဏာနံ ဂုဏာဘာဝေ ဟာကဋ္ဌေဝ ဘဝိသ္ဂ သတီတိ ပောရာဏကဗ္ရာဟ္မဏာနံ ဂုဏေ ကထေန္တော ဧဝမာဟ။ တတ္ထ **သီလုတ္တမာ** တိ သီလဇေဋ္ဌကာ။ သီလဥ္ဂဟိ တေသံ ဥတ္တမံ, န ဇာတိဂေတ္တံ။ **ယေ ပုရာဏံ သရန္တီ** တိ ယေ ပောရာဏကံ ဗ္ရာဟ္မဏဓမ္မံ သရန္တိ။ **အဘိဘုယျ ကောဓ**န္တိ ကောဓံ အဘိဘဝိတ္ဂတ တေသံ ဒွာရာနိ သုဂုတ္တာနိ သုရက္ခိတာနိ အဟေသုံ။ **ဓမ္မေ စ ဈာနေ စ ရတာ** တိ ဒသဝိဓေ ကုသလကမ္မပထဓမ္မေ အဋ္ဌသမာပတ္တိဈာနေသု စ ရတာ။

ဧဝံ ပောရာဏာနံ ဂုဏံ ကထေတ္ဂတ အထေတရဟိ ဗ္ရာဟ္မဏာနံ မာနံ နိမ္မဒ္ဒေန္တော **ဣမေ စ ဝေါက္ကမ္မ ဇပာမ သေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဝေါက္ကမ္မာ** တိ ဧတေဟိ ဂုဏေဟိ အပက္ကမိတ္ဂတ။ **ဇပာမသေ**တိ မယံ ဇပာမ သဇ္ဈာ ယာမာတိ ဧတ္တကေနေဝ ဗ္ရာဟ္မဏမ္ဟာတိ မညမာနာ ဗ္ရာဟ္မဏာ မယန္တိ ဣမိနာ ဂေတ္တေန မတ္တာ ဟုတ္ဂတ **ဝိ သမံ စရန္တိ**, ဝိသမာနိ ကာယကမ္မာဒီနိ ကရောန္တီတိ အတ္ထော။ **ပုထုအတ္တဒဏ္ဍာ** တိ ပုထု အတ္တာ ဒဏ္ဍာ ဧတေဟီတိ ပုထုအတ္တဒဏ္ဍာ, ဂဟိတနာနာဝိဓဒဏ္ဍာတိ အတ္ထော။ **သတဏှာသတဏှေဟသူ**တိ သတဏှာနိတ္တဏှေဟသု။ **အဂုတ္တ ဒွာရဿ ဘဝန္တိ မောဃာ**တိ အသံဝုတဒ္ဂတရဿ သဗ္ဗေပိ ဝတသမာအနာ မောဃာ ဘဝန္တီတိ ဒီပေတိ။ ယထာ ကိန္တိ? **သုပိနေဝ လဒ္ဓံ ပုရိသဿ ဝိတ္တ** န္တိ ယထာ သုပိနေ ပုရိသဿ လဒ္ဓံ မဏိမုတ္တာဒိနာနာဝိဓံ ဝိတ္တံ မောဃံ ဟောတိ, ပဗုဇ္ဈိတ္ဂတ ကိဉ္စိ န ပဿတိ, ဧဝံ မောဃာ ဘဝန္တီတိ အတ္ထော။

အနာသကာတိ ကောဟဉ္ဉိဟာဒိဝသေန အနာဟာရကာ။ **ထဏ္ဍိလသာယိကာ စာ** တိ ဟရိတကုသသန္ထတေ ဘူမိဘာဂေ သယနံ, **ဟတော သိနာနဉ္စ တယော စ ဝေဒာ**တိ ဟတော၀ ဥဒကံ ပဝိသိတ္ဝာ နှာနဉ္စေ၀ တယော စ ဝေဒာ။ **ခရာဇိနံ ဇဋာ ပင်္ကော**တိ ခရသမ္ဖဿံ အဇိနစမ္မဉ္စေ၀ ဇဋာကလာပေ စ ပင်္ကော စ, ပင်္ကော နာမ ဒန္တမလံ။ **မန္တာ သီလဗ္ဗတံ တပေ**ာတိ မန္တာ စ အဇသီလကေသီလသင်္ခါတံ သီလံ အဇဝတကေဝတသင်္ခါတံ ဝတဉ္စ။ အယံ ဣဒါနိ ဗ္ရာဟ္မဏာနံ တပေ၀တိ ဝဒတိ။ **ကုဟနာ ဝင်္ကဒဏ္ဍာ စာ** တိ ပဋိစ္ဆန္နကူပေ ဝိယ ပဋိစ္ဆန္နဒေါသံ ကောဟညဉ္စေ၀ ဝင်္ကဒဏ္ဍော, စ ဥဒုမ္ဗရပလာသဗေဠုဝရုက္ခာနံ အညတရတော ဂဟိတံ ဝင်္ကဒဏ္ဍကဉ္စာတိ အတ္ထော။ **ဥဒကာစမနာနိ စာ**တိ ဥဒကေန မုခပရိမဇ္ဇနာနိ။ **ဝဏ္ဏာ ဧတေ ဗြာဟ္မဏာန**န္တိ ဧတေ ဗြာဟ္မဏာနံ ပရိက္ခာရဘဏ္ဍကဝဏ္ဏာတိ ဒဿေတိ။ **ကတ ကိဉ္စိက္ခဘာဝနာ** တိ ကတာ ကိဉ္စိက္ခဘာဝနာ။ အယမေ၀ တ ပာဌော, အာမိသကိဉ္စိက္ခဿ ဝဍ္ဎနတ္ထာယ ကတန္တိ အတ္ထော။

ဧဝံ တေရဟိ ဗြာဟ္မဏာနံ မာနံ နိမ္မဒ္ဒိတွာ ပုန ပောရာဏကဗြာဟ္မဏာနံ ဝဏ္ဏံ ကထေန္တော **စိတ္တဉ္စ သုသမာဟိတ**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သုသမာဟိတ**န္တိ တေသံ ဗြာဟ္မဏာနံ စိတ္တံ ဥပစာရပ္ပနာသမာဓီဟိ သုသမာဟိတံ အဟောသီတိ ဒဿေတိ။ **အခိလ**န္တိ မုဒု အထဒ္ဓံ။ **သော မဂ္ဂေ ဗြဟ္မပတ္တိယာ** တိ သော သေဋ္ဌပတ္တိယာ မဂ္ဂေ, တုမှေ ပန ကိံ ဗြာဟ္မဏာ နာမာတိ ဒီပေန္တော ဧဝမာဟ။

အာဂမံသု နု ခွဝိဓာတိ အာဂမံသု နု ခေါ ဣဓ။ **အဓိမုစ္စတီ** တိ ကိလေသဝသေန အဓိမုတ္တော ဂိဒ္ဓော ဟောတိ။ **ဗ္ယာပဇ္ဇတီ**တိ ဗ္ယာပာဒဝသေန ပူတိစိတ္တံ ဟောတိ။ **ပရိတ္တစေတသော** တိ အနုပဋ္ဌိတသတိတာယ သံကိလေသစိတ္တေန ပရိတ္တစိတ္တော။ **စေတောဝိမုတ္တိ**န္တိ ဖလသမာဓိံ။ **ပညာဝိမုတ္တိ**န္တိ ဖလပညံ။ **အပ္ပမာဏစေတသော**တိ ဥပဋ္ဌိတသတိတာယ နိက္ကိလေသစိတ္တေန အပ္ပမာဏစိတ္တော။

၁၀. ဝေရဟစ္စာနိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၃. ဒသမေ **ကာမဏ္ဍာယ**န္တိ ဧဝံနာမကေ နဂရေ။ **ယဒ္ဓေ** တိ ဓောဒနတ္ထေ နိပါတော။ သေသံ ဥတ္တာနမေတတိ။

ဂဟပတိဝဂ္ဂေါ တေရသမော။

၁၄. ဒေဝဒဟဝဂ္ဂေါ

၁. ဒေဝဒဟသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၄. ဒေဝဒဟဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ဒေဝဒဟ**န္တိ နပုံသကလိင်္ဂေန လဒ္ဓနာမော နိဂမော။ **မနောရမာ**တိ မနံ ရမယန္တာ, မနာပာတိ အတ္ထော။ **အမနောရမာ**တိ အမနာပာ။

၂. ခဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၅. ဒုတိယေ **ဆဖဿာယတနိကာ နာမာ** တိ ဝိသုံ ဆဖဿာယတနိကာ နာမ နိရယာ နတ္ထိ။ သဗ္ဗေသုပိ ဟိ ဧကတိံသမဟာနိရယေသု ဆဒွါရဖဿာယတနပဋိသံဝေဒနာနိ… ဟောတိယေဝ။ ဣဒံ ပန အဝီစိမဟာနိရယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **သဂ္ဂ**ာတိ ဣဓာပိ တာဝတိံသပုရမေဝ အဓိပ္ပေတံ။ ကာမာဝစရဒေဝလောကေ ပန ဧကသ္မိမ္ပိ ဆဖဿာယတနပဋိသံဝေဒနာ နာမ နတ္ထိ။ ဣမိနာ ကိံ ဒီပေတိ? နိရယေ ဧကန္တဒုက္ခသမပ္ပိတဘာဝေန, ဒေဝလောကေ စ ဧကန္တသုခသမပ္ပိတတ္တာ ဧကန္တခိဍ္ဍာရတိဝသေန ဥပ္ပန္နပမာဒေန မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဝါသံ ဝသိတုံ န သက္ကာ။ မနုဿလောကော ပန ဝေကိဏ္ဏသုခဒုက္ခော, ဣဓေဝ အပာယောပိ သဂ္ဂေါပိ ပညာယတိ။ အယံ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ ကမ္မဘူမိ နာမ, သာ တုမှေဟိ လဒ္ဓါ။ တသ္မာ ဝေ တေ ဣမေ မာနုဿကာ ခန္ဓာ လဒ္ဓါ, တေ တေ လာဘာ။ ယဉ္စ တေ ဣဒံ မနုဿတ္တံ လဒ္ဓံ, ပဋိလဒ္ဓော တေ ဗြဟ္မစရိယဝါသဿ ခဏော သမယောတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ ပောရာဏေဟိ –

“အယံ ကမ္မဘူမိ ဣဓ မဂ္ဂဘာဝနာ၊
ဌာနာနိ သံဝေဇနိယာ ဗဟူ ဣဓ။
သံဝေဂသံဝေဇနိယေသု ဝတ္ထုသု၊
သံဝေဂဇာတောဝ ပယုဉ္ဇ ယောနိသော”တိ။

၃. ပဌမရူပာရာမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၆. တတိယေ **ရူပသမ္မုဒိတာ** တိ ရူပေ သမ္မုဒိတာ ပမောဒိတာ။ **ဒုက္ခာ** တိ ဒုက္ခိတာ။ **သုခေါ**တိ နိဗ္ဗာနသုခေန သုခိတော။ **ကေဝလာ**တိ သကလာ။ **ယာဝတတ္ထီတိ ဝုစ္စတီ** တိ ယတ္တကာ အတ္ထီတိ ဝုစ္စတိ။ **ဧတေ တေ**တိ ဧတ္ထ တေ-ကာရော နိပါတမတ္တံ။ **ပစ္စနီကမိဒံ ဟောတိ, သဗ္ဗလောကေန ပဿတ** န္တိ ယံ ဣဒံ ပဿန္တာနံ ပဏ္ဍိတာနံ ဒဿနံ, တံ သဗ္ဗလောကေန ပစ္စနီကံ ဟောတိ ဝိရုဒ္ဓံ။ လောကော ဟိ ပဉ္စက္ခန္ဓေ နိစ္စာ သုခာ အတ္တာ သုဘာတိ မညတိ, ပဏ္ဍိတာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ အနတ္တာ အသုဘာတိ။ **သုခတော အာဟူ**တိ သုခန္တိ ကထေန္တိ။ **သုခတော ဝိဒူ**တိ သုခန္တိ ဇာနန္တိ။ သဗ္ဗမေတံ နိဗ္ဗာနမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

သမ္မူဠှေတ္ထာ တိ ဧတ္ထ နိဗ္ဗာနေ သမ္မူဠှာ။ **အဝိဒ္ဒသူ** တိ ဗာလာ။ သဗ္ဗေပိ ဟိ ဆန္နဝုတိပါသဏ္ဍိနော “နိဗ္ဗာနံ ပာပုဏိဿာမာ”တိ သညိနော ဟောန္တိ, တေ ပန “နိဗ္ဗာနံ နာမ ဣဒ”န္တိပိ န ဇာနန္တိ။ **နိဝုတာန**န္တိ ကိလေသနီဝရဏေန နိဝုတာနံ ပလိဂုဏ္ဌိတာနံ။ **အန္ဓကာရော အပဿတ** န္တိ အပဿန္တာနံ အန္ဓကာရော ဟောတိ။ ကိံ တံ ဧဝံ ဟောတိ? နိဗ္ဗာနံ တ နိဗ္ဗာနဒဿနံ တ အပဿန္တာနညှိ ဗာလာနံ နိဗ္ဗာနမ္ပိ နိဗ္ဗာနဒဿနမ္ပိ ကာဠမေဃအဝတ္ထဋဒိတံ ဝိယ စန္ဒမဏ္ဍလံ ကဋ္ဌာဟေန ပဋိကုဋ္ဋိတပတ္တော ဝိယ စ နိစ္စကာလံ တမော စေဝ အန္ဓကာရော စ သမ္ပဇ္ဇတိ။

သတဉ္စ ဝိဝဋံ ဟောတိ, အာလောကော ပဿတာမိဝ တိ သတဉ္စ သပ္ပုရိသာနံ ပညာဒဿနေန ပဿန္တာနံ နိဗ္ဗာနံ အာလောကော ဝိယ ဝိဝဋံ ဟောတိ။ **သန္တိကေ န ဝိဇာနန္တိ, မဂါ ဓမ္မဿ အကောဝိဒါ** တိ ယံ အတ္တနော သရီရေ ကေသေ တ လောမာဒီသု တ အညတရကောဋ္ဌာသံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ အနန္တရမေဝ အဓိဂန္တဗ္ဗတော အတ္တနော တ ခန္ဓာနံ နိရောဓမတ္တတော သန္တိကေ နိဗ္ဗာနံ။ တံ ဧဝံ သန္တိကေ သမာနမ္ပိ မဂ္ဂဘူတာ ဇနာ မဂ္ဂါမဂ္ဂဓမ္မဿ စတုသစ္စဓမ္မဿ တ အကောဝိဒါ န ဇာနန္တိ။

မာရဓေယျာနုပန္နေဟိ တိ တေဘူမကဝဋ္ဋံ မာရဿ နိဝါသဋ္ဌာနံ အနုပန္နေဟိ။ **ကော နု အညတြ အရိယေဘိ** တိ ဌပေတွာ အရိယေ ကော နု အညော နိဗ္ဗာနပဒံ ဇာနိတုံ အရဟတိ။ **သမ္မဒညာယ ပရိနိဗ္ဗန္တိ** တိ အရဟတ္တပညာယ သမ္မာ ဇာနိတွာ အနန္တရမေဝ အနာသဝါ ဟုတွာ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗန္တိ။ အထ တ သမ္မဒညာယ အနာသဝါ ဟုတွာ အန္တေ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ။

၄-၁၂. ဒုတိယရူပာရာမသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၃၇-၁၄၅. စတုတ္ထံ သုဒ္ဓိကံ ကတွာ ဒေသိယမာနေ ဗုဇ္ဈနကာနံ အဇ္ဈာသယေန ဝုတ္တံ။ ပဉ္စမာဒီနိ တထာ တထာ ဗုဇ္ဈန္တာနံ အဇ္ဈာသယေန ဝုတ္တာနိ။ အတ္ထော ပန တေသံ ပာကဋောယေဝါတိ။

ဒေဝဒဟဝဂ္ဂေါ စုဒ္ဒသမော။

၁၅. နဝပုရာဏဝဂ္ဂေါ

၁. ကမ္မနိရောဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄၆. နဝပုရာဏဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **နဝပုရာဏာနီ**တိ နဝါနိ စ ပုရာဏာနိ စ။ **စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, ပုရာဏကမ္မ** န္တိ န စက္ခု ပုရာဏံ, ကမ္မမေဝ ပုရာဏံ, ကမ္မတော ပန နိဗ္ဗတ္တတ္တာ ပစ္စယနာမေန ဧဝံ ဝုတ္တံ။ **အဘိသင်္ခတ** န္တိ ပစ္စယေဟိ အဘိသမာဂန္တွာ ကတံ။ **အဘိသဉ္စေတယိတ** န္တိ စေတနာယ ပကပ္ပိတံ။ **ဝေဒနိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗ** န္တိ ဝေဒနာယ ဝတ္ထူတိ ပဿိ

တဗ္ဗံ။ **နိရောဓာ ဝိမုတ္တိ ဖုသတီ** တိ ဣမဿ တိဝိဓဿ ကမ္မဿ နိရောဓေန ဝိမုတ္တိံ ဖုသတိ။ **အယံ ဝုစ္စတီ** တိ အယံ တဿာ ဝိမုတ္တိယာ အာရမ္မဏဘူတော နိရောဓော ကမ္မနိရောဓောတိ ဝုစ္စတိ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ ကထိတာ။

၂-၅. အနိစ္စနိဗ္ဗာနသပ္ပာယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၄၇-၁၅၀. ဒုတိယေ **နိဗ္ဗာနသပ္ပာယ** န္တိ နိဗ္ဗာနဿ သပ္ပာယံ ဥပကာရပဋိပဒံ။ တတိယာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ပဋိပဟဋ္ဌိယာ ပန စတူသုပိ ဧတေသု သုတ္တေသု သဟ ဝိပဿနာယ စတ္တာရော မဂ္ဂ ကထိတာ။

၆-၇. အန္တေဝာသိကသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၅၁-၁၅၂. ဆဋ္ဌေ **အနန္တေဝာသိက** န္တိ အန္တော ဝသနကကိလေသဝိရဟိတံ။ **အနာစရိယက** န္တိ အာစရဏကကိလေသဝိရဟိတံ ။ **အန္တဿ ဝသန္တိ** တိ အန္တော အဿ ဝသန္တိ။ **တေ နံ သမုဒာစရန္တီ** တိ တေ တံ အဓိဘဝန္တိ အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ သိက္ခာပေန္တိ တ။ ''ဧဝံ ဝေဇ္ဇကမ္မံ ကရောဟိ, ဧဝံ ဒူတကမ္မ''န္တိ ဣတိ သိက္ခာပနသင်္ခာတေန သမုအာစရဏတ္ထေနဿ တေ အာစရိယာ နာမ ဟောန္တိ, တေဟိ အာစရိယေဟိ သာစရိယကောတိ ဝုစ္စတိ။ သေသမေတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သတ္တမံ ဟေဋ္ဌာ ကထိတနယမေဝ။

၈. အတ္ထိနုခောပရိယာယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅၃. အဋ္ဌမေ **ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မာ** တိ ယံ ကာရဏံ အာဂမ္မ။ **အညတြေဝ သဒ္ဓာယာ** တိ ဝိနာ သဒ္ဓာယ သဒ္ဓံ အပနေတွာ။ ဧတ္တ စ သဒ္ဓာတိ န ပစ္စက္ခာ သဒ္ဓာ။ ယော ပန ပရဿ ဧဝံ ကိရ ဧဝံ ကိရာတိ ကထေန္တဿ သုတွာ ဥပ္ပန္နော သဒ္ဒဟနာကာရော, တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **ရုစိ**အာဒီသုပိ ရုစာပေတွာ ခမာပေတွာ အတ္ထေတန္တိ ဂဟဏာကာရော **ရုစိ** နာမ, ဧဝံ ကိရ ဘဝိဿတီတိ အနုဿဝနံ **အနုဿဝေ,** နိသီဒိတွာ ဇော ကာရဏံ စိန္တေန္တဿ ကာရဏံ ဥပဋ္ဌာတိ, ဧဝံ ဥပဋ္ဌိတဿ အတ္ထေတန္တိ ဂဟဏံ **အာကာရပရိဝိတက္ကော** နာမ, ကာရဏဝိတက္ကောတိ အတ္ထော။ ကာရဏံ စိန္တေန္တဿ ဟပိကာ လဒ္ဓိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တံ အတ္ထေသာတိ ဂဟဏာကာရော **ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ** နာမ။ **အညံ ဗျာကရေယျာ** တိ ဣမာနိ ပဉ္စ ဌာနာနိ မုဉ္စိတွာ အရဟတ္တံ ဗျာကရေယျ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သေခာသေခာနံ ပစ္စဝေက္ခဏာ ကထိတာ။

၉-၁၀. ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၅၄-၁၅၅. နဝမေ **ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော** တိ ပရိပုဏ္ဏိန္ဒြိယော။ တတ္ထ ယေန ဆ ဣန္ဒြိယာနိ သမ္မသိတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တံ, သော တေဟိ နိဗ္ဗိသေဝနေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ, စက္ခာဒီနိ တ ဆ ဣန္ဒြိယာနိ သမ္မသန္တဿ ဥပ္ပန္နေဟိ သဒ္ဓာဒီဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ ပရိပုဏ္ဏိန္ဒြိယော နာမ ဟောတိ, တံ သန္ဓာယ ဘဂဝတ **စက္ခုန္ဒြိယေ စေ** တိအာဒိနာ နယေန ဒေသနံ ဝိတ္ထာရေတွာ **တ္တောဝတာ ခော ဘိက္ခု ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော ဟောတီ**တိ အာဟ။ ဒသမံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝတိ။

နဝပုရာဏဝဂ္ဂေါ ပဉ္စဒသမော။

တတိယော ပဏ္ဏာသကော။

၁၆. နန္ဒိက္ခယဝဂ္ဂေါ

၁-၄. အဇ္ဈတ္တနန္ဒိက္ခယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၅၆-၁၅၉. နန္ဒိက္ခယဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **နန္ဒိက္ခယာ ရာဂက္ခယော, ရာဂက္ခယာ နန္ဒိက္ခယော** တိ နန္ဒိယာ စ ရာဂဿ စ အတ္ထတော ဧကတ္တာ ဝုတ္တံ။ **သုဝိမုတ္တ**န္တိ အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိဝသေန သုဋ္ဌု ဝိမုတ္တံ။ သေသမေတ္ထ ဒု

တိယာဒီသု စ ဥတ္တာနမေဝ။

၅-၆. ဇီဝကမ္ဗဝနသမာဓိသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၆၀-၁၆၁. ပဥ္စမံ သမာဓိဝိကလာနံ, ဆဋ္ဌံ ပဋိသလ္လာနဝိကလာနံ စိတ္တေကဂ္ဂတဉ္စ ကာယဝိဝေကဉ္စ လဘန္တာနံ ဧတေသံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဖာတိံ ဂမိဿတီတိ ဥတ္တ ကထိတံ။ တတ္ထ **ဩက္ခာယတီ** တိ (ပစ္စက္ခာယတိ) ပညာယတိ ပါက ဋံ ဟောတိ။ ဣတိ ဒ္ဝီသုပိ ဧတေသု သဟ ဝိပဿနာယ စတ္တာရော မဂ္ဂ ကထိတာ။

၇-၉. ကောဋ္ဌိကအနိစ္စသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၆၂-၁၆၄. သတ္တမာဒီသု တီသု ထေရဿ ဝိမုတ္တိပရိပာစနိယာ ဓမ္မာဝ ကထိတာ။

၁၀-၁၂. မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပဟာနသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၆၅-၁၆၇. ဒသမာဒီနိ တီဏိ ဟဋ္ဌိယေဝကေန ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယဝသေန ဝုတ္တာနိ။ တေသံ အတ္ထော ဝုတ္တနယေ နေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

နန္ဒိက္ခယဝဂ္ဂေါ သောဠသမော။

၁၇. သဋ္ဌိပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁-၆၀. အဇ္ဈတ္တအနိစ္စဆန္ဒသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၆၈-၂၂၇. တဒနန္တရော သဋ္ဌိပေယျာလော နာမ ဟောတိ, သော ဥတ္တာနတ္ထောဝ။ ယာနိ ပနေတ္ထ သဋ္ဌိ သု တ္တာနိ ဝုတ္တာနိ, တာနိ ''ဆန္ဒော ပဟာတဗ္ဗော''တိ ဧဝံ တဿ တဿေဝ ပဒဿ ဝသေန ဗုဇ္ဈနကာနံ အဇ္ဈာသ ယဝသေန ဝုတ္တာနိ။ ဣတိ သဗ္ဗာနိ တာနိ ဟဋ္ဌိယေဝကေန ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယဝသေန ကထိတာနိ။ ဧကေကသုတ္တပရိ ယောသာနေ စေတ္ထ သဋ္ဌိ သဋ္ဌိ ဘိက္ခူ အရဟတ္တံ ပတ္တာတိ။

သဋ္ဌိပေယျာလဝဂ္ဂေါ။

၁၈. သမုဒ္ဒဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမသမုဒ္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၂၈. သမုဒ္ဒဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **စက္ခု, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသဿ သမုဒ္ဒော** တိ ယဒိ ဒုပ္ပူရဏဋ္ဌေန ယဒိ တ သမုဒ္ဒနဋ္ဌ ဋ္ဌေန သမုဒ္ဒော, စက္ခုမေဝ သမုဒ္ဒော။ တဿ ဟိ ပထဝိတော ယာဝ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မလောကာ နီလာဒိအာရမ္မဏံ သမော သရန္တံ ပရိပုဏ္ဏဘာဝံ ကာတုံ န သက္ကောတိ, ဧဝံ ဒုပ္ပူရဏဋ္ဌေနပိ သမုဒ္ဒော။ စက္ခု စ တေသု တေသု နီလာဒီသု အာရ မ္မဏေသု သမုဒ္ဒတိ, အသံဝုတံ ဟုတ္တ ဩသရမာနံ ကိလေသုပ္ပတ္တိယာ ကာရဏဘာဝေန သဒေါသဂမနေန ဂစ္ဆတီ တိ သမုဒ္ဒနဋ္ဌေနပိ သမုဒ္ဒော။ **တဿ ရူပမယော ဝေဂေါ** တိ သမုဒ္ဒဿ အပ္ပမာဏော ဦမိမယော ဝေဂေါ ဝိယ တဿ သာပိ စက္ခုသမုဒ္ဒဿ သမောသရန္တဿ နီလာဒိဘေဒဿ အာရမ္မဏဿ ဝသေန အပ္ပမေယျော ရူပမယော ဝေ ဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ယော တံ ရူပမယံ ဝေဂံ သဟတီ**တိ ယော တံ စက္ခုသမုဒ္ဒေ သမောသဋံ ရူပမယံ ဝေဂံ, မနာပေ ရူပေ ရာ ဂံ, အမနာပေ ဒေါသံ, အသမပေက္ခိတေ မောဟန္တိ ဧဝံ ရာဂါဒိကိလေသေ အနုပ္ပာဒေန္တော ဥပေက္ခကဘာဝေန သဟ တိ။

သဦမိန္တိအာဒီသု ကိလေသဦမီဟိ **သဦမိံ**။ ကိလေသာဝဋ္ဋေဟိ **သာဝဋ္ဋံ** ။ ကိလေသဂဟေဟိ **သဂဟံ** ။ ကိလေသရ က္ခသေဟိ **သရက္ခသံ** ။ ကောဓူပါယာသဿ စ ဝသေန **သဦမိံ**။ ဝုတ္တဥ္စေတံ ''ဦမိဘယန္တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ကောဓူပါ

ယာသဒ္ဒေတံ အဓိဝစန''န္တိ (ကင်္ခါ. ၁၀၉; မ. နိ. ၂.၁၆၂; အ. နိ. ၄.၁၂၂)။ ကာမဂုဏာဝသေန **သာဝဋ္ဋံ** ။ ဝုတ္တဉှေတံ ''အာဝဋ္ဋန္တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစန''န္တိ (သံ. နိ. ၄.၂၄၁)။ မာတုဂါမဝသေန **သဂါဟံ သရက္ခသံ**။ ဝုတ္တဉှေတံ ''ဂါဟရက္ခသောတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, မာတုဂါမဿေတံ အဓိဝစန''န္တိ (ကင်္ခါ. ၁၀၉)။ သေသတရေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **သဘယံ ဒုတ္တရံ အစ္စတရီ** တိ ဦမိဘယေန သဘယံ ဒုရတိက္ကမံ အတိက္ကမိ။ **လောကန္တဂူ** တိ သင်္ခါရလောကဿ အန္တံ ဂတော။ **ပါရဂတောတိ ဝုစ္စတီ** တိ နိဗ္ဗာနံ ဂတောတိ ကထီယတိ။

၂-၃. ဒုတိယသမုဒ္ဒသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၂၉-၂၃၀. ဒုတိယေ **သမုဒ္ဒေါ** တိ သမုဒ္ဒနဋ္ဌေန သမုဒ္ဒေါ, ကိလေဒနဋ္ဌေန တေမနဋ္ဌေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ယေဘုယျေနာ** တိ ဌပေတွာ အရိယသာဝကေ။ **သမုန္နာ** တိ ကိလိန္နာ တိန္တာ နိမုဂ္ဂါ။ **တန္တာကုလကဇာတာ** တိအာဒိ ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္ထာရိတမေဝ။ **မစ္ဆုဇ ဟောတိ** တယော မစ္ဆု ဇဟိတွာ ဌိတော။ **နိရုပဓီ** တိ တီဟိ ဥပဓီဟိ အနုပဓိ။ **အပုနဗ္ဘဝါယာ** တိ နိဗ္ဗာနတ္ထာယ။ **အမောဟယီ မစ္စုရာဇန္တိ** ယထာ တဿ ဂတိံ န ဇာနာတိ, ဧဝံ မစ္စုရာဇာနံ မောဟေတွာ ဂတော။ တတိယံ ဝုတ္တနယမေဝ။

၄-၆. ခီရရုက္ခောပမသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၃၁-၂၃၃. စတုတ္ထေ အပ္ပဟီနဋ္ဌေန **အတ္ထိ,** တေနေတဟ **သော အပ္ပဟီနော** တိ။ **ပရိတ္တာ** တိ, ပဗ္ဗတမတ္တမ္ပိ ရူပံ အနိဋ္ဌံ အရဇနီယံ ပရိတ္တံ နာမ ဟောတိ, ဧဝရူပဟိပိဿ ရူပ စိတ္တံ ပရိယာဒိယန္တီတိ ဒဿေတိ။ **ကော ပန တ အေ အဓိမတ္တာနန္တိ** ကဥ္စာရမ္မဏံ ပနဿ ရဇနီယံ ဝတ္ထု စိတ္တံ ပရိယာဒိယတီတိ ဧတ္ထ ကာ ကထာ? ဧတ္ထ စ နခ ပိဋ္ဌိပမာဏမ္ပိ မဏိမုတ္တာဒိ ရဇနီယံ ဝတ္ထု အဓိမတ္တာရမ္မဏမေဝတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဒဟရော** တိအာဒီနိ တီဏိပိ အညမည ဝေဝစနာနေဝ။ **အာဘိန္ဒေယျာ** တိ ပဟရေယျ ပအာလေယျ တ။ ပဉ္စမေ **တဒုဘယန္တိ** တံ ဥဘယံ။ ဆဋ္ဌံ ဥတ္တာနမေဝ။

၇. ဥဒာယီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃၄. သတ္တမေ **အနေကပရိယာယေနာ** တိ အနေကေဟိ ကာရဏေဟိ။ **ကာတိဟာယန္တိ** ကတိပိ အယံ။ ကမသ္မိံ သုတ္တေ အနိစ္စနဲ အနတ္တလက္ခဏံ ကထိတံ။

၈. အာဒိတ္တပရိယာယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃၅. အဋ္ဌမေ **အနုဗျဉ္ဇနသော နိမိတ္တဂ္ဂါဟော** တိ ''ဟတ္ထာ သောဘနာ ဟာအာ သောဘနာ''တိ ဧဝံ အနုဗျဉ္ဇ ဇနဝသေန နိမိတ္တဂ္ဂါဟော။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟောတိ ဟိ သံသန္ဒေတွာ ဂဟဏံ, အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟောတိ ဝိဘတ္တိဂဟဏံ။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟော ကုမ္ဘီလသဒိသော သဗ္ဗမေဝ ဂဏှာတိ, အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟော ရတ္တပါသဒိသော ဝိဘဇိတွာ ဟတ္ထပါဒါဒီသု တံ တံ ကောဋ္ဌာသံ။ ကမေ ပန ဒွေဝ ကဟာ ဧကဇဝနတရေပိ လဗ္ဘန္တိ, နာနာဇဝနတရေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။

နိမိတ္တဿာဒဂထိတ န္တိ နိမိတ္တဿာဒေန ဂန္ထိတံ ဗဒ္ဓံ။ **ဝိညာဏန္တိ** ကမ္မဝိညာဏံ။ **တသ္မိံ စေ သမယေ ကာလံ ကရေယျာ** တိ န ကောစိ သံကိလိဋ္ဌေန စိတ္တေန ကာလံ ကရောန္တော နာမ အတ္ထိ။ သဗ္ဗသတ္တာနဉှိ ဘဝင်္ဂေနေဝ ကာလကိရိယာ ဟောတိ။ ကိလေသဘယံ ပန ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။ သမယဝသေန တ ဧဝံ ဝုတ္တံ၊ စက္ခုဒွါရ သ္မိဉှိ အာပာထဂတေ အာရမ္မဏေ ရတ္တစိတ္တံ တ ဒုဋ္ဌစိတ္တံ တ မူဠှစိတ္တံ တ အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝိတွာ ဘဝင်္ဂံ ဩတရတိ, ဘဝင်္ဂေ ဌတွာ ကာလကိရိယံ ကရောတိ။ တသ္မိံ သမယေ ကာလံ ကရောန္တဿ ဒွေဝ ဂတိယော ပာဋိကင်္ခါ, ကမဿ သမယဿ ဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။

ကမံ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အာဒီနဝ န္တိ ကမံ အနေကာနိ ဝဿသတသဟဿာနိ နိရယေ အနုဘဝိတဗ္ဗံ ဒုက္ခံ သမ္ပဿမာနော ဧဝံ ဝဒာမိ တတ္တာယ အယောသလာကာယ အက္ခီနိ အဉ္ဇာပေတုကာမောတိ။ ကမိနာ နယေန သဗ္ဗတ္ထ

အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အယောသင်္ကုနာ**တိ အယသူလေန။ **သမ္ပလိမဋ္ဌ**န္တိ ဒွေပိ ကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒါနိ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ပထဝိယံ အာကောဋ္ဋနဝသေန သမ္ပလိမဋ္ဌံ။

တတိယတရေ **သမ္ပလိမဋ္ဌ**န္တိ နခစ္ဆေဒနံ ပဝေသေတွာ ဥက္ခိပိတွာ သဟစမ္မေန ဆိန္ဒိတွာ ဟတနဝသေန သမ္ပလိမဋ္ဌံ။ စတုတ္ထတရေ **သမ္ပလိမဋ္ဌ**န္တိ ဗန္ဓနမူလံ ဆေတွာ ဟတနဝသေန သမ္ပလိမဋ္ဌံ။ ပဉ္စမတရေ **သမ္ပလိမဋ္ဌ**န္တိ တိခိဏာယ သတ္တိယာ ကာယပသာဒံ ဥပ္ပာဋ္ဋေတွာ ပတနဝသေန သမ္ပလိမဋ္ဌံ။ **သတ္တိယာ**တိ ဧတ္ထ မဟတီ ဒဏ္ဍကတာသိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **သောတ္တ**န္တိ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒောက္ကမနံ။ **ယထာရူပါနံ ဝိတက္ကာနံ ဝသံ ဂတော သင်္ဃံ ဘိန္ဒေယျာ**တိ ဣမိနာ ဝိတက္ကာနံ ယာဝ သင်္ဃဘေဒါ ပါပကမ္မာဝဟနတာ ဒဿိတာ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

၉-၁၀. ပဌမဟတ္ထပါဒေါပမသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၃၆-၂၃၇. နဝမေ **ဟတ္ထေသု, ဘိက္ခဝေ, သတီ**တိ ဟတ္ထေသု ဝိဇ္ဇမာနေသု။ ဒသမေ **န ဟောတီ**တိ ဝုစ္စမာနေ ဗုဇ္ဈနကာနံ အဇ္ဈာသယဝသေန ဝုတ္တံ။ ဒွီသုပိ စေတေသု ဝိပါကသုခဒုက္ခမေဝ ဒဿေတွာ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတန္တိ။

သမုဒ္ဒဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

၁၉. အာသီဝိသဝဂ္ဂေါ

၁. အာသီဝိသောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃၈. အာသီဝိသဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ဘိက္ခူ အာမန္တေသီ**တိ ဧကစာရိကဒွိစာရိကတိစာရိကစတုစာရိကပဉ္စစာရိကေ သဘာဂဝုတ္တိနော ကာရကေ ယုတ္တပယုတ္တေ သဗ္ဗေပိ ဒုက္ခလက္ခဏကမ္မဋ္ဌာနိကေ ပရိဝါရေတွာ နိသိန္နေ ယောဂါဝစရေ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ။ ဣဒဉှိ သုတ္တံ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယေန ဝုတ္တံ။ ပုဂ္ဂလေသုပိ ဝိပဉ္စိတညူနံ ဒိသာဝါသိကာနံ ဒုက္ခလက္ခဏကမ္မဋ္ဌာနိကာနံ ဥပဋ္ဌာနဝေလာယ အာဂန္တွာ သတ္ထာရံ ပရိဝါရေတွာ နိသိန္နာနံ ဝသေန ဝုတ္တံ။ ဧဝံ သန္တေပိ ဥဂ္ဃဋိတညူအာဒီနံ စတုန္နမ္ပိ ပုဂ္ဂလာနံ ပစ္စယဘူတမေဝေတံ။ ဥဂ္ဃဋိတညူ ပုဂ္ဂလော ဟိ ဣမဿ သုတ္တဿ မာတိကာနိက္ခေပေနေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿတိ, ဝိပဉ္စိတညူ မာတိကာယ ဝိတ္ထာရဘာဇနေန, နေယျပုဂ္ဂလော ဣမမေဝ သုတ္တံ သဇ္ဈာယန္တော ပရိပုစ္ဆန္တော ယောနိသော မနသိကရောန္တော ကလျာဏမိတ္တေ သေဝန္တော ဘဇန္တော ပယိရုပါသန္တော အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿတိ။ ပဒပရမဿေတံ သုတ္တံ အနာဂတေ ဝါသနာ ဘဝိဿတီတိ ဧဝံ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဥပကာရဘာဝံ ဉတွာ ဘဂဝါ သိနေရုံ ဥက္ခိပန္တော ဝိယ အာကာသံ ဝိတ္ထာရေန္တော ဝိယ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ ကမ္ပေန္တော ဝိယ စ မဟန္တေန ဥဿာဟေန **သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ**တိ ဣမံ အာသီဝိသောပမသုတ္တံ အာရဘိ။

တတ္ထ **စတ္တာရော အာသီဝိသာ**တိ ကဋ္ဌမုခော, ပူတိမုခော, အဂ္ဂိမုခော, သတ္ထမုခောတိ ဣမေ စတ္တာရော။ တေသု ကဋ္ဌမုခေန ဒဋ္ဌဿ သကလသရီရံ သုက္ခကဋ္ဌံ ဝိယ ထဒ္ဓံ ဟောတိ, သန္ဓိပဗ္ဗေသု အဋ္ဌိမတ္တံ အယသူလသမပ္ပိတံ ဝိယ တိဋ္ဌတိ။ ပူတိမုခေန ဒဋ္ဌဿ ပက္ကပူတိပနသံ ဝိယ ဝိပုဗ္ဗကဘာဝံ အာပဇ္ဇိတွာ ပဂ္ဃရတိ , စင်္ဂဝါရေ ပက္ခိတ္တဥဒကံ ဝိယ ဟောတိ။ အဂ္ဂိမုခေန ဒဋ္ဌဿ သကလသရီရံ ဈာယိတွာ ဘသ္မမုဋ္ဌိ ဝိယ ထုသမုဋ္ဌိ ဝိယ စ ဝိပ္ပကိရိယတိ။ သတ္ထမုခေန ဒဋ္ဌဿ သကလသရီရံ ဘိဇ္ဇတိ, အသနိပါတဋ္ဌာနံ ဝိယ မဟာနိခါဒနေန ခတသန္ဓိမုခံ ဝိယ စ ဟောတိ။ ဧဝံ ဝိသဝသေန ဝိဘတ္တာ စတ္တာရော အာသီဝိသာ။

ဝိသဝေဂဝိကာရေန ပနေတေ သောဠသ ဟောန္တိ။ ကဋ္ဌမုခော ဟိ ဒဋ္ဌဝိသော, ဒိဋ္ဌဝိသော, ဖုဋ္ဌဝိသော, ဝါတဝိသောတိ စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ။ တေန ဟိ ဒဋ္ဌမ္ပိ ဒိဋ္ဌမ္ပိ ဖုဋ္ဌမ္ပိ တဿ ဝါတေန ပဟဋ္ဌမ္ပိ သရီရံ ဝုတ္တပ္ပကာရေန ထဒ္ဓံ ဟောတိ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယောတိ။ ဧဝံ ဝိသဝေဂဝိကာရဝသေန သောဠသ ဟောန္တိ။

ပုန ပုဂ္ဂလပဏ္ဏတ္တိဝသေန စတုသဋ္ဌိ ဟောန္တိ။ ကထံ? ကဋ္ဌမုခေသု တာဝ ဒဋ္ဌဝိသော စ အာဂတဝိသော နော ဃောရဝိသော, ဃောရဝိသော နော အာဂတဝိသော, အာဂတဝိသော စေဝ ဃောရဝိသော စ, နေဝါဂတဝိသော န ဃောရဝိ

သောတိ စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ။ တတ္ထ ယဿ ဝိသံ သမ္ပဇ္ဇလိတတိဏုက္ကာယ အဂ္ဂိ ဝိယ သီဃံ အဘိရုဟိတွာ အက္ခိနိ ဂဟေတွာ ခန္ဓံ ဂဟေတွာ သီသံ ဂဟေတွာ ဌိတန္တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇတိ မဏိသပ္ပာဒီနံ ဝိသံ ဝိယ, မန္တံ ပန ပရိဝတ္တေတွာ ကဏ္ဏတတံ ဒတွာ ဒဏ္ဍကေန ပဟဋ္ဌမတ္တေ ဩတရိတွာ ဒဋ္ဌဋ္ဌာနေယေဝ တိဋ္ဌတိ, အယံ အာဂတဝိသော နော ဃောရဝိသော နာမ။ ယဿ ပန ဝိသံ သဏိကံ အဘိရုဟတိ, အာရုဠှာရုဠှဋ္ဌာနေ ပန အယံ သီတုဒကံ ဝိယ ဟောတိ ဥဒကသပ္ပာဒီနံ ဝိသံ ဝိယ, ဒွါဒသဝဿစ္စယေနာပိ ကဏ္ဏပိဋ္ဌိခန္ဓပိဋ္ဌိကာဒီသု ဂဏ္ဍပိဋ္ဌကာဒိဝသေန ပညာယတိ, မန္တပရိဝတ္တနာဒီသု စ ကယိရမာနာသု သီဃံ န ဩတရတိ, အယံ ဃောရဝိသော နော အာဂတဝိသော နာမ။ ယဿ ပန ဝိသံ သီဃံ အဘိရုဟတိ, န သီဃံ ဩတရတိ အနေဠကသပ္ပာဒီနံ ဝိသံ ဝိယ, အယံ အာဂတဝိသော စေဝ ဃောရဝိသော စ။ ယဿ ပန ဝိသံ မန္ဒံ ဟောတိ, ဩတာရိယမာနမ္ပိ သုခေနေဝ ဩတရတိ နီလသပ္ပဓမ္မနိသပ္ပာဒီနံ ဝိသံ ဝိယ, အယံ နေဝာဂတဝိသော န ဃောရဝိသော နာမ။ ဣမိနာ ဥပမာယေန ကဋ္ဌမုခေ ဒဋ္ဌဝိသာဒယော ပူတိမုခါဒီသု စ ဒဋ္ဌဝိသာဒယော ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။ ဧဝံ ပုဂ္ဂလပဏ္ဏတ္တိဝသေန စတုသဋ္ဌိ။

တေသု "အဏ္ဍဇာ နာဂါ"တိအာဒိနာ (သံ. နိ. ၃.၃၄၂-၃၄၄) ယောနိဝသေန ဧကေကံ စတုဓာ ဝိဘဇိတွာ ဆပဏ္ဏာသာဓိကာနိ ဒွေဝ သတာနိ ဟောန္တိ။ တေ ဇလဇာထလဇာတိ ဒွိဂုဏိတာ ဒွါဒသာဓိကာနိ ပဉ္စသတာနိ ဟောန္တိ, တေ ကာမရူပအကာမရူပါနံ ဝသေန ဒွိဂုဏိတာ စတုဝီသာဓိကသဟဿသင်္ချာ ဟောန္တိ။ ပုန ဂတမဂ္ဂဿ ပဋိလောမတော သံခိပ္ပမာနာ ကဋ္ဌမုခါဒိဝသေန စတ္တာရောဝ ဟောန္တီတိ။ တေ သန္ဓာယ ဘဂဝါ "သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော အာသီဝိသာ"တိ အာဟ။ ကုလဝသေန ဟိ ဧတေ ဂဟိတာ။

တတ္ထ **အာသီဝိသာ**တိ အာသိတ္တဝိသာတိပိ အာသီဝိသာ, အသိတဝိသာတိပိ အာသီဝိသာ, အသိသဒိသဝိသာတိပိ အာသီဝိသာ။ **အာသိတ္တဝိသာ**တိ သကလကာယေ အာသိဉ္စိတွာ ဝိယ ဌပိတဝိသာ, ပရဿ စ အတ္တနော သရီရေ စ အာသိဉ္စနဝိသာတိ အတ္ထော။ **အသိတဝိသာ**တိ ယံ ယံ ဧတေဟိ အသိတံ ဟောတိ ပရိဘုတ္တံ, တံ တံ ဝိသမေဝ သမ္ပဇ္ဇတိ, တသ္မာ အသိတံ ဝိသံ ဟောတိ ဧတေသန္တိ အာသီဝိသာ။ **အသိသဒိသဝိသာ**တိ အသိ ဝိယ တိခိဏံ ပရမမ္မစ္ဆေဒနသမတ္ထံ ဝိသံ ဧတေသန္တိ အာသီဝိသာတိ ဧဝမေတ္ထ ဝစနတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဥဂ္ဂတေဇာ**တိ ဥဂ္ဂတတေဇာ ဗလဝတေဇာ။ **ဃောရဝိသာ**တိ ဒုန္နိမ္မဒ္ဒနဝိသာ။

ဧဝံ ဝဒေယျုန္တိ ပဋိဇဂ္ဂကပုရိသံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ။ ရာဇာနော ဟိ အာသီဝိသေ ကဟာပေတွာ – "တထာရူပေ စောရေ ဝါ ဧတေဟိ ဍံသာပေတွာ မာရေဿာမ, နဂရူပရောဓကာလေ ပရသေနာယ ဝါ တံ ခိပိဿာမ, ပရဗလံ နိမ္မဒ္ဒေတုံ အသက္ကောန္တာ သုဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဝရသယနံ အာရုယှ ဧတေဟိ အတ္တာနံ ဍံသာပေတွာ သတ္တူနံ ဝသံ အနာဂစ္ဆန္တာ အတ္တနော ရုစိယာ မရိဿာမာ"တိ အာသီဝိသေ ဇဂ္ဂာပေန္တိ။ တေ ယံ စောရံ သဟသာဝ မာရေတုံ န ဣစ္ဆန္တိ, "ဧဝမေတေ ဒီဃရတ္တံ ဒုက္ခပ္ပတ္တော ဟုတွာ မရိဿန္တီ"တိ ဣစ္ဆန္တာ တံ ပုရိသံ ဧဝံ ဝဒန္တိ **ဣမေ တေ အမ္ဘော ပုရိသ စတ္တာရော အာသီဝိသာ**တိ။

တတ္ထ **ကာလေန ကာလန္တိ** ကာလေ ကာလေ။ **သံဝေသေတဗ္ဗာ**တိ နိပဇ္ဇာပေတဗ္ဗာ။ **အညတရော ဝါ အညတရော ဝါ**တိ ကဋ္ဌမုခါဒီသု ယော ကောစိ။ **ယံ တေ အမ္ဘော ပုရိသ ကရဏီယံ, တံ ကရောဟီ**တိ ဣဒံ အတ္ထစရကဿ ဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တဿ ကိရ ပုရိသဿ ဧဝံ အာသီဝိသေ ပဋိပါဒေတွာ ‘အယံ တေ ဥပဋ္ဌာကော’တိ စတူသု ပေဠာသု ဌပိတာနံ အာသီဝိသာနံ အာရောစေန္တိ။ အထေကော နိက္ခမိတွာ အာဂမ္မ တဿ ပုရိသဿ ဒက္ခိဏဟတ္ထာနုသာရေန အဘိရုဟိတွာ ဒက္ခိဏဟတ္ထံ မဏိဗန္ဓတော ပဋ္ဌာယ ဝေဌေတွာ ဒက္ခိဏကဏ္ဏသောတမူလေ ဖဏံ ကတွာ သုသူတိ ကရောန္တော နိပဇ္ဇိ။ အပရော ဝါမဟတ္ထာနုသာရေန အဘိရုဟိတွာ တထေဝ ဝါမဟတ္ထံ ဝေဌေတွာ ဝါမကဏ္ဏသောတမူလေ ဖဏံ ကတွာ သုသူတိ ကရောန္တော နိပဇ္ဇိ, တတိယော နိက္ခမိတွာ အဘိမုခံ အဘိရုဟိတွာ ကုစ္ဆိံ ဝေဌေတွာ ဂလဝါဋကမူလေ ဖဏံ ကတွာ သုသူတိ ကရောန္တော နိပဇ္ဇိ, စတုတ္ထော ပိဋ္ဌိဘာဂေန အဘိရုဟိတွာ ဂီဝံ ဝေဌေတွာ ဥပရိမုဒ္ဓနိ ဖဏံ ဌပေတွာ သုသူတိ ကရောန္တော နိပဇ္ဇိ။

ဧဝံ စတူသု အာသီဝိသေသု သရီရဋ္ဌကေသုယေဝ ဇာတေသု ဧကော တဿ ပုရိသဿ အတ္ထစရကပုရိသော တံ ဒိသွာ "ကိံ တေ, ဘော ပုရိသ, လဒ္ဓ"န္တိ, ပုစ္ဆိ။ တတော တေန "ဣမေ မေ, ဘော, ဟတ္ထေသု ဟတ္ထကဋကံ ဝိယ ဗာဟာသု ကေယူရံ ဝိယ ကုစ္ဆိမှိ ကုစ္ဆိဝေဌနသာဋကော ဝိယ ကဏ္ဏေသု ကဏ္ဏစူဠိကာ ဝိယ ဂလေ မုတ္တာဝလိယော

ဝိယ သီသေ သီသပသာဓနံ ဝိယ ကေစိ အလင်္ကာရဝိသေသာ ရညာ ဒိန္နာ”တိ ဝုတ္တေ သော အာဟ – “ဘော အန္ဓဗာလ, မာ ဧဝံ မညိတ္ထ ‘ရညာ မေ တုဋ္ဌေနေတံ ပသာဓနံ ဒိန္န’န္တိ။ တဝံ ရညော အာဂုစာရီ စောရော, ဣမေ စ စတ္တာရော အာသီဝိသာ ဒုရုပဋ္ဌာဟာ ဒုပ္ပဋိဇဂ္ဂိယာ, ကေသဉ္စိ ဥဋ္ဌာတုကာမေ ဧကော နှာယိတုကာမော ဟောတိ, ကေသဉ္စိ နှာယိတုကာမေ ဧကော ဘုဉ္ဇိတုကာမော, ကေသဉ္စိ ဘုဉ္ဇိတုကာမေ ဧကော နိပဇ္ဇိတုကာမော။ တေသု ယဿေဝ ဣစ္ဆာ န ပူရတိ, သော တတ္ထေဝ ဍံသိတွာ မာရေတီ”တိ။ အတ္ထိ ပန, ဘော, ဧဝံ သန္တေ ကောစိ သောတ္ထိမဂ္ဂေါတိ? အာမ, ရာဇပုရိသာနံ ဝိက္ခိတ္တဘာဝံ ဉတွာ ပလာယနံ သောတ္ထိဘာဝေတိ ဝတွာ “ယံ တေ ကရဏီယံ, တံ ကရောဟီ”တိ ဝဒေယျ။

တံ သုတွာ ဣတရော စတုန္နံ အာသီဝိသာနံ ပမာဒက္ခဏံ ရာဇပုရိသေဟိ စ ပဝိဝိတ္တံ ဒိသွာ, တမဟာဝတ္ထေန ဒက္ခိဏဟတ္ထံ ဝေဌေတွာ, ဒက္ခိဏကဏ္ဏစူဠိကာယ ဖဏံ ဌပေတွာ, သယိတာသီဝိသဿ သရီရံ ပရိမဇ္ဇန္တော ဝိယ သဏိကံ တံ အပနေတွာ, ဧတေနေဝ ဥပာယေန သေသေပိ အပနေတွာ တေသံ ဘီတော ပလာယေယျ။ အထ နံ တေ အာသီဝိသာ “အယံ အမှာကံ ရညာ ဥပဋ္ဌာကော ဒိန္နော”တိ အနုဗန္ဓမာနာ အာဂစ္ဆေယျုံ။ ဣဒံ သန္ဓာယ **အထ ခော သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဘီတော စတုန္နံ အာသီဝိသာနံ။ပေ။ ပလာယေထာ**တိ ဝုတ္တံ။

တသ္မိံ ပန ပုရိသေ ဧဝံ အာဂတမဂ္ဂံ ဩလောကေတွာ ဩလောကေတွာ ပလာယန္တေ ရာဇာ “ပလာတော သော ပုရိသော”တိ သုတွာ “ကော နု ခော တံ အနုဗန္ဓိတွာ ဃာတေတုံ သက္ခိဿတီ”တိ ဝိစိနန္တော တဿေဝ ပစ္စတ္ထိကေ ပဉ္စ ဇနေ လဘိတွာ “ဂစ္ဆထ နံ အနုဗန္ဓိတွာ ဃာတေထာ”တိ ပေသေယျ။ အထဿ အတ္တစရာ ပုရိသာ တံ ပဝတ္တိံ ဉတွာ အာရောစေယျုံ။ သော ဘိယျောသောမတ္တာယ ဘီတော ပလာယေထ။ ဣမမတ္ထံ သန္ဓာယ **တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုန္တိ**အာဒိ ဝုတ္တံ။

ဆဋ္ဌော အန္တရစရော ဝဓကောတိ “ပဌမံ အာသီဝိသေဟိ အနုဗဒ္ဓော ဣတော စိတော စ တေ ဝဉ္စေန္တော ပလာယိ, ဣဒါနိ ပဉ္စဟိ ပစ္စတ္ထိကေဟိ အနုဗဒ္ဓော သုဋ္ဌုတရံ ပလာယတိ, န သက္ကာ သော ဧဝံ ဂဟေတုံ, ဥပလာဠနာယ ပန သက္ကာ, တသ္မာ ဒဟရကာလတော ပဋ္ဌာယ ဧကတော ခာဒိတွာ စ ပိဝိတွာ စ သန္ထဝံ အန္တရစရံ ဝဓကမဿ ပေသေထာ”တိ အမစ္စေဟိ ဝုတ္တေန ရညာ ပရိယေသိတွာ ပေသိတော အန္တရစရော ဝဓကော။

သော ပဿေယျ သုညံ ဂါမန္တိ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေန္တော ပဒံ ဃာယိတွာ ဃာယိတွာ ဝေဂေနာဂစ္ဆန္တေ စတ္တာရော အာသီဝိသေ ပဉ္စ ဝဓကေ ပစ္စတ္ထိကေ ဆဋ္ဌဉ္စ အန္တရစရံ ဝဓကံ “နိဝတ္တ ဘော, မာ ပလာယိ, ပုတ္တဒါရေန သဒ္ဓိံ ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇန္တော သုခံ ဝသိဿသီ”တိ ဝတွာ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ, ဘိယျောသောမတ္တာယ ယေန ဝါ တေန ဝါ ပလာယန္တော ပစ္စန္တရဋ္ဌေ အဘိမုခဂတံ ဧကံ ဆကုဋိကံ သုညံ ဂါမံ ပဿေယျ။ **ရိတ္တကညေဝ ပဝိသေယျာ**တိ ခေမဋ္ဌာနမဉ္စပီဌာဒီဟိ ဝိရဟိတတ္တာ ရိတ္တကညေဝ ပဝိသေယျ။ **တုစ္ဆကံ သုညက**န္တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ **ပရိမသေယျာ**တိ “သစေ ပါနီယံ ဘဝိဿတိ, ပိဝိဿာမိ, သစေ ဘတ္တံ ဘဝိဿတိ, ဘုဉ္ဇိဿာမီ”တိ ဘာဇနံ ဝိဝရိတွာ ဟတ္ထံ အန္တော ပဝေသေတွာ ပရိမသေယျ။

တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုန္တိ ဆန္နံ ဃရာနံ ဧကဃရေပိ ကိဉ္စိ အလဘိတွာ ဂါမမဇ္ဈေ ဧကော သန္ဒစ္ဆာယော ရုက္ခော အတ္ထိ, တတ္ထ ဝင်္ကဖလကံ အတ္ထတံ ဒိသွာ, “ဣဓ တာဝ နိသီဒိဿာမီ”တိ ဂန္တွာ, တတ္ထ နိသိန္နံ မန္ဒမန္ဒေန ဝါတေန ဗီဇိယမာနံ တတ္တကမတ္တမ္ပိ သုခံ သန္တတော အဿာဒယမာနံ, တမေနံ ပုရိသံ ကေစိဒေဝ အတ္ထစရကာ ဧဟိ ပဝတ္တိံ ဉတွာ အာဂတာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ။ **ဣဒါနိ အမ္ဘော ပုရိသာ**တိ အမ္ဘော, ပုရိသ, ဣဒါနိ။ **စောရာ ဂါမဃာတကာ**တိ “ယဒေဝေတ္ထ လဘိဿာမ, တံ ဂဏှိဿာမ တ ဃာတေဿာမ တ”တိ အာဂတာ ဆ ဂါမဃာတက စောရာ။

ဥဒကဏ္ဏဝန္တိ ဂမ္ဘီရံ ပုထုလံ ဥဒကံ။ ဂမ္ဘီရမ္ပိ ဟိ အပုထုလံ, ပုထုလံ ဝါ အဂမ္ဘီရံ, န အဏ္ဏဝောတိ ဝုစ္စတိ, ယမ္ပန ဂမ္ဘီရဉ္စ ပုထုလဉ္စ, တဿေဝေတံ နာမံ။ **သာသင်္ကံ သပ္ပဋိဘယ**န္တိ စတုန္နံ အာသီဝိသာနံ ပဉ္စန္နံ ဝဓကာနံ ဆဋ္ဌဿ အန္တရစရဿ ဆန္နဉ္စ ဂါမဃာတကစောရာနံ ဝသေန သာသင်္ကံ သပ္ပဋိဘယံ။ **ခေမံ အပ္ပဋိဘယ**န္တိ တေသံယေဝ အာသီဝိသာဒီနံ အဘာဝေန ခေမဉ္စ နိဗ္ဘယဉ္စ ဝိစိတြဥယျာနဝရံ ဗဟွန္နပါနံ ဒေဝနဂရသဒိသံ။ **န စဿ နာ**

တ သန္တာရဏီတိ “ဣမာယ နာတယ ဩရိမတီရတော ပရတီရံ ဂမိဿန္တိ”တိ ဧဝံ ဌပိတာ စ သန္တာရဏီ နာတ န ဘဝေယျ။ **ဥတ္တရသေတု တ**တိ ရုက္ခသေတု-ဇင်္ဃသေတု-သကဋသေတူနံ အညတရော ဥတ္တရသေတု တ န ဘဝေယျ။ **တိဋ္ဌတိ ဗ္ရာဟ္မဏော**တိ န ခေါ သေ ဗ္ရာဟ္မဏော။ ကသ္မာ နံ ဗ္ရာဟ္မဏောတိ အာဟ? တွေကာနံ ပစ္စတ္တိကာနံ ဗာဟိတ တ္တာ, ဒေသနံ တ ဝိနိဝတ္တေန္တော ဧကံ ခီဏာသဝဗ္ရာဟ္မဏံ ဒဿေတုမ္ပိ ဧဝမာဟ။

တသ္မိံ ပန ဧဝံ ဥတ္တိဏ္ဏော စတ္တာရော အာသီဝိသာ “န လဒ္ဓော ဝတာသိ အမှေဟဟိ, အဇ္ဇ တေ မုရုမုရာယ ဇီဝိတံ ခာဒိတ္တတ ဆဍ္ဍေယျာမ”။ ပဉ္စ ပစ္စတ္တိကာ “န လဒ္ဓော ဝတာသိ အမှေဟဟိ, အဇ္ဇ တေ ပရိတရေတ္တတ အင်္ဂမင်္ဂ ကနိ ဆိန္ဒိတ္တတ ရညော သန္တိကံ ဂတာ သတံ တ သဟဿံ တ လဘေယျာမ”။ ဆဋ္ဌော အန္တရစရော “န လဒ္ဓော ဝ တာသိ မယာ, အဇ္ဇ တေ ဖလိကဝဏ္ဏေန အသိနာ သီသံ ဆိန္ဒိတ္တတ, သေနာပတိဋ္ဌာနံ လဘိတ္တတ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝေ ယျံ”။ ဆ စောရာ “န လဒ္ဓော ဝတာသိ အမှေဟဟိ, အဇ္ဇ တေ ဝိဝိဓာနိ ကမ္မကာရဏာနိ ကာရေတ္တတ ဗဟုခနံ အာဟရာ ပေဿာမာ”တိ စိန္တေတ္တတ, ဥဒကဏ္ဏဝံ ဩတရိတုံ အသက္ကောန္တာ ရညော အာဏာယ ကောပိတတ္တာ ပရတော ဂန္တုမ္ပိ အဝိသဟန္တာ တတ္ထေဝ သုသ္သိတ္တတ မရေယျုံ။

ဥပမာ ခေါ မျာယ န္တိ တွေ ဧဝံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ – ရာဇာ ဝိယ ဟိ ကမ္မံ ဒဋ္ဌဗ္ ဗံ, ရာဇာပရာဓိကပုရိသော ဝိယ ဝဋ္ဋနိဿိတော ပုထုဇ္ဇနော။ စတ္တာရော အာသီဝိသာ ဝိယ စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ, ရ ညော တဿ စတ္တာရော အာသီဝိသေ ပဋိဇ္ဇဂ္ဂာပိတကာလော ဝိယ ကမ္မုနာ ပုထုဇ္ဇနဿ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေယေဝ စတု န္နံ မဟာဘူတာနံ ဒိန္နကာလော။ “ဣမေသံ အာသီဝိသာနံ ပမာဒက္ခဏေ ရာဇပုရိသာနုဉ္စ ဝိဝိတ္တက္ခဏေ နိက္ခမိတ္တတ ယံ တေ အမ္ဘော, ပုရိသ, ကရဏီယံ, တံ ကရောဟီ”တိ ဝစနေန “ပလာယဿု”တိ ဝုတ္တကာလော ဝိယ သတ္ထာရာ ဣ မဿ ဘိက္ခုနော မဟာဘူတကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတ္တတ “ဣမေသု စတူသု မဟာဘူတေသု နိဗ္ဗိန္ဒ ဝိရဇ္ဇ, ဧဝံ ဝဋ္ဋတော ပ ရိမုစ္စိဿသီ”တိ ကထိတကာလော, တဿ ပုရိသဿ အတ္တစရကဝစနံ သုတ္တတ စတုန္နံ အာသီဝိသာနံ ပမာဒက္ခ ဏေ ရာဇပုရိသာနုဉ္စ ဝိဝိတ္တက္ခဏေ နိက္ခမိတ္တတ ယေန တ တေန တ ပလာယနံ ဝိယ ဣမဿ ဘိက္ခုနော သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ လဘိတ္တတ မဟာဘူတာသီဝိသေဟိ ပရိမုစ္စနတ္ထာယ ဉာဏပလာယနေန ပလာယနံ။

ဣအနိ **စတုန္နေတံ မဟာဘူတာနံ အဓိဝစနံ ပထဝီဓာတုယာ အာပေဓာတုယာ** တိအာဒီသု စတုမဟာဘူတကထာ စ ပ ဉ္စုပာဒာနက္ခန္ဓကထာ စ အာယတနကထာ စ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တွေ စ ကဋ္ဌမုခအာ သီဝိသော ဝိယ ပထဝီဓာတု ဒဋ္ဌဗ္ဗာ, ပူတိမုခအဂ္ဂိမုခသတ္ထမုခာ ဝိယ သေသဓာတုယော။ ယထေဝ ဟိ ကဋ္ဌမုခေန ဒဋ္ဌ ဿ သကလကာယော ထဒ္ဓော ဟောတိ, ဧဝံ ပထဝီဓာတုပကောပေနာပိ။ ယထာ စ ပူတိမုခာဒီဟိ ဒဋ္ဌဿ ပဂ္ဃရတိ စေဝ ဈာယတိ စ ဆိဇ္ဇတိ စ, ဧဝံ အာပေဓာတုတေဇောဓာတုဝါယောဓာတုပကောပေနာပီတိ။ တေနာဟု အဋ္ဌကထာစရိယာ –

“ပတ္ထဒ္ဓော ဘဝတီ ကာယော၊ ဒဋ္ဌော ကဋ္ဌမုခေန တ။
ပထဝီဓာတုပကောပေန၊ ဟောတိ ကဋ္ဌမုခေဝ သော။

“ပူတိကော ဘဝတီ ကာယော၊ ဒဋ္ဌော ပူတိမုခေန တ။
အာပေဓာတုပကောပေန၊ ဟောတိ ပူတိမုခေဝ သော။

“သန္တတ္တော ဘဝတီ ကာယော၊ ဒဋ္ဌော အဂ္ဂိမုခေန တ။
တေဇောဓာတုပကောပေန၊ ဟောတိ အဂ္ဂိမုခေဝ သော။

“သဉ္ဆိန္နော ဘဝတီ ကာယော၊ ဒဋ္ဌော သတ္ထမုခေန တ။
ဝါယောဓာတုပကောပေန၊ ဟောတိ သတ္ထမုခေဝ သော”တိ။ –

ဧဝံ တာဝေတ္ထ ဝိသေသတော သဒိသဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အဝိသေသတော ပန အာသယတော ဝိသဝေဂဝိကာရတော အနတ္ထဂ္ဂဟဏတော ဒုရုပဋ္ဌာနတော ဒုရာသဒတော အကတညုတတော အဝိသေသကာရိတော အနန္တဒေသူပဒ္ဒဝတောတိ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ တေသံ အာသီဝိသသဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ **အာသယတော**တိ အာသီဝိသာနဉှိ ဝမ္မိကော အာသယော, တတ္ထေဝ တေ ဝသန္တိ၊ မဟာဘူတာနမ္ပိ ကာယဝမ္မိကော အာသယော ။ အာသီဝိသာနဉ္စ ရုက္ခသုသိရတိဏပဏ္ဏဂဟနသင်္ကာရဋ္ဌာနာနိပိ အာသယော။ တေသုပိ ဟိ တေ ဝသန္တိ၊ မဟာဘူတာနမ္ပိ ကာယသုသိရံ ကာယဂဟနံ ကာယသင်္ကာရဋ္ဌာနံ အာသယောတိ။ ဧဝံ တာဝ အာသယတော သဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝိသဝေဂဝိကာရတောတိ အာသီဝိသာ ဟိ ကုလဝသေန ကဋ္ဌမုခာဒိဘေဒတော စတ္တာရော။ တတ္ထ ကေကော ဝိသဝိကာရတော ဝိဘဇ္ဇမာနော ဒဋ္ဌဝိသာဒိဝသေန စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ။ မဟာဘူတာနိပိ ပစ္စတ္တလက္ခဏဝသေန ပထဝီအာဒိဘေဒတော စတ္တာရိ၊ တတ္ထ ကေကံ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာဒိဝသေန စတုဗ္ဗိဓံ ဟောတိ။ ဧဝံ ဝိသဝေဂဝိကာရတော သဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အနတ္ထဂ္ဂဟဏတော တိ အာသီဝိသေ ဂဏှန္တာ ပဉ္စ အနတ္ထေ ဂဏှန္တိ – ဒုဂ္ဂန္ဓံ ဂဏှန္တိ, အသုစိံ ဂဏှန္တိ, ဗျာဓိံ ဂဏှန္တိ, ဝိသံ ဂဏှန္တိ, မရဏံ ဂဏှန္တိ။ မဟာဘူတာနိပိ ဂဏှန္တာ ပဉ္စ အနတ္ထေ ဂဏှန္တိ – ဒုဂ္ဂန္ဓံ ဂဏှန္တိ, အသုစိံ ဂဏှန္တိ, ဗျာဓိံ ဂဏှန္တိ, ဇရံ ဂဏှန္တိ, မရဏံ ဂဏှန္တိ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ –

‘‘ယေကေစိ သပ္ပံ ဂဏှန္တိ၊ မီဠှလိတ္တံ မဟာဝိသံ။
ပဉ္စ ဂဏှန္တနတ္ထာနိ၊ လောကေ သပ္ပာဘိနန္ဒိနော။

‘‘ဒုဂ္ဂန္ဓံ အသုစိံ ဗျာဓိံ၊ ဝိသံ မရဏပဉ္စမံ။
အနတ္ထာ ဟောန္တိ ပဉ္စေတေ၊ မီဠှလိတ္တေ ဘုဇင်္ဂမေ။

‘‘ဧဝမေဝံ အကုသလာ၊ အန္ဓဗာလပုထုဇ္ဇနာ။
ပဉ္စ ဂဏှန္တနတ္ထာနိ၊ ဘဝေ ဇာတာဘိနန္ဒိနော။

‘‘ဒုဂ္ဂန္ဓံ အသုစိံ ဗျာဓိံ၊ ဇရံ မရဏပဉ္စမံ။
အနတ္ထာ ဟောန္တိ ပဉ္စေတေ၊ မီဠှလိတ္တေဝ ပန္နဂေ’’တိ။ –

ဧဝံ အနတ္ထဂ္ဂဟဏတော သဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဒုရုပဋ္ဌာနတော တိ တေ အာသီဝိသာ ဒုရုပဋ္ဌာနာ, ကေသ္မိံ ဥဋ္ဌာတုကာမေ ကော နှာပယိတုကာမော ဟောတိ , တသ္မိံ နှာပယိတုကာမေ အပရော ဘုဉ္ဇိတုကာမော, တသ္မိံ ဘုဉ္ဇိတုကာမေ အညော နိပဇ္ဇိတုကာမော ဟောတိ။ တေသု ယဿ ယဿေဝ အဇ္ဈာသယော န ပူရတိ, သော တတ္ထေဝ ဍံသိတွာ မာရေတိ။ ဣမေဟိ ပန အာသီဝိသေဟိ ဘူတာနေဝ ဒုရုပဋ္ဌာနတရာနိ။ ပထဝီဓာတုယာ ဟိ ဘေသဇ္ဇေ ကယိရမာနေ အာပောဓာတု ကုပ္ပတိ, တဿေဝ ဘေသဇ္ဇံ ကရောန္တ တဿ တေဇောဓာတူတိ ဧဝံ ကေိဿာ ဘေသဇ္ဇေ ကယိရမာနေ အပရာ ကုပ္ပန္တီတိ။ ဧဝံ ဒုရုပဋ္ဌာနတော သဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဒုရာသဒတောတိ ဒုရာသဒာ ဟိ အာသီဝိသာ, ဂေဟဿ ပုရိမဘာဂေ အာသီဝိသံ ဒိသွာ ပစ္ဆိမဘာဂေန ပလာယန္တိ, ပစ္ဆိမဘာဂေ ဒိသွာ ပုရိမဘာဂေန, ဂေဟမဇ္ဈေ ဒိသွာ ဂဗ္ဘံ ပဝိသန္တိ, ဂဗ္ဘေ ဒိသွာ မဉ္စပီဌံ အဘိရုဟန္တိ။ မဟာဘူတာနိ တတောပိ ဒုရာသဒတရာနိ။ တထာရူပေန ဟိ ကုဋ္ဌရောဂေန ဖုဋ္ဌဿ ကဏ္ဏနာသာဒီနိ ဆိန္ဒိတွာ ပတန္တိ, သရီရံ သမ္ဘိန္နတိ နီလမက္ခိကာ ပရိတရေန္တိ, သရီရဂန္ဓော ဒူရတောဝ ဥဗ္ဗာဟတိ။ တံ ပုရိသံ အက္ကောသမာနမ္ပိ ပရိဒေဝမာနမ္ပိ နေဝ ရောသဝသေန, န ကာရုညေန, ဥပသင်္ကမိတုံ သက္ကောန္တိ, နာသိကံ ပိဒဟိတွာ ခေဠံ ဟတေန္တာ ဒူရတောဝ နံ ဝိဝဇ္ဇေန္တိ။ ဧဝံ အညေသမ္ပိ ဘဂန္ဒရကုစ္ဆိရောဂဝာတရောဂါဒီနံ ဗီဘစ္ဆဇေဂုစ္ဆဘာဝကရာနဉ္စ ရောဂါနံ ဝသေန အယမေဝတ္ထော ဝိဘာဝေတဗ္ဗောတိ။ ဧဝံ ဒုရာသဒတော သဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အကတညုတတောတိ အာသီဝိသာ ဟိ အကတညုနော ဟောန္တိ, နှာပိယမာနာပိ ဘောဇိယမာနာပိ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇိယမာနာပိ ပေဠာယံ ပက္ခိပိတွာ ပရိဟရိယမာနာပိ ဩတာရမေဝ ဂဝေသန္တိ။ ယတ္ထ ဩတာရံ လဘန္တိ, တတ္ထေဝ နံ ဍံသိတွာ မာရေန္တိ။ အာသီဝိသေဟိပိ မဟာဘူတာနေဝ အကတညုတရာနိ။ ဧတေသဉှိ ကတံ နာမ နတ္ထိ, သီတေန ဝါ ဥဏှေန ဝါ နိမ္မလေန ဇလေန နှာပိယမာနာနိပိ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ သက္ကရိယမာနာနိပိ မုဒုဝတ္ထမုဒုသယနမုဒုယာနာဒီဟိ ပရိဟရိယမာနာနိပိ, ဝရဘောဇနံ ဘောဇိယမာနာနိပိ, ဝရပါနံ ပါယာပိယမာနာနိပိ ဩတာရမေဝ ဂဝေသန္တိ။ ယတ္ထ ဩတာရံ လဘန္တိ, တတ္ထေဝ ကုပ္ပိတွာ အနယဗျသနံ ပါပေန္တီတိ။ ဧဝံ အကတညုတတော သဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အဝိသေသကာရိတောတိ အာသီဝိသာ ဟိ "အယံ ခတ္တိယော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဝေဿော ဝါ သုဒ္ဒော ဝါ ဂဟဋ္ဌော ဝါ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ"တိ ဝိသေသံ န ကရောန္တိ, သမ္ပတ္တသမ္ပတ္တမေဝ ဍံသိတွာ မာရေန္တိ။ မဟာဘူတာနိပိ "အယံ ခတ္တိယော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဝေဿော ဝါ သုဒ္ဒော ဝါ ဂဟဋ္ဌော ဝါ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ မာရော ဝါ ဗြဟ္မာ ဝါ နိဂ္ဂုဏော ဝါ သဂုဏော ဝါ"တိ ဝိသေသံ န ကရောန္တိ ။ ယဒိ ဟိ နေသံ "အယံ ဂုဏဝါ"တိ လဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, သဒေဝကေ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလေ တထာဂတေ လဇ္ဇံ ဥပ္ပါဒေယျုံ။ အထာပိ နေသံ "အယံ မဟာပညော အယံ မဟိဒ္ဓိကော အယံ ဓုတဝါဒေါ"တိအာဒိနာ နယေန လဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, ဓမ္မသေနာပတိသာရိပုတ္တတ္ထေရာဒီသု လဇ္ဇံ ဥပ္ပါဒေယျုံ။ အထာပိ နေသံ "အယံ နိဂ္ဂုဏော အဂုဏော ထဒ္ဓေါ"တိ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, သဒေဝကေ လောကေ နိဂ္ဂုဏထဒ္ဓအဂုဏာနံ အဂ္ဂဿ ဒေဝဒတ္တဿ ဆန္နံ ဝါ သတ္ထာရာနံ ဘာယေယျုံ, န စ လဇ္ဇန္တိ န စ ဘာယန္တိ, ကုပ္ပိတွာ ယံကိဉ္စိ အနယဗျသနံ အာပါဒေန္တိယေဝ။ ဧဝံ အဝိသေသကာရိတော သဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အနန္တဒေါသူပဒ္ဒဝတော တိ အာသီဝိသေ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇနကာနဉှိ ဒေါသူပဒ္ဒဝါနံ ပမာဏံ နတ္ထိ။ တထာ ဟေတေ ဍံသိတွာ ကာဏမ္ပိ ကရောန္တိ ခုဇ္ဇမ္ပိ ပီဌသပ္ပိမ္ပိ ဧကပက္ခလမ္ပီတိ ဧဝံ အပရိမာဏံ ဝိပ္ပကာရံ ဒဿေန္တိ။ ဘူတာနိပိ ကုပ္ပိတာနိ န ကာဏာဒိဘာဝေသု န ကိဉ္စိ ဝိပ္ပကာရံ န ကရောန္တိ, အပ္ပမာဏော ဧတေသံ ဒေါသူပဒ္ဒဝတောတိ။ ဧဝံ အနန္တဒေါသူပဒ္ဒဝတော သဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣဓာပေတ္ထ စတုမဟာဘူတဝသေန ယာဝ အရဟတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတဗ္ဗံ သိယာ, တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနနိဒ္ဒေသေ ကထိတမေဝ။

ပဉ္စ ဝဓကာ ပစ္စတ္ထိကာတိ ခော ဘိက္ခဝေ ပဉ္စန္နေတံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ အဓိဝစနန္တိ ဧတ္ထ ဒွီဟိ အာကာရေဟိ ခန္ဓာနံ ဝဓကပစ္စတ္ထိကသဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ခန္ဓာ ဟိ အညမညဉ္စ ဝဓေန္တိ, တေသု စ သန္တေသု ဝဓော နာမ ပညာယတိ။ ကထံ? ရူပံ တာဝ ရူပမ္ပိ ဝဓေတိ အရူပမ္ပိ, တထာ အရူပံ အရူပမ္ပိ ဝဓေတိ ရူပမ္ပိ။ ကထံ? အယဉှိ ပထဝီဓာတု ဘိဇ္ဇမာနာ ဣတရာ တိဿော ဓာတုယော ဂဟေတွာဝ ဘိဇ္ဇတိ, အာပေါဓာတုအာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော, ဧဝံ တာဝ ရူပံ ရူပမေဝ ဝဓေတိ။ ရူပက္ခန္ဓော ပန ဘိဇ္ဇမာနော စတ္တာရော အရူပက္ခန္ဓေ ဂဟေတွာဝ ဘိဇ္ဇတိ, ဧဝံ ရူပံ အရူပမ္ပိ ဝဓေတိ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓောပိ ဘိဇ္ဇမာနော သညာသင်္ခါရဝိညာဏက္ခန္ဓေ ဂဟေတွာဝ ဘိဇ္ဇတိ။ သညာက္ခန္ဓာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧဝံ အရူပံ အရူပမေဝ ဝဓေတိ။ စုတိက္ခဏေ ပန စတ္တာရော အရူပက္ခန္ဓာ ဘိဇ္ဇမာနာ ဝတ္ထုရူပမ္ပိ ဂဟေတွာဝ ဘိဇ္ဇန္တိ, ဧဝံ အရူပံ ရူပမ္ပိ ဝဓေတိ။ ဧဝံ တာဝ အညမညံ ဝဓေန္တီတိ ဝဓကာ။ ယတ္ထ ပန ခန္ဓာ အတ္ထိ, တတ္ထ ဆေဒနဘေဒနဝဓဗန္ဓနာဒယော ဟောန္တိ, န အညတ္ထာတိ။ ဧဝံ ခန္ဓေသု သန္တေသု ဝဓော ပညာယတီတိပိ ဝဓကာ။

ဣဓာပိ ပဉ္စက္ခန္ဓေ ရူပါရူပဝသေန ဒွေဓာ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ, ရူပဝသေန ဝါ နာမဝသေန ဝါ ရူပပရိဂ္ဂဟံ အာဒိံ ကတွာ, ယာဝ အရဟတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတဗ္ဗံ သိယာ တမ္ပိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ကထိတမေဝ။

ဆဋ္ဌော အန္တရစရော ဝဓကော ဥက္ခိတ္တာသိကောတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, နန္ဒီရာဂဿေတံ အဓိဝစနန္တိ ဧတ္ထ ဒွီဟာကာရေဟိ နန္ဒီရာဂဿ ဥက္ခိတ္တာသိကဝဓကသဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ ပညာသိရပါတနတော စ ယောနိသမ္ပဋိပါဒနတော စ။ ကထံ? စက္ခုဒွါရသ္မိဉှိ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ အာပါထဂတေ တံ အာရမ္မဏံ နိဿာယ လောဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္တာဝတာ ပညာသီသံ ပတိတံ နာမ ဟောတိ, သောတဒွါရာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧဝံ တာဝ ပညာသိရပါတနတော သဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ နန္ဒီရာဂေါ ပနေသ အဏ္ဍဇာဒိဘေဒါ စတဿော ယောနိယော ဥပနေတိ။ တဿ ယောနိဥ

ပဂမနမူလကာနိ ပဉ္စဝီသတိ မဟာဘယာနိ ဒွတ္တိံသ ကမ္မကာရဏာနိ စ အာဂတာနေဝ ဟောန္တီတိ ဧဝံ ယောနိသမ္ပဋ္ဌိဟာဒ နတောပိသ္သ ဥက္ခိတ္တာသိကဝဓကေသဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣတိ နန္ဒိရာဂဝသေနာပိ ဧကေသ္သ ဘိက္ခုနော ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထိတမေဝ ဟောတိ။ ကထံ? အယဥှိ နန္ဒိရာဂေ သင်္ခါရက္ခန္ဓော, တံ သင်္ခါရက္ခန္ဓောတိ ဝဝတ္ထပေတွာ တံသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာ ဝေဒနာက္ခန္ဓော, သညာ သညာက္ခန္ဓော, စိတ္တံ ဝိညာဏက္ခန္ဓော, တေသံ ဝတ္ထာရမ္မဏံ ရူပက္ခန္ဓောတိ, ဧဝံ ပဉ္စက္ခန္ဓေ ဝဝတ္ထပေတိ။ ဣအနိ တေ ပဉ္စက္ခန္ဓေ နာမရူပဝသေန ဝဝတ္ထပေတွာ, တေသံ ပစ္စယပရိယေသနတော ပဋ္ဌာယ ဝိပသ္သနံ ဝဍ္ဎေတွာ, အနုပုဗ္ဗေန ဧကော အရဟတ္တံ ဟာပုဏာတီတိ ဧဝံ နန္ဒိရာဂဝသေန ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထိတံ ဟောတိ။

ဆန္နံ အဇ္ဈတ္တိကာယတနာနံ သုညကမေန သဒိသတာ ဟဋ္ဌိယံယေဝ အာဂတာ။ အယံ ပနေတ္ထ ကမ္မဋ္ဌာနနယော – ယထာ စ တေ ဆ စောရာ ဆကုဋ္ဌိကံ သုညံ ကမံ ပဝိသိတွာ အပရာပရံ ဝိစရန္တာ ကိဉ္စိ အလဘိတွာ ကမေန အနတ္ထိကာ ဟောန္တိ, ဧဝမေဝံ ဘိက္ခု ဆသု အဇ္ဈတ္တိကာယတနေသု အဘိနိဝိသိတွာ ဝိစိနန္တော "အဟ"န္တိ တ "မမ"န္တိ တ ဂဟေတဗ္ဗံ ကိဉ္စိ အဒိသွာ တေဟိ အနတ္ထိကော ဟောတိ။ သော "ဝိပသ္သနံ ပဋ္ဌပေသ္သာမီ"တိ ဥပဟာအရူပကမ္မဋ္ဌာန ဝသေန စက္ခုပသာအဒယော ပရိဂ္ဂဟေတွာ "အယံ ရူပက္ခန္ဓော"တိ ဝဝတ္ထပေတိ, မနာယတနံ "အရူပက္ခန္ဓော"တိ။ ဣတိ သဗ္ဗာနိပေတာနိ နာမဉ္စေဝ ရူပဉ္စာတိ နာမရူပဝသေန ဝဝတ္ထပေတွာ, တေသံ ပစ္စယံ ပရိယေသိတွာ ဝိပသ္သနံ ဝဍ္ဎေတွာ , သင်္ခါရေ သမ္မသန္တော အနုပုဗ္ဗေန အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဣဒံ ဧကေသ္သ ဘိက္ခုနော ယာဝ အရဟတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထိတံ ဟောတိ။

ဣအနိ ဗာဟိရာနံ ကမဃာတကစောရေဟိ သဒိသတံ ဒသ္သေန္တော **စောရာ ကမဃာတကာတိ** ခောတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **မနာဟာမနာပေသူ**တိ ကရဏတ္ထေ ဘုမ္မံ, မနာဟာမနာပေဟီတိ အတ္ထော။ တတ္ထ စောရေသု ကမံ ဟနန္တေသု ပဉ္စ ကိစ္စာနိ ဝတ္တန္တိ – စောရာ တာဝ ကမံ ပရိတရေတွာ ဌိတာ အဂ္ဂိံ ဒတွာ ကဋ္ဌကဋ္ဌသဒ္ဒံ ဥဋ္ဌာပေန္တိ, တတော မနုသ္သာ ဟတ္ထသာရံ ဂဟေတွာ ဗဟိ နိက္ခမန္တိ။ တတော တေဟိ သဒ္ဓိံ ဘဏ္ဍကသ္သ ကာရဏာ ဟတ္ထပရာမာသံ ကရောန္တိ။ ကေစိ ပနေတ္ထ ပဟာရံ ဟာပုဏန္တိ, ကေစိ ပဟာရဋ္ဌာနေ ပတန္တိ, အဝသေသေ ပန အရောဂဇနေ ဗန္ဓိတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ နေတွာ ရဇ္ဇုဗန္ဓနာဒီဟိ ဗန္ဓိတွာ ဒာသပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။

တတ္ထ ကမဃာတကစောရာနံ ကမံ ပရိတရေတွာ အဂ္ဂိဒာနံ ဝိယ ဆသု ဒွါရေသု အာရမ္မဏေ အာဟာထဂတေ ကိလေသပရိဋ္ဌာဟုပ္ပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ, ဟတ္ထသာရံ အာအယ ဗဟိ နိက္ခမနံ ဝိယ။ တင်္ခဏေ ကုသလဓမ္မံ ပဟာယ အကုသလသမင်္ဂိတာ, ဘဏ္ဍကသ္သ ကာရဏာ ဟတ္ထပရာမသနာပဇ္ဇနံ ဝိယ ဒုက္ကဋဒုဗ္ဘာသိတပာစိတ္တိယထုလ္လစ္စယာနံ အာပဇ္ဇနကာလော, ပဟာရလဒ္ဓကာလော ဝိယ သင်္ဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇနကာလော, ပဟာရံ လဒ္ဓါ ပန ပဟာရဋ္ဌာနေ ပတိတကာလော ဝိယ ဟာရာဇိကံ အာပဇ္ဇိတွာ အသ္သမဏကာလော, အဝသေသဇနသ္သ ဗန္ဓိတွာ ဝသနဋ္ဌာနံ နေတွာ ဒာသပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇနကာလော ဝိယ တမေဝ အာရမ္မဏံ နိသ္သာယ သဗ္ဗေသံ ပသ္သန္တာနံယေဝ စူဠသီလ မဇ္ဈိမသီလမဟာသီလာနိ ဘိန္ဒိတွာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဂိဟိဘာဝံ အာပဇ္ဇနကာလော။ တတ္ရသ္သ ပုတ္တအရံ ပောသေန္တသ္သ သန္ဒိဋ္ဌိကော ဒုက္ခက္ခန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော, ကာလံ ကတွာ အပါယေ နိဗ္ဗတ္တသ္သ သမ္ပရာယိကော။

ဣမာနိပိ ဗာဟိရာယတနာနိ ဧကေသ္သ ဘိက္ခုနော ကမ္မဋ္ဌာနဝသေနေဝ ကထိတာနိ။ ဧတ္ထ ဟိ ရူဟာဒီနိ စတ္တာရိ ဥဟာအရူဟာနိ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ တိသ္သော ဓာတုယော, ဓမ္မာယတနေ အာပေဓာတုယာ သဒ္ဓိံ တာ စတသ္သောတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ ဘူတာနိ, တေသံ ပရိစ္ဆေဒဝသေန အာကာသဓာတု, လဟုတာဒိဝသေန လဟုတာဒယောတိ ဧဝမိဒံ သဗ္ဗမ္ပိ ဘူတုဟာအယရူပံ ရူပက္ခန္ဓော, တဒာရမ္မဏာ ဝေဒနာဒယော စတ္တာရော အရူပက္ခန္ဓာ။ တတ္ထ "ရူပက္ခန္ဓော ရူပံ, စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာ နာမ"န္တိ။ နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေတွာ ပုရိမနယေနေဝ ပဋ္ဌပေန္တသ္သ ယာဝ အရဟတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထိတံ ဟောတိ။

ဩဃာနန္တိ ဧတ္ထ ဒုရုတ္တရဏဋ္ဌော ဩဃဋ္ဌော။ ဧတေ ဟိ "သီလသံဝရံ ပူရေတွာ အရဟတ္တံ ဟာပုဏိသ္သာမီ"တိ အဇ္ဈာသယံ သမုဋ္ဌာပေတွာ ကလျာဏမိတ္တေ နိသ္သာယ သမ္မာ တယမန္တေန တရိတဗ္ဗာ, ယေန တတေန တ ဒုရုတ္တရာ။ ဣမိနာ ဒုရုတ္တရဏဋ္ဌေန ဩဃာတိ ဝုစ္စန္တိ။ တေပိ ဧကေသ္သ ဘိက္ခုနော ကမ္မဋ္ဌာနဝသေန က

ထိတာ။ စတ္တာရောပိ ဟိ ဧတေ ဧကော သင်္ခါရက္ခန္ဓော တတိ။ သေသံ နန္ဒီရာဂေ ဝုတ္တနယေနေဝ ယောဇေတ္ဗတ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။

သက္ကာယသ္သေတံ အဓိဝစန န္တိ, သက္ကာယောပိ ဟိ အာသီဝိသာဒီဟိ ဥဒကဏ္ဏဝသ္သ ဩရိမတီရံ ဝိယ စတုမဟာဘူတာဒီဟိ သာသင်္ကော သပ္ပဋိဘယော, သောပိ ဧကေသ္သ ဘိက္ခုနော ကမ္မဋ္ဌာနဝသေနေဝ ကထိတော။ သက္ကာယော ဟိ တေဘူမကပဉ္စက္ခန္ဓာ, တေ စ သမာသတော နာမရူပမေတတိ။ ဝေမေတ္ထ နာမရူပဝဝတ္ထာနံ အာဒိံ ကတ္ဝတယာဝ အရဟတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗန္တိ။

နိဗ္ဗာနသ္သေတံ အဓိဝစန န္တိ နိဗ္ဗာနည္ဟိ ဥဒကဏ္ဏဝသ္သ ပာရိမတီရံ ဝိယ စတုမဟာဘူတာဒီဟိ ခေမံ အပ္ပဋိဘယံ။ **ဝီရိယာရမ္ဘသ္သေတံ အဓိဝစန** န္တိ ဧတ္ထ စိတ္တကိရိယဒသ္သနတ္ထံ ပေဟဋ္ဌာ ဝုတ္တတယာမမေဝ ဝီရိယန္တိ ဂဏှိတ္ဝတ ဒသ္သေတိ။ **တိဏ္ဏော ပာရင်္ဂတော** တိ တရိတ္ဝတ ပာရံ ဂတော။

တတ္ထ ယထာ သာသင်္ကဩရိမတီရေ ဌိတေန ဥဒကဏ္ဏဝံ တရိတုကာမေန ကတိပာဟံ ဝသိတ္ဝတ သဏိကံ နာဝံ သဇ္ဇေတ္ဝတ ဥဒကကီဠံ့ ကီဠန္တေန ဝိယ န နာတ အဘိရုဟိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ကရောန္တော ဟိ အနာရုဠှောဟာဝ ဗျသနံ ပာပုဏာတိ။ ဝေမေဝ ကိလေသဏ္ဏဝံ တရိတုကာမေန “တရုဏော တာဝမ္ဟိ, မဟလ္လကကာလေ အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ္ဂကုလ္လံ ဗန္ဓိဿာမီ”တိ ပပဉ္စော န ကာတဗ္ဗော ။ ဧဝံ ကရောန္တော ဟိ မဟလ္လကကာလံ အပတ္ဝတပိ ဝိနာသံ ပာပုဏာတိ, ပတ္ဝတပိ ကာတုံ န သက္ကောတိ။ ဘဒ္ဒေကရတ္တာဒီနိ ပန အနုဿရိတ္ဝတ ဝေဂေနေဝ အယံ အရိယမဂ္ဂကုလ္လော ဗန္ဓိတဗ္ဗော။

ယထာ စ ကုလ္လံ ဗန္ဓန္တေန ဟတ္ထပာဒပာရိပူရိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ။ ကုဏ္ဍဟပအော ဟိ ခဉ္ဇပအော တ ပတိဋ္ဌာတုံ န သက္ကောတိ, ဖဏဟတ္ထကာဒယော တိဏပဏ္ဏာဒီနိ ဂဟေတုံ န သက္ကောန္တိ။ ဝေမိမမ္ပိ အရိယမဂ္ဂကုလ္လံ ဗန္ဓန္တဿ သီလပာအနဉ္ဆဝ သဒ္ဓာဟတ္ထဿ စ ပာရိပူရိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ။ န ဟိ ဒုဿီလော အဿဒ္ဓော သာသနေ အပ္ပတိဋ္ဌိတော ပဋိပတ္တိံ အဿဒ္ဓဟန္တော အရိယမဂ္ဂကုလ္လံ ဗန္ဓိတုံ သက္ကောတိ။ ယထာ စ ပရိပုဏ္ဏဟတ္ထပာအောပိ ဒုဗ္ဗလော ဗျာဓိပီဠိတော ကုလ္လံ ဗန္ဓိတုံ န သက္ကောတိ, ထာမသမ္ပန္နောဝ သက္ကောတိ, ဧဝံ သီလတ သဒ္ဓောပိ အလသော ကုသီတော ဣမံ မဂ္ဂကုလ္လံ ဗန္ဓိတုံ န သက္ကောတိ , အာရဒ္ဓဝီရိယောဝ သက္ကောတီတိ ဣမံ ဗန္ဓိတုကာမေန အာရဒ္ဓဝီရိယေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ယထာ သော ပုရိသော ကုလ္လံ ဗန္ဓိတ္ဝတ တီရေ ဌတ္ဝတ ယောဇနဝိတ္ထာရံ ဥဒကဏ္ဏဝံ “အယံ မယာ ပစ္စတ္တပုရိသကာရံ နိဿာယ နိတ္ထရိတဗ္ဗော”တိ မာနသံ ဗန္ဓတိ, ဧဝံ ယောဂိနာပိ စင်္ကမာဩရုယှပ “အဇ္ဇ မယာ စတုမဂ္ဂဝဇ္ဈံ ကိလေသဏ္ဏဝံ တရိတ္ဝတ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗ”န္တိ မာနသံ ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။

ယထာ စ သော ပုရိသော ကုလ္လံ နိဿာယ ဥဒကဏ္ဏဝံ တရန္တော ကဝုတမတ္တံ ဂန္တ္ဝတ နိဝတ္တိတ္ဝတ ဩလောကေန္တော “ဧကကောဋ္ဌာသံ အတိက္ကန္တောမ္ဟိ, အညေ တယော သေသာ”တိ ဇာနာတိ, အပရမ္ပိ ကဝုတမတ္တံ ဂန္တ္ဝတ နိဝတ္တိတ္ဝတ ဩလောကေန္တော “ဒွေဝ အတိက္ကန္တောမ္ဟိ, ဒွေဝ သေသာ”တိ ဇာနာတိ, အပရမ္ပိ ကဝုတမတ္တံ ဂန္တ္ဝတ နိဝတ္တိတ္ဝတ ဩလောကေန္တော “တယော အတိက္ကန္တောမ္ဟိ, ဧကော သေသော”တိ ဇာနာတိ, တမ္ပိ အတိက္ကမ္မ နိဝတ္တိတ္ဝတ ဩလောကေန္တော “စတ္တာရောပိ မေ ကောဋ္ဌာသာ အတိက္ကန္တာ”တိ ဇာနာတိ, တဉ္စ ကုလ္လံ ပာဒေန အက္ကမိတ္ဝတ သောတာဘိမုခံ ခိပိတ္ဝတ ဥတ္တရိတ္ဝတ တီရေ တိဋ္ဌတိ။ ဧဝံ အယမ္ပိ ဘိက္ခု အရိယမဂ္ဂကုလ္လံ နိဿာယ ကိလေသဏ္ဏဝံ တရန္တော သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ပဌမမဂ္ဂဝဇ္ဈေ ကိလေသေ တရိတ္ဝတ မဂ္ဂါနန္တရေ ဖလေ ဌိတော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏေန နိဝတ္တိတ္ဝတ ဩလောကေန္တော “စတုမဂ္ဂဝဇ္ဈာနံ မေ ကိလေသာနံ ဧကော ကောဋ္ဌာသော ပဟီနော , ဣတရေ တယော သေသာ”တိ ဇာနာတိ။ ပုန တထေဝ ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ သမောဓာနေတ္ဝတ သင်္ခါရေ သမ္မသန္တော သကဒာဂါမိမဂ္ဂေန ဒုတိယမဂ္ဂဝဇ္ဈေ ကိလေသေ တရိတ္ဝတ မဂ္ဂါနန္တရေ ဖလေ ဌိတော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏေန နိဝတ္တိတ္ဝတ, ဩလောကေန္တော “စတုမဂ္ဂဝဇ္ဈာနံ မေ ကိလေသာနံ ဒွေဝ ကောဋ္ဌာသာ ပဟီနာ , ဣတရေ ဒွေဝ သေသာ”တိ ဇာနာတိ။ ပုန တထေဝ ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ သမောဓာနေတ္ဝတ သင်္ခါရေ သမ္မသန္တော အနာဂါမိမဂ္ဂေန တတိယမဂ္ဂဝဇ္ဈေ ကိလေသေ တရိတ္ဝတ မဂ္ဂါနန္တရေ ဖလေ ဌိတော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏေန နိဝတ္တိတ္ဝတ ဩလောကေန္တော “စတုမဂ္ဂဝဇ္ဈာနံ မေ ကိလေသာနံ တယော ကောဋ္ဌာသာ ပဟီနာ, ဧကော သေသော”တိ ဇာနာတိ။ ပုန တထေဝ ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ သမောဓာနေတ္ဝတ သင်္ခါရေ သမ္မသန္တော အရ

ဟတ္ထမဂ္ဂေန စတုတ္ထမဂ္ဂဝဇ္ဈေ ကိလေသေ တရိတွာ မဂ္ဂါနန္တရေ ဖလေ ဌိတော ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏေန နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေန္တော "သဗ္ဗကိလေသာ မေ ပဟီနာ"တိ ဇာနာတိ။

ယထာ သော ပုရိသော တံ ကုလ္လံ သောတေ ပဝါဟေတွာ ဥတ္တရိတွာ ထလေ ဌိတော နဂရံ ပဝိသိတွာ ဥပရိပါသာဒဝရဂတော "ဧတ္တကေန ဝတမှိ အနတ္ထေန မုတ္တော"တိ ဧကဂ္ဂစိတ္တော တုဋ္ဌမာနသော နိသီဒတိ, ဧဝံ တသ္မိံယေဝ တ အာသနေ အညေသု တ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာဒီသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ နိသိန္နော "ဧတ္တကေန ဝတမှိ အနတ္ထေန မုတ္တော"တိ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ ဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတွာ ဧကဂ္ဂစိတ္တော တုဋ္ဌမာနသော နိသီဒတိ။ ဣဒံ တ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ **တိဏ္ဏော ပါရင်္ဂတော ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏောတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အရဟတော ဧတံ အဓိဝစန**န္တိ။ ဧဝံ တာဝေတ္ထ နာနာကမ္မဋ္ဌာနာနိ ကထိတာနိ, သမောဓာနေတွာ ပန သဗ္ဗာနိပိ ဧကမေဝ ကတွာ ဒဿေတဗ္ဗာနိ။ ဧကံ ကတွာ ဒဿေန္တေနာပိ ပဉ္စက္ခန္ဓဝသေနေဝ ဝိနိဝဋ္ဋေတဗ္ဗာနိ။

ကထံ? ဧတ္ထ ဟိ စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ အဇ္ဈတ္တိကာနိ ပဉ္စာယတနာနိ ဗာဟိရာနိ ပဉ္စာယတနာနိ ဓမ္မာယတနေ ပန္နရသ သုခုမရူပါနိ သက္ကာယဿ ဧကဒေသောတိ အယံ ရူပက္ခန္ဓော, မနာယတနံ ဝိညာဏက္ခန္ဓော ဓမ္မာယတနေကဒေသော စတ္တာရော ဩဃာ သက္ကာယေကဒေသောတိ ဣမေ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာ။ တတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော ရူပံ, စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာ နာမန္တိ ဣဒံ နာမရူပံ။ တဿ နန္ဒီရာဂေ ကာမောဃော ဘဝောဃော ဓမ္မာယတနေကဒေသော သက္ကာယေကဒေသောတိ ဣမေ ပစ္စယာ။ ဣတိ သပ္ပစ္စယံ နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေတိ နာမ။ သပ္ပစ္စယံ နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေတွာ တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ သင်္ခါရေ သမ္မသန္တော အရဟတ္တံ ပါပုဏာတီတိ ဣဒံ ဧကဿ ဘိက္ခုနော နိယျာနမုခံ။

တတ္ထ စတ္တာရော မဟာဘူတာ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာနိ ဧကာဒသာယတနာနိ ဓမ္မာယတနေကဒေသော ဒိဋ္ဌောဃော အဝိဇ္ဇောဃော သက္ကာယေကဒေသောတိ ဣဒံ ဒုက္ခသစ္စံ, နန္ဒီရာဂေ ဓမ္မာယတနေကဒေသော ကာမောဃော ဘဝောဃော သက္ကာယေကဒေသောတိ ဣဒံ သမုဒယသစ္စံ, ပါရိမတီရသင်္ခါတံ နိဗ္ဗာနံ နိရောဓသစ္စံ, အရိယမဂ္ဂေါ မဂ္ဂသစ္စံ။ တတ္ထ ဒွေ သစ္စာနိ ဝဋ္ဋံ, ဒွေ ဝိဝဋ္ဋံ, ဒွေ လောကိယာနိ, ဒွေ လောကုတ္တရာနီတိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ သောဠသဟာကာရေဟိ သဋ္ဌိနယသဟဿေဟိ ဝိဘဇိတွာ ဒဿေတဗ္ဗာနီတိ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ ဝိပဉ္စိတညူ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခူ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ သုတ္တံ ပန ဒုက္ခလက္ခဏဝသေန ကထိတံ။

၂. ရထောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃၉. ဒုတိယေ **သုခသောမနဿဗဟုလော**တိ ကာယိကသုခဉ္စေဝ စေတသိကသောမနဿဉ္စ ဗဟုလံ အဿာတိ သုခသောမနဿဗဟုလော။ **ယောနိ စဿ အာရဒ္ဓါ ဟောတီ**တိ ကာရဏဉ္စဿ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ။ **အာသဝါနံ ခယာယာ**တိ ဣဓ အာသဝက္ခယောတိ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ အဓိပ္ပေတော, တဒတ္ထာယာတိ အတ္ထော။ **ဩဓသ္တပတောဒေါ**တိ ရထမဇ္ဈေ တိရိယံ ဌပိတပတောဒေါ။ **ယေနိစ္ဆက**န္တိ ယေန ဒိသာဘာဂေန ဣစ္ဆတိ။ **ယဒိစ္ဆက**န္တိ ယံ ယံ ဂမနံ ဣစ္ဆတိ။ **သာရေယျာ**တိ ပေသေယျ။ **ပစ္စာသာရေယျာ**တိ ပဋိနိဝတ္တေယျ။ **အာရက္ခာယာ**တိ ရက္ခဏတ္ထာယ။ **သံယမာယာ**တိ ဝေဂနိဂ္ဂဟဏတ္ထာယ။ **ဒမာယာ**တိ နိဗ္ဗိသေဝနတ္ထာယ။ **ဥပသမာယာ**တိ ကိလေသူပသမတ္ထာယ။

ဧဝမေဝ ခောတိ ဧတ္ထ ယထာ အကုသလဿ သာရထိနော အဒန္တေ သိန္ဓဝေ ယောဇေတွာ ဝိသမမဂ္ဂေန ရထံ ပေသေန္တဿ စက္ကာနိပိ ဘိဇ္ဇန္တိ, အက္ခောပိ သိန္ဓဝါနဉ္စ ခုရာ, အတ္တနာပိ အနယဗျသနံ ပါပုဏာတိ, န စ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတေန ဂမနေန သာရေတုံ သက္ကောတိ ; ဧဝံ ဆသု ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒွါရော ဘိက္ခု န ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတံ သမဏရတိံ အနုဘဝိတုံ သက္ကောတိ။ ယထာ ပန ဆေကော သာရထိ ဒန္တေ သိန္ဓဝေ ယောဇေတွာ, သမေ ဘူမိဘာဂေ ရထံ ဩတာရေတွာ ရသ္မိယော ဂဟေတွာ, သိန္ဓဝါနံ ခုရေသု သတိံ ဌပေတွာ, ပတောဒံ အာဒါယ နိဗ္ဗိသေဝနေ ကတွာ, ပေသေန္တော ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတေန ဂမနေန သာရေတိ။ ဧဝမေဝ ဆသု ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရော ဘိက္ခု ဣမသ္မိံ သာသနေ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတံ သမဏရတိံ အနုဘောတိ, သစေ အနိစ္စာနုပဿနာဘိမုခံ ဉာဏံ ပေသေတုကာမော ဟောတိ, တဒဘိမုခံ ဉာဏံ ဂစ္ဆတိ။ ဒုက္ခာနုပဿနာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဘောဇနေ မတ္တညူ တိ ဘောဇနမှိ ပမာဏညူ။ တတ္ထ ဒွေ ပမာဏာနိ – ပဋိဂ္ဂဟဏပမာဏဉ္စ ပရိဘောဂပမာဏဉ္စ။ တတ္ထ ပဋိဂ္ဂဟဏပမာဏေ ဒါယကဿ ဝသော ဝေဒိတဗ္ဗော, ဒေယျဓမ္မဿ ဝသော ဝေဒိတဗ္ဗော, အတ္တနော ထာမော ဇာနိတဗ္ဗော။ ဧဝရူပေ ဟိ ဘိက္ခု သစေ ဒေယျဓမ္မော ဗဟုကော ဟောတိ, ဒါယကော အပ္ပံ ဒါတုကာမော, ဒါယကဿ ဝသေန အပ္ပံ ဂဏှာတိ။ ဒေယျဓမ္မော အပ္ပော, ဒါယကော ဗဟုံ ဒါတုကာမော, ဒေယျဓမ္မဿ ဝသေန အပ္ပံ ဂဏှာတိ။ ဒေယျဓမ္မောပိ ဗဟု, ဒါယကောပိ ဗဟုံ ဒါတုကာမော, အတ္တနော ထာမံ ဉတွာ ပမာဏေန ဂဏှာတိ။ သော တာယ ပဋိဂ္ဂဟဏေ မတ္တညုတာယ အနုပ္ပန္နဉ္စ လာဘံ ဥပ္ပာဒေတိ, ဥပ္ပန္နဉ္စ ထာဝရံ ကရောတိ ဓမ္မိကတိဿမဟာရာဇကာလေ **သတ္တဝဿိကော သာမဏေရော** ဝိယ။

ရညော ကိရ ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ ဂုဠံ အာဟရိံသု။ ရာဇာ “မနာပေ ပဏ္ဏာကာရေ, အယျေဟိ ဝိနာ န ခါဒိဿာမာ”တိ အဍ္ဎတေယျာနိ သကဋသတာနိ မဟာဝိဟာရံ ပေသေတွာ သယမ္ပိ ဘုတ္တပါတရာသော အဂမာသိ။ ဘေရိယာ ပဟဋာယ ဒွာဒသ ဘိက္ခုသဟဿာနိ သန္နိပတိံသု။ ရာဇာ ဧကမန္တေ ဌိတော အာရာမိကံ ပက္ကောသာပေတွာ အာဟ – “ရညော နာမ ဒါနေ ပတ္တပူရောဝ ပမာဏံ, ဂဟိတဘာဇနံ ပူရေတွာဝ ဒေဟိ, သစေ ကောစိ မတ္တပဋိဂ္ဂဟဏေ ဌိတော န ဂဏှာတိ, မယှံ အာရောစေယျာသီ”တိ။

အထေကော မဟာထေရော “မဟာဗောဓိမဟာစေတိယာနိ ဝန္ဒိဿာမီ”တိ စေတိယပဗ္ဗတာ အာဂန္တွာ, ဝိဟာရံ ပဝိသန္တော မဟာမဏ္ဍပဋ္ဌာနေ ဘိက္ခူ ဂုဠံ ဂဏှန္တေ ဒိသွာ ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆန္တံ သာမဏေရံ အာဟ, “နတ္ထိ တေ ဂုဠေန အတ္ထော”တိ။ “အာမ, ဘန္တေ, နတ္ထီ”တိ။ သာမဏေရ မယံ မဂ္ဂကိလန္တာ, ဧကေန ကပိဋ္ဌဖလမတ္တေန ပိဏ္ဍကေန အမှာကံ အတ္ထောတိ။ သာမဏေရော ထာလကံ နီဟရိတွာ ထေရဿ ဝဿဂ္ဂပဋိပာဋိယံ အဋ္ဌာသိ။ အာရာမိကော ဂဟဏမာနံ ပူရေတွာ ဥက္ခိပိ, သာမဏေရော အင်္ဂုလိံ စာလေသိ။ တာတ သာမဏေရ, ရာဇကုလာနံ ဒါနေ ဘာဇနပူရမေဝ ပမာဏံ, ထာလကပူရံ ဂဏှာဟီတိ။ အာမ, ဥပါသက, ရာဇာနော နာမ မဟဇ္ဈာသယာ ဟောန္တိ, အမှာကံ ပန ဥပဇ္ဈာယဿ ဧတ္တကေနေဝ အတ္ထောတိ။

ရာဇာ တဿ ကထံ သုတွာ, “ကိံ ဘော သာမဏေရော ဘဏတီ”တိ? တဿ သန္တိကံ ဂတော။ အာရာမိကော အာဟ – “သာမိ, သာမဏေရဿ ဘာဇနံ ခုဒ္ဒကံ, ဗဟုံ န ဂဏှာတီ”တိ။ ရာဇာ အာဟ, “အာနီတဘာဇနံ ပူရေတွာ ဂဏှာထ, ဘန္တေ”တိ။ မဟာရာဇ, ရာဇာနော နာမ မဟဇ္ဈာသယာ ဟောန္တိ, ဥက္ခိတ္တဘာဇနံ ပူရေတွာဝ ဒါတုကာမာ, အမှာကံ ပန ဥပဇ္ဈာယဿ ဧတ္တကေနေဝ အတ္ထောတိ။ ရာဇာ စိန္တေသိ – “အယံ သတ္တဝဿိကဒါရကော, အဇ္ဇာပိဿ မုခတော ခီရဂန္ဓော န မုစ္စတိ, ဂဟေတွာ ကုဋေ ဝါ ကုမ္ဘေ ဝါ ပူရေတွာ သွေပိ ပုနဒိဝသေပိ ခါဒိဿာမာတိ န ဝဒတိ, သက္ကာ ဗုဒ္ဓသာသနံ ပရိဂ္ဂဟေတု”န္တိ ပုရိသေ အာဏာပေသိ, “ဘော, ပသန္နောမှိ သာမဏေရဿ, ဣတရာနိပိ အဍ္ဎတေယျာနိ သကဋသတာနိ အာနေတွာ သံဃဿ ဒေထာ”တိ။

သောယေဝ ပန ရာဇာ ဧကဒိဝသံ တိတ္တိရမံသံ ခါဒိတုကာမော စိန္တေသိ – “သစေ အဟံ အင်္ဂါရပက္ကံ တိတ္တိရမံသံ ခါဒိတုကာမောသ္မီတိ အညဿ ကထေဿာမိ, သမန္တာ ယောဇနဋ္ဌာနေ တိတ္တိရသမုဋ္ဌာနံ ကရိဿန္တီ”တိ ဥပ္ပန္နံ ပိဟာသံ အဓိဝါသေန္တော တီဏိ သံဝစ္ဆရာနိ ဝီတိနာမေသိ။ အထဿ ကဏ္ဏေသု ပုဗ္ဗော သဏ္ဌာသိ, သော အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော “အတ္ထိ နု ခော, ဘော, အမှာကံ ကောစိ ဥပဋ္ဌာကုပါသကော သီလရက္ခကော”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ, ဒေဝ, အတ္ထိ, တိဿော နာမ သော အခဏ္ဍသီလံ ရက္ခတီတိ။ အထ နံ ဝီမံသိတုကာမော ပက္ကောသာပေသိ။ သော အာဂန္တွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌာသိ။ တတော နံ အာဟ – “တွံ, တာတ, တိဿော နာမာ”တိ? “အာမ ဒေဝါ”တိ။ တေန ဟိ ဂစ္ဆာတိ။ တသ္မိံ ဂတေ ဧကံ ကုက္ကုဋံ အာဟရာပေတွာ ဧကံ ပုရိသံ အာဏာပေသိ, “ဂစ္ဆ တိဿံ ဝဒေဟိ, ဣမံ တီဟိ ပါကေဟိ ပစိတွာ အမှာကံ ဥပဋ္ဌာပေဟီ”တိ။ သော ဂန္တွာ တထာ အဝေါစ။ သော အာဟ – “သစေ, ဘော, အယံ မတကော အဿ, ယထာ ဇာနာမိ, တထာ ပစိတွာ ဥပဋ္ဌပေယျံ။ ပါဏာတိပါတံ ပနာဟံ န ကရောမီ”တိ။ သော အာဂန္တွာ ရညော အာရောစေသိ။

ရာဇာ ပုန “ဧကတရံ ဂစ္ဆာ”တိ ပေသေသိ။ သော ဂန္တွာ, “ဘော, ရာဇုပဋ္ဌာနံ နာမ ဘာရိယံ, မာ ဧဝံ ကရိ, ပုနပိ သီလံ သက္ကာ သမာဒါတုံ, ပစေတ”န္တိ အာဟ။ အထ နံ တိဿော အဝေါစ, “ဘော, ဧကသ္မိံ နာမ အတ္တဘာဝေ ဓုဝံ ဧကံ မရဏံ, နာဟံ ပါဏာတိပါတံ ကရိဿာမီ”တိ။ သော ပုနပိ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ တတိယမ္ပိ ပေသေတွာ အ

သမ္ပဋိစ္ဆန္တံ ပက္ကောသာပေတွာ အတ္တနာ ပုစ္ဆိ။ ရညောပိ တထေဝ ပဋိဝစနံ အဒါသိ။ အထ ရာဇာ ပုရိသေ အာဏာပေသိ, “အယံ ရညော အာဏံ ကောပေတိ, ဂစ္ဆထေတဿ အာဃာတနဘဏ္ဍိကာယံ ဌပေတွာ, သီသံ ဆိန္ဒထာ”တိ။ ရဟော စ ပန နေသံ သညမဒါသိ – “ဣမံ သန္တဇ္ဇယမာနာ နေတွာ သီသမဿ အာဃာတနဘဏ္ဍိကာယံ ဌပေတွာ အာဂန္တွာ မယှံ အာရောစေထာ”တိ။

တေ တံ အာဃာတနဘဏ္ဍိကာယံ နိပဇ္ဇာပေတွာ တမဿ ကုက္ကုဋံ ဟတ္ထေသု ဌပယိံသု။ သော တံ ဟဒယေ ဌပေတွာ “အဟံ, တာတ, မမ ဇီဝိတံ တုယှံ ဒေမိ, တဝ ဇီဝိတံ အဟံ ဂဏှာမိ, တွံ နိဗ္ဘယော ဂစ္ဆာ”တိ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ကုက္ကုဋော ပက္ခေ ပပ္ဖောဋေတွာ အာကာသေန ဂန္တွာ ဝဋရုက္ခေ နိလီယိ။ တဿ ကုက္ကုဋဿ အဘယဒိန္နဋ္ဌာနံ ကုက္ကုဋဂိရိ နာမ ဇာတံ။

ရာဇာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ အမစ္စပုတ္တံ ပက္ကောသာပေတွာ သဗ္ဗာဘရဏေဟိ အလင်္ကရိတွာ အာဟ – “တာတ, မယာ တွံ ဧတဒတ္ထမေဝ ဝီမံသိတော, မယှံ တိတ္တိရမံသံ ခါဒိတုကာမဿ တီဏိ သံဝစ္ဆရာနိ အတိက္ကန္တာနိ, သက္ခိဿသိ မေ တိကောဋိပရိသုဒ္ဓံ ကတွာ ဥပဋ္ဌာပေတု”န္တိ။ “ဧတံ နာမ, ဒေဝ, မယှံ ကမ္မ”န္တိ နိက္ခမိတွာ ဒွါရန္တရေ ဌိတော ဧကံ ပုရိသံ ဟတ္ထေဝ တယော တိတ္တိရေ ဂဟေတွာ ပဝိသန္တံ ဒိသွာ, ဒွေဝ ကဟာပဏေ ဒတွာ တိတ္တိရေ အာဒါယ ပရိသောဓေတွာ, ဇီရကာဒီဟိ တာသေတွာ, အင်္ဂါရေသု သုပက္ကေ ပစိတွာ ရညော ဥပဋ္ဌာပေသိ။ ရာဇာ မဟာတလေ သိရီပလ္လင်္ကေ နိသိန္နောဝ ဧကံ ဂဟေတွာ ထောကံ ဆိန္ဒိတွာ မုခေ ပက္ခိပိ, တာဝဒေဝဿ သတ္တရသဟရဏီသဟဿာနိ ဖရိတွာ အဋ္ဌာသိ။

တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခုသင်္ဃံ သရိတွာ, “မာဒိသော နာမ ပထဝိဿရော ရာဇာ တိတ္တိရမံသံ ခါဒိတုကာမော တီဏိ သံဝစ္ဆရာနိ န လဘိ, အပစ္စမာနော ဘိက္ခုသင်္ဃော ကုတော လဘိဿတီ”တိ? မုခေ ပက္ခိတ္တက္ခဏ္ဍံ ဘူမိယံ ဆဍ္ဍေသိ။ အမစ္စပုတ္တော ဇဏ္ဏုကေဟိ ပတိတွာ မုခေန ဂဏှိ။ ရာဇာ “အပေဟိ, တာတ, ဇာနာမဟံ တဝ နိဒ္ဒောသဘာဝံ, ဣမိနာ နာမ ကာရဏေန မယာ ဧတံ ဆဍ္ဍိတ”န္တိ ကထေတွာ, “သေသကံ တထေဝ သင်္ဂေါပေတွာ ဌပေဟီ”တိ အာဟ။

ပုနဒိဝသေ ရာဇကုလူပကော ထေရော ပိဏ္ဍာယ ပာဝိသိ။ အမစ္စပုတ္တော တံ ဒိသွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ရာဇဂေဟံ ပဝေသေသိ။ အညတရော ဝုဍ္ဎပဗ္ဗဇိတောပိ ထေရဿ ပစ္ဆာသမဏော ဝိယ ဟုတွာ အနုဗန္ဓန္တော ပာဝိသိ။ ထေရော “ရညာ ပက္ကောသာပိတဘိက္ခု ဘဝိဿတီ”တိ ပမဇ္ဇိ။ အမစ္စပုတ္တောပိ “ထေရဿ ဥပဋ္ဌာကော ဘဝိဿတီ”တိ ပမာဒံ အာပဇ္ဇိ။ တေသံ နိသီဒါပေတွာ ယာဂုံ အဒံသု။ ယာဂုယာ ပီတာယ ရာဇာ တိတ္တိရေ ဥပနေသိ။ ထေရော ဧကံ ဂဏှိ, ဣတရောပိ ဧကံ ဂဏှိ။ ရာဇာ “အနုဘာဂေ အတ္ထိ, အနာပုစ္ဆိတွာ ခါဒိတုံ န ယုတ္တ”န္တိ မဟာထေရံ အာပုစ္ဆိ။ ထေရော ဟတ္ထံ ပိဒဟိ, မဟလ္လကတ္ထေရော သမ္ပဋိစ္ဆိ။ ရာဇာ အနတ္တမနော ဟုတွာ ကတဘတ္တကိစ္စံ ထေရံ ပတ္တံ အာဒါယ အနုဂစ္ဆန္တော အာဟ – “ဘန္တေ, ကုလဂေဟံ အာဂစ္ဆန္တေဟိ ဥဂ္ဂဟိတဝတ္တံ ဘိက္ခုံ ဂဟေတွာ အာဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ ထေရော တသ္မိံ ခဏေ အညာသိ “န သေ ရညာ ပက္ကောသာပိတော”တိ။

ပုနဒိဝသေ ဥပဋ္ဌာကသာမဏေရံ ဂဟေတွာ ပာဝိသိ။ ရာဇာ တဒါပိ ယာဂုယာ ပီတာယ တိတ္တိရေ ဥပနာမေသိ။ ထေရော ဧကံ အဂ္ဂဟေသိ, သာမဏေရော အင်္ဂုလိံ စာလေတွာ မဇ္ဈေ ဆိန္ဒာပေတွာ ဧကကောဋ္ဌာသမေဝ အဂ္ဂဟေသိ။ ရာဇာ တံ ကောဋ္ဌာသံ မဟာထေရဿ ဥပနာမေသိ။ မဟာထေရော ဟတ္ထံ ပိဒဟိ, သာမဏေရောပိ ပိဒဟိ။ ရာဇာ အဝိဒူရေ နိသီဒိတွာ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ဆိန္ဒိတွာ ခါဒန္တော “ဥဂ္ဂဟိတဝတ္တေ နိဿာယ ဒိယဍ္ဎတိတ္တိရေ ခါဒိတုံ လဘိမှာ”တိ အာဟ။ တဿ မံသေ ခါဒိတမတ္တေဝ ကဏ္ဏေဟိ ပုဗ္ဗော နိက္ခမိ။ တတော မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ သာမဏေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ, “ပသန္နောသ္မိ, တာတ, အဋ္ဌ တေ ဓုဝဘတ္တာနိ ဒေမီ”တိ အာဟ။ အဟံ, မဟာရာဇ, ဥပဇ္ဈာယဿ ဒမ္မီတိ။ အပရာနိ အဋ္ဌ ဒေမီတိ။ တာနိ အမှာကံ အာစရိယဿ ဒမ္မီတိ။ အပရာနိပိ အဋ္ဌ ဒေမီတိ။ တာနိ သမာနုပဇ္ဈာယာနံ ဒမ္မီတိ။ အပရာနိပိ အဋ္ဌ ဒေမီတိ။ တာနိ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ဒမ္မီတိ။ အပရာနိပိ အဋ္ဌ ဒေမီတိ။ သာမဏေရော အဓိဝါသေသိ။ ဧဝံ ပဋိဂ္ဂဟဏမတ္တံ ဇာနန္တော အနုပ္ပန္နဉ္စေဝ လာဘံ ဥပ္ပာဒေတိ, ဥပ္ပန္နဉ္စ ထာဝရံ ကရောတိ။ ဣဒံ ပဋိဂ္ဂဟဏပမာဏံ နာမ။ တတ္ထ ပရိဘောဂပမာဏံ ပစ္စဝေက္ခဏပယောဇနံ, “ဣဒမတ္ထိယံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇာမီ”တိ ပန ပစ္စ

ဝေက္ခိတပရိဘောဂဿေဝ ပယောဇနတ္တာ ပရိဘောဂပမာဏံယေဝ နာမ, တံ ဣဓ အဓိပ္ပေတံ။ တေနေဝ **ပဋိသင်္ခာ ယောနိသော**တိအာဒိမာဟ, ဣတရမ္ပိ ပန ဝဋ္ဋတိယေဝ။

သီဟသေယျန္တိ ဧတ္ထ ကာမဘောဂိသေယျာ, ပေတသေယျာ, သီဟသေယျာ, တထာဂတသေယျာတိ စတဿော သေယျာ။ တတ္ထ “ယေဘုယျေန, ဘိက္ခဝေ, ကာမဘောဂီ ဝါမေန ပဿေန သေန္တီ”တိ (အ. နိ. ၄.၂၄၆) အယံ **ကာမဘောဂိသေယျာ**။ တေသဉှိ ယေဘုယျေန ဒက္ခိဏပဿေန သယာနော နာမ နတ္ထိ။

“ယေဘုယျေန, ဘိက္ခဝေ, ပေတာ ဥတ္တာနာ သေန္တီ”တိ (အ. နိ. ၄.၂၄၆) အယံ **ပေတသေယျာ**။ ပေတာ ဟိ အပ္ပမံသလောဟိတတ္တာ အဋ္ဌိသင်္ဃာတဇဋိတာ ဧကေန ပဿေန သယိတုံ န သက္ကောန္တိ, ဥတ္တာနာဝ သယန္တိ။

“ယေဘုယျေန, ဘိက္ခဝေ, သီဟော မိဂရာဇာ နင်္ဂုဋ္ဌံ အန္တရသတ္ထိမှိ အနုပက္ခိပိတွာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သယတီ”တိ အယံ **သီဟသေယျာ**။ တေဇုဿဒတ္တာ ဟိ သီဟော မိဂရာဇာ ဒွေ ပုရိမပါဒေ ဧကသ္မိံ, ပစ္ဆိမပါဒေ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဌပေတွာ နင်္ဂုဋ္ဌံ အန္တရသတ္ထိမှိ ပက္ခိပိတွာ ပုရိမပါဒပစ္ဆိမပါဒနင်္ဂုဋ္ဌာနံ ဌိတောကာသံ သလ္လက္ခေတွာ ဒွိန္နံ ပုရိမပါဒာနံ မတ္ထကေ သီသံ ဌပေတွာ သယတိ, ဒိဝသမ္ပိ သယိတွာ ပဗုဇ္ဈမာနော န ဥတ္တသန္တော ပဗုဇ္ဈတိ, သီသံ ပန ဥက္ခိပိတွာ ပုရိမပါဒာဒီနံ ဌိတောကာသံ သလ္လက္ခေတိ။ သစေ ကိဉ္စိ ဌာနံ ဝိဇဟိတွာ ဌိတံ ဟောတိ, “နယိဒံ တုယှံ ဇာတိယာ သူရဘာဝဿ စ အနုရူပ”န္တိ အနတ္တမနော ဟုတွာ တတ္ထေဝ သယတိ, န ဂေါစရာယ ပက္ကမတိ။ အဝိဇဟိတွာ ဌိတေ ပန “တုယှံ ဇာတိယာ စ သူရဘာဝဿ စ အနုရူပမိဒ”န္တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော ဥဋ္ဌာယ သီဟဝိဇမ္ဘိတံ ဝိဇမ္ဘိတွာ ကေသရဘာရံ ဝိဓုနိတွာ တိက္ခတ္တုံ သီဟနာဒံ နဒိတွာ ဂေါစရာယ ပက္ကမတိ။

စတုတ္ထဇ္ဈာနသေယျာ ပန **တထာဂတသေယျာ**တိ ဝုစ္စတိ။ တာသု ဣဓ သီဟသေယျာ အာဂတာ။ အယဉှိ တေဇုဿဒဣရိယာပထတ္တာ ဥတ္တမသေယျာ နာမ။

ပါဒေ ပါဒန္တိ ဒက္ခိဏပါဒေ ဝါမပါဒံ။ **အစ္စာဓာယ**တိ အတိအာဓာယ, ဤသကံ အတိက္ကမ္မ ဌပေတွာ။ ဂေါပ္ဖကေန ဟိ ဂေါပ္ဖကေ, ဇာဏုနာ ဝါ ဇာဏုမှိ သင်္ဃဋ္ဋိယမာနေ အဘိဏှံ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ န ဟောတိ, သေယျာ အဖာသုကာ ဟောတိ။ ယထာ ပန န သင်္ဃဋ္ဋေတိ, ဧဝံ အတိက္ကမ္မ ဌပိတေ ဝေဒနာ နုပ္ပဇ္ဇတိ, စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ, သေယျာ ဖာသုကာ ဟောတိ။ တသ္မာ ဧဝံ သေယျံ ကပ္ပေတိ။

သတော သမ္ပဇာနောတိ သတိယာ စေဝ သမ္ပဇညေန စ သမန္နာဂတော။ ကထံ နိဒ္ဒါယန္တော သတော သမ္ပဇာနော ဟောတီတိ? သတိသမ္ပဇညဿ အပ္ပဟာနေန။ အယဉှိ ဒိဝသဉ္စေဝ သကလယာမဉ္စ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတွာ ပဌမယာမာဝသာနေ စင်္ကမာ ဩရုယှ ပါဒေ ဓောဝန္တောပိ မူလကမ္မဋ္ဌာနံ အဝိဇဟန္တောဝ ဓောဝတိ, တံ အဝိဇဟန္တောဝ ဒွါရံ ဝိဝရတိ, မဉ္စေ နိသီဒတိ, အဝိဇဟန္တောဝ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမတိ။ ပဗုဇ္ဈန္တော ပန မူလကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာဝ ပဗုဇ္ဈတိ။ ဧဝံ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမန္တောပိ သတော သမ္ပဇာနော ဟောတိ။ ဧဝံ ပန ဉာဏဓာတု ကန္တိ န ရောစယိံသု။

ဝုတ္တနယေန ပနေသ စိတ္တံ ပရိသောဓေတွာ ပဌမယာမာဝသာနေ “ဥပါဒိန္နကံ သရီရံ နိဒ္ဒါယ သမဿာသေဿာမီ”တိ စင်္ကမာ ဩရုယှ မူလကမ္မဋ္ဌာနံ အဝိဇဟန္တောဝ ပါဒေ ဓောဝတိ, ဒွါရံ ဝိဝရတိ, မဉ္စေ ပန နိသီဒိတွာ မူလကမ္မဋ္ဌာနံ ပဟာယ, “ခန္ဓာဝ ခန္ဓေသု, ဓာတုယောဝ ဓာတူသု ပဋိဟညန္တီ”တိ သေနာသနံ ပစ္စဝေက္ခန္တော ကမေန နိဒ္ဒံ ဩက္ကမတိ, ပဗုဇ္ဈန္တော ပန မူလကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာဝ ပဗုဇ္ဈတိ။ ဧဝံ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမန္တောပိ သတော သမ္ပဇာနော နာမ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ တိဝင်္ဂိကာ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာဝ ကထိတာ။ ဧတ္တကေနေဝ ပန တေသာနံ အနာပဇ္ဇိတွာ တာနေဝ ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ သမောဓာနေတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ ဘိက္ခူ အရဟတ္တံ ပါပုဏန္တီတိ။ ဧဝံ ယာဝ အရဟတ္တာ ဒေသနာ ကထေတဗ္ဗာ။

၃. ကုမ္မောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄၀. တတိယေ **ကုမ္မော**တိ အဋ္ဌိကုမ္မော။ **ကစ္ဆပေ**တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ **အနုနဒီတီရေ**တိ နဒိယာ အနုတီရေ။ **ဂေါစရပသုတော**တိ "သစေ ကိဉ္စိ ဖလာဖလံ လဘိဿာမိ, ခါဒိဿာမီ"တိ ဂေါစရတ္ထာယ ပသုတော ဥဿုက္ကော တန္နိဗန္ဓော။ **သမောဒဟိတွာ**တိ သမုဂ္ဂေ ဝိယ ပက္ခိပိတွာ။ **သင်္ကသာယတီ**တိ အစ္ဆတိ။ **သမောဒဟ**န္တိ သမောဒဟန္တော ဌပေန္တော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယထာ ကုမ္မော အင်္ဂါနိ သကေ ကပါလေ သမောဒဟန္တော သိင်္ဂါလဿ ဩတာရံ န ဒေတိ, န စ နံ သိင်္ဂါလော ပသဟတိ, ဧဝံ ဘိက္ခု အတ္တနော မနောဝိတက္ကေ သကေ အာရမ္မဏကပါလေ သမောဒဟန္တော ကိလေသမာရဿ ဩတာရံ န ဒေတိ, န စ နံ မာရော ပသဟတိ။

အနိဿိတောတိ တဏှာဒိဋ္ဌိနိဿယေဟိ အနိဿိတော။ **အညမဟေဌယာနော**တိ အညံ ကဉ္စိ ပုဂ္ဂလံ အဝိဟေဌေန္တော။ **ပရိနိဗ္ဗုတော**တိ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗုတော။ **နူပဝဒေယျ ကဉ္စီ**တိ အညံ ကဉ္စိ ပုဂ္ဂလံ သီလဝိပတ္တိယာ ဝါ အာစာရဝိပတ္တိယာ ဝါ အတ္တာနံ ဥက္ကံသေတုကာမတာယ ဝါ ပရံ ဝမ္ဘေတုကာမတာယ ဝါ န ဥပဝဒေယျ, အညဒတ္ထု ပဉ္စ ဓမ္မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတွာ, "ကာလေန ဝက္ခာမိ, နော အကာလေန, ဘူတေန ဝက္ခာမိ, နော အဘူတေန, သဏှေန ဝက္ခာမိ, နော ဖရုသေန, အတ္ထသံဟိတေန ဝက္ခာမိ, နော အနတ္ထသံဟိတေန, မေတ္တစိတ္တော ဝက္ခာမိ, နော ဒောသန္တရော"တိ ဧဝံ ဥလ္လုမ္ပနသဘာဝသဏ္ဌိတေနေဝ စိတ္တေန ဝိဟရတိ။

၄. ပဌမဒါရုက္ခန္ဓောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄၁. စတုတ္ထေ **အဒ္ဒသာ**တိ ဂင်္ဂါတီရေ ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသိန္နော အဒ္ဒသ။ **ဝုယှမာန**န္တိ စတုရဿံ တစ္ဆေတွာ ပဗ္ဗတန္တရေ ဌပိတံ တတော တပေန သုပရိသုက္ခံ ဟာဝုဿကေ မေဃေ ဝဿန္တေ ဥဒကေန ဥပ္လဝိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဂင်္ဂါယ နဒိယာ သောတေ ပတိတံ တေန သောတေန ဝုယှမာနံ။ **ဘိက္ခူ အာမန္တေသီ**တိ "ဣမိနာ ဒါရုက္ခန္ဓေန သဒိသံ ကတွာ မမ သာသနေ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတံ ကုလပုတ္တံ ဒဿေဿာမီ"တိ ဓမ္မံ ဒေသေတုကာမတာယ အာမန္တေသိ။ **အမုံ မဟန္တံ ဒါရုက္ခန္ဓံ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ သောတေန ဝုယှမာန**န္တိ ဣဒံ ပန အဋ္ဌအာကာရဝိမုတ္တတ္တာ သောတပဋိပန္နဿ ဒါရုက္ခန္ဓဿ အပရေ သမုဒ္ဒပတ္တိယာ အန္တရာယကရေ အဋ္ဌ အာကာရေ ဒဿေတုံ အာရဘိ။

တတြဿ ဧဝံ အဋ္ဌအာကာရဝိမုတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ – ဧကော ဟိ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ အဝိဒူရေ ပဗ္ဗတတလေ ဇာတော နာနာဝလ္လီဟိ ပလိဝေဌိတော ပဏ္ဏပလာသတံ အာပဇ္ဇိတွာ ဥပစိကာဒီဟိ ခဇ္ဇမာနော တသ္မိံယေဝ ဌာနေ အပဏ္ဏတ္တိကဘာဝံ ဂစ္ဆတိ, အယံ ဒါရုက္ခန္ဓော ဂင်္ဂံ ဩတရိတွာ ဝင်္ကဋ္ဌာနေသု ဝိလာသမာနော သာဂရံ ပတွာ မဏိဝဏ္ဏေ ဦမိပိဋ္ဌေ သောဘိတုံ န လဘတိ။

အပရော ဂင်္ဂါတီရေ ဗဟိမူလော အန္တောသာခေါ ဟုတွာ ဇာတော, အယံ ကိဉ္စာပိ ကာလေန ကာလံ ဩလမ္ဗိနီဟိ သာခါဟိ ဥဒကံ ဖုသတိ, ဗဟိမူလတ္တာ ပန ဂင်္ဂံ ဩတရိတွာ ဝင်္ကဋ္ဌာနေသု ဝိလာသမာနော သာဂရံ ပတွာ မဏိဝဏ္ဏေ ဦမိပိဋ္ဌေ သောဘိတုံ န လဘတိ။

အပရော မဇ္ဈေ ဂင်္ဂါယ ဇာတော, ဒဠှမူလေန ပန သုပ္ပတိဋ္ဌိတော, ဗဟိ စဿ ဂတာ ဝင်္ကသာခါ နာနာဝလ္လီဟိ အာဗဒ္ဓါ, အယမ္ပိ ဒဠှမူလတ္တာ ဗဟိဒ္ဓါ ဝလ္လီဟိ အာဗဒ္ဓတ္တာ စ ဂင်္ဂံ ဩတရိတွာ။ပေ။ သောဘိတုံ န လဘတိ။

အပရော ပတိတဋ္ဌာနေယေဝ တလိကာယ ဩတ္ထဋော ပူတိဘာဝံ အာပဇ္ဇတိ, အယမ္ပိ ဂင်္ဂံ ဩတရိတွာ။ပေ။ န လဘတိ။

အပရော ဒွိန္နံ ပါသာဏာနံ အန္တရေ ဇာတတ္တာ, သုနိခါတော ဝိယ နိစ္စလော ဌိတော, အာဂတာဂတံ ဥဒကံ ဒွိဓာ ဖာလေတိ, အယံ ပါသာဏန္တရေ သုဋ္ဌု ပတိဋ္ဌိတတ္တာ ဂင်္ဂံ ဩတရိတွာ။ပေ။ န လဘတိ။

အပရော အဗ္ဘောကာသဋ္ဌာနေ နဘံ ပူရေတွာ ဝလ္လီဟိ အာဗဒ္ဓေါ ဌိတော။ ဧကံ ဒွေဝ သံဝစ္ဆရေ အတိက္ကမိတွာ အာဂတေ မဟောဃေ သကိံ ဝါ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝါ တေမေတိ, အယမ္ပိ နဘံ ပူရေတွာ ဌိတတာယ စေဝ ဧကဿ ဝါ ဒွိန္နံ ဝါ သံဝစ္ဆရာနံ အစ္စယေန သကိံ ဝါ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝါ တေမနတာယ စ ဂင်္ဂံ ဩတရိတွာ။ပေ။ န လဘတိ။

အပရောပိ မဇ္ဈေ ဂင်္ဂါယ ဒီပကေ ဇာတော မုဒုကန္ဒသာခော ဩဓေ အာဂတေ အနုသောတံ နိပဇ္ဇိတ္ဝာ, ဥဒကေ
ဂတေ သီသံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ, နစ္စန္တော ဝိယ တိဋ္ဌတိ။ ယသ္သတ္ထာယ သာဂရော ဂင်္ဂံ ဇဝံ ဝိယ ဝဒတိ, “ဘောတိ ဂင်္ဂေ
တ္ဝံ မယှံ စန္ဒနသာရသလဠသာရာဒီနိ နာနာအရူနိ အာဟရသိ, အရုက္ခန္ဓံ ပန နာဟရသီ”တိ။ သုလဘော ဿေ, ဒေဝ, ပု
နတရေ ဇာနိဿာမီတိ။ ပုနတရေ တမ္ဗဝဏ္ဏေန ဥဒကေန အာလိင်္ဂမာနာ ဝိယ အာဂစ္ဆတိ။ သောပိ တထေဝ အနုသော
တံ နိပဇ္ဇိတ္ဝာ, ဥဒကေ ဂတေ သီသံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ, နစ္စန္တော ဝိယ တိဋ္ဌတိ။ အယံ အတ္တနော မုဒုတာယ ဂင်္ဂံ ဩတရိတ္ဝာ
တာ။ပေ.။ န လဘတိ။

အပရော ဂင်္ဂါယ နဒိယာ တိရိယံ ပတိတော တလိကာယ ဩတ္ထရိတော အန္တရသေတု ဝိယ ဗဟူနံ ပစ္စယော ၈၁
တော, ဥဘောသု တီရေသု ဝေဠုနဠကရဠကကုဓာဒယော ဥပ္လဝိတ္ဝာ တတ္ထေဝ လဂ္ဂန္တိ။ တထာ နာနာဝိဓာ ဂစ္ဆာ ဝု
ယှမာနာ ဘိန္နမုသလဘိန္နသုပ္ပအဟိကုက္ကုရဟတ္ထိအဿာဒိကုဏပာနိပိ တတ္ထေဝ လဂ္ဂန္တိ။ မဟာဂင်္ဂါပိ နံ
အာသဇ္ဇ ဘိဇ္ဇိတ္ဝာ ဒ္ဝိဓာ ဂစ္ဆတိ, မစ္ဆကစ္ဆပကုမ္ဘီလမကရာဒယောပိ တတ္ထေဝ တသံ ကပ္ပေန္တိ။ အယမ္ပိ
တိရိယံ ပတိတ္ဝာ မဟာဇနဿ ပစ္စယတ္တကတဘာဝေန ဂင်္ဂံ ဩတရိတ္ဝာ ဝင်္ကဋ္ဌာနေသု ဝိလာသမာနော သာဂရံ ပ
တ္ဝာ မဏိဝဏ္ဏော ဦမိပိဋ္ဌေ သောဘိတုံ န လဘတိ။

ဣတိ ဘဂဝါ ဣမေဟိ အဋ္ဌဟိ အောသေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ သောတပဋိပန္နဿ အရုက္ခန္ဓဿ အပရေ သမုဒ္ဒပ
တ္တိယာ အန္တရာယကရေ အဋ္ဌ အောသေ ဒဿေတုံ **အမုံ မဟန္တံ အရုက္ခန္ဓံ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ သောတေန ဝုယှမ
မာနန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **န ထလေ ဥဿီဒိဿတီ** တိ ထလံ နာဘိရုဟိဿတိ။ **န မနုဿဂ္ဂဟော ဂဟေဿတီ**
တိ “မဟာ ဝတာယံ အရုက္ခန္ဓော”တိ ဒိသ္ဝာ, ဥဠုမ္ပေန တရမာနာ ဂန္တွာ, ကေဟနသီအာဒီနံ အတ္ထာယ မနုဿာ န
ဂဏှိဿန္တိ။ **န အမနုဿဂ္ဂဟော ဂဟေဿတီ** တိ “မဟာဗ္ဗော အယံ စန္ဒနသာရော, ဝိမာနဒ္ဝါရေ နံ ဌပေဿ
သာမာ”တိ မညမာနာ န အမနုဿာ ဂဏှိဿန္တိ။

ဧဝမေဝ ခေါတိ ဧတ္ထ သဒ္ဓိံ ဗာဟိရေဟိ အဋ္ဌဟိ အောသေဟိ ဇဝံ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ – ဂင်္ဂါယ အဝိဒူ
ရေ ပဗ္ဗတတလေ ဇာတော တတ္ထေဝ ဥပစိကာဒီဟိ ခဇ္ဇမာနော အပဏ္ဏတ္တိကဘာဝံ ဂတအရုက္ခန္ဓော ဝိယ ဟိ
“နတ္ထိ ဒိန္န”န္တိအာဒိကာယ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော ပုဂ္ဂလော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယဉှိ သာသနဿ ဒူရီဘူတတ္တာ
အရိယမဂ္ဂံ ဩရုယှ သမာဓိကုလ္လေ နိသိန္နော နိဗ္ဗာနသာဂရံ ပာပုဏိတုံ န သက္ကောတိ။

ဂင်္ဂါတီရေ ဗဟိမူလော အန္တောသာခေါ ဟုတွာ ဇာတော ဝိယ အစ္ဆိန္နဂိဟိဗန္ဓနော သမဏကုဋ္ဋိမ္ဗိကပုဂ္ဂလော
ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အယဉှိ “စိတ္တံ နာမေတံ အနိဗဒ္ဓံ, ‘သမဏောမှီ’တိ ဝဒန္တောဝ ဂိဟီ ဟောတိ, ‘ဂိဟီမှီ’တိ ဝဒန္တော
ဝ သမဏော ဟောတိ။ ကော ဇာနိဿတိ, ကိံ ဘဝိဿတီ”တိ? မဟလ္လကကာလေ ပဗ္ဗဇန္တောပိ ဂိဟိဗန္ဓနံ န ဝိဿ
ဇ္ဇေတိ။ မဟလ္လကပဗ္ဗဇိတာနဉ္စ သမ္ပတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ တဿ သစေ စီဝရံ ပာပုဏာတိ, အန္တစ္ဆိန္နကံ ဝါ ဇိဏ္ဏဒုဗ္ဗ
ဏ္ဏံ ဝါ ပာပုဏာတိ။ သေနာသနမ္ပိ ဝိဟာရပစ္စန္တေ ပဏ္ဏသာလာ ဝါ မဏ္ဍပေ ဝါ ပာပုဏာတိ။ ပိဏ္ဍာယ စရန္တေ
နာပိ ပုတ္တနတ္တကာနံ အရကာနံ ပစ္ဆတော စရိတဗ္ဗံ ဟောတိ, ပရိယန္တေ နိသီဒိတဗ္ဗံ ဟောတိ။ တေန သော ဒုက္ခီ ဒု
မ္မနော အဿုနိ မုဉ္စန္တော, “အတ္ထိ မေ ကုလသန္တကံ ဓနံ, ကပ္ပတိ နု ခေါ တံ ခါဒန္တေန ဇီဝိတု”န္တိ စိန္တေတွာ
တ ဧကံ ဝိနယဓရံ ပုစ္ဆတိ – “ကိံ, ဘန္တေ အာစရိယ, အတ္တနော သန္တကံ ဝိစာရေတွာ ခါဒိတုံ ကပ္ပတိ, နော ကပ္ပ
တီ”တိ? “နတ္ထေတ္ထ အောသော, ကပ္ပတေတ”န္တိ။ သော အတ္တနော ဘဇမာနကေ ကတိပယေ ဒုဗ္ဗစေ ဒုရာစာရေ ဘိ
က္ခူ ဂဟေတွာ, သာယန္ဟသမယေ အန္တောကာမံ ဂန္တွာ, ကမမဇ္ဈေ ဌိတော ကမိကေ ပက္ကောသာပေတွာ, “အမှ
ဟာကံ ပယောဂတော ဥဋ္ဌိတံ အာယံ ကဿ ဒေထာ”တိ အာဟ။ ဘန္တေ, တုမှေ ပဗ္ဗဇိတာ, မယံ ကဿ ဒဿာမာ
တိ? ကိံ ပဗ္ဗဇိတာနံ အတ္တနော သန္တကံ န ဝဋ္ဋတီတိ? ကုဒ္ဒာလ-ပိဋကံ ဂဟေတွာ, ခေတ္တမရိယာဒဗန္ဓနာဒီနိ ကရောန္တ
တော နာနာပ္ပကာရံ ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏဥ္စေဝ ဖလာဖလေ စ သင်္ဂဏှိတွာ, ဟေမန္တဂိမှာဝဿာနေသု ယံ ယံ ဣစ္
ဆတိ, တံ တံ ပစာပေတွာ ခါဒန္တော သမဏကုဋ္ဋမ္ဗိကော ဟုတွာ ဇီဝတိ။ ကေဝလမဿ ပဉ္စစူဠကေန အရကေန သဒ္ဓိံ
ဟာဒပရိစာရိကာဝ နော နတ္ထိ။ အယံ ပုဂ္ဂလော ကိဉ္စာပိ ဩလမ္ဗိနီဟိ သာခါဟိ ဥဒကံ ဖုသမာနော အန္တောသာခေါ ရုက္
ခေါ ဝိယ စေတိယင်္ဂဏဗောဓိယင်္ဂဏာဒီသု ဘိက္ခူနံ ကာယသာမဂ္ဂိံ ဒေတိ, ဂိဟိဗန္ဓနဿ ပန အစ္ဆိန္နတာယ ဗဟိမူ
လတ္တာ အရိယမဂ္ဂံ ဩတရိတွာ သမာဓိကုလ္လေ နိသိန္နော နိဗ္ဗာနသာဂရံ ပာပုဏိတုံ န သက္ကောတိ။

ဂင်္ဂာယ မဇ္ဈေ ဇာတော ဗဟိဒ္ဓာ ဝလ္လိဟိ အာဗဒ္ဓဝင်္ကသာခာ ဝိယ သင်္ဃသန္တကံ နိဿာယ ဇီဝမာနော ဘိန္နာဇီဝပုဂ္ဂလော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ကေစ္စော ဂိဟိဗန္ဓနံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇန္တောပိ သာရုပ္ပဋ္ဌာနေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ န လဘတိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဟိ နာမေသာ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏသဒိသာ။ ယထာ မနုဿာ ယတ္ထ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှန္တိ, တေသံယေဝ ကုလာနံ အာစာရံ သိက္ခန္တိ, ဧဝံ ဘိက္ခူပိ ယေသံ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇန္တိ, တေသံယေဝ အာစာရံ ဂဏှန္တိ။ တသ္မာ ကေစ္စော အသာရုပ္ပဋ္ဌာနေ ပဗ္ဗဇိတွာ သြတအနုသာသနီဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီဟိ ပရိဗာဟိရော ဟုတွာ ဟတောဝ မုဏ္ဍဃဋံ့ ဂဟေတွာ ဥဒကတိတ္ထံ ဂစ္ဆတိ, အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ ဘတ္တတ္ထာယ ခန္ဓေ ပတ္တံ ကတွာ ဘတ္တသာလံ ဂစ္ဆတိ, ဒုဗ္ဗစ သာမဏေရေဟိ သဒ္ဓိံ နာနာကီဠံ့ ကီဠတိ, အာရာမိကအရကေဟိ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ။

သော ဒဟရဘိက္ခုကာလေ အတ္တနော အနုရူပေဟိ ဒဟရဘိက္ခူဟိ စေဝ အာရာမိကေဟိ စ သဒ္ဓိံ သင်္ဃဘောဂံ ဂန္တွတ, “အယံ ခီဏာသဝေဟိ အသုကရညော သန္တိကာ ပဋိဂ္ဂဟိတသင်္ဃဘောဂေ, တုမှေဟ သင်္ဃဿ ဣဒ္ဓိဒ္ဓ န ဒေထ, န ဟိ တုမှာကံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ရာဇာ တ ရာဇမဟာမတ္တာ တ အတ္တမနာ ဘဝိဿန္တိ, ဧထ အနိ ဣဒ္ဓိဒ္ဓ ကရောထာ”တိ ကုဒ္ဒာလ-ပိဋကာနိ ကဟာပေတွာ ဟေဋ္ဌာ တဋ္ဌာကမာတိကာသု ကတ္တဗ္ဗကိစ္စာနိ ကာရာပေတွာ ဗဟုံ ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏံ ဝိဟာရံ ပဝေသေတွာ အာရာမိကေဟိ အတ္တနော ဥပကာရဘာဝံ သင်္ဃဿ အာရောစာပေတိ။ သဋ္ဌော “အယံ ဒဟရော ဗဟူပကာရော, ဣမဿ သတံ တ ဒွိသတံ တ ဒေထာ”တိ အာပေတိ။ ဣတိ သော ဣတော စိတော စ သင်္ဃသန္တကေနေဝ ဝဍ္ဎန္တော ဗဟိဒ္ဓာ ကေဝိသတိဝိခါဟိ အနေသနာဟိ ဗဒ္ဓော အရိယမဂ္ဂံ သြတရိတွာ သမာဓိကုလ္လေ နိသိန္နော နိဗ္ဗာနသာဂရံ ပာပုဏိတုံ န သက္ကောတိ။

ပတိတဋ္ဌာနေယေဝ   တလိကာယ သြတ္ထရိတွာ ပူတိဘာဝံ အာပဟဒိတရုက္ခော ဝိယ အာလသိယမဟဂ္ဃသော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝရူပဉှိ ပုဂ္ဂလံ အာမိသစက္ခုံ ပစ္စယလောလံ ဝိဿဋ္ဌအာစရိယုပဇ္ဈာယဝတ္တံ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာယောနိသောမနသိကာရဝဇ္ဇိတံ သန္ဓာယ ပဉ္စ နီဝရဏာနိ အတ္တတော ဧဝံ ဝဒန္တိ – “ဘော, ကဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆာမာ”တိ? အထ ထိနမိဒ္ဓံ ဥဋ္ဌာယ ဧဝမာဟ – “ကိံ န ပဿထ? ဧသော အသုကဝိဟာရတသိ ကုသီတပုဂ္ဂလော အသုကံ နာမ ကမံ ဂန္တွာ ယာဂုမတ္ထကေ ယာဂုံ, ပူဝမတ္ထကေ ပူဝံ, ဘတ္တမတ္ထကေ ဘတ္တံ အဇ္ဈောဟရိတွာ ဝိဟာရံ အာဂမ္မ ဝိဿဋ္ဌသဗ္ဗဝတ္တော ဥဒ္ဒေသာဒိဝိရဟိတော မဉ္စံ ဥပဂစ္ဆန္တော မယှံ သြကာသံ ကရောတီ”တိ။

တတော ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ ဥဋ္ဌာယာဟ – “ဘော, တဝ သြကာသေ ကတေ မယှံ ကတောဝ ဟောတိ, ဣဒါနေဝ သော နိဒ္ဒာယိတွာ ကိလေသာနုရဉ္ဇိတော ပဗုဇ္ဈိတွာ ကာမဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေဿတီ”တိ။ တတော ဗျာပာဒနီဝရဏံ ဥဋ္ဌာယာဟ – “တုမှာကံ သြကာသေ ကတေ မယှံ ကတောဝ ဟောတိ။ ဣဒါနေဝ နိဒ္ဒာယိတွာ ဝုဋ္ဌိတော ‘ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကရောဟီ’တိ ဝုစ္စမာနော, ‘ဘော, ဣမေ အတ္တနော ကမ္မံ အကတွာ အမှေဟသု ဗျာဝဋ္ဌာ’တိ နာနပ္ပကာရံ ဖရုသဝစနံ ဝဒန္တော အက္ခီနိ နီဟရိတွာ ဝိစရိဿတီ”တိ။ တတော ဥဒ္ဓစ္စနီဝရဏံ ဥဋ္ဌာယာဟ – “တုမှာကံ သြကာသေ ကတေ မယှံ ကတောဝ ဟောတိ, ကုသီတော နာမ တတာဟတော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ဝိယ ဥဒ္ဓတော ဟောတီ”တိ။ အထ ကုကုစ္စနီဝရဏံ ဥဋ္ဌာယာဟ – “တုမှာကံ သြကာသေ ကတေ မယှံ ကတောဝ ဟောတိ, ကုသီတော နာမ ကုက္ကုစ္စပကတောဝ ဟောတိ, အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညံ ကပ္ပိယေ စ အကပ္ပိယသညံ ဥပ္ပာဒေတီ”တိ။ အထ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ ဥဋ္ဌာယာဟ – “တုမှာကံ သြကာသေ ကတေ မယှံ ကတောဝ ဟောတိ။ ဧဝရူပေ ဟိ အဋ္ဌသု ဌာနေသု မဟာဝိစိကိစ္ဆံ ဥပ္ပာဒေသီ”တိ။ ဧဝံ အာလသိယမဟဂ္ဃသံ ပဉ္စ နီဝရဏာနိ စဏ္ဍသုနခါဒယော ဝိယ သိင်္ဂါလစိန္နံ ဇရဂ္ဂဝံ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ ဂဏှန္တိ။ သောပိ အရိယမဂ္ဂသောတံ သြတရိတွာ သမာဓိကုလ္လေ နိသိန္နော နိဗ္ဗာနသာဂရံ ပာပုဏိတုံ န သက္ကောတိ။

ဒွိဝိန္နံ ဟာသာဏာနံ အန္တရေ နိခါတမူလာကာရေန ဌိတရုက္ခော ဝိယ ဒိဋ္ဌိံ ဥပ္ပာဒေတွာ ဌိတော ဒိဋ္ဌိဂတိကော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော ဟိ “အရူပဘဝေ ရူပံ အတ္ထိ, အသညီဘဝေ စိတ္တံ ပဝတ္တတိ, ဗဟုစိတ္တက္ခဏိကော လောကုတ္တရမဂ္ဂော, အနုသယော စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တော, တေ စ သတ္တာ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တီ”တိ ဝဒန္တော အရိဋ္ဌော ဝိယ ကဏ္ဋကသာမဏေရော ဝိယ စ ဝိစရတိ။ ပိသုဏတစော ပန ဟောတိ, ဥပဇ္ဈာယာဒယော သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒီဟိ ဘိန္ဒန္တော ဝိစရတိ။ သောပိ အရိယမဂ္ဂသောတံ သြတရိတွာ သမာဓိကုလ္လေ နိသိန္နော နိဗ္ဗာနသာဂရံ ပာပုဏိတုံ န သက္ကောတိ။

အဗ္ဘောကာသေ နဘံ ပူရေတွာ ဝလ္လိဟိ အာဗန္ဓော ဌိတော ဇော ဒွေ သံဝစ္ဆရေ အတိက္ကမိတွာ အာဂတေ
မဟောဃေ သကိံ ဝါ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝါ တေမနရုက္ခော ဝိယ မဟလ္လကကာလေ ပဗ္ဗဇိတွာ ပစ္စန္တေ ဝသမာနော ဒုလ္လ
လဘာသဋ္ဌဒဿနော စေဝ ဒုလ္လဘဓမ္မဿဝနော စ ပုဂ္ဂလော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကေစ္စော ဟိ ဝုမုကာလေ ပဗ္ဗဇိ
တော ကတိပါဟေန ဥပသမ္ပဒံ လဘိတွာ ပဉ္စဝဿကာလေ ပါတိမောက္ခံ ပဂုဏံ ကတွာ ဒသဝဿကာလေ ဝိနယဓရေ
တ္ထေရဿ သန္တိကေ ဝိနယကထာကာလေ မရိစံ ဝါ ဟရိတကခဏ္ဍံ ဝါ မုခေ ဌပေတွာ ဗီဇနေန မုခံ ပိဓာယ နိဒ္ဒာယန္တ
တော နိသီဒိတွာ လေသကပ္ပေန ကတဝိနယော နာမ ဟုတွာ ပတ္တစီဝရံ အာဒါယ ပစ္စန္တံ ဂစ္ဆတိ။ တတ္ထ နံ မနုဿ
သာ သက္ကရိတွာ ဘိက္ခုဒဿနဿ ဒုလ္လဘတာယ "ဣဓေဝ, ဘန္တေ, ဝသထာ"တိ ဝိဟာရံ ကာရေတွာ ပုပ္ဖူပဂဖ
လူပဂရုက္ခေ ရောပေတွာ တတ္ထ ဝသေန္တိ။

အထ မဟာဝိဟာရသဒိသဝိဟာရာ ဗဟုဿုတာ ဘိက္ခူ, "ဇနပဒေ စီဝရရဇနာဒီနိ ကတွာ အာဂမိဿာမာ"တိ တ
တ္ထ ဂစ္ဆန္တိ။ သော တေ ဒိသွာ, ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကတွာ, ပုနဒိဝသေ အာဒါယ ဘိက္ခာစာရကမံ ပဝိ
သိတွာ, "အသုကော ထေရော သုတ္တန္တိကော, အသုကော အဘိဓမ္မိကော, အသုကော ဝိနယဓရော, အသုကော တေပိ
ဋကော, ဧဝရူပေ ထေရေ ကဒါ လဘိဿထ, ဓမ္မသဝနံ ကာရေထာ"တိ ဝဒတိ။ ဥပါသကာ "ဓမ္မဿဝနံ ကာရေဿာ
မာ"တိ ဝိဟာရမဂ္ဂံ သောဓေတွာ, သပ္ပိတေလာဒီနိ အာဒါယ, မဟာထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ, "ဘန္တေ, ဓမ္မဿဝနံ
ကာရေဿာမ, ဓမ္မကထိကာနံ ဝိစာရေထာ"တိ ဝတွာ ပုနဒိဝသေ အာဂန္တွာ ဓမ္မံ သုဏန္တိ။

နေဝါသိကတ္ထေရော အာဂန္တုကာနံ ပတ္တစီဝရာနိ ပဋိသာမေန္တော အန္တောဂဗ္ဘေယေဝ ဒိဝသဘာဂံ ဝီတိနာမေ
တိ။ ဒိဝါကထိကော ဥဋ္ဌိတော သရဘာဏကော ဃဋ္ဋေန ဥဒကံ ဝမေန္တော ဝိယ သရဘာဏံ ဘဏိတွာ ဥဋ္ဌိတော, တမ္ပိ
သော န ဇာနာတိ။ ရတ္တိကထိကော သာဂရံ ခောဘေန္တော ဝိယ ရတ္တိံ ကထေတွာ ဥဋ္ဌိတော, တမ္ပိ သော န ဇာနာတိ။
ပစ္စူသကထိကော ကထေတွာ ဥဋ္ဌာသိ, တမ္ပိ သော န ဇာနာတိ။ ပါတောဝ ပန ဥဋ္ဌာယ မုခံ ဓောဝိတွာ, ထေရာနံ ပတ္
တစီဝရာနိ ဥပနာမေတွာ, ဘိက္ခာစာရံ ဥပဂစ္ဆန္တော မဟာထေရံ အာဟ – "ဘန္တေ, ဒိဝါကထိကော ကတရံ ဇာတကံ
နာမ ကထေသိ, သရဘာဏကော ကတရံ သုတ္တံ နာမ ဘဏိ, ရတ္တိကထိကော ကတရံ ဓမ္မကထံ နာမ ကထေသိ, ပစ္စူသ
ကထိကော ကတရံ ဇာတကံ နာမ ကထေသိ, ခန္ဓာ နာမ ကတိ, ဓာတုယော နာမ ကတိ, အာယတနာ နာမ ကတီ"တိ။ ဧဝရူပေ
ဇော ဒွေ သံဝစ္ဆရာနိ အတိက္ကမိတွာ ဘိက္ခုဒဿနဿေဝ ဓမ္မဿဝနဿ လဘန္တောပိ ဩဃေ အာဂတေ ဥဒကေန
သကိံ ဝါ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝါ တေမိတရုက္ခသဒိသော ဟောတိ။ သော ဧဝံ သဋ္ဌဒဿနတော စ ဓမ္မဿဝနတော စ ပဋိက္
ကမ္မ ဒူရေ ဝသန္တော အရိယမဂ္ဂံ ဩတရိတွာ သမာဓိကုလ္လေ နိသိန္နော နိဗ္ဗာနသာဂရံ ပါပုဏိတုံ န သက္ကောတိ။

မဇ္ဈေ ဂင်္ဂါယ ဒီပကေ ဇာတော မုဒုရုက္ခော ဝိယ မဓုရဿရဘာဏကပုဂ္ဂလော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော ဟိ အဘိညာ
တာနိ အဘိညာတာနိ ဝေဿန္တရာဒီနိ ဇာတကာနိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ, ဒုလ္လဘဘိက္ခုဒဿနံ ပစ္စန္တံ ဂန္တွာ, တတ္ထ
ဓမ္မကထာယ ပသာဒိတဟဒယေန ဇနေန ဥပဋ္ဌိယမာနော အတ္တာနံ ဥဒ္ဒိဿ ကတေ သမ္ပန္နပုပ္ဖဖလရုက္ခေ နန္ဒနဝနာ
ဘိရာမေ ဝိဟာရေ ဝသတိ။ အထဿ ဘာရဟာရဘိက္ခူ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ, "အသုကော ကိရ ဧဝံ ဥပဋ္ဌာကေသု ပဋိဗ
ဒ္ဓစိတ္တော ဝိဟရတိ။ ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခု ပဋိဗလော ဗုဒ္ဓဝစနံ ဝါ ဥဂ္ဂဏှိတုံ, ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ မနသိကာတုံ, အာနေတွာ
တေန သဒ္ဓိံ အသုကတ္ထေရဿ သန္တိကေ ဓမ္မံ ဥဂ္ဂဏှိဿာမ, အသုကတ္ထေရဿ သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာန"န္တ
တိ တတ္ထ ဂစ္ဆန္တိ။

သော တေသံ ဝတ္တံ ကတွာ သာယန္ဟသမယံ ဝိဟာရစာရိကံ နိက္ခန္တောဟိ တေဟိ "ဣမံ, အာဝုသော, စေတိယံ
တယာ ကာရိတ"န္တိ ပုဋ္ဌော, "အာမ, ဘန္တေ"တိ ဝဒတိ။ "အယံ ဗောဓိ, အယံ မဏ္ဍပော, ဣဒံ ဥပေါသထာကာရံ, သော
အဂ္ဂိသာလာ, အယံ စင်္ကမော တယာ ကာရိတော။ ဣမေ ရုက္ခေ ရောပါပေတွာ တယာ နန္ဒနဝနာဘိရာမော ဝိဟာရော
ကာရိတော"တိ။ "အာမ, ဘန္တေ"တိ, ဝဒတိ။

သော သာယံ ထေရုပဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ ပုစ္ဆတိ – "ကသ္မာ, ဘန္တေ, အာဂတတ္ထာ"တိ? "အာဝုသော,
တံ အာဒါယ ဂန္တွာ, အသုကတ္ထေရဿ သန္တိကေ ဓမ္မံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ, အသုကတ္ထေရဿ သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌ
ဌာနံ, အသုကသ္မိံ နာမ အရညေ သမဂ္ဂါ သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမာတိ ဣမိနာ ကာရဏေန အာဂတမှာ"တိ။ သာဓု, ဘန္တ
တေ, တုမှေဟိ နာမ မယှံ အတ္ထာယ အာဂတာ, အဟမ္ပိ စိရနိဝါသေန ဣဓ ဥက္ကဏ္ဌိတော ဂစ္ဆာမိ, ပတ္တစီဝရံ ဂ

ဏှာဟာမိ, ဘန္တေတိ။ အာဝုသော, သာမဏေရဒဟရာ မဂ္ဂကိလန္တာ, အဇ္ဇ ဝသိတွာ သွေ ပဏ္ဏာဘတ္တံ ဂမိဿာမာတိ။ သာဓု, ဘန္တေတိ ပုနဒိဝသေ တေဟိ သဒ္ဓိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ။ ကမတသိနော "အမှာကံ အယျော ဗဟူ အာဂန္တုကေ ဘိက္ခူ ဂဟေတွာ အာဂတော"တိ အာသနာနိ ပညာပေတွာ ယာဂုံ ဟယေတွာ သုခနိသိန္နကထံ သုတွာ ဘတ္တံ အဒံသု။ ထေရော "တွံ, အာဝုသော, အနုမောဒနံ ကတွာ နိက္ခမ, မယံ ဥဒကဖာသုကဋ္ဌာနေ ဘတ္တကိစ္စံ ကရိဿာမာ"တိ နိက္ခန္တော။

ကမတသိနော အနုမောဒနံ သုတွာ ပုစ္ဆိံသု, "ကုတော, ဘန္တေ, ထေရာ အာဂတာ"တိ? ဧတေ အမှာကံ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ သမာနုပဇ္ဈာယာ သန္ဒိဋ္ဌာ သမ္ဘတ္တာတိ။ ကသ္မာ အာဂတာတိ? မံ ဂဟေတွာ ဂန္တုကာမတာယာတိ။ တုမှေဟ ပန ဂန္တုကာမာတိ? အာမာဝုသောတိ။ ကိံ ဝဒေထ, ဘန္တေ, အမှေဟိ ကဿ ဥပေါသထာဂါရံ ကာရိတံ, ကဿ ဘောဇနသာလာ, ကဿ အဂ္ဂိသာလာဒယော ကာရိတာ, မယံ မင်္ဂလာမင်္ဂလေသု ကဿ သန္တိကံ ဂမိဿာမာတိ? မဟာဥပါသိကာယောပိ တတ္ထေဝ နိသီဒိတွာ အဿူနိ ပဝတ္တယိံသု။ ဒဟရော "တုမှေဟသု ဧဝံ ဒုက္ခိတေသု အဟံ ဂန္တွာ ကိံ ကရိဿာမိ? ထေရေ ဥယျောဇေဿာမီ"တိ ဝိဟာရံ ဂတော။

ထေရာပိ ကတဘတ္တကိစ္စာ ပတ္တစီဝရာနိ ဂဟေတွာ နိသိန္နာ တံ ဒိသွာ, "ကိံ, အာဝုသော, စိရာယသိ, ဒိတဟောတိ, ဂစ္ဆာမာ"တိ အာဟံသု။ အာမ, ဘန္တေ, တုမှေဟ သုခိတာ, အသုကဂေဟဿ ကုဋ္ဋကာမူလံ ဋ္ဌိတသဏ္ဌာနေ နေဝ ဋ္ဌိတံ, အသုကဂေဟာဒီနံ စိတ္တကမ္မမူလာဒီနိ အတ္ထိ, ဂတဿာပိ မေ စိတ္တဝိက္ခေပေါ ဘဝိဿတိ, တုမှေဟ ပုရတော ဂန္တွာ အသုကဝိဟာရေ စီဝရဓောဝနရဇနာဒီနိ ကရောထ, အဟံ တတ္ထ သမ္ပာပုဏိဿာမီတိ။ တေ တဿ ဩသက္ကိတုကာမတံ ဉတွာ တွံ ပစ္ဆာ အာဂစ္ဆေယျာသီတိ ပက္ကမိံသု။

သော ထေရေ အနုဂန္တွာ နိဝတ္တော ဝိဟာရမေဝ အာဂန္တွာ ဘောဇနသာလာဒီနိ ဩလောကေန္တော ဝိဟာရံ ရာမဏေယျကံ ဒိသွာ စိန္တေသိ – "သာဓု ဝတမှိ န ဂတော။ သစေ အဂမိဿံ, ကောစိ, ဒေဝ, ဓမ္မကထိကော အာဂန္တွာ , သဗ္ဗေသံ မနံ ဘိန္ဒိတွာ, ဝိဟာရံ အတ္တနော နိကာယသန္တကံ ကရေယျ, အထ မယာ ပစ္ဆာ အာဂန္တွာ တေသု သ ပစ္စတော လဒ္ဓပိဏ္ဍံ ဘုဥ္ဇန္တေန စရိတဗ္ဗံ ဘဝိဿတီ"တိ။

သော အပရေန သမယေန သုဏာတိ, "တေ ကိရ ဘိက္ခူ ဂတဋ္ဌာနေ ဧကနိကာယဒွေနိကာယဧကပိဋကဒွေပိဋကာဒိဝသေန ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ အဋ္ဌကထာစရိယာ ဇာတာ ဝိနယဓရာ ဇာတာ သတပရိဝါရာပိ သဟဿပရိဝါရာပိ စရန္တီ"တိ။ ယေ ပနေတ္ထ သမဏဓမ္မံ ကာတုံ ဂတာ, တေ ဃဋေန္တာ ဝါယမန္တာ သောတာပန္နာ ဇာတာ, သကဒါဂါမိနော အနာဂါမိနော အရဟန္တော ဇာတာ, မဟာသက္ကာရေန ပရိနိဗ္ဗုတာ"တိ ။ သော စိန္တေသိ – "သစေ အဟမ္ပိ အဂမိဿံ, မယှမ္ပေသာ သမ္ပတ္တိ အာဘဝိဿ, က္လမံ ပန ဌာနံ မုဥ္စိတုံ အသက္ကောန္တော အတိဝိယ ပရိဟီနမှီ"တိ။ အယံ ပုဂ္ဂလော အတ္တနော မုဒုတာယ တံ ဌာနံ အမုဥ္စန္တော အရိယမဂ္ဂံ ဩတရိတွာ သမာဓိကုလ္လေ နိသိန္နော နိဗ္ဗာနသာဂရံ ပာပုဏိတုံ န သက္ကောတိ။

ဂင်္ဂါယ နဒိယာ တီရိယံ ပတိတွာ, တလိကာယ ဩတ္ထဋ္ဌဘာဝေန အန္တရသေတု ဝိယ ဟုတွာ, ဗဟူနံ ပစ္စယော ဇာတရုက္ခော ဝိယ ရထဝိနီတမဟာအရိယဝံသစန္ဒောပမာဒိပဋိပဒာသု အညတရံ ပဋိပဒံ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဋ္ဌိတော ဩလီနဝုတ္တိကော ပုဂ္ဂလော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော ဟိ တံ ပဋိပတ္တိံ နိဿိတံ ဓမ္မံ ဥဂ္ဂဟေတွာ ပကတိယာ မဥ္ဇူဿရော စိတ္တလပဗ္ဗတာဒိသဒိသံ မဟန္တံ ဌာနံ ဂန္တွာ စေတိယင်္ဂဏဝတ္တာဒီနိ ကရောတိ။ အထ နံ ဓမ္မဿဝနဂ္ဂံ ပတ္တံ အာဂန္တုကာ ဒဟရာ "ဓမ္မံ ကထေဟီ"တိ ဝဒန္တိ။ သော သမ္မာ ဥဂ္ဂဟိတံ ဓမ္မံ ပဋိပဒံ ဒီပေတွာ ကထေတိ။ အထဿ ပံသုကူလိကပိဏ္ဍပါတိကာဒယော သဗ္ဗေ ထေရနဝမဇ္ဈိမာ ဘိက္ခူ "အဟော သပ္ပုရိသော"တိ အတ္တမနာ ဘဝန္တိ။

သော ကဿစိ နိအနမတ္တံ, ကဿစိ ဥပမုကထံ, ကဿစိ ကထံ ဥပဋ္ဌာပေန္တော အယပဋ္ဋကေန အာဗန္ဓန္တော ဝိယ ဒဟရသာမဏေရေ သင်္ဂဏှိတွာ မဟာထေရေ ဥပသင်္ကမိတွာ, "ဘန္တေ, အယံ ဟေရာဏကဝိဟာရော အတ္ထိ, ဧတ္ထ ကောစိ တတ္ထုပ္ပာအော"တိ?, ပုစ္ဆတိ။ ထေရာ – "ကိံ ဝဒေသိ, အာဝုသော, စတုဝီသတိ ကရီသသဟဿာနိ တတ္ထုပ္ပာအော"တိ။ ဘန္တေ, တုမှေဟ ဧဝံ ဝဒေထ, ဥဒ္ဓနေ ပန အဂ္ဂိပိ န ဇလတီတိ။ အာဝုသော, မဟာဝိဟာရတာ သီဟိ လဒ္ဓာ နာမ ဧဝမေဝ နဿန္တိ, န ကောစိ သဏ္ဌပေတီတိ။ ဘန္တေ, ဟေရာဏကရာဇူဟိ ဒိန္နံ ခီဏာသဝေဟိ ပဋိဂ္ဂ

ဂဟိတံ ကသ္မာ ဧတေ နာသေန္တီတိ? အာဝုသော, တာဒိသေန ဓမ္မကထိကေန သက္ကာ ဘဝေယ္ယ လဒ္ဓုန္တိ။ ဘန္တေ,
မာ ဧဝံ ဝဒေထ, အမ္ဟေဟ ပဋ္ဌိပတ္တိဒီပကဓမ္မကထိကာ နာမ, တုမ္ဟေဟ မံ “သင္ဃကုဇ္ဇမ္ပိကော ဝိဟာရုပဇ္ဈာကော”တိ မည
မာနာ ကာတုကာမာတိ။ ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော, အကပ္ပိယမေတံ, တုမ္ဟာဒိသေဟိ ပန ကထိတေ အမ္ဟာကံ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္
ယာတိ? တေန ဟိ, ဘန္တေ, အာရာမိကေသု အာဂတေသု အမ္ဟာကံ ဘာရံ ကရောထ, ဧကံ ကပ္ပိယဒ္ဒတရံ ကထေဿာမာ
တိ။

သော ဟတော ဝ ဂန္တ္ဝာ, သန္နိဟတသာလာယံ ဌတ္ဝာ, အာရာမိကေသု အာဂတေသု “ဥပာသကာ အသုကခေတ္တ
တေ ဘာကေ ကုဟိံ, အသုကခေတ္တေ ကဟာပဏံ ကုဟိ”န္တိအာဒီနိ ဝတွာ, အညဿ ခေတ္တံ ဂဟေတွာ, အညဿ
ဒေတိ။ ဧဝံ အနုက္ကမေန တံ တံ ပဋ္ဌိသေခေန္တော တဿ တဿ ဒေန္တော တထာ အကာသိ , ယထာ ယာဂုဟတ္ထာ ပူ
ဝဟတ္ထာ ဘတ္တဟတ္ထာ တေလမဓုဖာဏိတဃတာဒိဟတ္ထာ စ အတ္တနော ဝ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တိ။ သကလဝိဟာ
ရော ဧကကောလာဟလော ဟောတိ, ပေသလာ ဘိက္ခူ နိဗ္ဗိဇ္ဇ အပက္ကမိံသု။

သောပိ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ ဝိသ္သဇ္ဇကာနံ ဗဟူနံ ဒုဗ္ဗစပုဂ္ဂလာနံ ဥပဇ္ဈံ ဒေန္တော ဝိဟာရံ ပူရေတိ။
အာဂန္တုကာ ဘိက္ခူ ဝိဟာရဒ္ဒတရေ ဌတွာ ဝ “ဝိဟာရေ ကေ ဝသန္တီ”တိ, ပုစ္ဆိတွာ, “ဧဝရူပ နာမ ဘိက္ခူ”တိ သုတွာ
ဗာဟိရေနေဝ ပက္ကမန္တိ။ အယံ ပုဂ္ဂလော သာသနေ တိရိယံ နိပန္နတာယ မဟာဇနဿ ပစ္စယဘာဝံ ဥပဂတော အရိယမ
ဂ္ဂံ ဩတရိတွာ သမာဓိကုလ္လေ နိသိန္နော နိဗ္ဗာနသာဂရံ ဟပုဏိတုံ န သက္ကောတိ။

ဘဂဝန္တံ တေဒတေစာ တိ “နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရာ”တိ ပဒေန ဩသာပိတံ ဓမ္မဒေသနံ ဥတ္ဝာ အနုသန္ဓိကုသလတာယ ဧတံ
“ကိံ နု ခေါ, ဘန္တေ”တိအာဒိဝစနံ အဘေစ။ တထာဂတောပိ ဟိ ဣမိဿံ ပရိသတိ နိသိန္နော “အနုသန္ဓိကုသလော
ဘိက္ခု အတ္ထိ, သော မံ ပဉ္ဟံ ပုစ္ဆိဿတီ”တိ တဿေဝ ဩကာသကရဏတ္ထာယ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေ
သိ။

ဣအနိ **ဩရိမံ တီရ**န္တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တေသု အဇ္ဈတ္တိကာယတနာဒီသု ဧဝံ ဥပဂမနာနုပဂမနာဒီနိ ဝေဒိတဗ္
ဗာနိ။ “မယ္ဟံ စက္ခု-ပသန္နံ, အပံ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ရူပာရမ္မဏံ ပဋ္ဌိဝိဇ္ဈိတုံ သက္ကောမီ”တိ ဧတံ နိဿာယ စက္ခုံ အသ္ဒ
သာဒေန္တောပိ တိမိရကတတာဒီဟိ ဥပဟတပသာဒေ “အမနာပံ မယ္ဟံ စက္ခု, မဟန္တမ္ပိ ရူပာရမ္မဏံ ဝိဘာဝေတုံ န သ
က္ကောမီ”တိ ဒေါမနဿံ အာပဇ္ဇန္တောပိ စက္ခာယတနံ ဥပဂစ္ဆတိ နာမ။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ တိဏ္ဏံ
လက္ခဏာနံ ဝသေန ဝိပဿန္တော ပန န ဥပဂစ္ဆတိ နာမ။ သောတာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

မနာယတနေ ပန “မနာပံ ဝတ မေ မနော, ကိဉ္စိ တမတော အဂ္ဂဟေတွာ သဗ္ဗံ ဒက္ခိဏာတော ဝ ဂဏ္ဍာတီ”တိ တ
“မနေန မေ စိန္တိတစိန္တိတဿ အလာဘော နာမ နတ္ထီ”တိ တ ဧဝံ အဿာဒေန္တောပိ, “ဒုစိန္တိတစိန္တိတဿ
မေ မနော အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂဟီ”တိ ဧဝံ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပာဒေန္တောပိ မနာယတနံ ဥပဂစ္ဆတိ နာမ။ ဣဓေ ပန ရူပေ ရာ
ဂံ, အနိဋ္ဌေ ပဋိဃံ ဥပ္ပာဒေန္တော ရူပာယတနံ ဥပဂစ္ဆတိ နာမ။ သဒ္ဒာယတနာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

နန္ဒီရာဂဿေတံ အဓိဝစန န္တိ ယထာ ဟိ မဇ္ဈေ သံသီဒိတွာ ထလံ ပတ္တံ အရုက္ခန္ဓံ သဏ္ဍာဟထူလတလိကာ ပိ
ဒဟာတိ, သော ပုန သီသံ ဥက္ခိပိတုံ န သက္ကောတိ, ဧဝံ နန္ဒီရာဂေန အာဗဒ္ဓော ပုဂ္ဂလော စတူသု မဟာအပာယေသု ပတိ
တော မဟာဒုက္ခေန ပိဠိယတိ, သော အနေကေဟိပိ ဝဿသဟဿေဟိ ပုန သီသံ ဥက္ခိပိတုံ န သက္ကောတိ။ တေန ဝု
တ္တံ “နန္ဒီရာဂဿေတံ အဓိဝစန”န္တိ။

အသ္မိမာနဿေတံ အဓိဝစန န္တိ ယထာ ဟိ ထလေ အာရုဋ္ဌေဟာ အရုက္ခန္ဓော ဟေဋ္ဌာ ဂင်္ဂောဒကေန စေဝ ဥပ
ရိ ဝဿေန စ တေမေန္တော အနုက္ကမေန သေတလပရိယောနဒ္ဓော “ဟာသာဏော နု ခေါ ဧသ ခါဏုကော”တိ ဝတ္တ
ဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇတိ, ဧဝမေဝ အသ္မိမာနေန ဥန္နတော ပုဂ္ဂလော ပံသုကူလိကဌာနေ ပံသုကူလိကော ဟောတိ, ဓမ္မကထိက
ဌာနေ ဓမ္မကထိကော, ဘဏ္ဍာနကာရကဌာနေ ဘဏ္ဍာနကာရကော, ဝေဇ္ဇဌာနေ ဝေဇ္ဇော, ပိသုဏဌာနေ ပိသုဏော။
သော နာနပ္ပကာရံ အနေသနံ အာပဇ္ဇန္တော တာဟိ တာဟိ အာပတ္တီဟိ ပလိဝေဌိတော “အတ္ထိ နု ခေါ အဿ အဗ္
ဘန္တရေ ကိဉ္စိ သီလံ, ဥဒာဟု နတ္ထီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇတိ။ တေန ဝုတ္တံ “အသ္မိမာနဿေတံ အဓိဝစန”န္
တိ။

ပဉ္စန္နံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနန္တိ ယထာ ဟိ အာဝဋ္ဋေ ပတိတအရုခန္ဓော အန္တောဃေဝ ဟသာဏာဒီသု အာဟတသမဗ္ဘာဟတော ဘိဇ္ဇိတွာ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ ဟောတိ, ဧဝံ ပဉ္စကာမဂုဏာဝဋ္ဋေ ပတိတပုဂ္ဂလော စတူသု အပာယေသု ကမ္မကာရဏခုပ္ပိပာသာဒိဒုက္ခေဟိ အာဟတသမဗ္ဘာဟတော ဒီဃရတ္တံ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏတံ အာပဇ္ဇတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ပဉ္စန္နံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစန"န္တိ။

ဒုဿီလော တိ နိဿီလော။ **ပာပဓမ္မော** တိ လာမကဓမ္မော။ **အသုစီ**တိ န သုစိ။ **သင်္ကဿရသမာစာရော** တိ "ကြမဿ မညေ ဣမဿ မညေ ဣဒံ ကမ္မ"န္တိ ဧဝံ ပရေဟိ သင်္ကာယ သရိတဗ္ဗသမာစာရော။ သင်္ကာယ တ ပရေသံ သမာစာရံ သရတီတိပိ သင်္ကဿရသမာစာရော။ တဿ ဟိ ဒွေဝ တယော ဇနေ ကထေန္တေ ဒိသွာ, "မမ ဒေါသံ မညေ ကထေန္တီ"တိ တေသံ သမာစာရံ သင်္ကဿရတိ ဓာဝတီတိ သင်္ကဿရသမာစာရော။

သမဏပဋိညောတိ သလာကဂ္ဂဟဏာဒီသု "ကိတ္တကာ ဝိဟာရေ သမဏာ"တိ ဂဏနာယ အာရဒ္ဓာယ "အဟမ္ပိ သမဏော, အဟမ္ပိ သမဏော"တိ ပဋိညံ ဒေတိ, သလာကဂ္ဂဟဏာဒီနိ ကရောတိ။ **ဗြဟ္မစာရိပဋိညော** တိ ဥပောသထပဝါရဏာဒီသု "အဟမ္ပိ ဗြဟ္မစာရီ"တိ ပဋိညာယ တာနိ ကမ္မာနိ ပဝိသတိ ။ **အန္တောပူတီ** တိ ဝဏ္ဏဟဒယာဒီသု အပူတိ ကဿပိ ဂုဏာနံ ပူတိဘာဝေန, အန္တောပူတိ။ **အဝဿုတော** တိ ရာဂေန တိန္တော။ **ကသမ္ဗုဇာတော** တိ ရာကာဒီဟိ ကိလေသေဟိ ကစဝရဇာတော။

တေဒတေစာတိ ကောဂဏံ ဂင်္ဂာတီရာဘိမုခံ ကတွာ ပရိသပရိယန္တေ ဌိတော အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပရိယောသာနာ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ, "သတ္ထာ ဩရိမတီရာဒီနံ အနုပဂစ္ဆန္တာဒိဝသေန သက္ကာ ပဋိပတ္တိံ ပူရေတုန္တိ ဝဒတိ။ ယဒိ ဧဝံ ပူရေတုံ သက္ကာ, အဟံ ပဗ္ဗဇိတွာ ပူရေဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ တေ "အဟံ ခေါ, ဘန္တေ"တိ အာဒိဝစနံ အတောစ။

ဝစ္ဆဂိဒ္ဓိနိယော တိ ဝစ္ဆေသု သင္ဓေဟာ ထနေဟိ ခီရံ ပဂ္ဃရန္တေဟိ ဝစ္ဆကသင္ဓေဟေန သယမေဝ ဂမိဿန္တီတိ။ **နိယ္ယာတေဟေတ** တိ နိယ္ယာတေဟိယေဝ။ ကဝီသု ဟိ အနိယ္ယာတိတာသု ကောသာမိကာ အာဂန္တွာ, "ကော ကဝီ န ဒိဿတိ, ဧကော ကောဏော, ဧကော ဝစ္ဆကော န ဒိဿတီ"တိ တုယှံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော ဝိစရိဿန္တိ, ဣတိ တေ အဖာသုကံ ဘဝိဿတိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ နာမေသာ သဏဏဿ န ရုဟတိ, အဏဏာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဗုဒ္ဓာဒီဟိ သံဝဏ္ဏိတာတိ ဒဿနတ္ထံ ဧဝမာဟ။ **နိယ္ယာတာ** တိ နိယ္ယာတိတာ။ ဣမဿိ သုတ္တေ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ။

၅. ဒုတိယအရုက္ခန္ဓောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄၂. ပဉ္စမေ **ကိမိလာယန္တိ** ကိမိလာနာမကေ နဂရေ။ **သံကိလိဋ္ဌ** န္တိ ပဋိဋ္ဌိတ္ထန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ အသံကိလိဋ္ဌ ဌာ နာမ အာပတ္တိ နတ္ထိ, ဧဝရူပံ သံကိလိဋ္ဌံ အာပတ္တိံ။ **န ဝုဋ္ဌာနံ ပညာယတီ** တိ ပရိဝါသမာနတ္တအဗ္ဘာနေဟိ ဝုဋ္ဌာနံ န ဒိဿတိ။

၆. အဝဿုတပရိယာယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄၃. ဆဋ္ဌေ **နဝံ သန္ထာကရ** န္တိ အစိရနာ ကာရိတံ သန္ထာကရံ, ကော မဟာသာလာတိ အတ္ထော။ ဥယျောဂကာလာဒီသု ဟိ ရာဇာနော တတ္ထ ဌတွာ, "တွေကာ ပုရတော ဂစ္ဆန္တု, တွေကာ ပစ္ဆာ, တွေကာ ဥဘောဟိ ပဿေဟိ, တွေကာ ဟတ္ထိ အဘိရုဟန္တု, တွေကာ အဿေ, တွေကာ ရထေသု တိဋ္ဌန္တူ"တိ ဧဝံ သန္ထံ ကရောန္တိ, မရိယာဒံ ဗန္ဓန္တိ, တသ္မာ တံ ဌာနံ **သန္ထာကရ** န္တိ ဝုစ္စတိ။ ဥယျောဂဋ္ဌာနတော စ အာဂန္တွာ ယာဝ ဂေဟေသု အလ္လဂေမယပရိဘဏ္ဍာဒီနိ ကာရေန္တိ, တာဝ ဒွေဝ တီဏိ ဒိဝသာနိ တေ ရာဇာနော တတ္ထ သန္ထရန္တီတိပိ သန္ထာကရံ။ တေသံ ရာဇူနံ သဟ အတ္ထာနုသာသနံ အကရန္တိပိ သန္ထာကရံ။ ဂဏရာဇာနော ဟိ တေ, တသ္မာ ဥပ္ပန္နံ ကိစ္စံ ဧကဿ ဝသေန န ဆိဇ္ဇတိ, သဗ္ဗေသံ ဆန္ဒောပိ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ, တသ္မာ သဗ္ဗေ တတ္ထ သန္နိပတိတွာ အနုသာသန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "သဟ အတ္ထာနုသာသနံ အကရန္တိပိ သန္ထာကရ"န္တိ။ ယသ္မာ ပန တေ တတ္ထ သန္နိပတိတွာ, "ဣမသ္မိံ ကာလေ ကသိတုံ ဝဋ္ဋတိ, ဣမသ္မိံ ကာလေ ဝပိတု"န္တိ ဧဝမာဒိနာ နယေန ဃရာဝါသကိစ္စာနိ သမ္မန္တယန္တိ, တသ္မာ ဆိဒ္ဒာဝဆိဒ္ဒံ ဃရာဝါသံ တတ္ထ သန္ထရန္တီတိပိ, သန္ထာကရံ။ **အစိရကာရိတံ ဟောတီ**တိ ကြဋ္ဌကကမ္မသုဓာ

ကမ္မစိတ္တကမ္မာဒိဝသေန သုသဇ္ဇိတံ ဒေဝဝိမာနံ ဝိယ အစုနာ နိဋ္ဌာပိတံ။ **သမဏေန တ**တိ ဧတ္ထ ယသ္မာ ဃရဝတ္တုပရိ ဂ္ဂဟဏကာလေယေဝ ဒေဝတာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂဏှဟန္တိ, တသ္မာ ''ဒေဝေန တ''တိ အဝတွာ, ''သမဏေန တ ဗြာဟ္မဏေန တ ကေနစိ တ မနုဿဘူတေနာ''တိ ဝုတ္တံ။

ယေန ဘဂဝတ တေနုပသင်္ကမိံသူ တိ သန္ထာကရံ နိဋ္ဌိတန္တိ သုတွာ ''ဂန္ဓာမ နံ ပဿိဿာမာ''တိ ဂန္တွာ ဒ္ဒ တရကောဋ္ဌကတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗံ ဩလောကေတွာ ''ဣဒံ သန္ထာကရံ အတိဝိယ မနောရမံ သဿိရိကံ။ ကေန ပဌမံ ပရိဘုတ္တံ အမ္ဟာကံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ အဿာ''တိ စိန္တေတွာ – ''အမ္ဟာကံ ဉာတိသေဋ္ဌဿ ပဌမံ ဒိယျမာနေပိ သတ္ထုနောဝ အနုစ္ဆဝိကံ, ဒက္ခိဏေယျဝသေန ဒိယျမာနေပိ သတ္ထုနောဝ အနုစ္ဆဝိကံ, တသ္မာ သ တ္ထာရံ ပဌမံ ပရိဘုဉ္ဇာပေဿာမ, ဘိက္ခုသင်္ဃဿ စ အာဂမနံ ကရိဿာမ, ဘိက္ခုသင်္ဃေ အာဂတေ တေပိဋ္ဋကံ ဗုဒ္ဓဝ စနံ အာဂတမေဝ ဘဝိဿတိ, သတ္ထာရံ တိယာမရတ္တိံ အမ္ဟာကံ ဓမ္မကထံ ကထာပေဿာမ, ဣတိ တီဟိ ရတနေဟိ ပရိဘုတ္တံ ပစ္ဆာ မယံ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမ, ဧဝံ နော ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတီ''တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ ဥပသင်္ကမိံသု။

ယေန နဝံ သန္ထာကရံ တေနုပသင်္ကမိံသူ တိ တံဒိဝသံ ကိရ သန္ထာကရံ ကိဉ္စာပိ ရာဇကုလာနံ ဒဿနတ္ထာယ ဒေဝဝိမာနံ ဝိယ သုသဇ္ဇိတံ ဟောတိ သုပဋိဇဂ္ဂိတံ, ဗုဒ္ဓာရဟံ ပန ကတွာ အပညတ္တံ။ ဗုဒ္ဓာ ဟိ နာမ အရညဇ္ဈာသယာ အရညာရာမာ အန္တောဂါမေ ဝသေယျုံ ဝါ နော ဝါ, တသ္မာ ''ဘဂဝတော မနံ ဇာနိတွာဝ, ပညာပေဿာမာ''တိ စိန္တေတွာ, တေ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိံသု, ဣဒါနိ ပန မနံ လဘိတွာ ပညာပေတုကာမာ ယေန သန္ထာကရံ တေနုပသင်္ကမိံသု။

သဗ္ဗသန္ထရိံ သန္ထာကရံ သန္ထရိတွာ တိ ယထာ သဗ္ဗမေဝ သန္ထတံ ဟောတိ, ဧဝံ တံ သန္ထရာပေတွာ။ သဗ္ဗပဌ မံ တာဝ ''ကေမယံ နာမ သဗ္ဗမင်္ဂလေသု ဝဋ္ဋတီ''တိ သုဓာပရိကမ္မကတမ္ပိ ဘူမိံ အလ္လဂောမယေန ဩပုဉ္ဆာပေတွာ, ပ ရိသုက္ခဘာဝံ ဉတွာ, ယထာ အက္ကန္တဋ္ဌာနေ ပဒံ ပညာယတိ, ဧဝံ စတုဇ္ဇာတိယဂန္ဓေဟိ လိမ္ပာပေတွာ ဥပရိ နာနာ ဝဏ္ဏကဋသာရကေ သန္ထရိတွာ တေသံ ဥပရိ မဟာပိဋ္ဌိကကောဇဝေ အာဒိံ ကတွာ ဟတ္ထတ္ထရအဿတ္ထရသီဟ တ္ထရဗျဂ္ဃတ္ထရစန္ဒတ္ထရကသူရိယတ္ထရကစိတ္တတ္ထရကာဒီဟိ နာနာဝဏ္ဏေဟိ အတ္ထရကေဟိ သန္ထရိတ ဗ္ဗယုတ္တကံ သဗ္ဗောကာသံ သန္ထရာပေသုံ။ တေန ဝုတ္တံ ''သဗ္ဗသန္ထရိံ သန္ထာကရံ သန္ထရိတွာ''တိ။

အာသနာနိ ပညာပေတွာတိ မဇ္ဈဋ္ဌာနေ တာဝ မင်္ဂလထမ္ဘံ နိဿာယ မဟာရဟံ ဗုဒ္ဓာသနံ ပညာပေတွာ, တတ္ထ တတ္ထ ယံ ယံ မုဒုကဉ္စ မနောရမဉ္စ ပစ္စတ္ထရဏံ , တံ တံ ပစ္စတ္ထရိတွာ ဥဘတောလောဟိတကံ မနုညဒဿနံ ဥပဓာနံ ဥပဒဟိတွာ ဥပရိ သုဝဏ္ဏရဇတတာရကဝိစိတ္တဝိတာနံ ဗန္ဓိတွာ ဂန္ဓအာမပုပ္ဖအာမပတ္တအာမာဒီဟိ အလင်္ကရိ တွာ သမန္တာ ဒွါဒသဟတ္ထေ ဌာနေ ပုပ္ဖဇာလံ ကာရေတွာ, တိံသဟတ္ထမတ္တံ ဌာနံ ပဋသာဏိယာ ပရိက္ခိပာပေ တွာ ပစ္ဆိမဘိတ္တိံ နိဿာယ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ပလ္လင်္ကပီဌအပဿယပီဌမုဏ္ဍပီဌာနိ ပညာပေတွာ ဥပရိ သေတပ စ္စတ္ထရဏေဟိ ပစ္စတ္ထရာပေတွာ ပာစီနဘိတ္တိံ နိဿာယ အတ္တနော အတ္တနော မဟာပိဋ္ဌိကကောဇဝေ ပညာပေတွာ တ မနောရမာနိ ဟံသလောမာဒိပူရိတာနိ ဥပဓာနာနိ ဌပာပေသုံ ''ဧဝံ အကိလမမာနာ သဗ္ဗရတ္တိံ ဓမ္မံ သုဏိဿာမာ''တိ။ ဣဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ''အာသနာနိ ပညာပေတွာ''တိ။

ဥဒကမဏိကံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ တိ မဟာကုစ္ဆိကံ ဥဒကစာဋိံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ''ဧဝံ ဘဂဝတ စ ဘိက္ခုသင်္ဃော စ ယ ထာရုစိယာ ဟတ္ထေ တ ဓောဝိဿန္တိ ဟာဒေ တ, မုခံ တ ဝိက္ခာလေဿန္တီ''တိ တေသု တေသု ဌာနေသု မဏိဝဏ္ဏ ဿ ဥဒကဿ ပူရာပေတွာ တသတ္ထာယ နာနာပုပ္ဖာနိ စေဝ ဥဒကတသစုဏ္ဏာနိ စ ပက္ခိပိတွာ ကဒလိပဏ္ဏေဟိ ပိဒဟိတွာ ပတိဋ္ဌာပေသုံ။ ဣဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ''ဥဒကမဏိကံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ''တိ။

တေလပ္ပဒီပံ အာရောပေတွာ တိ ရဇတသုဝဏ္ဏာဒိမယဒဏ္ဍဒီပိကာသု ယောနကရူပကိရာတရူပကာဒီနံ ဟတ္ထေ ဌပိတသုဝဏ္ဏရဇတာဒိမယကပလ္လိကာသု စ တေလပ္ပဒီပံ ဇာလာပေတွာတိ အတ္ထော။ **ယေန ဘဂဝတ တေနုပသင်္ကမိံသူ**တိ ဧတ္ထ ပန တေ သက္ယရာဇာနော န ကေဝလံ သန္ထာကရမေဝ, အထ ခေါ ယောဇနာဝဋ္ဋေ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နဂရ ဝီထိယောပိ သမ္မဇ္ဇာပေတွာ ဓဇေ ဥဿာပေတွာ ဂေဟဒွါရေသု ပုဏ္ဏဃဋေ စ ကဒလိယော စ ဌပာပေတွာ သ

ကလနဂရံ ဒီပမာလာဒီဟိ ဝိပ္ပကိဏ္ဏတာရကံ ဝိယ ကတွာ “ခီရူပဂေ ဒါရကေ ခီရံ ပါယေထ, ဒဟရေ ကုမာရေ လဟုံ လဟုံ ဘောဇေတွာ သယာပေထ, ဥစ္စာသဒ္ဒံ မာ ကရိတ္ထ, အဇ္ဇ ဧကရတ္တိံ သတ္ထာ အန္တောဂါမေ ဝသိဿတိ, ဗုဒ္ဓါ နာမ အပ္ပသဒ္ဒကာမာ ဟောန္တိ”တိ ဘေရိံ စရာပေတွာ သယံ ဒဏ္ဍဒီပိကာ အာဒါယ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု။

အထ ခေါ ဘဂဝါ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ယေန နဝံ သန္ထာဂါရံ တေနုပသင်္ကမီတိ “ယဿ ဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကာလံ မညတီ”တိ ဧဝံ ကိရ ကာလေ အာရောစိတေ ဘဂဝါ လာခါရသတိန္တရတ္တကောဝိဠာရပုပ္ဖဝဏ္ဏံ ရတ္တဒုပဋ္ဋံ ကတ္တရိယာ ပဒုမံ ကန္တန္တော ဝိယ, သံဝိဓာယ တိမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေန္တော နိဝါသေတွာ သုဝဏ္ဏပာမင်္ဂေန ပဒုမကလာပံ ပရိက္ခိပန္တော ဝိယ, ဝိဇ္ဇုလတာသဿိရိကံ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ရတ္တကမ္ဗလေန ဂဇကုမ္ဘံ ပရိယောနန္ဓန္တော ဝိယ, ရတနသတုဗ္ဗေဓေ သုဝဏ္ဏဂ္ဃိကေ ပဝါဠဇာလံ ခိပမာနော ဝိယ သုဝဏ္ဏစေတိယေ ရတ္တကမ္ဗလကဉ္စုကံ ပဋိမုဉ္စန္တော ဝိယ, ဂစ္ဆန္တံ ပုဏ္ဏစန္ဒံ ရတ္တဝဏ္ဏဝလာဟကေန ပဋိစ္ဆာဒယမာနော ဝိယ, ကဉ္စနပဗ္ဗတမတ္ထကေ သုပက္ကလာခါရသံ ပရိသိဉ္စန္တော ဝိယ, စိတ္တကူဋပဗ္ဗတမတ္ထကံ ဝိဇ္ဇုလတာယ ပရိက္ခိပန္တော ဝိယ စ သစက္ကဝါဠသိနေရုယုဂန္ဓရံ မဟာပထဝိံ သဉ္စာလေတွာ ဂဟိတံ နိဂြောဓပလ္လဝသမာနဝဏ္ဏံ ရတ္တဝရပံသုကူလံ ပါရုပိတွာ, ဂန္ဓကုဋိဒွါရတော နိက္ခမိ ကဉ္စနဂုဟာတော သီဟော ဝိယ ဥဒယပဗ္ဗတကူဋတော ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ စ။ နိက္ခမိတွာ ပန ဂန္ဓကုဋိပမုခေ အဋ္ဌာသိ။

အထဿ ကာယတော မေဃမုခေဟိ ဝိဇ္ဇုကလာပါ ဝိယ ရသ္မိယော နိက္ခမိတွာ သုဝဏ္ဏရသဓာရာပရိသေကပိဉ္ဇရပတ္တပုပ္ဖဖလဝိဋပေ ဝိယ အာရာမရုက္ခေ ကရိံသု။ တာဝဒေဝ စ အတ္တနော အတ္တနော ပတ္တစီဝရမာဒါယ မဟာဘိက္ခုသင်္ဃော ဘဂဝန္တံ ပရိဝါရေသိ။ တေ ပန ပရိဝါရေတွာ ဌိတာ ဘိက္ခူ ဧဝရူပါ အဟေသုံ – အပ္ပိစ္ဆာ သန္တုဋ္ဌာ ပဝိဝိတ္တာ အသံသဋ္ဌာ အာရဒ္ဓဝီရိယာ ဝတ္တာရော ဝစနက္ခမာ စောဒကာ ပါပဂရဟိနော သီလသမ္ပန္နာ သမာဓိသမ္ပန္နာ ပညာဝိမုတ္တိဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နာ။ တေဟိ ပရိဝါရိတော ဘဂဝါ ရတ္တကမ္ဗလပရိက္ခိတ္တော ဝိယ သုဝဏ္ဏက္ခန္ဓော, ရတ္တပဒုမသဏ္ဍမဇ္ဈဂတာ ဝိယ သုဝဏ္ဏနာဝါ, ပဝါဠဝေဒိကာပရိက္ခိတ္တော ဝိယ သုဝဏ္ဏပါသာဒော ဝိရောစိတ္ထ။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာဒယော မဟာထေရာပိ နံ မေဃဝဏ္ဏံ ပံသုကူလံ ပါရုပိတွာ မဏိဝမ္မဝမ္မိကာ ဝိယ မဟာနာဂါ ပရိဝါရယိံသု ဝန္တရာဂါ ဘိန္နကိလေသာ ဝိဇဋိတဇဋာ ဆိန္နဗန္ဓနာ ကုလေ ဝါ ဂဏေ ဝါ အလဂ္ဂါ။

ဣတိ ဘဂဝါ သယံ ဝီတရာဂေါ ဝီတရာဂေဟိ, ဝီတဒေါသော ဝီတဒေါသေဟိ, ဝီတမောဟော ဝီတမောဟေဟိ , နိတ္တဏှော နိတ္တဏှေဟိ, နိက္ကိလေသော နိက္ကိလေသေဟိ, သယံ ဗုဒ္ဓေါ ဗဟုဿုတဗုဒ္ဓေဟိ ပရိဝါရိတော ပတ္တပရိဝါရိတံ ဝိယ ကေသရံ, ကေသရပရိဝါရိတာ ဝိယ ကဏ္ဏိကာ, အဋ္ဌနာဂသဟဿပရိဝါရိတော ဝိယ ဆဒ္ဒန္တော နာဂရာဇာ, နဝုတိဟံသသဟဿပရိဝါရိတော ဝိယ ဓတရဋ္ဌော ဟံသရာဇာ, သေနင်္ဂပရိဝါရိတော ဝိယ စက္ကဝတ္တိရာဇာ, မရုဂဏပရိဝါရိတော ဝိယ သက္ကော ဒေဝရာဇာ, ဗြဟ္မဂဏပရိဝါရိတော ဝိယ ဟာရိတမဟာဗြဟ္မာ, တာရာဂဏပရိဝါရိတော ဝိယ ပုဏ္ဏစန္ဒော အသမေန ဗုဒ္ဓဝေသေန အပရိမာဏေန ဗုဒ္ဓဝိလာသေန ကပိလဝတ္ထုဂါမိမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။

အထဿ ပုရတ္ထိမကာယတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ရသ္မိ ဥဋ္ဌဟိတွာ အသီတိဟတ္ထဋ္ဌာနံ အဂ္ဂဟေသိ ပစ္ဆိမကာယတော, ဒက္ခိဏဟတ္ထတော, ဝါမဟတ္ထတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ရသ္မိ ဥဋ္ဌဟိတွာ အသီတိဟတ္ထဋ္ဌာနံ အဂ္ဂဟေသိ။ ဥပရိ ကေသန္တတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗကေသာဝဋ္ဋေဟိ မောရဂီဝဝဏ္ဏာ ရသ္မိ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဂဂနတလေ အသီတိဟတ္ထဋ္ဌာနံ အဂ္ဂဟေသိ။ ဟေဋ္ဌာ ပါဒတလေဟိ ပဝါဠဝဏ္ဏာ ရသ္မိ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဃနပထဝိံ အသီတိဟတ္ထဋ္ဌာနံ အဂ္ဂဟေသိ။ ဧဝံ သမန္တာ အသီတိဟတ္ထဋ္ဌာနံ ဆဗ္ဗဏ္ဏာ ဗုဒ္ဓရသ္မိယော ဝိဇ္ဇောတမာနာ ဝိပ္ဖန္ဒမာနာ ကဉ္စနဒဏ္ဍဒီပိကာဟိ နိစ္ဆရိတွာ အာကာသံ ပက္ခန္ဒဇာလာ ဝိယ စာတုဒ္ဒီပိကမဟာမေဃတော နိက္ခန္တဝိဇ္ဇုလတာ ဝိယ ဝိဓာဝိံသု။ သဗ္ဗဒိသာဘာဂါ သုဝဏ္ဏစမ္ပကပုပ္ဖေဟိ ဝိကိရိယမာနာ ဝိယ, သုဝဏ္ဏဃဋတော နိက္ခန္တသုဝဏ္ဏရသဓာရာဟိ သိဉ္စမာနာ ဝိယ, ပသာရိတသုဝဏ္ဏပဋပရိက္ခိတ္တာ ဝိယ, ဝေရမ္ဘဝါတသမုဋ္ဌိတကိံသုကကဏိကာရပုပ္ဖစုဏ္ဏသမောကိဏ္ဏာ ဝိယ ဝိပ္ပဘာသိံသု။

ဘဂဝတောပိ အသီတိအနုဗျဉ္ဇနဗျာမပ္ပဘာဒွတ္တိံသဝရလက္ခဏသမုဇ္ဇလသရီရံ သမုဂ္ဂတတာရကံ ဝိယ ဂဂနတလံ, ဝိကသိတမိဝ ပဒုမဝနံ, သဗ္ဗပါလိဖုလ္လော ဝိယ ယောဇနသတိကော ပါရိစ္ဆတ္တကော, ပဋိပါဋိယာ ဌပိတာနံ ဒွတ္တိံသစန္ဒာနံ ဒွတ္တိံသသူရိယာနံ ဒွတ္တိံသစက္ကဝတ္တီနံ ဒွတ္တိံသဒေဝရာဇာနံ ဒွတ္တိံသမဟာဗြဟ္မာနံ သိရိ

ယာ သိရိံ အဘိဘဝမာနံ ဝိယ ဝိရောစိတ္ထ, ယထာ တံ ဒသဟိ ပါရမီဟိ ဒသဟိ ဥပပါရမီဟိ ဒသဟိ ပရမတ္ထပါရမီဟိ သမ္မဒေဝ ပူရိတာဟိ သမတိံသပါရမိတာဟိ အလင်္ကတံ။ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ဒိန္နဒါနံ ရက္ခိတသီလံ ကတကလျာဏကမ္မံ ဧကသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဩတရိတွာ ဝိပါကံ ဒါတုံ ဌာနံ အလဘမာနံ သမ္ဗာဓပတ္တံ ဝိယ အဟောသိ။ နာဝါသဟဿဘဏ္ဍံ ဧကနာဝံ အာရောပနကာလော ဝိယ, သကဋသဟဿဘဏ္ဍံ ဧကသကဋံ အာရောပနကာလော ဝိယ, ပဉ္စဝီသတိယာ ဂင်္ဂါနံ ဩဃဿ သမ္ဘိဇ္ဇ မုခဒွါရေ ဧကတော ရာသိဘူတကာလော ဝိယ အဟောသိ။

ဣမာယ ဗုဒ္ဓသိရိယာ ဩဘာသမာနဿာပိ စ ဘဂဝတော ပုရတော အနေကာနိ ဒဏ္ဍဒီပိကာသဟဿာနိ ဥက္ခိပိံသု, တထာ ပစ္ဆတော, ဝါမပဿေ, ဒက္ခိဏပဿေ။ ဇာတိသုမနစမ္ပကဝနမလ္လိကာရတ္တုပ္ပလ-နီလုပ္ပလ-ဗကုလသိန္ဒုဝါရပုပ္ဖာနိ စေဝ နီလပီတာဒိဝဏ္ဏသုဂန္ဓဂန္ဓစုဏ္ဏာနိ စ စာတုဒ္ဒီပိကမေဃဝိဿဋ္ဌာ ဥဒကဝုဋ္ဌိယော ဝိယ ဝိပ္ပကိရိယိံသု။ ပဉ္စင်္ဂိကတူရိယနိဂ္ဃောသာ စေဝ ဗုဒ္ဓဓမ္မသင်္ဃဂုဏပဋိသံယုတ္တာ ထုတိဃောသာ စ သဗ္ဗာ ဒိသာ ပူရယိံသု။ ဒေဝမနုဿနာဂသုပဏ္ဏဂန္ဓဗ္ဗယက္ခာဒီနံ အက္ခီနိ အမတပါနံ ဝိယ လဘိံသု။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ ဌတွာ **ပဒသဟဿေန** ဂမန ဝဏ္ဏံ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ တတြိဒံ မုခမတ္တံ –

"ဧဝံ သဗ္ဗင်္ဂသမ္ပန္နော, ကမ္ပယန္တော ဝသုန္ဓရံ။
အဟေဌယန္တော ပါဏာနိ, ယာတိ လောကဝိနာယကော။

"ဒက္ခိဏံ ပဌမံ ပါဒံ, ဥဒ္ဓရန္တော နရာသဘော
ဂစ္ဆန္တော သိရိသမ္ပန္နော, သောဘတေ ဒွိပဒုတ္တမော။

"ဂစ္ဆတော ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ, ဟေဋ္ဌာပါဒတလံ မုဒု။
သမံ သမ္ဖုသတေ ဘူမိံ, ရဇသာ နုပလိပ္ပတိ။

"နိန္နဋ္ဌာနံ ဥန္နမတိ, ဂစ္ဆန္တေ လောကနာယကေ။
ဥန္နတဉ္စ သမံ ဟောတိ, ပထဝီ စ အစေတနာ။

"ပါသာဏာ သက္ခရာ စေဝ, ကထလာ ခါဏုကဏ္ဋကာ။
သဗ္ဗေ မဂ္ဂါ ဝိဝဇ္ဇန္တိ, ဂစ္ဆန္တေ လောကနာယကေ။

"နာတိဒူရေ ဥဒ္ဓရတိ, နစ္စာသန္နေ စ နိက္ခိပံ။
အဃဋ္ဋယန္တော နိယ္ယာတိ, ဥဘော ဇာဏူ စ ဂေါပ္ဖကေ။

"နာတိသီဃံ ပက္ကမတိ, သမ္ပန္နစရဏော မုနိ။
န စာပိ သဏိကံ ယာတိ, ဂစ္ဆမာနော သမာဟိတော။

"ဥဒ္ဓံ အဓော စ တိရိယဉ္စ, ဒိသဉ္စ ဝိဒိသံ တထာ။
န ပေက္ခမာနော သော ယာတိ, ယုဂမတ္တဉ္ဟိ ပေက္ခတိ။

"နာဂဝိက္ကန္တစာရော သော, ဂမနေ သောဘတေ ဇိနော။
စာရုံ ဂစ္ဆတိ လောကဂ္ဂေါ, ဟာသယန္တော သဒေဝကေ။

"ဥဠုရာဇာဝ သောဘန္တော, စတုစာရီဝ ကေသရီ။
တောသယန္တော ဗဟူ သတ္တေ, ပုရံ သေဋ္ဌံ ဥပါဂမီ"တိ။

ဝဏ္ဏကာလော နာမ ကိရေသ, ဧဝံဝိဓေသု ကာလေသု ဗုဒ္ဓဿ သရီရဝဏ္ဏော ဝါ ဂုဏဝဏ္ဏော ဝါ ဓမ္မကထိကဿ ထာမောယေဝ ပမာဏံ။ စုဏ္ဏိယပဒေဟိ ဝါ ဂါထာဗန္ဓေန ဝါ ယတ္တကံ သက္ကောတိ, တတ္တကံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဒုက္က

ထိတန္တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ အပ္ပမာဏဝဏ္ဏာ ဟိ ဗုဒ္ဓာ။ တေသံ ဗုဒ္ဓာပိ အနဝသေသတော ဝဏ္ဏံ ဝတ္တုံ အသမတ္ထာ, ပဂေဝ ဣတရာ ပဇာတိ။ ဣမိနာ သိရိဝိလာသေန အလင်္ကတပဋိယတ္တံ သက္ယရာဇကုလံ ပဝိသိတွာ ဘဂဝတ ပသန္နစိတ္တေန ဇနေန ဂန္ဓဓူမတာလစုဏ္ဏာဒီဟိ ပူဇိယမာနော သန္တာကာရံ ပာဝိသိ။ တေန ဝုတ္တံ "အထ ခော ဘဂဝတာ နိတသေတွာ ပတ္တ တစီဝရမာအယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ယေန နဝံ သန္ထာကာရံ တေနုပသင်္ကမိ"တိ။

ဘဂဝန္တံယေဝ ပုရက္ခတွာ တိ ဘဂဝန္တံ ပုရတော ကတွာ။ တတ္ထ ဘဂဝတာ ဘိက္ခုနဉ္စေဝ ဥပါသကာနဉ္စ မဇ္ဈေ နိသိန္နော ဂန္ဓောဒကေန နှာပေတွာ ဒုကူလစုမ္ဗဋကေန တေဒကံ ကတွာ ဇာတိဟိင်္ဂုလကေန မဇ္ဇိတွာ ရတ္တ ကမ္ဗလပလိဝေဌိတေ ပီဌေ ဌပိတရတ္တသုဝဏ္ဏဃနပဋိမာ ဝိယ အတိဝိရောစိတ္ထ။ အယံ ပနေတ္ထ ပောရာဏာနံ ဝဏ္ဏဘာ ဏနမဂ္ဂေ –

"ဂန္တွာန မဏ္ဍလမာဠံ၊ နာဂဝိက္ကန္တစာရဏော။
ဩဘာသယန္တော လောကဂ္ဂေါ၊ နိသီဒိ ဝရမာသနေ။

"တဟိံ နိသိန္နော နရဒမ္မသာရထိ၊
ဒေဝါတိဒေဝေါ သတပုညလက္ခဏော။
ဗုဒ္ဓါသနေ မဇ္ဈဂတော ဝိရောစတိ၊
သုဝဏ္ဏနေက္ခံ ဝိယ ပဏ္ဍုကမ္ဗလေ။

"နေက္ခံ ဇမ္ဗောနဒဿေဝ၊ နိက္ခိတ္တံ ပဏ္ဍုကမ္ဗလေ။
ဝိရောစတိ ဝီတမလော၊ မဏိဝေရောစနော ယထာ။

"မဟာသာလောဝ သမ္ဖုလ္လော၊ နေရုရာဇာဝ'လင်္ကတော။
သုဝဏ္ဏယူပသင်္ကာသော၊ ပဒုမော ကောကနဒော ယထာ။

"ဇလန္တော ဒီပရုက္ခောဝ၊ ပဗ္ဗတဂ္ဂေ ယထာ သိခီ။
ဒေဝါနံ ပါရိစ္ဆတ္တောဝ၊ သဗ္ဗဖုလ္လော ဝိရောစတိ"တိ။

ကာပိလဝတ္ထဝေ သက္ယေ ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ ဓမ္မိယာ ကထာယာ တိ ဧတ္ထ ဓမ္မကထာ နာမ သန္ထာကာရာနုမောဒ နာပဋိသံယုတ္တာ ပကိဏ္ဏကကထာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တဒါ ဟိ ဘဂဝါ အာကာသဂင်္ဂံ ဩတာရေန္တော ဝိယ ပထဝေါဇံ အာ ကဍ္ဎန္တော ဝိယ မဟာဇမ္ဗုံ မတ္ထကေ ဂဟေတွာ စာလေန္တော ဝိယ ယောဇနိကံ မဓုဘဏ္ဍံ စက္ကယန္တေန ပီဠေတွာ တ မဓုပါနံ ပါယမာနော ဝိယ ကပိလဝတ္ထုဝါသီနံ သက္ယာနံ ဟိတသုခါဝဟံ ပကိဏ္ဏကကထံ ကထေသိ။ "အာဝါသဒါ နံ နာမေတံ, မဟာရာဇ, မဟန္တံ, တုမှာကံ အာဝါသော မယာ ပရိဘုတ္တော, ဘိက္ခုသင်္ဃေန စ ပရိဘုတ္တော , မယာ စ ဘိက္ခုသင်္ဃေန စ ပရိဘုတ္တော ပန ဓမ္မရတနေန ပရိဘုတ္တောယေဝါတိ တီဟိ ရတနေဟိ ပရိဘုတ္တော နာမ ဟောတိ။ အာဝါသဒါနသ္မိဉ္ဟိ ဒိန္နေ သဗ္ဗဒါနံ ဒိန္နမေဝ ဟောတိ။ ဘုမ္မဋ္ဌကပဏ္ဏသာလာယ တ သာခါမဏ္ဍပဿ တပိ အာ နိသံသော နာမ ပရိစ္ဆိန္ဒိတုံ န သက္ကာ။ အာဝါသဒါနာနုဘာဝေန ဟိ ဘဝေ ဘဝေ နိဗ္ဗတ္တဿာပိ သမ္ပာဓိတဂတ္တ သော န ဟောတိ, ဒ္ဝါဒသဟတ္ထော ဩဝရကော ဝိယ မာတုကုစ္ဆိ အသမ္ဗာဓောဝ ဟောတိ"တိ။ ဧဝံ နာနာနယဝိစိတ္တံ ဗ ဟုံ ဓမ္မိံ ကထံ ကထေတွာ –

"သီတံ ဥဏှံ ပဋိဟန္တိ၊ တတော ဝါဠမိဂါနိ စ။
သိရီသပေ စ မကသေ၊ သိသိရေ စာပိ ဝုဋ္ဌိယော။

"တတော ဝါတာတပေါ ဃောရော၊ သဉ္ဇာတော ပဋိဟညတိ။
လေဏတ္ထဉ္စ သုခတ္ထဉ္စ၊ ဈာယိတုဉ္စ ဝိပဿိတုံ။

"ဝိဟာရဒါနံ သင်္ဃဿ၊ အဂ္ဂံ ဗုဒ္ဓေန ဝဏ္ဏိတံ။

တသ္မာ ဟိ ပဏ္ဍိတော ပေသော၊ သမ္ပဿံ အတ္ထမတ္တနော။

“ဝိဟာရေ ကာရယေ ရမ္မေ၊ ဝါသယေတ္ထ ဗဟုဿုတေ။
တေသံ အန္နဉ္စ ပာနဉ္စ၊ ဝတ္ထသေနာသနာနိ စ။

“ဒဒေယျ ဥဇုဘူတေသု၊ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ။
တေ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာပနူဒနံ။
ယံ သော ဓမ္မံ ဣဓညာယ၊ ပရိနိဗ္ဗာတိ အနာသဝေ”တိ။ (စူဠဝ. ၂၉၅) –

ဧဝံ “အယမ္ပိ အာဝါသေ အာနိသံသော, အယမ္ပိ အာဝါသေ အာနိသံသော”တိ ဗဟုဓာ ရတ္တိံ အတိရေကတရံ ဒိယဍ္ဍ ယာမံ အာဝါသာနိသံသကထံ ကထေသိ။ တတ္ထ ဣမာ တာဝ ဂါထာ သင်္ဂဟံ အာရုဠှာ, ပကိဏ္ဏကဓမ္မဒေသနာ ပန သင်္ဂဟံ နာရောဟတိ။ **သန္ဒဿေတွာ** တိအာဒီနိ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ။

အဘိက္ကန္တာ တိ အတိက္ကန္တာ ဒွေ ယာမာ ဂတာ။ **ယဿ ဒါနိ ကာလံ မညထာ** တိ ယဿ တုမှေ ဂမနဿ ကာလံ မညထ, ဂမနကာလော တုမှာကံ, ဂစ္ဆထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ တေ ဥယျောဇေသီတိ? အနုကမ္ပာယ။ သုခုမာလာ ဟိ တေ, တိယာမရတ္တိံ နိသီဒိတွာ ဝီတိနာမေန္တာနံ သရီရေ အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ ဘိက္ခုသင်္ဃောပိ မဟာ, တဿ ဌာနနိသဇ္ဇာနံ ဩကာသော လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဥဘယာနုကမ္ပာယ ဥယျောဇေသိ။

ဝိဂတထိနမိဒ္ဓော တိ တတြ ကိရ ဘိက္ခူ ယာမဒွယံ ဌိတာပိ နိသိန္နာပိ အစာလယိံသု, ပစ္ဆိမယာမေ ပန အာဟာရော ပရိဏမတိ, တဿ ပရိဏတတ္တာ ဘိက္ခုသင်္ဃော ဝိဂတထိနမိဒ္ဓေါ ဇာတောတိ အကာရဏမေတံ။ ဗုဒ္ဓါနဉှိ ကထံ သုဏန္တဿ ကာယိကစေတသိကဒရထာ န ဟောန္တိ, ကာယစိတ္တလဟုတာဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, တေန တေသံ ဒွေ ယာမေ ဌိတာနမ္ပိ နိသိန္နာနမ္ပိ ဓမ္မံ သုဏန္တာနံ ထိနမိဒ္ဓံ ဝိဂတံ, ပစ္ဆိမယာမေပိ သမ္ပတ္တေ တထာ ဝိဂတမေဝ ဇာတံ။ တေနာဟ “ဝိဂတထိနမိဒ္ဓေါ”တိ။

ပိဋ္ဌိ မေ အာဂိလာယတီတိ ကသ္မာ အာဂိလာယတိ? ဘဂဝတော ဟိ ဆဗ္ဗဿာနိ မဟာပဓာနံ ပဒဟန္တဿ မဟန္တံ ကာယဒုက္ခံ အဟောသိ, အထဿ အပရဘာဂေ မဟလ္လကကာလေ ပိဋ္ဌိဝါတော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ အကာရဏံ ဝါ ဧတံ။ ပဟောတိ ဟိ ဘဂဝါ ဥပ္ပန္နံ ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ ဧကမ္ပိ ဒွေပိ သတ္တာဟာနိ ဧကပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတုံ။ သန္ထာ ကာရသာလံ ပန စတူဟိ ဣရိယာပထေဟိ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမော အဟောသိ။ တတ္ထ ပါဒဓောဝနဋ္ဌာနတော ယာဝ ဓမ္မာသနာ အဂမာသိ, ဧတ္တကေ ဌာနေ ဂမနံ နိပ္ဖန္နံ။ ဓမ္မာသနံ ပတ္တော ထောကံ ဌတွာ နိသီဒိ, ဧတ္တကေ ဌာနေ ဌာနံ နိပ္ဖန္နံ။ ဒွေယာမံ ဓမ္မာသနေ နိသီဒိ, ဧတ္တကေ ဌာနေ နိသဇ္ဇာ နိပ္ဖန္နာ။ ဣဒါနိ ဒက္ခိဏေန ပဿေန ထောကံ နိပန္နေ သယနံ နိပ္ဖဇ္ဇိဿတီတိ ဧဝံ စတူဟိ ဣရိယာပထေဟိ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမော အဟောသိ။ ဥပါဒိန္နကသရီရဉ္စ နာမ “နော အာဂိလာယတီ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ, တသ္မာ စိရနိသဇ္ဇာယ သဉ္ဇာတံ အပ္ပကမ္ပိ အာဂိလာယနံ ဂဟေတွာ ဧဝမာဟ။

သင်္ဃာဋိံ ပညာပေတွာ တိ သန္ထာကာရဿ ကိရ ဧကပဿေ တေ ရာဇာနော ပဋ္ဋသာဏိံ ပရိက္ခိပါပေတွာ ကပ္ပိယမဉ္စကံ ပညာပေတွာ ကပ္ပိယပစ္စတ္ထရဏေန အတ္ထရိတွာ ဥပရိ သုဝဏ္ဏတာရကဂန္ဓမာလာဒိဒါမပဋိမဏ္ဍိတံ ဝိတာနံ ဗန္ဓိတွာ ဂန္ဓတေလပ္ပဒီပံ အာရောပယိံသု, “အပ္ပေဝ နာမ သတ္ထာ ဓမ္မာသနတော ဝုဋ္ဌာယ ထောကံ ဝိဿမန္တော ဣဓ နိပဇ္ဇေယျ, ဧဝံ နော ဣမံ သန္ထာကာရံ ဘဂဝတာ စတူဟိ ဣရိယာပထေဟိ ပရိဘုတ္တံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဘဝိဿတီ”တိ။ သတ္ထာပိ တဒေဝ သန္ဓာယ တတ္ထ သင်္ဃာဋိံ ပညာပေတွာ နိပဇ္ဇိ။ **ဥဋ္ဌာနသညံ မနသိ ကရိတွာ**တိ “ဧတ္တကံ ကာလံ အတိက္ကမိတွာ ဝုဋ္ဌဟိဿာမီ”တိ ဝုဋ္ဌာနသညံ စိတ္တေ ဌပေတွာ, တဉ္စ ခော အနိဒ္ဒါ အာယန္တော ထေရဿ ဓမ္မကထံ သုဏမာနော။

အဝဿုတပရိယာယ န္တိ အဝဿုတဿ ပရိယာယံ, အဝဿုတဿ ကာရဏန္တိ အတ္ထော။ **အဓိမုစ္စတီ** တိ ကိလေသာဓိမုစ္စနေန အဓိမုစ္စတိ, ဂိဒ္ဓေါ ဟောတိ။ **ဗျာပဇ္ဇတီ** တိ ဗျာပါဒဝသေန ပူတိစိတ္တော ဟောတိ။ **စက္ခုတော**တိ စက္ခုဒွါရေန။ **မာရော**တိ ကိလေသမာရောပိ ဒေဝပုတ္တမာရောပိ။ **ဩတာရ**န္တိ ဝိဝရံ။ **အာရမ္မဏ** န္တိ ပစ္စယံ။ န ဠာကရတိဏာကရံ ဝိယ ဟိ သဝိသေဝနာနိ အာယတနာနိ, တိဏုက္ကာ ဝိယ ကိလေသုပ္ပတ္တိရဟံ အာရမ္မဏံ, တိဏုက္ကာ

ကာယ ဌပိတဌပိတဌာနေ အင်္ဂါရသ္မျဖုလန်ံ ဝိယ အာရမ္မဏေ အာဟထမာဂတေ ကိလေသာနံ ဥပ္ပတ္တိ။ တေန ဝုတ္တံ **လဘေထ မာရော ဩတာရန္တိ။**

သုက္ကပက္ခေ ဗဟာလမတ္တိကပိဏ္ဍာဝလေပနံ ကူဋာဂာရံ ဝိယ နိဗ္ဗိသေဝနာနိ အာယတနာနိ, တိဏုက္ကာ ဝိယ ဝုတ္တပကာရာရမ္မဏံ, တိဏုက္ကာယ ဌပိတဌပိတဌာနေ နိဗ္ဗာပနံ ဝိယ နိဗ္ဗိသေဝနာနံ အာယတနာနံ အာရမ္မဏေ အာဟထမာဂတေ ကိလေသပရိဋ္ဌာဟဿ အနုပ္ပတ္တိ။ တေန ဝုတ္တံ **နေဝ လဘေထ မာရော ဩတာရန္တိ။**

၇. ဒုက္ခဓမ္မသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄၄. သတ္တမေ **ဒုက္ခဓမ္မာန** န္တိ ဒုက္ခသမ္ဘဝဓမ္မာနံ။ ပဉ္စသု ဟိ ခန္ဓေသု သတိ ဆေဒနဝဓဗန္ဓနာဒိဘေဒံ ဒုက္ခံ သမ္ဘဝတိ, တသ္မာ တေ ဒုက္ခသမ္ဘဝဓမ္မတ္တာ ဒုက္ခဓမ္မာတိ ဝုစ္စန္တိ။ **တထာ ခေါ ပနဿာ** တိ တေနာကာရေနဿ။ **ယထာဿ ကာမေ ပဿတော**တိ ယေနာကာရေနဿ ကာမေ ပဿန္တဿ။ **ယထာ စရန္တ** န္တိ ယေနာကာရေန စာရဉ္စ ဝိဟာရဉ္စ အနုဗန္ဓိတွာ စရန္တံ။ **အင်္ဂါရကာသူပမာ ကာမာ ဒိဋ္ဌာ ဟောန္တီ** တိ ပရိယေဋ္ဌိမူလကဿ စေဝ ပဋိသန္ဓိမူလကဿ စ ဒုက္ခဿ ဝသေန အင်္ဂါရကာသု ဝိယ မဟာပရိဋ္ဌာဟာတိ ဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ ကာမေ ပရိယေသန္တာနဉ္ဟိ နာတယ မဟာသမုဒ္ဒေါကဟနအဇပထသင်္ကုပထပဋိပဇ္ဇနဉဘတောဗျူဠှသင်္ဂာမပက္ခန္ဒနာဒိဝသေန ပရိယေဋ္ဌိမူလကမ္ပိ, ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇန္တာနံ ကာမပရိဘောဂစေတနာယ စတူသု အပာယေသု ဒိန္နပဋိသန္ဓိမူလကမ္ပိ မဟာပရိဋ္ဌာဟဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝမေတဿ ဒုဝိဓဿာပိ ဒုက္ခဿ ဝသေန အင်္ဂါရကာသု ဝိယ မဟာပရိဋ္ဌာဟာတိ ဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ။

အာယန္တိ အဋ္ဌဝိံ။ **ပုရတောပိ ကဏ္ဍကော** တိ ပုရိမပဿေ ဝိဇ္ဈိတုကာမော ဝိယ အာသန္နဌာနေယေဝ ဌိတကဏ္ဍကော။ **ပစ္ဆတော** တိအာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဟေဋ္ဌာ ပန ဟဒေဟိ အက္ကန္တဋ္ဌာနဿ သန္တိကေ, န အက္ကန္တဋ္ဌာနေယေဝ။ ဧဝံ သော ကဏ္ဍကဂဗ္ဘံ ပဝိဋ္ဌော ဝိယ ဘဝေယျ။ **မာ မံ ကဏ္ဍကော** တိ မာ မံ ကဏ္ဍကော ဝိဇ္ဈီတိ ကဏ္ဍကဝေဓံ ရက္ခမာနော။

ဒန္ဓော, ဘိက္ခဝေ, သတုပ္ပာဒေါ တိ သတိယာ ဥပ္ပာဒေါယေဝ ဒန္ဓော, ဥပ္ပန္နမတ္တာယ ပန တာယ ကာစိ ကိလေသာ နိဂ္ဂဟိတာဝ ဟောန္တိ, န သဏ္ဌာတုံ သက္ကောန္တိ။ စက္ခုဒ္ဒွါရသ္မိဉ္ဟိ ရာဂါဒီသု ဥပ္ပန္နေသု ဒုတိယဇဝန တရေန "ကိလေသာ မေ ဥပ္ပန္နာ"တိ ဉတွာ တတိယေ ဇဝနတရေ သံဝရဇဝနံယေဝ ဇဝတိ။ အနစ္ဆရိယဉ္စေတံ, ယံ ဝိပဿကော တတိယဇဝနတရေ ကိလေသေ နိဂ္ဂဏှေယျ။ စက္ခုဒ္ဒွါရေ ပန ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ အာဟထဂတေ ဘဝင်္ဂံ အာဝဋ္ဋေတွာ အာဝဇ္ဇနာဒီသု ဥပ္ပန္နေသု ဝေဋ္ဌဗ္ဗနာနန္တရံ သမ္ပတ္တကိလေသဇဝနတရံ နိဝတ္တေတွာ ကုသလမေဝ ဥပ္ပာဒေတိ။ အာရဒ္ဓဝိပဿကာနဉ္ဟိ အယမာနိသံသော ဘာဝနာပဋိသင်္ခါနေ ပတိဋ္ဌိတဘာဝဿ။

အဘိဟဋ္ဌုံ ပတရေယျ န္တိ သုဒိန္နတ္တေရသ္သ ဝိယ ရဋ္ဌပာလကုလပုတ္တဿ ဝိယ စ ကာယေန တ သတ္တရတနာနိ အဘိဟရိတွာ တစာယ တ "အမ္ဘကာကံ ခနေတာ ယတ္တကံ ဣစ္ဆသိ, တတ္တကံ ဂဏှာ"တိ ဝဒန္တာ ပတရေယျံ။ **အနုဒဟန္တီ** တိ သရီရေ ပလိဝေဌိတတ္တာ ဥဏှပရိဋ္ဌာဟံ ဇနေတွာ အနုဒဟန္တိ။ သဉ္စာတသေဒေ တ သရီရေ လဂ္ဂန္တာ အနုသေန္တီတိပိ အတ္ထော။ **ယဉ္ဟိ တံ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တ** န္တိ ဣဒံ ယသ္မာ စိတ္တေ အနာဝဋ္ဋန္တေ ပုဂ္ဂလဿ အာဝဋ္ဋနံ နာမ နတ္ထိ။ ဧဝရူပဉ္ဟိ စိတ္တံ အနာဝဋ္ဋန္တိ, တသ္မာ ဝုတ္တံ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝိပဿနာ ဗလမေဝ ဒီပိတံ။

၈. ကိံသုကောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄၅. အဋ္ဌမေ **ဒဿန** န္တိ ပဌမမဂ္ဂဿေတံ အဓိဝစနံ။ ပဌမမဂ္ဂေါ ဟိ ကိလေသပဟာနကိစ္စံ သာဓေန္တော ပဌမံ နိဗ္ဗာနံ ပဿတိ, တသ္မာ ဒဿနန္တိ ဝုစ္စတိ။ ဂေါတြဘုဉာဏံ ပန ကိဉ္စာပိ မဂ္ဂတော ပဌမတရံ ပဿတိ, ပဿိတွာ ပန ကတ္တဗ္ဗကိစ္စဿ ကိလေသပဟာနဿ အဘာဝေန န ဒဿနန္တိ ဝုစ္စတိ။ အပိစ စတ္တာရောပိ မဂ္ဂါ ဒဿနမေဝ။ ကသ္မာ? သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ ဒဿနံ ဝိသုဇ္ဈတိ, ဖလက္ခဏေ ဝိသုဒ္ဓံ။ သကဒါဂါမိအနာဂါမိအရဟတ္တမဂ္ဂက္ခဏေ ဝိသုဇ္ဈတိ, ဖလက္ခဏေ ဝိသုဒ္ဓန္တိ ဧဝံ ကထေန္တာနံ ဘိက္ခူနံ သုတွာ သော ဘိက္ခု "အဟမ္ပိ ဒဿနံ ဝိသောဓေတွာ အရဟတ္တဖလေ ပတိဋ္ဌိတော ဒဿနဝိသုဒ္ဓိကံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကတွာ ဝိဟရိဿာမီ"တိ

တံ ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ပုစ္ဆိ။ သော ဖဿာယတနကမ္မဋ္ဌာနိကော ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ ဝသေန ရူပာရူပဓမ္မေ ပရိဂ္ဂဟေတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တော။ ဧတ္ထ ဟိ ပုရိမာနိ ပဉ္စ အာယတနာနိ ရူပံ, မနာယတနံ အရူပံ။ ဣတိ သော အတ္တနာ အဓိဂတမဂ္ဂမေဝ ကထေသိ။

အသန္တုဋ္ဌောတိ ပဒေသသင်္ခါရေသု ဌတွာ ကထိတတ္တာ အသန္တုဋ္ဌော။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ – “အယံ ပဒေသသင်္ခါရေသု ဌတွာ ကထေသိ။ သက္ကာ နု ခော ပဒေသသင်္ခါရေသု ဌတွာ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိကံ နိဗ္ဗာနံ ပာပုဏိတု”န္တိ? တတော နံ ပုစ္ဆိ – “အာဝုသော, တွံယေဝ နု ခော ဣဒံ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိကံ နိဗ္ဗာနံ ဇာနာသိ, ဥဒာဟု အညေပိ ဇာနန္တာ အတ္ထီ”တိ။ အတ္ထာဝုသော, အသုကဝိဟာရေ အသုကတ္ထေရော နာမာတိ။ သော တမ္ပိ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ။ ဧတေနုပာယေန အညမ္ပိ အညမ္ပီတိ။

ဧတ္ထ စ ဒုတိယော ပဉ္စက္ခန္ဓကမ္မဋ္ဌာနိကော ရူပက္ခန္ဓဝသေန ရူပံ, သေသက္ခန္ဓဝသေန နာမန္တိ နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေတွာ အနုက္ကမေန အရဟတ္တံ ပတ္တော။ တသ္မာ သောပိ အတ္တနာ အဓိဂတမဂ္ဂမေဝ ကထေသိ။ အယံ ပန “ကာမေသံ အညမညံ န သမေတိ, ပဌမေန သပ္ပဒေသသင်္ခါရေသု ဌတွာဝ ကထိတံ, ဣမိနာ နိပ္ပဒေသေသူ”တိ အသန္တုဋ္ဌော ဟုတွာ တထေဝ တံ ပုစ္ဆိတွာ ပက္ကာမိ။

တတိယော မဟာဘူတကမ္မဋ္ဌာနိကော စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ သင်္ခေပတော စ ဝိတ္ထာရတော စ ပရိဂ္ဂဟေတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တော, တသ္မာ အယမ္ပိ အတ္တနာ အဓိဂတမဂ္ဂမေဝ ကထေသိ။ အယံ ပန “ကာမေသံ အညမညံ န သမေတိ, ပဌမေန သပ္ပဒေသသင်္ခါရေသု ဌတွာ ကထိတံ, ဒုတိယေန နိပ္ပဒေသေသု, တတိယေန အတိသပ္ပဒေသေသူ”တိ အသန္တုဋ္ဌော ဟုတွာ တထေဝ တံ ပုစ္ဆိတွာ ပက္ကာမိ။

စတုတ္ထော တေဘူမကကမ္မဋ္ဌာနိကော။ တဿ ကိရ သမပ္ပဝတ္တာ ဓာတုယော အဟေသုံ, ကလ္လသရီရံ ဗလပတ္တံ, ကမ္မဋ္ဌာနာနိပိဿ သဗ္ဗာနေဝ သပ္ပာယာနိ, အတီတာ ဝါ သင်္ခါရာ ဟောန္တု အနာဂတာ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နာ ဝါ ကာမာဝစရာ ဝါ ရူပာဝစရာ ဝါ အရူပာဝစရာ ဝါ, သဗ္ဗေပိ သပ္ပာယာဝ။ အသပ္ပာယကမ္မဋ္ဌာနံ နာမ နတ္ထိ။ ကာလေသုပိ ပုရေဘတ္တံ ဝါ ဟောတု ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ ပဌမယာမာဒယော ဝါ, အသပ္ပာယော ကာလော နာမ နတ္ထိ။ ယထာ နာမ စာရိဘူမိံ ဩတိဏ္ဏော မဟာဟတ္ထီ ဟတ္ထေန ဂဟေတဗ္ဗံ ဟတ္ထေနေဝ လုဉ္စိတွာ ဂဏှာတိ, ပာဒေဟိ ပဟရိတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ ပာဒေဟိ ပဟရိတွာ ဂဏှာတိ, ဧဝမေဝ သကလေ တေဘူမကဓမ္မေ ကလာပဂ္ဂါဟေန ဂဟေတွာ သမ္မသန္တော အရဟတ္တံ ပတ္တော, တသ္မာ ဧသောပိ အတ္တနာ အဓိဂတမဂ္ဂမေဝ ကထေသိ။ အယံ ပန “ကာမေသံ အညမညံ န သမေတိ။ ပဌမေန သပ္ပဒေသသင်္ခါရေသု ဌတွာ ကထိတံ, ဒုတိယေန နိပ္ပဒေသေသု, ပုန တတိယေန သပ္ပဒေသေသု, စတုတ္ထေန နိပ္ပဒေသေသုယေဝါ”တိ အသန္တုဋ္ဌော ဟုတွာ တံ ပုစ္ဆိ – “ကိံ နု ခော, အာဝုသော, ဣဒံ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိကံ နိဗ္ဗာနံ တုမှေဟိ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဉာတံ, ဥဒာဟု ကေနစိ တေ အက္ခာတ”န္တိ? အာဝုသော, မယံ ကိံ ဇာနာမ? အတ္ထိ ပန သဒေဝကေ လောကေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော, တံ နိဿာယေတံ အမှေဟိ ဉာတန္တိ။ သော စိန္တေသိ – “ဣမေ ဘိက္ခူ မယှံ အဇ္ဈာသယံ ဂဟေတွာ ကထေတုံ န သက္ကောန္တိ, အဟံ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓမေဝ ပုစ္ဆိတွာ နိက္ကင်္ခော ဘဝိဿာမီ”တိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။

ဘဂဝါ တဿ ဝစနံ သုတွာ “ယေဟိ တေ ပဉှော ကထိတော, တေ စတ္တာရောပိ ခီဏာသဝါ, သုကထိတံ တေဟိ, တွံ ပန အတ္တနော အန္ဓဗာလတာယ တံ န သလ္လက္ခေသီ”တိ န ဧဝံ ဝိဟေသေသိ။ ကာရကဘာဝံ ပနဿ ဉတွာ “အတ္တဂဝေသကော ဧသ, ဓမ္မဒေသနာယ ဧဝ နံ ဗုဇ္ဈာပေဿာမီ”တိ ကိံသုကောပမံ အာဟရိ။ တတ္ထ ဘူတံ ဝတ္ထုံ ကတွာ ဧဝမတ္ထော ဝိဘာဝေတဗ္ဗော – ကေသိံ ကိရ မဟာနဂရေ ဧကော သဗ္ဗဂန္ထဓရော ဗြာဟ္မဏဝေဇ္ဇော ပဏ္ဍိတော ပဋိဝသတိ။ အထေကော နဂရဿ ဟာစိနဒွာရကမတသီ ပဏ္ဍုရောဂပုရိသော တဿ သန္တိကံ အာဂန္တွာ တံ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌာသိ။ ဝေဇ္ဇပဏ္ဍိတော တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိတွာ “ကေနတ္ထေန အာဂတောသိ ဘဒ္ဒမုခါ”တိ, ပုစ္ဆိ။ ရောဂေနမှိ, အယျ, ဥပဒ္ဒုတော, ဘေသဇ္ဇံ မေ ကထေဟီတိ။ တေန ဟိ, ဘော, ဂစ္ဆ, ကိံသုကရုက္ခံ ဆိန္ဒိတွာ, သောသေတွာ ဈာပေတွာ, တဿ ခါရောဒကံ ဂဟေတွာ ဣမိနာ စိမိနာ စ ဘေသဇ္ဇေန ယောဇေတွာ, အရိဋ္ဌံ ကတွာ ပိဝ, တေန တေ ဖာသုကံ ဘဝိဿတီတိ။ သော တထာ ကတွာ နိရောဂေ ဗလဝါ ပာသာဒိကော ဇာတော။

အထဿော ဒက္ခိဏဒ္ဒတရကမတသီ ပုရိသော တေနေ၀ ရောဂေန အာတုရော ''အသုကော ကိရ ဘေသဇ္ဇံ ကတ္ဂတ အ ရောဂေက ဇာတော''တိ သုတ္ဂတ တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဂတ ပုစ္ဆိ – ''ကေန တေ, သမ္မ, ဖာသုကံ ဇာတ''န္တိ။ ကိံသုကာရိဌေန နာမ, ဂစ္ဆ တ္ဂ၀မ္ပိ ကရောဟီတိ။ သောပိ တထာ ကတ္ဂတ တာဒိသော၀ ဇာတော။

အထဿော ပစ္ဆိမဒ္ဒတရကမတသီ။ပေ။ ဥတ္တရဒ္ဒတရကမတသီ ပုရိသော တေနေ၀ ရောဂေန အာတုရော ''အသု ကော ကိရ ဘေသဇ္ဇံ ကတ္ဂတ အရောဂေက ဇာတော''တိ တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဂတ ပုစ္ဆိ ''ကေန တေ, သမ္မ, ဖာသုကံ ဇာတ''န္တိ? ကိံသုကာရိဌေန နာမ, ဂစ္ဆ တ္ဂ၀မ္ပိ ကရောဟီတိ။ သောပိ တထာ ကတ္ဂတ တာဒိသော၀ ဇာတော။

အထဿော ပစ္စန္တတသီ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗကိံသုကော ဧကော ပုရိသော တေနေ၀ ရောဂေန အာတုရော စိရံ တာနိ တာနိ ဘေ သဇ္ဇာနိ ကတ္ဂတ ရောဂေ အ၀ူပသမမာနေ ''အသုကော ကိရ နဂရဿ ပာစီနဒ္ဒတရကမတသီ ပုရိသော ဘေသဇ္ဇံ ကတ္ဂတ အရောဂေက ဇာတော''တိ သုတ္ဂတ ''ဂစ္ဆာမဟမ္ပိ, တေန ကတဘေသဇ္ဇံ ကရိဿာမီ''တိ ဒဏ္ဍမောလုဗ္ဘ အနုပုဗ္ဗေန တဿ သန္တိကံ ဂန္တ္ဂာ, ''ကေန တေ, သမ္မ, ဖာသုကံ ဇာတ''န္တိ ပုစ္ဆိ။ ကိံသုကာရိဌေန သမ္မာတိ။ ကီဒိသော ပန သော ကိံသုကောတိ။ ဈာပိတကမေ ဌိတဈာမထူဏော ၀ိယာတိ။ ဣတိ သော ပုရိသော အတ္တနာ ဒိဋ္ဌာကာရေနေ၀ ကိံသုကံ အာ စိက္ခိ။ တေန ဟိ ဒိဋ္ဌကာလေ ကိံသုကော ပတိတပတ္တော ခာဏုကကာလေ ဒိဋ္ဌတ္တာ တာဒိသော၀ ဟောတိ။

သော ပန ပုရိသော သုတမင်္ဂလိကတ္တာ ''အယံ 'ဈာပိတကမေ ဈာမထူဏော ၀ိယာ'တိ အာဟ, အမင်္ဂလမေတံ ။ တေ သွိဥ္စဟိ မေ ဘေသဇ္ဇေ ကတေပိ ရောဂေ န ၀ူပသမိဿတီ''တိ တဿ ၀ေယ္ယာကရဏေန အသန္တုဋ္ဌော တံ ပုစ္ဆိ – ''ကိံ နု ခေါ, ဘော, တ္ဂ၀ဿေ၀ ကိံသုကံ ဇာနာသိ, ဥဒါဟု အညောပိ အတ္ထိ''တိ။ အတ္ထိ, ဘော, ဒက္ခိဏဒ္ဒတရကမေ အသုကော နာမာတိ။ သော တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဂတ ပုစ္ဆိ, သ္ဂတဿ ပုပ္ဖိတကာလေ ဒိဋ္ဌတ္တာ အတ္တနော ဒဿနာနုရူပေန ''လောဟိတကော ကိံသုကော''တိ အာဟ။ သော ''အယံ ပုရိမေန ၀ိရုဒ္ဓံ အာဟ, ကာဠကော လောဟိတကတော သုဝိဒူရဒူ ရေ''တိ တဿပိ ၀ေယ္ယာကရဏေန အသန္တုဋ္ဌော ''အတ္ထိ ပန, ဘော, အညောပိ ကောစိ ကိံသုကဒဿာဝီ, ယေန ကိံသုကော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော''တိ? ပုစ္ဆိတ္ဂတ, ''အတ္ထိ ပစ္ဆိမဒ္ဒတရကမေ အသုကော နာမာ''တိ ၀ုတ္တေ တမ္ပိ ဥပသင်္ကမိ တ္ဂတ ပုစ္ဆိ။ သ္ဂတဿ ဖလိတကာလေ ဒိဋ္ဌတ္တာ အတ္တနော ဒဿနာနုရူပေန ''ဩစိရကဇာတော အာဒိန္နသိပာဋိ ကော''တိ အာဟ။ ဖလိတကာလသွိဥ္စဟိ ကိံသုကော ဩလမ္ဗမာနစီရကော ၀ိယ အခေါမုခံ ကတ္ဂတ ဂဟိတအသိကော သော ၀ိယ စ သိရီသရုက္ခော ၀ိယ စ လမ္ဗမာနဖလော ဟောတိ။ သော ''အယံ ပုရိမေဟိ ၀ိရုဒ္ဓံ အာဟ, န သက္ကာ ဣမဿ ၀စနံ ဂဟေတု''န္တိ တဿပိ ၀ေယ္ယာကရဏေန အသန္တုဋ္ဌော ''အတ္ထိ ပန, ဘော, အညောပိ ကောစိ ကိံသုကဒ ဿာဝီ, ယေန ကိံသုကော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော''တိ? ပုစ္ဆိတ္ဂတ, ''အတ္ထိ ဥတ္တရဒ္ဒတရကမေ အသုကော နာမာ''တိ ၀ုတ္တေ တ မ္ပိ ဥပသင်္ကမိတ္ဂတ ပုစ္ဆိ။ သော အဿ သဉ္ဆန္နပတ္တကာလေ ဒိဋ္ဌတ္တာ အတ္တနော ဒဿနာနုရူပေန ''ဗဟလပ တ္တပလာသော သန္ဒစ္ဆာယော''တိ အာဟ။ **သန္ဒစ္ဆာယော** နာမ သံသန္ဒိတ္ဂတ ဌိတစ္ဆာယော။

သော ''အယမ္ပိ ပုရိမေဟိ ၀ိရုဒ္ဓံ အာဟ, န သက္ကာ ဣမဿ ၀စနံ ဂဟေတု''န္တိ တဿပိ ၀ေယ္ယာကရဏေန အသန္တုဋ္ဌော တံ အာဟ, ''ကိံ နု ခေါ, ဘော, တုမှေဟ အတ္တနော၀ ဓမ္မတာယ ကိံသုကံ ဇာနာထ, ဥဒါဟု ကေနစိ တေ အ က္ခာတော''တိ? ကိံ, ဘော, မယံ ဇာနာမ? အတ္ထိ ပန မဟာနဂရဿ မဇ္ဈေ အမှာကံ အာစရိယော ၀ေဇ္ဇပဏ္ဍိတော, တံ နိဿာယ အမှေဟဟိ ဉာတန္တိ။ ''တေန ဟိ အဟမ္ပိ အာစရိယမေ၀ ဥပသင်္ကမိတ္ဂတ နိက္ကင်္ခော ဘဝိဿာမီ''တိ တဿ သန္တိကံ ဥပသင်္ကမိတ္ဂတ တံ ၀န္ဒိတ္ဂတ အဋ္ဌာသိ။ ၀ေဇ္ဇပဏ္ဍိတော တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိတ္ဂတ, ''ကေနတ္ဂ ထေန အာဂတောသိ ဘဒ္ဒမုခါ''တိ ပုစ္ဆိ။ ရောဂေနမှဟိ, အယ္ယ, ဥပဒ္ဒုတော, ဘေသဇ္ဇံ မေ ကထေထာတိ။ တေန ဟိ, ဘော, ဂစ္ဆ, ကိံသုကရုက္ခံ ဆိန္ဒိတ္ဂတ သောသေတ္ဂတ ဈာပေတ္ဂတ တဿ ခါရောဒကံ ဂဟေတ္ဂတ ဣမိနာ စိမိနာ စ ဘေ သဇ္ဇေန ယောဇေတ္ဂတ အရိဋ္ဌံ ကတ္ဂတ ပိဝ, ဧတေန တေ ဖာသုကံ ဘဝိဿတီတိ။ သော တထာ ကတ္ဂတ နိရောဂေ ဗလ တ ဟာသာဒိကော ဇာတော။

တတ္ထ မဟာနဂရံ ၀ိယ နိဗ္ဗာနနဂရံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ၀ေဇ္ဇပဏ္ဍိတော ၀ိယ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော။ ၀ုတ္တမ္ပိ စေ တံ ''ဘိသက္ကော သလ္လကတ္တောတိ ခေါ, သုနက္ခတ္တ, တထာဂတဿေတံ အဓိ၀စနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာ''တိ (မ. နိ. ၃.၆၅) စတူသု ဒ္ဒတရကမေသု စတ္တာရော ၀ေဇ္ဇန္တေ၀ါသိကာ ၀ိယ စတ္တာရော ဒဿနဝိသုဒ္ဓိပတ္တာ ခီဏာသဝာ။ ပ စ္စန္တတသီ ပဌမပုရိသော ၀ိယ ပဥ္ဟာပုစ္ဆကော ဘိက္ခု။ ပစ္စန္တတသိနော စတုန္နံ ၀ေဇ္ဇန္တေ၀ါသိကာနံ ကထာယ အ

သန္တုဋ္ဌဿ အာစရိယမေဝ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆနကာလော ဝိယ ကမဿ ဘိက္ခုနော စတုန္နံ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိပတ္တာနံ ခီဏာသဝါနံ ကထာယ အသန္တုဋ္ဌဿ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆနကာလော။

ယထာ ယထာ အဓိမုတ္တာန န္တိ ယေန ယေနာကာရေန အဓိမုတ္တာနံ။ **ဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓ** န္တိ နိဗ္ဗာနဒဿနံ သုဋ္ဌု ဝိသုဒ္ဓံ။ **တထာ တထာ ခော တေဟိ သပ္ပုရိသေဟိ ဗျာကတ** န္တိ တေန တေနေဝာကာရေန တုယှံ တေဟိ သပ္ပုရိသေဟိ ကထိတံ။ ယထာ ဟိ "ကာဠကော ကိံသုကော"တိ ကထေန္တော န အညံ ကထေသိ, အတ္တနာ ဒိဋ္ဌနယေန ကိံသုကမေဝ ကထေသိ, ဧဝမေဝ ဆဖဿာယတနာနံ ဝသေန ဒဿနဝိသုဒ္ဓိပတ္တခီဏာသဝေါပိ ကမံ ပဉှံ ကထေန္တော န အညံ ကထေသိ, အတ္တနာ အဓိဂတမဂ္ဂေန ဒဿနဝိသုဒ္ဓိကံ နိဗ္ဗာနမေဝ ကထေသိ။

ယထာ စ "လောဟိတကော ဩစိရကဇာတော ဗဟလပတ္တပလာသော ကိံသုကော"တိ ကထေန္တောပိ န အညံ ကထေသိ, အတ္တနာ ဒိဋ္ဌနယေန ကိံသုကမေဝ ကထေသိ, ဧဝမေဝ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓဝသေန စတုမဟာဘူတဝသေန တေဘူမကဓမ္မဝသေန ဒဿနဝိသုဒ္ဓိပတ္တခီဏာသဝေါပိ ကမံ ပဉှံ ကထေန္တော န အညံ ကထေသိ, အတ္တနာ အဓိဂတမဂ္ဂေန ဒဿနဝိသုဒ္ဓိကံ နိဗ္ဗာနမေဝ ကထေသိ။

တတ္ထ ယထာ ကာဠကကာလေ ကိံသုကဒဿာဝိနောပိ တံ ဒဿနံ ဘူတံ တစ္ဆံ, န တေန အညံ ဒိဋ္ဌံ, ကိံသုကောဝ ဒိဋ္ဌော, ဧဝမေဝ ဆဖဿာယတနဝသေန ဒဿနဝိသုဒ္ဓိပတ္တဿာပိ ခီဏာသဝဿ ဒဿနံ ဘူတံ တစ္ဆံ, န တေန အညံ ကထိတံ, အတ္တနာ အဓိဂတမဂ္ဂေန ဒဿနဝိသုဒ္ဓိကံ နိဗ္ဗာနမေဝ ကထိတံ။ ယထာ စ လောဟိတကကာလေ ဩစိရကဇာတကာလေ ဗဟလပတ္တပလာသကာလေ ကိံသုကဒဿာဝိနောပိ တံ ဒဿနံ ဘူတံ တစ္ဆံ, န တေန အညံ ဒိဋ္ဌံ, ကိံသုကောဝ ဒိဋ္ဌော, ဧဝမေဝ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓဝသေန စတုမဟာဘူတဝသေန တေဘူမကဓမ္မဝသေန ဒဿနဝိသုဒ္ဓိပတ္တဿာပိ ခီဏာသဝဿ ဒဿနံ ဘူတံ တစ္ဆံ, န တေန အညံ ကထိတံ, အတ္တနာ အဓိဂတမဂ္ဂေန ဒဿနဝိသုဒ္ဓိကံ နိဗ္ဗာနမေဝ ကထိတံ။

သေယျထာပိ , ဘိက္ခု ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရ န္တိ ကသ္မာ အာရဒ္ဓံ? သစေ တေန ဘိက္ခုနာ တံ သလ္လက္ခိတံ, အထဿ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ အာရဒ္ဓံ။ သစေ န သလ္လက္ခိတံ, အထဿ ကမ္မိနာ နဂရောပမေန တဿေဝတ္ထဿ ဒီပနတ္ထာယ အာဝိဘာဝနတ္ထာယ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ ယသ္မာ မဇ္ဈိမပဒေသေ နဂရဿ ပာကာရာဒီနိ ထိရာနိ တ ဟောန္တု ဒုဗ္ဗလာနိ တ, သဗ္ဗသော တ မာ ဟောန္တု, စောရာသင်္ကာ န ဟောန္တိ, တသ္မာ တံ အဂ္ဂဟေတွာ "ပစ္စန္တိမံ နဂရ"န္တိ အာဟ။ **ဒဠှုဒ္ဒာပ** န္တိ ထိရပာကာရံ။ **ဒဠှပာကာရတောရဏ**န္တိ ထိရပာကာရဉ္စေဝ ထိရတောရဏဉ္စ။ တောရဏာနိ နာမ ဟိ ပုရိသုဗ္ဗေဓာနိ နဂရဿ အလင်္ကာရတ္ထံ ကရီယန္တိ, စောရနိဝါရဏတ္ထာနိပိ ဟောန္တိယေဝ။ အထ ဝါ တောရဏန္တိ ပိဋ္ဌသင်္ဃာဋဿေတံ နာမံ, ထိရပိဋ္ဌသင်္ဃာဋန္တိပိ အတ္ထော။ **ဆဒွါရ**န္တိ နဂရဒွါရံ နာမ ဧကမ္ပိ ဟောတိ ဒွေဝပိ သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ, ကမ္မ ပန သတ္ထာ ဆဒွါရိကနဂရံ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။ **ပဏ္ဍိတော**တိ ပဏ္ဍိစ္စေန သမန္နာဂတော။ **ဗျတ္တော**တိ ဝေယျတ္တိယေန သမန္နာဂတော ဝိသဒဉာဏော။ **မေဓာဝီ**တိ ဌာနုပ္ပတ္တိကပညာသင်္ခါတာယ မေဓာယ သမန္နာဂတော။

ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယာတိ အာဒိမှိ ဘူတမတ္ထံ ကတွာ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော – သမိဒ္ဓေ ကိရ မဟာနဂရေ သတ္တရတနသမ္ပန္နော ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ရဇ္ဇံ အနုသာသတိ, တဿေတံ ပစ္စန္တနဂရံ ရာဇာယုတ္တဝိရဟိတံ , အထ ပုရိသာ အာဂန္တွာ "အမှာကံ, ဒေဝ, နဂရေ အာယုတ္တကော နတ္ထိ, ဒေဟိ နော ကိဉ္စိ အာယုတ္တက"န္တိ အာဟံသု။ ရာဇာ ဧကံ ပုတ္တံ ဒတွာ "ဂစ္ဆထ, ဧတံ အာဒာယ တတ္ထ အဘိသိဉ္စိတွာ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနာဒီနိ ကတွာ ဝသထာ"တိ။ တေ တထာ အကံသု။ ရာဇပုတ္တော ဟာပမိတ္တသံသဂ္ဂေန ကတိပာဟေနေဝ သုရာသောဏ္ဍော ဟုတွာ, သဗ္ဗာနိ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနာဒီနိ ဟာရေတွာ, နဂရမဇ္ဈေ ဓုတ္တေဟိ ပရိဝါရိတော သုရံ ပိဝန္တော နစ္စဂီတာဒိရတိယာ ဝီတိနာမေတိ။ အထ ရညော အာဂန္တွာ အာရောစယိံသု။

ရာဇာ ဧကံ ပဏ္ဍိတံ အမစ္စံ အာဏာပေသိ – "ဂစ္ဆ ကုမာရံ ဩဝဒိတွာ, ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနာဒီနိ ကာရေတွာ, ပုန အဘိသေကံ ကတွာ, ဧဟီ"တိ။ န သက္ကာ, ဒေဝ, ကုမာရံ ဩဝဒိတုံ, စဏ္ဍော ကုမာရော ဃာတေယျာပိ မန္တိ။ အထေကံ ဗလသမ္ပန္နံ ယောဓံ အာဏာပေသိ – "တွံ ကမ္မိနာ သဒ္ဓိံ ဂန္တွာ သစေ သော ဩဝါဒေ န တိဋ္ဌတိ, သီသမဿ ဆိ

န္တာဟီ”တိ။ ဣတိ သော အမစ္စော ယောဓော စာတိ ဣဒံ သီဃံ ဒူတယုဂံ တတ္ထ ဂန္တွာ ဒေါဝါရိကံ ပုစ္ဆိ – “ကဟံ, ဘော, နဂရဿ သာမိ ကုမာရော”တိ။ သော မဇ္ဈေသိင်္ဃာဋကေ သုရံ ပိဝန္တော ဓုတ္တပရိဝါရိတော ဂီတာဒိရတိံ အနုဘောန္တော နိသိန္နောတိ။ အထ တံ ဒူတယုဂံ ဂန္တွာ အမစ္စော တာဝေတ္ထ, “သာမိ, ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနာဒီနိ ကိရ ကာရေတွာ သာဓုကံ ရဇ္ဇံ အနုသာသာ”တိ အာဟ။ ကုမာရော အသုဏန္တော ဝိယ နိသီဒိ။ အထ နံ ယောဓော သီသေ ဂဟေတွာ, “သစေ ရညော အာဏံ ကရောသိ, ကရ, နော စေ, ဧတ္ထေဝ တေ သီသံ ပါတေဿာမီ”တိ ခဂ္ဂံ အဗ္ဗာဟိ။ ပရိစာရကာ ဓုတ္တာ တာဝဒေဝ ဒိသာသု ပလာယိံသု။ ကုမာရော ဘီတော သာသနံ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ အထဿ တေ တတ္ထေဝ အဘိသေကံ ကတွာ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ “သမ္မာ ရဇ္ဇံ အနုသာသာဟီ”တိ ရညာ ဝုတ္တံ ယထာဘူတဝစနံ နိယျာတေတွာ ယထာဂတမဂ္ဂမေဝ ပဋိပဇ္ဇိံသု။ ဣမမတ္ထံ အာဝိကရောန္တော ဘဂဝါ “ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယာ”တိ အာဟ။

တတ္ထိဒံ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ – သမိဒ္ဓမဟာနဂရံ ဝိယ ဟိ နိဗ္ဗာနနဂရံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ, သတ္တရတနသမန္နာဂတော ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ဝိယ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂရတနသမန္နာဂတော ဓမ္မရာဇာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, ပစ္စန္တိမနဂရံ ဝိယ သက္ကာယနဂရံ, တသ္မိံ နဂရေ ကူဋရာဇပုတ္တော ဝိယ ဣမဿ ဘိက္ခုနော ကူဋစိတ္တုပ္ပာဒော, ကူဋရာဇပုတ္တဿ ဓုတ္တေဟိ ပရိဝါရိတကာလော ဝိယ ဣမဿ ဘိက္ခုနော ပဉ္စဟိ နီဝရဏေဟိ သမင်္ဂိကာလော, ဒွေ သီဃဒူတာ ဝိယ သမထကမ္မဋ္ဌာနဉ္စ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနဉ္စ, မဟာယောဓေန သီသေ ဂဟိတကာလော ဝိယ ဥပ္ပန္နပဌမဇ္ဈာနသမာဓိနာ နိစ္စလံ ကတွာ စိတ္တဂ္ဂဟိတကာလော, ယောဓေန သီသေ ဂဟိတမတ္တေ ဓုတ္တာနံ ဒိသာသု ပလာယိတွာ ဒူရီဘာဝေ ဝိယ ပဌမဇ္ဈာနမှိ ဥပ္ပန္နမတ္တေ နီဝရဏာနံ ဒူရီဘာဝေ, “ကရိဿာမိ ရညော သာသန”န္တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတမတ္တေ ဝိယ ဈာနတော ဝုဋ္ဌိတကာလော, အမစ္စေန ရညော သာသနံ အာရောစိတကာလော ဝိယ သမာဓိနာ စိတ္တံ ကမ္မနိယံ ကတွာ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနဿ ဝဍ္ဎိတကာလော, တတ္ထေဝဿ တေဟိ ဒွီဟိ ဒူတေဟိ ကတာဘိသေကဿ သေတစ္ဆတ္တုဿာပနံ ဝိယ သမထဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနံ နိဿာယ အရဟတ္တပ္ပတ္တဿ ဝိမုတ္တိသေတစ္ဆတ္တုဿာပနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

နဂရန္တိ ခော ဘိက္ခု ဣမဿေတံ စာတုမဟာဘူတိကဿ ကာယဿ အဓိဝစနန္တိအာဒီသု ပန **စာတုမဟာဘူတိကဿာ**တိအာဒီနံ ပဒါနံ အတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္ထာရိတောဝ။ ကေဝလံ ပန ဝိညာဏရာဇပုတ္တဿ နိဝါသဋ္ဌာနတ္တာ ဧတ္ထ ကာယော “နဂရ”န္တိ ဝုတ္တော, တဿေဝ ဒွါရဘူတတ္တာ ဆ အာယတနာနိ “ဒွါရာနီ”တိ, တေသု ဒွါရေသု နိစ္စံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတတ္တာ သတိ “ဒေါဝါရိကော”တိ, ကမ္မဋ္ဌာနံ အာစိက္ခန္တေန ဓမ္မရာဇေန ပေသိတတ္တာ သမထဝိပဿနာ “သီဃံ ဒူတယုဂ”န္တိ။ ဧတ္ထ မဟာယောဓော ဝိယ သမထော, ပဏ္ဍိတာမစ္စော ဝိယ ဝိပဿနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

မဇ္ဈေ သိင်္ဃာဋကောတိ နဂရမဇ္ဈေ သိင်္ဃာဋကော။ **မဟာဘူတာန**န္တိ ဟဒယဝတ္ထုဿ နိဿယဘူတာနံ မဟာဘူတာနံ ။ ဝတ္ထုရူပဿ ဟိ ပစ္စယဒဿနတ္ထမေဝေတံ စာတုမဟာဘူတဂ္ဂဟဏံ ကတံ။ နဂရမဇ္ဈေ ပန သော ရာဇကုမာရော ဝိယ သရီရမဇ္ဈေ ဟဒယရူပသိင်္ဃာဋကေ နိသိန္နော သမထဝိပဿနာဒူတေဟိ အရဟတ္တာဘိသေကေန အဘိသိဉ္စိတဗ္ဗော ဝိပဿနာဝိညာဏရာဇပုတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ နိဗ္ဗာနံ ပန ယထာဘူတသဘာဝံ အကုပ္ပံ အဓိကာရီတိ ကတွာ **ယထာဘူတံ ဝစန**န္တိ ဝုတ္တံ။ အရိယမဂ္ဂေါ ပန ယာဒိသောဝ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာမဂ္ဂေါ, အယမ္ပိ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတတ္တာ တာဒိသောယေဝါတိ ကတွာ **ယထာဂတမဂ္ဂေါ**တိ ဝုတ္တော။ ဣဒံ တာဝေတ္ထ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ အာဘတာယ ဥပမာယ သံသန္ဒနံ။

တဿေဝတ္ထဿ ပါကဋီကရဏတ္ထံ အာဘတပဉ္ဟေ ပန ဣဒံ သံသန္ဒနံ – ဧတ္ထ ဟိ ဆဒွါရူပမာ ဆဖဿာယတနဝသေန ဒဿနဝိသုဒ္ဓိပတ္တံ ခီဏာသဝံ ဒဿေတုံ အာဘတာ, နဂရသာမိဥပမာ ပဉ္စက္ခန္ဓဝသေန, သိင်္ဃာဋကူပမာ စာတုမဟာဘူတဝသေန, နဂရူပမာ တေဘူမကဓမ္မဝသေန ဒဿနဝိသုဒ္ဓိပတ္တံ ခီဏာသဝံ ဒဿေတုံ အာဘတာ။ သဗ္ဗေပတော ပနိမသ္မိံ သုတ္တေ စတုသစ္စမေဝ ကထိတံ။ သကလေနပိ ဟိ နဂရသမ္ဘာရေန ဒုက္ခသစ္စမေဝ ကထိတံ, ယထာဘူတဝစနေန နိရောဓသစ္စံ, ယထာဂတမဂ္ဂေန မဂ္ဂသစ္စံ, ဒုက္ခဿ ပန ပဘာဝိကာ တဏှာ သမုဒယသစ္စံ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ ပဉ္ဟပုစ္ဆကော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတောတိ။

၉. ဝီဏောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄၆. နဝမေ ယသ္မာ ကသ္မိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုသ္သ တ ဘိက္ခုနိယာ တ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ယထာ နာမ မဟာကု ဋုမ္ဗိကော မဟန္တံ ကသိကမ္မံ ကတွာ, နိပ္ဖန္နသဿော ဃရဒွာရေ မဏ္ဍပံ ကတွာ, ဥဘတောသင်္ဃဿ အနံ ပဝ တ္တေယျ။ ကိဉ္စာပိ တေန ဥဘတောသင်္ဃဿ အနံ ပဋ္ဌပိတံ, ဒွိသု ပန ပရိသာသု သန္တပ္ပိတာသု သေသဇနမ္ပိ သ န္တပ္ပေတိယေဝ, ဧဝမေဝ ဘဂဝါ သမဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ဟာရမိယော ပူရေတွာ ဗောဓိမဏ္ဍေ သဗ္ဗညုတညာဏံ အဓိဂန္တွာ ပဝတ္တိတဝရဓမ္မစက္ကော ဇေတဝနမဟာဝိဟာရေ နိသိန္နော ဘိက္ခုပရိသာယ စေဝ ဘိက္ခုနိပရိ သာယ စ မဟာဓမ္မယာဂံ ယဇန္တော ဝိဏော္ဏပမသုတ္တံ အာရဘိ။ တံ ပနေတံ ကိဉ္စာပိ ဒွေ ပရိသာ သန္ဓာယ အာရဒ္ဓံ, စ တုန္နမ္ပိ ပန ပရိသာနံ အတ္ထာယတံ။ တသ္မာ သဗ္ဗေဟိပိ သောတဗ္ဗဉ္စေဝ သဒ္ဒါတဗ္ဗဉ္စ, ပရိယောကဟိတွာ စသ္သ အ တ္ထရသော ဝိန္ဒိတဗ္ဗောတိ။

တတ္ထ **ဆန္ဒော** တိအာဒီသု **ဆန္ဒော** နာမ ပုဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဒုဗ္ဗလတဏှာ, သော ရဉ္ဇေတုံ န သက္ကောတိ ။ အပရာပရံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ပန ဗလဝတဏှာ **ရာဂေ** နာမ, သော ရဉ္ဇေတုံ သက္ကောတိ။ ဒဏ္ဍာဒာနာဒီနိ ကာတုံ အသမတ္ ထော ပုဗ္ဗုပ္ပတ္တိကော ဒုဗ္ဗလကောဓော **ဒောသော** နာမ။ တာနိ ကာတုံ သမတ္ထော အပရာပရုပ္ပတ္တိကော ဗလဝကော ဓော **ပဋိဃံ** နာမ။ **မောဟော** ပန မောဟနသမ္မောဟနဝသေန ဥပ္ပန္နံ အညာဏံ။ ဧဝမေတ္ထ ပဉ္စဟိပိ ပဒေဟိ တီဏိ အကုသလမူလာနိ ဂဟိတာနိ။ တေသု ဂဟိတေသု သဗ္ဗေပိ တမ္မူလကာ ကိလေသာ ဂဟိတာဝ ဟောန္တိ။ ''ဆန္ဒော ရာ ဂေါ''တိ တ ပဒဒွယေန အဋ္ဌလောဘသဟဂတစိတ္တုပ္ပာဒာ, ''ဒောသော ပဋိဃ''န္တိ ပဒဒွယေန ဒွေ ဒောမနဿ သဟဂတစိတ္တုပ္ပာဒာ, မောဟပဒေန လောဘဒောသရဟိတာ ဒွေ ဥဒ္ဓစ္စဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတစိတ္တုပ္ပာဒာ ဂဟိတာတိ။ ဧဝံ သဗ္ဗေပိ ဒွာဒသ စိတ္တုပ္ပာဒာ ဒဿိတာဝ ဟောန္တိ။

သဘယောတိ ကိလေသစောရာနံ နိဝါသဋ္ဌာနတ္တာ သဘယော။ **သပ္ပဋိဘယော** တိ ဝဓဗန္ဓနာဒီနံ ကာရဏတ္တာ သပ္ပဋိဘယော။ **သကဏ္ဋကော** တိ ရာဂါဒီဟိ ကဏ္ဋကေဟိ သကဏ္ဋကော။ **သဂဟနော**တိ ရာဂဂဟနာဒီဟိ သဂဟနော။ **ဥမ္မဂ္ဂေါ** တိ ဒေဝလောကံ တ မနုဿလောကံ တ နိဗ္ဗာနံ တ ဂစ္ဆန္တဿ အမဂ္ဂေါ။ **ကုမ္မဂ္ဂေါ** တိ ကုစ္ဆိတဇေဂုစ္ဆိဘူတဋ္ဌာနဂမနကေပဒိကမဂ္ဂေါ ဝိယ အပာယသမ္ပာပကတ္တာ ကုမ္မဂ္ဂေါ။ **ဒုဟိတိကော**တိ ဧတ္ထ ဣဟိတီတိ ဣရိယ နာ, ဒုက္ခာ ဣဟိတိ ဧတ္ထာတိ, **ဒုဟိတိကော**။ ယသ္မိဉ္ဟိ မဂ္ဂေ မူလဖလာဒိခါဒနီယံ တ သာယနီယံ တ နတ္ထိ, တသ္မိံ ဣရိ ယနာ ဒုက္ခာ ဟောတိ, န သက္ကာ တံ ပဋိပဇ္ဇိတွာ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ ဂန္တုံ။ ကိလေသမဂ္ဂမ္ပိ ပဋိပဇ္ဇိတွာ န သက္ကာ သမ္ပတ္တိဘဝံ ဂန္တုန္တိ ကိလေသမဂ္ဂေါ ဒုဟိတိကောတိ ဝုတ္တော။ ဒွိဟိတိကောတိပိ ဟာဌော, ဧသေဝတ္ထော။ **အ သပ္ပုရိသသေဝိတော**တိ ကောကာလိကာဒီဟိ အသပ္ပုရိသေဟိ သေဝိတော။

တတော စိတ္တံ နိဝါရယေ တိ တေဟိ စက္ခုဝိညေယျေဟိ ရူပေဟိ တံ ဆန္ဒာဒိဝသေန ပဝတ္တစိတ္တံ အသုဘာဝဇ္ဇ ဇနာဒီဟိ ဥပာယေဟိ နိဝါရယေ။ စက္ခုဒွါရသ္မိဉ္ဟိ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ ရာဂေ ဥပ္ပန္နေ အသုဘတော အာဝဇ္ဇန္တဿ စိ တ္တံ နိဝတ္တတိ, အနိဋ္ဌာရမ္မဏေ ဒောသေ ဥပ္ပန္နေ မေတ္တတော အာဝဇ္ဇန္တဿ စိတ္တံ နိဝတ္တတိ, မဇ္ဈတ္တာ ရမ္မဏေ မောဟေ ဥပ္ပန္နေ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆံ ဂရုတသံ အာဝဇ္ဇန္တဿ စိတ္တံ နိဝတ္တတိ။ ဧဝံ အသက္ကောန္တေန ပန သတ္ထုမဟတ္တတံ ဓမ္မဿ သွာက္ခာတတာ သင်္ဃဿ သုပ္ပဋိပတ္တိ စ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗာ။ သတ္ထုမဟတ္တ တံ ပစ္စဝေက္ခတောပိ ဟိ ဓမ္မဿ သွာက္ခာတတံ သင်္ဃဿ သုပ္ပဋိပတ္တိံ ပစ္စဝေက္ခတောပိ စိတ္တံ နိဝတ္တ တိ။ တေန ဝုတ္တံ ''အသုဘာဝဇ္ဇနာဒီဟိ ဥပာယေဟိ နိဝါရယေ''တိ။

ကိဋ္ဌ န္တိ ကိဋ္ဌဋ္ဌာနေ ဥပ္ပန္နသဿံ။ **သမ္ပန္န** န္တိ ပရိပုဏ္ဏံ သုနိပ္ဖန္နံ။ **ကိဋ္ဌာဒော** တိ သဿခါဒကော ။ **ဧ ဝမေဝ ခေါ**တိ ဧတ္ထ သမ္ပန္နကိဋ္ဌံ ဝိယ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ, ကိဋ္ဌာဒော ဂေဏော ဝိယ ကူဋဓစိတ္တံ, ကိဋ္ဌာရက္ခ ဿ ပမာဒကာလော ဝိယ ဘိက္ခုနော ဆသု ဒွာရေသု သတိံ ပဟာယ ဝိစရဏကာလော, ကိဋ္ဌာရက္ခဿ ပမာဒမာဂမ္မ ဂေဏေန ဂဟိတဂဗ္ဘဿ ကိဋ္ဌဿ ခါဒိတတ္တာ သဿသာမိနော သဿဖလာနဓိဂမော ဝိယ ဆဒွာရရက္ခံ ကာယ သတိယာ ဝိပ္ပဝါသမာဂမ္မ ပဉ္စကာမဂုဏံ အဿာဒေန္တေန စိတ္တေန ကုသလပက္ခဿ နာသိတတ္တာ ဘိက္ခု နော သာမညဖလာဓိဂမာဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဥပရိဃဋ္ဋာယန္တိ ဒွိန္နံ သိင်္ဂါနံ အန္တရေ။ **သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဏှေယျာ** တိ ဃဋ္ဋာယံ ပတိဋ္ဌိတေ နာသာရဇ္ဇု ကေ သုဋ္ဌု နိဂ္ဂဟိတံ ကတွာ နိဂ္ဂဏှေယျ။ **ဒဏ္ဍေနာ** တိ မုဂ္ဂရသဒိသေန ထူလဒဏ္ဍကေန။ **ဧဝဉ္ဟိ သော ဘိက္ခု**

ဝေ ကေဏောတိ ဧဝံ သော ကိဋ္ဌာရက္ခဿ ပမာဒမန္ဝာယ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ခဏေ ကိဋ္ဌံ ဩတရိတုကာမော ဟောတိ, တသ္မိံ တသ္မိံ ခဏေ ဧဝံ နိဂ္ဂဏှိတွာ တာဠေတွာ ဩသဇ္ဇနေန နိဗ္ဗိသေဝနဘာဝံ ဥပနီတော ကေဏော။

ဧဝမေဝ ခေါတိ ဣဓာပိ သမ္ပန္နကိဋ္ဌမိဝ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ, ကိဋ္ဌာဒေ ဝိယ ကူဋစိတ္တံ, ကိဋ္ဌာရက္ခဿ အပ္ပမာဒေ ဝိယ ဣမဿ ဘိက္ခုနော ဆသု ဒွာရေသု သတိယာ အဝိဿဇ္ဇနံ, ဒဏ္ဍော ဝိယ သုတ္တန္တော, ကေဏာဿ ကိဋ္ဌာဘိမုခကာလေ ဒဏ္ဍေန တာဠနံ ဝိယ စိတ္တဿ ဗဟိဒ္ဓာ ပုထုတ္တာရမ္မဏာဘိမုခကာလေ အနမတဂ္ဂိယဒေဝဒူတအာဒိတ္တအာသီဝိသူပမအနာဂတဘယာဒီသု တံ တံ သုတ္တံ အာဝဇ္ဇေတွာ စိတ္တုပ္ပာဒဿ ပုထုတ္တာရမ္မဏတော နိဝတ္တရေတွာ မူလကမ္မဋ္ဌာနေ ဩတာရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေနာဟ ပောရာဏာ –

“သုဘာသိတံ သုတွာ မနော ပသီဒတိ၊
ဒမေတိ နံ ပီတိသုခဉ္စ ဝိန္ဒတိ။
တဒဿ အာရမ္မဏေ တိဋ္ဌတေ မနော၊
ကေဏောဝ ကိဋ္ဌာဒကော ဒဏ္ဍတဇ္ဇိတော”တိ။

ဥဒုဇိတန္တိ တဇ္ဇိတံ။ **သုဒုဇိတန္တိ** သုတဇ္ဇိတံ, သုဇိတန္တိပိ အတ္ထော။ ဥဒု, သုဒူတိ ဣဒံ ပန နိပါတမတ္တမေဝ။ **အဇ္ဈတ္တန္တိ** ဂောစရဇ္ဈတ္တံ။ **သန္တိဋ္ဌတီ** တိအာဒီသု ပဌမဇ္ဈာနဝသေန သန္တိဋ္ဌတိ, ဒုတိယဇ္ဈာနဝသေန သန္နိသီဒတိ, တတိယဇ္ဈာနဝသေန ဧကောဒိ ဟောတိ, စတုတ္ထဇ္ဈာနဝသေန သမာဓိယတိ။ သဗ္ဗမ္ပိ တ ဇေတံ ပဌမဇ္ဈာနဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧတ္တာဝတာ ဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သမထာနုရက္ခဏကန္တိယသံဝရသီလံ နာမ ကထိတံ။

ရညော တတိ ကဿစိဒေဝ ပစ္စန္တရညော တ။ **သဒ္ဒံ သုဏေယျာ** တိ ပစ္စူသကာလေ ပဗုဒ္ဓေါ ကုသလေန ဝီဏာ တဒကေန တဒိယမာနာယ မဓုရသဒ္ဒံ သုဏေယျ။ **ရဇနီယော**တိအာဒီသု စိတ္တံ ရဉ္ဇေတီတိ **ရဇနီယော**။ ကာမေတဗ္ဗတာ ယ **ကမနီယော**။ စိတ္တံ မဒယတီတိ **မဒနီယော**။ စိတ္တံ မုစ္ဆိတံ ဝိယ ကရဏတော မုစ္ဆယတီတိ **မုစ္ဆနီယော** ။ အာဗန္ဓိတွာ ဝိယ ဂဟဏတော ဗန္ဓတီတိ **ဗန္ဓနီယော**။ **အလံ မေ, ဘော** တိ ဝီဏာယ သဏ္ဍာနံ ဒိသွာ တံ အနိစ္ဆန္တော ဧဝမာဟ။ **ဥပဓာရဏေ**တိ ဝေဋ္ဌကေ။ **ကောဏန္တိ** စတုရဿံ သာရဒဏ္ဍကံ။

သော တံ ဝီဏန္တိ သော ရာဇာ “အာဟရထ နံ ဝီဏံ, အဟမဿာ သဒ္ဒံ ပဿိဿာမီ”တိ တံ ဝီဏံ ဂဟေတွာ။ **ဒသဓာ တ**တိအာဒီသု ပဌမံ တာဝ ဒသဓာ ဖာလေယျ, အထဿာ သဒ္ဒံ အပဿန္တော သတဓာ ဖာလေယျ, တထာပိ အပဿန္တော သကလိကံ သကလိကံ ကရေယျ, တထာပိ အပဿန္တော “သကလိကာ ဈာယိဿန္တိ, သဒ္ဒော ပန နိက္ခမိတွာ ပလာယိဿတိ, တအာ နံ ပဿိဿာမီ”တိ အဂ္ဂိနာ ဍဟေယျ။ တထာပိ အပဿန္တော “သလ္လဟုကာနိ မသိစုဏ္ဏာနိ တတေန ဘဿိဿန္တိ, သဒ္ဒော သာရရဇ္ဇုံ ဝိယ ဟာဒမူလေ ပတိဿတိ, တအာ နံ ပဿိဿာမီ”တိ မဟာဝါတေ တ ဩဖုနေယျ။ တထာပိ အပဿန္တော “မသိစုဏ္ဏာနိ ယထောဒကံ ဂမိဿန္တိ, သဒ္ဒော ပန ဟာရံ ဂစ္ဆန္တော ပုရိသော ဝိယ နိက္ခမိတွာ တရိဿတိ, တအာ နံ ပဿိဿာမီ”တိ နဒိယာ တ သီဃသောတာယ ပဝါဟေယျ။

ဧဝံ ဝဒေယျာ တိ သဗ္ဗေဟိပိမေဟိ ဥပာယေဟိ အပဿန္တော တေ မနုဿေ ဧဝံ ဝဒေယျ။ **အသတီ ကိရာယန္တိ** အသတီ ကိရ အယံ ဝီဏာ, လာမိကာတိ အတ္ထော။ အသတီတိ လာမကာဓိဝစနမေတံ။ ယထာဟ –

“အသာ လောကိတ္ထိယော နာမ၊ ဝေလာ တာသံ န ဝိဇ္ဇတိ။
သာရတ္တာ စ ပဂဗ္ဘာ စ၊ သိခီ သဗ္ဗဃသော ယထာ”တိ။ (ဇာ. ၁.၁.၆၁)။

ယထေဝံ ယံကိဉ္စိ ဝီဏာ နာမာ တိ န ကေဝလဉ္စ ဝီဏာယေဝ လာမိကာ, ယထေဝ ပန အယံ ဝီဏာ နာမ, ဧဝံ ယံကိဉ္စိ အညမ္ပိ တန္တိဗဒ္ဓံ, သဗ္ဗံ တံ လာမကမေဝာတိ အတ္ထော။ **ဧဝမေဝ ခေါ**တိ ဧတ္ထ ဝီဏာ ဝိယ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ, ရာဇာ ဝိယ ယောဂါဝစရော။ ယထာ သော ရာဇာ တံ ဝီဏံ ဒသဓာ ဖာလနတော ပဋ္ဌာယ ဝိစိနန္တော သဒ္ဒံ အဒိသွာ ဝီဏာယ အနတ္ထိကော ဟောတိ, ဧဝံ ယောဂါဝစရော ပဉ္စက္ခန္ဓေ သမ္မသန္တော အဟန္တိ ဝါ မမန္တိ ဝါ ဂဟေတဗ္ဗံ အပဿ

သန္တော ခန္ဓေဟိ အနတ္ထိကော ဟောတိ။ တေနသ္သ တံ ခန္ဓသမ္ဗန္ဓံ ဒဿေန္တော **ရူပံ သမန္နေဝသတိ ယာဝတာ ရူပဿ ဂတီ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **သမန္နေဝသတီ**တိ ပရိယေသတိ။ **ယာဝတာ ရူပဿ ဂတီ** တိ ယတ္တကာ ရူပဿ ဂတိ။ တတ္ထ **ဂတီ**တိ ဂတိဂတိ, သဉ္ဇာတိဂတိ, သလက္ခဏဂတိ, ဝိဘဝဂတိ, ဘေဒဂတီတိ ပဉ္စဝိဓာ ဟောန္တိ။ တတ္ထ ဣဒံ ရူပံ နာမ ဟေဋ္ဌာ အဝီစိပရိယန္တံ ကတွာ ဥပရိ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မလောကံ အန္တော ကတွာ ဧတ္ထန္တရေ သံသရတိ ဝတ္တတိ, အယမဿ ဂတိဂတိ နာမ။

အယံ ပန ကာယော နေဝ ပဒုမဂဗ္ဘေ, န ပုဏ္ဍရီကနီလုပ္ပလာဒီသု သဉ္ဇာယတိ, အာမာသယပက္ကာသယာနံ ပန အန္တရေ ဗဟလန္ဓကာရေ ဒုဂ္ဂန္ဓပဝနဝိစရိတေ ပရမဇေဂုစ္ဆေ ဩကာသေ ပူတိမစ္ဆာဒီသု ကိမိ ဝိယ သဉ္ဇာယတိ , အယံ ရူပဿ **သဉ္ဇာတိဂတိ** နာမ။

ဒုဝိဓံ ပန ရူပဿ လက္ခဏံ, ''ရုပ္ပတီတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, တသ္မာ ရူပ''န္တိ (သံ. နိ. ၃.၇၉) ဧဝံ ဝုတ္တံ ရုပ္ပနသင်္ခာတံ ပစ္စတ္တလက္ခဏဉ္စ အနိစ္စာဒိဘေဒံ သာမညလက္ခဏဉ္စ, အယမဿ **သလက္ခဏဂတိ** နာမ။

''ဂတိ မိဂါနံ ပဝနံ၊ အာကာသော ပက္ခိနံ ဂတိ။
ဝိဘဝေါ ဂတိ ဓမ္မာနံ၊ နိဗ္ဗာနံ အရဟတော ဂတီ''တိ။ (ပရိ. ၃၃၉) –

ဧဝံ ဝုတ္တော ရူပဿ အဘာဝေါ **ဝိဘဝဂတိ** နာမ။ ယော ပနဿ ဘေဒော, အယံ **ဘေဒဂတိ** နာမ။ ဝေဒနာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ကေဝလဉ္ဟေတ္ထ ဥပရိ ယာဝ ဘဝဂ္ဂါ တေသံ သဉ္ဇာတိဂတိ, သလက္ခဏဂတိယဉ္စ ဝေဒယိတသဉ္ဇာနနအဘိသင်္ခရဏဝိဇာနနဝသေန ပစ္စတ္တလက္ခဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တမ္ပိ တဿ န ဟောတီ တိ ယဒေတံ ရူပာဒီသု အဟန္တိ ဝါ မမန္တိ ဝါ အသ္မီတိ ဝါ ဧဝံ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌိတဏှာမာနဂ္ဂါဟတ္တယံ, တမ္ပိ တဿ ခီဏာသဝဿ န ဟောတီတိ ယထာနုသန္ဓိနာဝ သုတ္တံ ဂတံ။ တေန ဝုတ္တံ မဟာ အဋ္ဌကထာယံ –

''အာဒိမှိ သီလံ ကထိတံ၊ မဇ္ဈေ သမာဓိဘာဝနာ။
ပရိယောသာနေ စ နိဗ္ဗာနံ၊ သော ဝီဏောပမာ ကထာ''တိ။

၁၀. ဆပ္ပာဏကောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄၇. ဒသမေ **အရုဂတ္တော** တိ ဝဏသရီရော။ တေသံယေဝ အရူနံ ပက္ကတ္တာ **ပက္ကဂတ္တော။ သရဝန** န္တိ ကဏ္ဍဝနံ။ **ဧဝမေဝ ခော**တိ အရုဂတ္တော ပုရိသော ဝိယ ဒုဿီလပုဂ္ဂလော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တဿ ကုသကဏ္ဋကေဟိ ဝိဒ္ဓဿ သ သရပတ္တေဟိ စ အသိဓာရူပမေဟိ ဝိလိခိတဂတ္တဿ ဘိယျောသောမတ္တာယ ဒုက္ခဒောမနဿံ ဝိယ တတ္ထ တတ္ထ သဗ္ရဟ္မစာရီဟိ ''အယံ သော ဣမေသဉ္စ ဣမေသဉ္စ ကမ္မာနံ ကာရကော''တိ ဝုစ္စမာနဿ ဥပ္ပန္နဒုက္ခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

လဘတိ ဝတ္တာရ န္တိ လဘတိ စောဒကံ။ **ဧဝံကာရီ**တိ ဧဝရူပာနံ ဝေဠုဒာနာဒီနံ ကာရကော။ **ဧဝံသမာစာ ရော**တိ ဝိဓဝါ ဂေါစရာဒိဝသေန ဧဝရူပဂေါစရော။ **အသုစိဂါမကဏ္ဋကော** တိ အသုဒ္ဓဋ္ဌေန အသုစိ, ဂါမဝါသီနံ ဝိဇ္ဈနဋ္ဌေန ကဏ္ဋကောတိ ဂါမကဏ္ဋကော။

ပက္ခိ န္တိ ဟတ္ထိသောဏ္ဍသကုဏံ။ **ဩသ္သဇ္ဇေယျာ** တိ ဝိဿဇ္ဇေယျ။ **အာဝိဉ္ဆေယျုံ** န္တိ အာကမေယျုံ။ **ပဝေက္ခာမီ** တိ ပဝိသိဿာမိ။ **အာကာသံ ဍေဿာမီ** တိ အာကာသံ ဥပ္ပတိဿာမိ။

ဧတေသု ပန အဟိ ''ဘောဂေဟိ မဏ္ဍလံ ဗန္ဓိတွာ သုပိဿာမီ''တိ ဝမ္မိကံ ပဝိသိတုကာမော ဟောတိ။ သုသုမာ ရော ''ဒူရေ ဗိလံ ပဝိသိတွာ နိပဇ္ဇိဿာမီ''တိ ဥဒကံ ပဝိသိတုကာမော ဟောတိ။ ပက္ခီ ''အဇဋာကာသေ သုခံ ဝိစရိဿ

သာမီ”တိ အာကာသံ ဍေတုကာမော ဟောတိ။ ကုက္ကုရော “ဥဒ္ဓနဋ္ဌာနေ ဆာရိကံ ဗျူဟိတွာ ဥသုမံ ဂဏှန္တော နိပဇ္ဇိဿာမီ”တိ ဂါမံ ပဝိသိတုကာမော ဟောတိ။ သိင်္ဂါလော “မနုဿမံသံ ခါဒိတွာ ပိဋ္ဌိံ ပသာရေတွာ သယိဿာမီ”တိ အာမကသုသာနံ ပဝိသိတုကာမော ဟောတိ။ မက္ကဋော “ဥစ္စေ ရုက္ခေ အဘိရုဟိတွာ ဒိသာဒိသံ ပက္ခန္ဒိဿာမီ”တိ ဝနံ ပဝိသိတုကာမော ဟောတိ။

အနုဝိဓာယေယျုန္တိ အနုဂစ္ဆေယျုံ, အနုဝိဓိယေယျုန္တိပိ ပါဌော, အနုဝိဓာနံ အာပဇ္ဇေယျုန္တိ အတ္ထော။ ယတ္ထ သော ယာတိ, တတ္ထေဝ ဂစ္ဆေယျုန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဧဝမေတ**တိ ဧတ္ထ ဆ ပါဏကာ ဝိယ ဆာယတနာနိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ, ဒဠှရဇ္ဇု ဝိယ တဏှာ, မဇ္ဈေ ဂဏ္ဌိ ဝိယ အဝိဇ္ဇာ။ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဒွါရေ အာရမ္မဏံ ဗလဝံ ဟောတိ, တံ တံ အာယတနံ တသ္မိံ တသ္မိံ အာရမ္မဏေ အာဝိဉ္ဆတိ။

ဣမံ ပန ဥပမံ ဘဂဝါ သရိက္ခကေန ဝါ အာဟရေယျ အာယတနာနံ ဝါ နာနတ္တဒဿနဝသေန။ တတ္ထ **သရိက္ခကေန** တာဝ ဝိသုံ အပ္ပနာကိစ္စံ နတ္ထိ, ဟဋ္ဌိယံယေဝ အပ္ပိတာ။ **အာယတနာနံ နာနတ္တဒဿနေန** ပန အယံ အပ္ပနာ – အဟိ နာမေသ ဗဟိ သိတ္တသမ္မဋ္ဌေ ဌာနေ နာဘိရမတိ, သင်္ကာရဋ္ဌာနတိဏပဏ္ဏဂဟနဝမ္မိကာနိယေဝ ပန ပဝိသိတွာ နိပန္နကာလေ အဘိရမတိ, ဧကဂ္ဂတံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝမေဝ စက္ခုပေတံ ဝိသမဇ္ဈာသယံ, မဋ္ဌာသု သုဝဏ္ဏဘိတ္တိအာဒီသု နာဘိရမတိ, ဩလောကေတုမ္ပိ န ဣစ္ဆတိ, ရူပစိတ္တပုပ္ဖလတာဒိဝိစိတ္တေသုယေဝ ပန အဘိရမတိ။ တာဒိသေသု ဟိ ဌာနေသု စက္ခုမှိ အပ္ပဟောန္တေ မုခမ္ပိ ဝိဝရိတွာ ဩလောကေတုကာမော ဟောတိ။

သုသုမာရောပိ ဗဟိ နိက္ခန္တော ဂဟေတဗ္ဗံ န ပဿတိ, အက္ခိံ နိမီလေတွာ စရတိ။ ယဒါ ပန ဗျာမသတမတ္တံ ဥဒကံ ဩဂါဟိတွာ ဗိလံ ပဝိသိတွာ နိပန္နော ဟောတိ, တဒါ တဿ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ, သုခံ သုပတိ။ ဧဝမေဝ သောတမ္ပေတံ ဗိလဇ္ဈာသယံ အာကာသသန္နိဿိတံ, ကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒကူပကေယေဝ အဇ္ဈာသယံ ကရောတိ, ကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒာကာသောယေဝ တဿ သဒ္ဒသဝနေ ပစ္စယော ဟောတိ။ အဇဋာကာသောပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ အန္တောလေဏသ္မိဉှိ သဇ္ဈာယေ ကယိရမာနေ န လေဏစ္ဆဒနံ ဘိန္ဒိတွာ သဒ္ဒော ဗဟိ နိက္ခမတိ, ဒွါရဝါတပါနဆိဒ္ဒေဟိ ပန နိက္ခမိတွာ ဓာတုပရမ္ပရာ ဃဋ္ဋေန္တော အာဂန္တွာ သောတပသာဒံ ဃဋ္ဋေတိ။ အထ တသ္မိံ ကာလေ “အသုကံ နာမ သဇ္ဈာယတီ”တိ လေဏပိဋ္ဌေ နိသိန္နာ ဇာနန္တိ။

ဧဝံ သန္တေ သမ္ပတ္တဂေါစရတာ ဟောတိ, ကိံ ပနေတံ သမ္ပတ္တဂေါစရန္တိ? အာမ သမ္ပတ္တဂေါစရံ။ ယဒိ ဧဝံ ဒူရေ ဘေရိအာဒီသု ဝဇ္ဇမာနေသု “ဒူရေ သဒ္ဒေါ”တိ ဇာနနံ န ဘဝေယျာတိ။ နော န ဘဝတိ။ သောတပသာဒသ္မိဉှိ ဃဋ္ဋိတေ “ဒူရေ သဒ္ဒေါ, အာသန္နေ သဒ္ဒေါ, ပရတီရေ ဩရိမတီရေ”တိ တထာ တထာ ဇာနနာကာရော ဟောတိ, ဓမ္မတာ ဧသာတိ။ ကိံ ဧတာယ ဓမ္မတာယ? ယတော ယတော ဆိဒ္ဒံ, တတော တတော သဝနံ ဟောတိ စန္ဒိမသူရိယာဒီနံ ဒဿနံ ဝိယာတိ အသမ္ပတ္တဂေါစရမေဝေတံ။

ပက္ခီပိ ရုက္ခေ ဝါ ဘူမိယံ ဝါ န ရမတိ။ ယဒါ ပန ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ လေဍ္ဍုပါတေ အတိက္ကမ္မ အဇဋာကာသံ ပက္ခန္ဒော ဟောတိ, တဒါ ဧကဂ္ဂစိတ္တတံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝမေဝ ဃာနမ္ပိ အာကာသဇ္ဈာသယံ ဝါတူပနိဿယဂန္ဓဂေါစရံ။ တထာ ဟိ ဂါဝေါ နဝဝုဋ္ဌေ ဒေဝေ ဘူမိံ ဃာယိတွာ ဃာယိတွာ အာကာသာဘိမုခါ ဟုတွာ ဝါတံ အာကဍ္ဎန္တိ။ အင်္ဂုလီဟိ ဂန္ဓပိဏ္ဍံ ဂဟေတွာပိ စ ဥပသိင်္ဃနကာလေ ဝါတံ အနာကဍ္ဎန္တော နေဝ တဿ ဂန္ဓံ ဇာနာတိ။

ကုက္ကုရောပိ ဗဟိ စရန္တော ခေမဋ္ဌာနံ န ပဿတိ, လေဍ္ဍုဒဏ္ဍာဒီဟိ ဥပဒ္ဒုတော ဟောတိ။ အန္တောဂါမံ ပဝိသိတွာ ဥဒ္ဓနဋ္ဌာနေ ဆာရိကံ ဗျူဟိတွာ နိပန္နဿ ပနဿ ဖာသု ဟောတိ။ ဧဝမေဝ ဇိဝှာပိ ဂါမဇ္ဈာသယာ အာပေါသန္နိဿိတရသာရမ္မဏာ။ တထာ ဟိ တိယာမရတ္တိံ သမဏဓမ္မံ ကတွာပိ ပါတောဝ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဂါမံ ပဝိသိတဗ္ဗံ ဟောတိ။ သုက္ခခါဒနီယဿ စ န သက္ကာ ခေဠေန အတေမိတဿ ရသံ ဇာနိတုံ။

သိင်္ဂါလောပိ ဗဟိ စရန္တော ရတိံ န ဝိန္ဒတိ, အာမကသုသာနေ မနုဿမံသံ ခါဒိတွာ နိပန္နဿေဝ ပနဿ ဖာသု ဟောတိ။ ဧဝမေဝ ကာယောပိ ဥပါဒိန္နကဇ္ဈာသယော ပထဝီသန္နိဿိတဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏော။ တထာ ဟိ အညံ ဥပါဒိန္နကံ အလဘမာနာ သတ္တာ အတ္တနောဝ ဟတ္ထတလေ သီသံ ကတွာ နိပဇ္ဇန္တိ။ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာ စဿ ပထဝီ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏေ ပစ္စယော ဟောတိ။ သုသန္ထတဿာပိ ဟိ သယနဿ ဟေဋ္ဌာဌိတာနမ္ပိ ဝါ ဖလကာ

နံ န သက္ကာ အနိသိဒဗ္ဗေန တ အနုပ္ပိဋ္ဌတ္တေန တ ထဒ္ဓမုဒုဘာဝေ ဇာနိတုန္တိ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာ ပထဝီ ဝေသု သ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဇာနနေ ပစ္စယော ဟောတိ။

မက္ကဋ္ဌောပိ ဘူမိယံ ဝိစရန္တော နာဘိရမတိ, ဟတ္ထသတုဗ္ဗေဓံ ပနဿ ရုက္ခံ အာရုယှဟ ဝိဋ္ဋပဝိဋ္ဋေ နိသိဒိတွ တ ဒိသာဝိဒိသာ ဩလောကေန္တဿေဝ ဖာသုကော ဟောတိ။ ဧဝံ မနောပိ နာနစ္ဆာသယော ဘဝင်္ဂပစ္စယော, ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗေ ပိ နာနာရမ္မဏစ္ဆာသယံ ကရောတိယေဝ မူလဘဝင်္ဂံ ပနဿ ပစ္စယော ဟောတီတိ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ, ဝိတ္ထာ ရေန ပန အာယတနာနံ နာနတ္တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ အာယတနနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တမေဝ။

တံ စက္ခု နာဝိဥတိ တိ တဏှာဟာရဇ္ဇုကာနံ အာယတနဟဏကာနံ ကာယဂတာသတိထမ္ဘေ ဗဒ္ဓာနံ နိဗ္ဗိသေဝန ဘာဝံ အာပန္နတ္တာ နာကမုတီတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာဝ ကထိတာ။

၁၁. ယဝကလာပိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄၈. ကောဒသမေ **ယဝကလာပီ**တိ လာယိတွာ ဌပိတယဝပုဉ္ဇော။ **ဗျာဘင်္ဂိဟတ္ထာ** တိ ကာဇဟတ္ထာ။ **ဆဟိ ဗျာဘင်္ဂီဟိ ဟနေယျုန္တိ** ဆဟိ ပုထုလကာဇဒဏ္ဍကေဟိ ပောထေယျုံ။ **သတ္တမော**တိ တေသု ဆသု ဇနေသု ယဝေ ပောထေတွာ ပသိဗ္ဗကေ ပူရေတွာ အာဒာယ ဂတေသု အညော သတ္တမော အာဂစ္ဆေယျ။ **သုဟတတရာ အဿု** တိ ယံ တတ္ထ အဝသိဋ္ဌံ အတ္ထိ ဘုသပလာပမတ္တမ္ပိ, တဿ ဂဟဏတ္ထံ သုဋ္ဌုတရံ ဟတာ။

ဧဝမေဝ ခေါတိ ဧတ္ထ စတုမဟာပထော ဝိယ ဆ အာယတနာနိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ, စတုမဟာပထေ နိက္ခိတ္တယဝကလာပီ ဝိယ သတ္တော, ဆ ဗျာဘင်္ဂယော ဝိယ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တဝသေန အဋ္ဌာရသ အာရမ္မဏာနိ, သတ္တမာ ဗျာဘင်္ဂီ ဝိယ ဘဝပတ္ထနာ ကိလေသာ။ ယထာ စတုမဟာပထေ ဌပိတာ ယဝကလာပီ ဆဟိ ဗျာဘင်္ဂီဟိ ဟညတိ, ဧဝမိမေ သတ္တာ အဋ္ဌာရသဟိ အာရမ္မဏဒဏ္ဍကေဟိ ဆသု အာယတနေသု ဟညန္တိ။ ယထာ သတ္တမေန သုဟတတရာ ဟောန္တိ, ဧဝံ သတ္တာ ဘဝပတ္ထနကိလေသေဟိ သုဟတတရာ ဟောန္တိ ဘဝမူလကံ ဒုက္ခံ အနုဘဝမာနာ။

ဣဒါနိ နေသံ တံ ဘဝပတ္ထနကိလေသံ ဒဿေတုံ **ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ** တိအာဒိမာဟ။ **တတ္ရ** တိ သုဓမ္မာယံ ဘုမ္မံ, သုဓမ္မာယ ဒေဝသဘာယ ဒွာရေတိ အတ္ထော။ **ဓမ္မိကာ ခေါ ဒေဝါ** တိ ဓမ္မိကာ ဧတေ ဒေဝါ နာမ, ယေဟိ မာဒိသံ အသုရာဓိပတိံ ဂဟေတွာ မယှံ ဘောဇနမတ္တမ္ပိ န ကတန္တိ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **အဓမ္မိကာ ဒေဝါ** တိ အဓမ္မိကာ ဧတေ ဒေဝါ နာမ, ယေ မာဒိသံ အသုရာဓိပတိံ နဝဂူထသူကရံ ဝိယ ကဏ္ဍပဥ္စမေဟိ ဗန္ဓနေဟိ ဗန္ဓိတွာ နိသီဒာပေန္တိ။ **ဧဝံ သုခုမံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝေပစိတ္တိဗန္ဓနန္တိ** တံ ကိရ ပဒုမနာဠသုတ္တံ ဝိယ မက္ကဋဇာလသုတ္တံ ဝိယ စ သုခုမံ ဟောတိ, ဆေတ္တုံ ပန နေဝ တသိယာ န ဖရသုနာ သက္ကာ။ ယသ္မာ ပန စိတ္တေနေဝ ဗဇ္ဈတိ, စိတ္တေန မုစ္စတိ, တသ္မာ ''ဝေပစိတ္တိဗန္ဓန''န္တိ ဝုတ္တံ။

တတော သုခုမတရံ မာရဗန္ဓန န္တိ ကိလေသဗန္ဓနံ ပနေသံ တတောပိ သုခုမတရံ, နေဝ စက္ခုဿ အာပာထံ ဂစ္ဆတိ, န ကိရိယာပထံ နိတရေတိ။ တေန ဟိ ဗဒ္ဓာ သတ္တာ ပထဝိတလေပိ အာကာသေပိ ယောဇနသတမ္ပိ ယောဇနသဟဿမ္ပိ ဂစ္ဆန္တိပိ အာဂစ္ဆန္တိပိ။ ဆိဇ္ဇမာနံ ပနေတံ ဉာဏေနေဝ ဆိဇ္ဇတိ, န အညေနာတိ ''ဉာဏမောက္ခံ ဗန္ဓန''န္တိပိ ဝုစ္စတိ။

မညမာနောတိ တဏှာဒိဋ္ဌိမာနာနံ ဝသေန ခန္ဓေ မညန္တော။ **ဗဒ္ဓော မာရဿာ** တိ မာရဗန္ဓနေန ဗဒ္ဓော။ ကရဏတ္ထေ တ ဧတံ သာမိဝစနံ, ကိလေသမာရေန ဗဒ္ဓောတိ အတ္ထော။ **မုတ္တော ပာပိမတော** တိ မာရဿ ဗန္ဓနေန မုတ္တော။ ကရဏတ္ထေယေဝ တ ဣဒံ သာမိဝစနံ, ပာပိမတာ ကိလေသဗန္ဓနေန မုတ္တောတိ အတ္ထော။

အသ္မိ တိ ပဒေန တဏှာမညိတံ ဝုတ္တံ။ **အယမဟမသ္မိ** တိ ဒိဋ္ဌိမညိတံ။ **ဘဝိဿ** န္တိ သဿတဝသေန ဒိဋ္ဌိမညိတမေဝ။ **န ဘဝိဿ** န္တိ ဥစ္ဆေဒဝသေန။ **ရူပီ**တိအာဒီနိ သဿတဿေဝ ပဘေဒဒီပနာနိ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ မညိတံ အာဗာဓံ အန္တောဒေါသနိကန္တနဝသေန ရောဂေ စေဝ ဂဏ္ဍော စ သလ္လဥ္စ, တသ္မာ။ **ဣဉ္ဇိတ** န္တိအာဒီနိ ယသ္မာ

က္ကမေဟိ ကိလေသေဟိ သတ္တာ ကုဍ္ဍန္တိ စေဝ ဖန္ဒန္တိ စ ပပဉ္စိတာ စ ဟောန္တိ ပမတ္တာကာရပတ္တာ, တသ္မာ တေ သံ အာကာရဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာနိ။

မာနဂတတရေ ပန မာနဿ ဂတံ **မာနဂတံ,** မာနပဝတ္တီတိ အတ္ထော။ မာနောယေဝ မာနဂတံ ဂူထဂတံ မုတ္တဂတံ ဝိယ။ တတ္ထ **အသ္မိ** တိ ကူဒံ တဏှာယ သမ္ပယုတ္တမာနဝသေန ဝုတ္တံ။ **အယမဟမသ္မိ** တိ ဒိဋ္ဌိဝသေန။ နနု စ ဒိဋ္ဌိ သမ္ပယုတ္တော နာမ မာနော နတ္ထီတိ? အာမ နတ္ထိ, မာနဿ ပန အပ္ပဟီနတ္တာ ဒိဋ္ဌိ နာမ ဟောတိ။ မာနမူလကံ ဒိဋ္ဌိံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

အာသီဝိသဝဂ္ဂေါ။

စတုတ္ထော ပဏ္ဏာသကော။

သဠာယတနသံယုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂. ဝေဒနာသံယုတ္တံ

၁. သဂါထာဝဂ္ဂော

၁. သမာဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄၉. ဝေဒနာသံယုတ္တေ သဂါထာဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **သမာဟိတော**တိ ဥပစာရေန ဝါ အပ္ပနာယ ဝါ သမာဟိတော။ **ဝေဒနာ စ ပဇာနာတီ**တိ ဝေဒနာ ဒုက္ခသစ္စဝသေန ပဇာနာတိ။ **ဝေဒနာနဉ္စ သမ္ဘဝ**န္တိ တာသံယေဝ သမ္ဘဝံ သမုဒယသစ္စဝသေန ပဇာနာတိ။ **ယတ္ထ စေတာ**တိ ယတ္ထေတာ ဝေဒနာ နိရုဇ္ဈန္တိ, တံ နိဗ္ဗာနံ နိရောဓသစ္စဝသေန ပဇာနာတိ။ **ခယဂါမိန**န္တိ တာသံယေဝ ဝေဒနာနံ ခယဂါမိနံ မဂ္ဂံ မဂ္ဂသစ္စဝသေန ပဇာနာတိ။ **နိစ္ဆာတော ပရိနိဗ္ဗုတော**တိ နိတ္တဏှော ဟုတွာ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗုတော။ ဣမေသု သုတ္တေ သမ္မသနစာရဝေဒနာ ကထိတာ။ ကထာသု ဒွီဟိ ပဒေဟိ သမထဝိပဿနာ ကထိတာ, သေသေဟိ စတုသစ္စံ ကထိတံ။ ဣမေသု သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကော စတုဘူမက ဓမ္မပရိစ္ဆေဒော ဝုတ္တော။

၂. သုခသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅၀. ဒုတိယေ **အဒုက္ခမသုခံ သဟာ**တိ အဒုက္ခမသုခဉ္စ သုခဒုက္ခေဟိ သဟ။ **အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဗဟိဒ္ဓာ စာ**တိ အတ္တနော စ ပရဿ စ။ **မောသဓမ္မ**န္တိ နဿနသဘာဝံ။ **ပလောကိန**န္တိ ပလုဇ္ဇနကံ ဘိဇ္ဇနသဘာဝံ။ **ဖုဿ ဖုဿ ဝယံ ပဿ**န္တိ ဉာဏေန ဖုသိတွာ ဖုသိတွာ ဝယံ ပဿန္တော။ **ဧဝံ တတ္ထ ဝိရဇ္ဇတီ**တိ ဧဝံ တာသု ဝေဒနာသု ဝိရဇ္ဇတိ။ ဣဓာပိ သုတ္တေ သမ္မသနစာရဝေဒနာ ကထိတာ, ကထာသု ဉာဏဖုသနံ။

၃. ပဟာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅၁. တတိယေ **အစ္ဆေစ္ဆိ တဏှ**န္တိ သဗ္ဗမ္ပိ တဏှံ ဆိန္ဒိ သမုစ္ဆိန္ဒိ။ **ဝိဝတ္တယိ သံယောဇန**န္တိ ဒသဝိဓမ္ပိ သံယောဇနံ ပရိဝတ္တယိ နိမ္မူလကမကာသိ။ **သမ္မာ**တိ ဟေတုနာ ကာရဏေန။ **မာနာဘိသမယာ**တိ မာနဿ ဒဿနာဘိသမယာ, ပဟာနာဘိသမယာ စ။ အရဟတ္တမဂ္ဂော ဟိ ကိစ္စဝသေန မာနံ သမ္ပဿတိ, အယမဿ ဒဿနာဘိသမယော။ တေန ဒိဋ္ဌော ပန သော တာဝဒေဝ ပဟီယတိ, ဒိဋ္ဌဝိသေန ဒိဋ္ဌသတ္တာနံ ဇီဝိတံ ဝိယ။ အယမဿ ပဟာနာဘိသမယော။

အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿာတိ ဧဝံ အရဟတ္တမဂ္ဂေန မာနဿ ဒိဋ္ဌတ္တာ စ ပဟီနတ္တာ စ ယေ ဣမေ "ကာယဗန္ဓနဿ အန္တော ဇီရတိ (စူဠဝ. ၂၇၈) ဟရိတန္တံ ဝါ"တိ (မ. နိ. ၁.၃၀၄) ဧဝံ ဝုတ္တအန္တိမမရိယာဒန္တော စ, "အန္တမိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဇီဝိကာန"န္တိ (ဣတိဝု. ၉၁; သံ. နိ. ၃.၈၀) ဧဝံ ဝုတ္တလာမကန္တော စ, "သက္ကာယော ဧကော အန္တော"တိ (အ. နိ. ၆.၆၁; စူဠနိ. တိဿမေတ္တေယျမာဏဝပုစ္ဆာနိဒ္ဒေသ ၁၁) ဧဝံ ဝုတ္တကောဋ္ဌာသန္တော စ, "ဧသေဝန္တော ဒုက္ခဿ သဗ္ဗပစ္စယသင်္ခယာ"တိ (သံ နိ. ၂.၅၁; ၂.၄.၇၁; ဥဒာ. ၇၁) ဧဝံ ဝုတ္တကောဋိန္တော စာတိ စတ္တာရော အန္တာ, တေသု သဗ္ဗဿေဝ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ အဒုံ စတုတ္ထကောဋိသင်္ခါတံ အန္တမကာသိ, ပရိစ္ဆေဒံ ပရိဝဋုမံ အကာသိ, အန္တိမသမုဿယမတ္တာဝသေသံ ဒုက္ခမကာသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

သမ္ပဇညံ န ရိဉ္စတီတိ သမ္ပဇညံ န ဇဟတိ။ **သင်္ခံ နောပေတီ**တိ ရတ္တော ဒုဋ္ဌော မူဠှောတိ ပညတ္တိံ န ဥပေတိ, တံ ပညတ္တိံ ပဟာယ ခီဏာသဝေါ နာမ ဟောတီတိ အတ္ထော။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ အာရမ္မဏာနုသယော ကထိတော။

၄. ပါတာလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅၂. စတုတ္ထေ **ပါတာလော**တိ ပါတဿ အလံ ပရိယတ္တော, နတ္ထိ ဧတ္ထ ပတိဋ္ဌာတိ **ပါတာလော။ အသန္တံ အဝိဇ္ဇမာန**န္တိ အသမ္ဘူတတ္တံ အပညာယမာနတ္တံ။ **ဧဝံ ဝါစံ ဘာသတီ**တိ အတ္ထိ မဟာသမုဒ္ဒေ ပါတာလောတိ ဧဝံ

တစံ။ သော ဟိ ယံ တံ ဗလတမုခံ မဟာသမုဒ္ဒဿ ဥဒကံ ဝေဂေန ပက္ခန္ဒိတွာ စက္ကဝါဠံ တ သိနေရုံ တ အာဟစ္စ ယောဇနဒွိယောဇနဒသယောဇနပ္ပမာဏမ္ပိ ဥဂ္ဂန္တွာ ပုန မဟာသမုဒ္ဒေ ပတတိ, ယဿ ပတိတဋ္ဌာနေ မဟာနရကပပါတော ဝိယ ဟောတိ, ယံ လောကေ ဗလတမုခန္တိ ဝုစ္စတိ။ တံ သန္ဓာယ ဧဝံ ဝဒတိ။

ယသ္မာ ပန တတ္ထ တထာရူပါနံ မစ္ဆကစ္ဆပဒေဝအနုတာနံ ပတိဋ္ဌာပိ ဟောတိ သုခနိတသောပိ, တသ္မာ အသန္တံ အသံဝိဇ္ဇမာနံ တံ တံ တစံ ဘာသတိ နာမ။ ယသ္မာ ပန သဗ္ဗပုထုဇ္ဇနာ သာရီရိကာယ ဒုက္ခဝေဒနာယ ပတိဋ္ဌာတုံ န သက္ကောန္တိ, တသ္မာ ဟာတဿ အလန္တိ အတ္ထေန အယမေဝ ဟာတာလောတိ ဒဿေန္တော **သာရီရိကာနံ ခော ဧတံ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။

ဟာတာလေ န ပစ္စုဋ္ဌာသိ တိ ဟာတာလသ္မိံ န ပတိဋ္ဌာသိ။ **ကဓန္တိ** ပတိဋ္ဌံ။ **အက္ကန္ဒတိ** တိ အနိဗဒ္ဓံ ဝိပ္ပလာပံ ဝိလပန္တော ကန္ဒတိ။ **ဒုဗ္ဗလော** တိ ဒုဗ္ဗလဉာဏော။ **အပ္ပထာမကော**တိ ဉာဏထာမဿ ပရိတ္တတာယ ပရိတ္တထာမကော။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ အရိယသာဝကောတိ သောတာပန္နော။ သောတာပန္နော ဟိ ဧတ္ထ ခုရံ, ဗလဝဝိပဿကော န တိက္ခဗုဒ္ဓိ ဉပ္ပန္နံ ဝေဒနံ အနနုဝတ္တိတွာ ပတိဋ္ဌာတုံ သမတ္ထော ယောကဝစရောပိ ဝဋ္ဋတိ။

၅. ဒုဋ္ဌဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅၃. ပဉ္စမေ **ဒုက္ခတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ** တိ ဝိပရိဏာမနဝသေန ဒုက္ခတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ **သလ္လတော** တိ ဒုက္ခာပနဝိနိဝိဇ္ဈနဋ္ဌေန သလ္လာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ **အနိစ္စတော**တိ အဒုက္ခမသုခာ ဟုတွာ အဘာတကာရေန အနိစ္စတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ **အဒ္ဒသာ** တိ အဒ္ဒသ။ **သန္တ** န္တိ သန္တသဘာဝံ။

၆. သလ္လသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅၄. ဆဋ္ဌေ **တတြာ** တိ တေသု ဒွီသု ဇနေသု။ **အနုဝေဓံ ဝိဇ္ဈေယျာ** တိ တဿေဝ ဝဏမုခဿ အင်္ဂုလန္တရေ တ ဒွင်္ဂုလန္တရေ တ အာသန္နပဒေသေ အနုဂတဝေဓံ။ ဧဝံ ဝိဒ္ဓဿ ဟိ သာ အနုဝေဓာ ဝေဒနာ ပဌမဝေဒနာယ ဗလဝတရာ ဟောတိ, ပစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဒောမနဿဝေဒနာပိ ဧဝမေဝ ပုရိမဝေဒနာယ ဗလဝတရာ ဟောတိ။ **ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ နိဿရဏ**န္တိ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဟိ သမာဓိမဂ္ဂဖလာနိ နိဿရဏံ, တံ သော န ဇာနာတိ, ကာမသုခမေဝ နိဿရဏန္တိ ဇာနာတိ။ **တာသံ ဝေဒနာန**န္တိ တာသံ သုခဒုက္ခဝေဒနာနံ။ **သညုတ္တော နံ ဝေဒယတိ** တိ ကိလေသေဟိ သမ္ပယုတ္တောဝ ဟုတွာ တံ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ, န ဝိပ္ပယုတ္တော။ **သညုတ္တော ဒုက္ခသ္မာ** တိ ကရဏတ္ထေ နိဿက္ကံ, ဒုက္ခေန သမ္ပယုတ္တောတိ အတ္ထော။ **သင်္ခာတဓမ္မဿာ** တိ ဝိဒိတဓမ္မဿ တုလိတဓမ္မဿ။ **ဗဟုဿုတဿာ**တိ ပရိယတ္တိဗဟုဿုတဿ ပဋိဝေဓဗဟုဿုတဿ စ။ **သမ္မာ ပဇာနာတိ ဘဝဿ ပါရဂူ** တိ ဘဝဿ ပါရံ နိဗ္ဗာနံ ဂတော, တဒေဝ နိဗ္ဗာနံ သမ္မာ ပဇာနာတိ။ ဣမသ္မိမ္ပိ သုတ္တေ အာရမ္မဏာနုသယောဝ ကထိတော။ အရိယသာဝကေသု စ ခီဏာသဝေ ဧတ္ထ ခုရံ, အနာဂါမိပိ ဝဋ္ဋတီတိ ဝဒန္တိ။

၇. ပဌမဂေလညသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅၅. သတ္တမေ **ယေန ဂိလာနသာလာ တေနုပသင်္ကမိ** တိ "သဒေဝကေ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော တထာဂတောပိ ဂိလာနုပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ, ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗယုတ္တကာ နာမ ဂိလာနာတိ ဘိက္ခူ သဒ္ဒဟိတွာ ဩကပ္ပေတွာ ဂိလာနေ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗေ မညိဿန္တီ"တိ စ "ယေ တတ္ထ ကမ္မဋ္ဌာနသပ္ပာယာ, တေသံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေဿာမီ"တိ စ စိန္တေတွာ ဥပသင်္ကမိ။ **ကာယေ ကာယာနုပဿီ** တိအာဒီသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ, တံ ပရတော ဝက္ခာမ။ **အနိစ္စာနုပဿီ** တိ အနိစ္စတံ အနုပဿန္တော။ **ဝယာနုပဿီ** တိ ဝယံ အနုပဿန္တော။ **ဝိရာဂါနုပဿီ** တိ ဝိရာဂံ အနုပဿန္တော။ **နိရောဓာနုပဿီ**တိ နိရောဓံ အနုပဿန္တော။ **ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ** တိ ပဋိနိဿဂ္ဂံ အနုပဿန္တော။

ဧတ္တာဝတာ ကိံ ဒဿိတံ ဟောတိ? ဣမဿ ဘိက္ခုနော အာဂမနီယပဋိပဒာ, သတိပဋ္ဌာနာပိ ဟိ ပုဗ္ဗဘာဂကာယေဝ, သမ္ပဇညေပိ အနိစ္စာနုပဿနာ ဝယာနုပဿနာ ဝိရာဂါနုပဿနာတိ စ ဣမာပိ တိဿော အနုပဿနာ ပုဗ္ဗဘာဂ

ယေဝ, နိရောဓာနုပဿနာပိ ပဋိနိဿဂ္ဂာနုပဿနာပိ ဣမာ ဒွေ ဝ မိဿကာ။ တွော်ဝတာ ဣမဿ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာကာလော ဒဿိတောတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

၈-၉. ဒုတိယဂေလညသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၅၆-၂၅၇. အဋ္ဌမေ **ဣမမေဝ ဖဿံ ပဋိစ္စာ** တိ ဝုတ္တေ ဗုဇ္ဈနကာနံ အဇ္ဈာသယေန ဝုတ္တံ, အတ္ထတော ပနေ တံ နိန္နာနာကရဏံ။ ကာယောဝ ဟိ ဧတ္ထ ဖဿောတိ ဝုတ္တော။ နဝမံ ဥတ္တာနမေဝ။

၁၀. ဖဿမူလကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅၈. ဒသမေ **သုခဝေဒနိယန္တိ** သုခဝေဒနာယ ပစ္စယဘူတံ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ အနုပဒဝဏ္ဏနာ ပနေတ္ထ ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္ထာရိတာဝ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တဒွယေ သမ္မသနစာရဝေဒနာ ကထိတာ။

သကထာဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၂. ရဟောဂတဝဂ္ဂေါ

၁. ရဟောဂတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅၉. ရဟောဂတဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ, တံ ဒုက္ခသ္မိံ** န္တိ ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ, တံ သဗ္ဗံ ဒုက္ခန္တိ အတ္ထော။ **သင်္ခာရာနံယေဝ အနိစ္စတ** န္တိအာဒီသု ယာ ဧသာ သင်္ခာရာနံ အနိစ္စတာ ခယဓမ္မတာ ဝယဓမ္မတာ ဝိပရိဏာမဓမ္မတာ, ဧတံ သန္ဓာယ ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ, တံ ဒုက္ခန္တိ မယာ ဘာသိတန္တိ ဒီပေတိ။ ယာ ဟိ သင်္ခာရာနံ အနိစ္စတာ, ဝေဒနာနမ္ပိ သာ အနိစ္စတာ ဧဝ။ အနိစ္စတာ စ နာမေသာ မရဏံ, မရဏတော ဥတ္တရိ ဒုက္ခံ နာမ နတ္ထီတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယေန သဗ္ဗာ ဝေဒနာ ဒုက္ခာတိ ဝုတ္တာ။ **အထ ခော ပန ဘိက္ခု မယာ**တိ ဣဒံ န ကေဝလံ အဟံ ဝေဒနာနံယေဝ နိရောဓံ ပညာပေမိ, ဣမေသမ္ပိ ဓမ္မာနံ နိရောဓံ ပညာပေမီတိ ဒဿနတ္ထံ အာရဒ္ဓံ။ ဝူပသမော စ ပဿဒ္ဓိယော စ ဧဝရူပာယ ဒေသနာယ ဗုဇ္ဈနကာနံ အဇ္ဈာသယေန ဝုတ္တာ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ စတ္တာရော အာရုပ္ပာ ဂဟိတာဝ ဟောန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၂-၃. ပဌမအာကာသသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၆၀-၂၆၁. ဒုတိယေ **ပုထူ တယန္တိ မာလုတာ** တိ ဗဟူ တတာ တယန္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝာတိ။ တတိယံ ဝိနာ ကထာဟိ ဗုဇ္ဈန္တာနံ အဇ္ဈာသယေန ဝုတ္တံ။

၄. အဂါရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၆၂. စတုတ္ထေ **ပုရတ္ထိမာ** တိ ပုရတ္ထိမာယ။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ။ **သာမိသာပိ သုခာ ဝေဒနာ**တိအာဒီသု **သာမိသာ သုခာ** နာမ ကာမာမိသပဋိသံယုတ္တာ ဝေဒနာ။ **နိရာမိသာ သုခာ** နာမ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဝသေန ဝိပဿနာဝသေန အနုဿတိဝသေန စ ဥပ္ပန္နာ ဝေဒနာ။ **သာမိသာ ဒုက္ခာ** နာမ ကာမာမိသေနေဝ သာမိသာ ဝေဒနာ, **နိရာမိသာ ဒုက္ခာ** နာမ အနုတ္တရေသု ဝိမောက္ခေသု ပိဟံ ဥပဋ္ဌာပယတော ပိဟပစ္စယာ ဥပ္ပန္နဒောမနဿဝေဒနာ။ **သာမိသာ အဒုက္ခမသုခာ** နာမ ကာမာမိသေနေဝ သာမိသာ ဝေဒနာ။ **နိရာမိသာ အဒုက္ခမသုခာ** နာမ စတုတ္ထဇ္ဈာနဝသေန ဥပ္ပန္နာ အဒုက္ခမသုခာ ဝေဒနာ။

၅-၈. ပဌမအာနန္ဒသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၆၃-၂၆၆. ပဉ္စမာဒီနိ စတ္တာရိ ဟေဋ္ဌာ ကထိတနယာနေဝ။ ပုရိမာနိ ပနေတ္ထ ဒွေ ပရိပုဏ္ဏပဿဒ္ဓိကာနိ, ပစ္ဆိမာနိ ဥပဍ္ဎပဿဒ္ဓိကာနိ။ ဒေသနာယ ဗုဇ္ဈနကာနံ အဇ္ဈာသယေန ဝုတ္တာနိ။

၉-၁၀. ပဉ္စကင်္ဂသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၆၇-၂၆၈. နဝမေ **ပဉ္စကင်္ဂေါ ထပတီ** တိ **ပဉ္စကင်္ဂေါ** တိ တဿ နာမံ, တသိဖရသုနိခါဒနဒဏ္ဍမုဂ္ဂရကာဠသုတ္တ
နာဠိသင်္ခါတေဟိ တ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ သော ပဉ္စကင်္ဂေါတိ ပညာတော။ **ထပတီ**တိ ဝဍ္ဎကီဇေဋ္ဌ
ကော။ **ဥဒါယီ**တိ ပဏ္ဍိတဥဒါယိတ္ထေရော။ **ပရိယာယ**န္တိ ကာရဏံ။ **ဒွေ့ဝဟာနန္ဒာ** တိ ဒွေ့ဝပိ, အာနန္ဒ, **ပရိယာယေနာ**တိ
ကာရဏေန။ ဧတ္ထ စ ကာယိကစေတသိကဝသေန ဒွေ့ဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ, သုခါဒိဝသေန တိဿောပိ, ဣန္ဒြိယဝသေန သုခိန္ဒြ
ိယာဒိကာ ပဉ္စ, ဒွါရဝသေန စက္ခုသမ္ဖဿဇာဒိကာ ဆ, ဥပဝိစာရဝသေန "စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ သောမနဿဋ္ဌာနိယံ ရူ
ပံ ဥပဝိစရတီ"တိအာဒိကာ အဋ္ဌာရသ, ဆ ဂေဟသိတာနိ သောမနဿာနိ, ဆ နေက္ခမ္မသိတာနိ, ဆ ဂေဟသိတာနိ ဒော
မနဿာနိ, ဆ နေက္ခမ္မသိတာနိ, ဆ ဂေဟသိတာ ဥပေက္ခာ, ဆ နေက္ခမ္မသိတာတိ ဧဝံ ဆတ္တိံသ။ တာ အတီတေ ဆ
တ္တိံသ, အနာဂတေ ဆတ္တိံသ, ပစ္စုပ္ပန္နေ ဆတ္တိံသာတိ ဧဝံ အဋ္ဌသတံ ဝေဒနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပဉ္စိမေ အာနန္ဒ ကာမဂုဏာ တိ အယံ ပာဋ္ဌိယေက္ကော အနုသန္ဓိ။ န ကေဝလဉှိ ဒွေ့ဝ အာဒိံ ကတွာ ဝေဒနာ ဘဂဝ
တာ ပညတ္တာ, ပရိယာယေန ဧကာပိ ဝေဒနာ ကထိတာ, တံ ဒဿေန္တော ပဉ္စကင်္ဂဿ ထပတိနော တဒံ ဥပတ္ထမ္ဘေ
တုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ **အဘိက္ကန္တတရ** န္တိ သုန္ဒရတရံ။ **ပဏီတတရ**န္တိ အတပ္ပကတရံ။ ဧတ္ထ စ စတုတ္ထဇ္ဈာ
နတော ပဋ္ဌာယ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ, သာပိ သန္တဋ္ဌေန ပဏီတဋ္ဌေန စ သုခန္တိ ဝုတ္တာ။ နိရောဓော အဝေဒယိတသုခ
ဝသေန သုခံ နာမ ဇာတော။ ပဉ္စကာမဂုဏဝသေန ဟိ အဋ္ဌသမာပတ္တိဝသေန စ ဥပ္ပန္နံ ဝေဒယိတံ သုခံ နာမ, နိရောဓော
အဝေဒယိတသုခံ နာမ။ ဣတိ ဝေဒယိတသုခံ ဝါ ဟောတု အဝေဒယိတသုခံ ဝါ, နိဒ္ဒုက္ခဘာဝသင်္ခါတေန သုခဋ္ဌေန ဧကန္တ
သုခမေဝ ဇာတံ။

ယတ္ထ ယတ္ထာ တိ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဌာနေ။ **သုခံ ဥပလဗ္ဘတီ** တိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ အဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဥပလဗ္
ဘတိ။ **တံ တံ တထာဂတော သုခသ္မိံ ပညပေတိ,** တံ သဗ္ဗံ တထာဂတော နိဒ္ဒုက္ခဘာဝံ သုခသ္မိံယေဝ ပညပေတီတိ ဣဓ
ဘဂဝတ နိရောဓသမာပတ္တိံ သီသံ ကတွာ နေယျပုဂ္ဂလဿ ဝသေန အရဟတ္တနိကူဋ္ဌေနေဝ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။
ဒသမံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ရဟောဂတဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

၃. အဋ္ဌသတပရိယာယဝဂ္ဂေါ

၁. သီဝကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၆၉. တတိယဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **မောဠိယသီဝကော**တိ **သီဝကော**တိ တဿ နာမံ။ စူဠာ ပနဿ အတ္ထိ, တသ္မာ
မောဠိယသီဝကောတိ ဝုစ္စတိ။ **ပရိဗ္ဗာဇကော** တိ ဆန္နပရိဗ္ဗာဇကော။ **ပိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိ** တိ ပိတ္တပစ္စယာနိ။ **ဝေဒယိ
တာနီ**တိ ဝေဒနာ။ တတ္ထ ပိတ္တပစ္စယာ တိဿော ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ကထံ? ဧကစ္စော ဟိ "ပိတ္တံ မေ ကုပိတံ ဒုဇ္
ဇာနံ ခော ပန ဇီဝိတ"န္တိ အန္နံ ဒေတိ, သီလံ သမာဒိယတိ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ, ဧဝမဿ ကုသလဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇ
တိ။ ဧကစ္စော "ပိတ္တဘေသဇ္ဇံ ကရိဿာမီ"တိ ဟဏံ ဟနတိ, အဒိန္နံ အာဒိယတိ, မုသာ ဘဏတိ, ဒသ ဒုဿီလျက
မ္မာနိ ကရောတိ, ဧဝမဿ အကုသလဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧကစ္စော "တ္တကေနပိ မေ ဘေသဇ္ဇကရဏေန ပိတ္တံ န
ဝူပသမ္မတိ, အလံ ယံ ဟောတိ. တံ ဟောတူ"တိ မဇ္ဈတ္တော ကာယိကဝေဒနံ အဓိဝါသေန္တော နိပဇ္ဇတိ, ဧဝံ အဿ
အဗျာကတဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

သာမမ္ပိ ခော ဧတ န္တိ တံ တံ ပိတ္တဝိကာရံ ဒိသွာ အတ္တနာပိ ဧတံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **သစ္စသမ္မတ** န္တိ ဘူတသမ္မတံ။
လောကောပိ ဟိဿ သရီရေ သဗလဝဏ္ဏတာဒိပိတ္တဝိကာရံ ဒိသွာ "ပိတ္တမဿ ကုပိတ"န္တိ ဇာနာတိ။ **တသ္မာ** တိ
ယသ္မာ သာမဉ္စ ဝိဒိတံ လောကဿ စ သစ္စသမ္မတံ အတိဓာဝန္တိ, တသ္မာ။ **သေမှဟသမုဋ္ဌာနာ** ဒီသုပိ ဧသေဝ န
ယော။ ဧတ္ထ ပန **သန္နိပါတိကာနီ** တိ တိဏ္ဏမ္ပိ ပိတ္တာဒီနံ ကောပေန သမုဋ္ဌိတာနိ။ **ဥတုပရိဏာမဇာနီ**တိ ဝိသဘာဂ
ဥတုတော ဇာတာနိ။ ဇင်္ဂလဒေသဝါသီနဉှိ အနူပဒေသေ ဝသန္တာနံ ဝိသဘာဂေ ဥတု ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အနူပဒေသဝါသီနဉ္စ ဇ

ဂ္ဂလဒေသေတိ ဇဝံ မလယသမုဒ္ဒတီရာဒိဝသေနာပိ ဥတုဝိသဘာဂတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိယေဝ။ တတော ဇာတာတိ ဥတုပရိဏာမဇာတာနိ နာမ။

ဝိသမပရိဟာရဇာနီတိ မဟာဘာရဝဟနသုဓာကောဋ္ဋနာဒိတော ဝာ အဝေလာယ စရဏ္ဍာဒိ သပ္ပဍံသကူပပတာဒိတော ဝာ ဝိသမပရိဟာရတော ဇာတာနိ။ **ဩပက္ကမိကာနီ** တိ "အယံ စောရော ဝါ ပါရဒါရိကော ဝါ"တိ ဂဟေတွာ ဇဏ္ဏုကကပ္ပရမုဂ္ဂရာဒီဟိ နိပ္ပောထနဥပက္ကမံ ပစ္စယံ ကတွာ ဥပ္ပန္နာနိ။ တံ ဗဟိ ဥပက္ကမံ လဘိတွာ ကောစိ ဝုတ္တနယေနေဝ ကုသလံ ကရောတိ, ကောစိ အကုသလံ, ကောစိ အဗိတသေန္တော နိပဇ္ဇတိ။ **ကမ္မဝိပါကဇာနီ**တိ ကေဝလံ ကမ္မဝိပါကတော, ဇာတာနိ။ တေသုပိ ဟိ ဥပ္ပန္နေသု ဝုတ္တနယေနေဝ ကောစိ ကုသလံ ကရောတိ, ကောစိ အကုသလံ, ကောစိ အဗိတသေန္တော နိပဇ္ဇတိ။ ဇဝံ သဗ္ဗတ္ထာပိ တိဝိဓာဝ ဝေဒနာ ဟောန္တိ။

တတ္ထ ပုရိမေဟိ သတ္တဟိ ကာရဏေဟိ ဥပ္ပန္နာ သာရီရိကာ ဝေဒနာ သက္ကာ ပဋိဗာဟိတုံ, ကမ္မဝိပါကဇာနံ ပန သဗ္ဗဘေသဇ္ဇာနိပိ သဗ္ဗပရိတ္တာနိပိ နာလံ ပဋိဃာတာယ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ လောကတေဟာရော နာမ ကထိတောတိ။

၂-၁၀. အဋ္ဌသတသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၇၀-၂၇၈. ဒုတိယေ **အဋ္ဌသတပရိယာယ** န္တိ အဋ္ဌသတဿ ကာရဏဘူတံ။ **ဓမ္မပရိယာယ**န္တိ ဓမ္မကာရဏံ။ **ကာယိကာ စ စေတသိကာ စာ**တိ ဧတ္ထ ကာယိကာ ကာမာဝစရေယေဝ လဗ္ဘန္တိ, စေတသိကာ စတုဘူမိကာပိ ။ **သုခာ**တိအာဒီသု သုခာ ဝေဒနာ အရူပာဝစရေ နတ္ထိ, သေသာသု တီသု ဘူမီသု လဗ္ဘန္တိ, ဒုက္ခာ ကာမာဝစရာဝ, ဣတရာ စတုဘူမိကာ။ ပဉ္စကေ သုခိန္ဒြိယဒုက္ခိန္ဒြိယဒောမနဿိန္ဒြိယာနိ ကာမာဝစရာနေဝ, သောမနဿိန္ဒြိယံ တေဘူမကံ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ စတုဘူမကံ။ ဆက္ကေ ပဉ္စသု ဒွါရေသု ဝေဒနာ ကာမာဝစရာဝ, မနောဒွါရေ စတုဘူမိကာ, အဋ္ဌာရသကေ ဆသု ဥပေက္ခာရမ္မဏေသု သောမနဿေန သဟ ဥပဝိစရန္တီတိ **သောမနဿူပဝိစာရာ** ။ သေသဒွယေပိ ဇသေဝ နယော။ ဣတိ အယံ ဒေသနာ ဝိစာရဝသေန အာဂတာ, တံသမ္ပယုတ္တာနံ ပန သောမနဿာဒီနံ ဝသေန ဣဓ အဋ္ဌာရသ ဝေဒနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဆ ဂေဟသိတာနိ သောမနဿာနီ တိအာဒီသု "စက္ခုဝိညေယျာနံ ရူပါနံ ဣဋ္ဌာနံ ကန္တာနံ မနာပါနံ မနောရမာနံ လောကာမိသပဋိသံယုတ္တာနံ ပဋိလာဘံ ဝါ ပဋိလာဘတော သမနုပဿတော ပုဗ္ဗေ ဝါ ပဋိလဒ္ဓပုဗ္ဗံ အတီတံ နိရုဒ္ဓံ ဝိပရိဏတံ သမနုဿရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောမနဿံ။ ယံ ဇဝရူပံ သောမနဿံ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဂေဟသိတံ သောမနဿ"န္တိ (မ. နိ. ၃.၃၀၆)။ ဇဝံ ဆသု ဒွါရေသု ဝုတ္တကာမဂုဏနိဿိတာနိ သောမနဿာနိ **ဆ ဂေဟသိတသောမနဿာနိ** နာမ။

"ရူပါနံ တွေဝ အနိစ္စတံ ဝိဒိတွာ ဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓံ 'ပုဗ္ဗေ စေဝ ရူပါ ဧတရဟိ စ, သဗ္ဗေ တေ ရူပါ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ'တိ ဇဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောမနဿံ။ ယံ ဇဝရူပံ သောမနဿံ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ နေက္ခမ္မသိတံ သောမနဿ"န္တိ (မ. နိ. ၃.၃၀၆) ဇဝံ ဆသု ဒွါရေသု ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ အာပာထဂတေ အနိစ္စတာဒိဝသေန ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ ဥဿုက္ကာပေတုံ သက္ကောန္တဿ "ဥဿုက္ကိတာ မေ ဝိပဿနာ"တိ သောမနဿဇာတဿ ဥပ္ပန္နသောမနဿာနိ **ဆ နေက္ခမ္မသိတသောမနဿာနိ** နာမ။

"စက္ခုဝိညေယျာနံ ရူပါနံ ဣဋ္ဌာနံ ကန္တာနံ မနာပါနံ မနောရမာနံ လောကာမိသပဋိသံယုတ္တာနံ အပ္ပဋိလာဘံ ဝါ အပ္ပဋိလာဘတော သမနုပဿတော ပုဗ္ဗေ ဝါ ပဋိလဒ္ဓပုဗ္ဗံ အတီတံ နိရုဒ္ဓံ ဝိပရိဏတံ သမနုဿရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒောမနဿံ။ ယံ ဇဝရူပံ ဒောမနဿံ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဂေဟသိတံ ဒောမနဿ"န္တိ။ ဇဝံ ဆသု ဒွါရေသု "ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ နာနုဘဝိဿာမိ နာနုဘဝာမီ"တိ ဝိတက္ကယတော ဥပ္ပန္နာနိ ကာမဂုဏနိဿိတဒောမနဿာနိ **ဆ ဂေဟသိတဒောမနဿာနိ** နာမ။

"ရူပါနံ တွေဝ အနိစ္စတံ ဝိဒိတွာ ဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓံ 'ပုဗ္ဗေ စေဝ ရူပါ ဧတရဟိ စ , သဗ္ဗေ တေ ရူပါ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ'တိ ဇဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ အနုတ္တရေသု ဝိမောက္ခေသု ပိဟံ ဥပဋ္ဌာပေတိ 'ကုဒါဿု နာမာဟံ တဒါယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿာမိ, ယဒရိယာ ဧတရဟိ အာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ

တီ''တိ။ ဣတိ အနုတ္တရေသု ဝိမောက္ခေသု ပိဟံ ဥပဋ္ဌာပယတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပိဟပစ္စယာ အေမနသ္သံ။ ယံ ဧဝရူပံ အေမနသ္သံ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ နေက္ခမ္မသိတံ အေမနသ္သန္တိ; ဧဝံ ဆသု ဒွါရေသု ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ အာပါထဂတေ အနုတ္တရဝိမောက္ခသင်္ခာတအရိယဖလဓမ္မေသု ပိဟံ ဥပဋ္ဌာပေတွာ တဒဓိဂမာယ အနိစ္စာဒိဝသေန ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ ဥဿုက္ကာပေတုံ အသက္ကောန္တဿ ''ဣမမ္ပိ ပက္ခံ ဣမမ္ပိ မာသံ ဣမမ္ပိ သံဝစ္ဆရံ ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာပေတွာ အရိယဘူမိံ ပာပုဏိတုံ နာသက္ခိ''န္တိ အနုသောစတော ဥပ္ပန္နာနိ အေမနဿာနိ **ဆ နေက္ခမ္မသိတအေမနဿာနိ** နာမ။

''စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဥပေက္ခာ ဗာလဿ မူဠှဿ ပုထုဇ္ဇနဿ အနောဓိဇိနဿ အဝိပါကဇိနဿ အနာဒီနဝဒဿာဝိနော အဿုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ ။ ယာ ဧဝရူပါ ဥပေက္ခာ, ရူပံ သာ နာတိဝတ္တတိ, တသ္မာ သာ ဥပေက္ခာ ဂေဟသိတာတိ ဝုစ္စတီ''တိ; ဧဝံ ဆသု ဒွါရေသု ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ အာပါထဂတေ ဂုဠပိဏ္ဍကေ နိလီနမက္ခိကာ ဝိယ ရူပာဒီနိ အနတိဝတ္တမာနာ တတ္ထေဝ လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ ဟုတွာ ဥပ္ပန္နကာမဂုဏနိဿိတာ ဥပေက္ခာ **ဆ ဂေဟသိတဥပေက္ခာ** နာမ။

''ရူပါနံ တွေဝ အနိစ္စတံ ဝိဒိတွာ ဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓံ ပုဗ္ဗေ စေဝ ရူပါ ဧတရဟိ စ, 'သဗ္ဗေ တေ ရူပါ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ'တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဥပေက္ခာ။ ယာ ဧဝရူပါ ဥပေက္ခာ, ရူပံ သာ အတိဝတ္တတိ, တသ္မာ သာ ဥပေက္ခာ နေက္ခမ္မသိတာတိ ဝုစ္စတီ''တိ; ဧဝံ ဆသု ဒွါရေသု ဣဋ္ဌာဒိအာရမ္မဏေ အာပါထဂတေ ဣဋ္ဌေ အရဇ္ဇန္တဿ အနိဋ္ဌေ အဒုဿန္တဿ အသမပေက္ခနေ အမုယှန္တဿ ဥပ္ပန္နာ ဝိပဿနာဉာဏသမ္ပယုတ္တာ ဥပေက္ခာ **နေက္ခမ္မသိတဥပေက္ခာ** နာမ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကော စတုဘူမကဓမ္မပရိစ္ဆေဒော ကထိတော။ တတိယာဒီနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

၁၁. နိရာမိသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၇၉. ကောဒသမေ **သာမိသာ**တိ ကိလေသာမိသေန သာမိသာ။ **နိရာမိသတရာ**တိ နိရာမိသာယပိ ဈာနပီတိယာ နိရာမိသတရာဝ။ နနု စ ဒွီသု ဈာနေသု ပီတိ မဟဂ္ဂတာပိ ဟောတိ လောကုတ္တရာပိ, ပစ္စဝေက္ခဏပီတိ လောကိယာဝ, သာ ကသ္မာ နိရာမိသတရာ ဇာတာတိ? သန္တပဏီတဓမ္မပစ္စဝေက္ခဏဝသေန ဥပ္ပန္နတ္တာ။ ယထာ ဟိ ရာဇဝလ္လဘော စူဠုပဋ္ဌာကော အပ္ပဋိဟာရိကံ ယထာသုခံ ရာဇကုလံ ပဝိသန္တော သေနာပတိအာဒယော ဟဒေန ပဟရန္တောပိ န ဂဏေတိ။ ကသ္မာ? ရညော အာသန္နပရိစာရကတ္တာ။ ဣတိ သော တေဟိ ဥတ္တရိတရော ဟောတိ, ဧဝမယမ္ပိ သန္တပဏီတဓမ္မပစ္စဝေက္ခဏဝသေန ဥပ္ပန္နတ္တာ လောကုတ္တရပီတိတောပိ ဥတ္တရိတရာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသတရေသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဝိမောက္ခတရေ ပန ရူပပဋိသံယုတ္တော ဝိမောက္ခော အတ္တနော အာရမ္မဏဘူတေန ရူပာမိသဝသေနေဝ သာမိသော နာမ, အရူပပဋိသံယုတ္တော ရူပါမိသာဘာဝေန နိရာမိသော နာမာတိ။

ဝေဒနာသံယုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃. မာတုကမသံယုတ္တံ

၁. ပဌမပေယျာလဝဂ္ဂေါ

၁-၂. မာတုကမသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၈၀-၂၈၁. မာတုကမသံယုတ္တဿ ပဌမေ **အင်္ဂေဟိ** တိ အင်္ဂဏင်္ဂေဟိ။ **န စ ရူပဝါ**တိ န ရူပသမ္ပန္နော ဝိရူပေါ ဒုဒ္ဒသိကော။ **န စ ဘောဂဝါ**တိ န ဘောဂသမ္ပန္နော နိဒ္ဓနော။ **န စ သီလဝါ**တိ န သီလသမ္ပန္နော ဒုဿီလော။ **အလသော စာ**တိ ကန္တနပစနာဒီနိ ကမ္မာနိ ကာတုံ န သက္ကောတိ, ကုသီတော အာလသိယော နိသိန္နဋ္ဌာနေ နိသိန္နောဝ, ဌိတဋ္ဌာနေ ဌိတောဝ နိဒ္ဒာယတိ ဧဝ။ **ပဇဉ္စဿ န လဘတီ** တိ အဿ ပုရိသဿ ကုလဝံသပတိဋ္ဌာပကံ ပုတ္တံ န လဘတိ, ဝဉ္ဈိတ္ထီ နာမ ဟောတိ။ သုက္ကပက္ခော ဝုတ္တဝိပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဒုတိယံ ပဌမေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗံ။

၃. အာဝေဏိကဒုက္ခသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၈၂. တတိယေ **အာဝေဏိကာနီ**တိ ပာဋိပုဂ္ဂလိကာနိ ပုရိသေဟိ အသာဓာရဏာနိ။ **ပါရိစရိယန္တိ** ပရိစာရိကဘာဝံ။

၄. တီဟိဓမ္မေဟိသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၈၃-၃၀၃. စတုတ္ထေ **မစ္ဆေရမလပရိယုဋ္ဌိတေနာ** တိ ပုဗ္ဗဏှသမယသ္မိဉ္ဟိ မာတုကမော ခီရဒဓိသင်္ဂေါပနရန္ဓနပစနာဒီနိ ကာတုံ အာရဒ္ဓော, ပုတ္တကေဟိပိ ယာစိယမာနော ကိဉ္စိ အတုံ န ဣစ္ဆတိ။ တေနေတံ ဝုတ္တံ ''ပုဗ္ဗဏှသမယံ မစ္ဆေရမလပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ''တိ။ မဇ္ဈန္ဟိကသမယေ ပန မာတုကမော ကောဓာဘိဘူတောဝ ဟောတိ, အန္တောဃရေ ကလဟံ အလဘန္တော ပဋိဝိဿကဃရမ္ပိ ဂန္တွာ ကလဟံ ကရောတိ, သာမိကဿ စ ဌိတနိသိန္နဋ္ဌာနာနိ ဝိလောကေန္တော ဝိစရတိ။ တေန ဝုတ္တံ ''မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ ကောဓပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ''တိ။ သာယန္ဟေ ပန ဿာ အသဒ္ဓမ္မပဋိသေဝနာယ စိတ္တံ နမတိ။ တေန ဝုတ္တံ ''သာယန္ဟသမယံ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ''တိ။ ပဉ္စမာဒီနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

၂. ဗလဝဂ္ဂေါ

၁. ဝိသာရဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၀၄. ဒသမေ **ရူပဗလန္တိ**အာဒီသု ရူပသမ္ပတ္တိ **ရူပဗလံ,** ဘောဂသမ္ပတ္တိ **ဘောဂဗလံ,** ဉာတိသမ္ပတ္တိ **ဉာတိဗလံ,** ပုတ္တသမ္ပတ္တိ **ပုတ္တဗလံ,** သီလသမ္ပတ္တိ **သီလဗလံ**။ ပဉ္စသီလဒသသီလာနိ အခဏ္ဍာနိ ကတွာ ရက္ခန္တဿ ဟိ သီလသမ္ပတ္တိ ယေဝ သီလဗလံ နာမ ဟောတိ။ **ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဗလာနီ** တိ ဣမာနိ ပဉ္စ ဥပတ္ထမ္ဘနဋ္ဌေန ဗလာနိ နာမ ဝုစ္စန္တိ။

၂-၁၀. ပသယှသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၀၅-၃၁၃. ပသယှာတိ အဘိဘဝိတွာ။ **အဘိဘုယျ ဝတ္တတီ** တိ အဘိဘဝတိ အဇ္ဈောတ္ထရတိ။ **နေဝ ရူပဗလံ တာယတီ**တိ နေဝ ရူပဗလံ တာယိတုံ ရက္ခိတုံ သက္ကောတိ။ **နာသေန္တေဝ နံ, ကုလေ န ဝါသေန္တီ** တိ ''ဒုဿီလာ သံဘိန္နာစာရာ အတိက္ကန္တမရိယာဒာ''တိ ဂီဝါယံ ဂဟေတွာ နီဟရန္တိ, န တသ္မိံ ကုလေ ဝါသေန္တိ။ **ဝါသေန္တေဝ နံ ကုလေ, န နာသေန္တီ**တိ ''ကိံ ရူပေန ဘောကဒီဟိ ဝါ, ပရိသုဒ္ဓသီလာ ဧသာ အာစာရသမ္ပန္နာ''တိ ဥတွာ ဉာတကာ တသ္မိံ ကုလေ ဝါသေန္တိယေဝ, န နာသေန္တိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

မာတုကမသံယုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. ဇမ္ဗုခါဒကသံယုတ္တံ

၁. နိဗ္ဗာနပဉ္ဟာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၁၄. ဇမ္ဗုခါဒကသံယုတ္တေ **ဇမ္ဗုခါဒကော ပရိဗ္ဗာဇကော** တိ ဇံနာမော ထေရဿ ဘာဂိနေယျော ဆန္နပရိဗ္ဗာဇကော။ **ယော ခေါ အာဝုသော ရာဂက္ခယော** တိ နိဗ္ဗာနံ အာဂမ္မ ရာဂေ ခီယတိ, တသ္မာ နိဗ္ဗာနံ ရာဂက္ခယောတိ ဝုစ္စတိ။ **ဒေါသမောဟက္ခယေသုပိ** ဧသေဝ နယော။

ယော ပန ဣမိနာဝ သုတ္တေန ကိလေသက္ခယမတ္တံ နိဗ္ဗာနန္တိ ဝဒေယျ, သော ဝတ္တဗ္ဗော "ကဿ ကိလေသာနံ ခယော, ကိံ အတ္တနော, ဥဒာဟု ပရေသ"န္တိ? အဒ္ဓာ "အတ္တနော"တိ ဝက္ခတိ။ တတော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော "ဂေါတြဘုဉာဏဿ ကိံ အာရမ္မဏ"န္တိ? ဇာနမာနော "နိဗ္ဗာန"န္တိ ဝက္ခတိ။ ကိံ ပန ဂေါတြဘုဉာဏက္ခဏေ ကိလေသာ ခီဏာ ခီယန္တိ ခီယိဿန္တီတိ? "ခီဏာ"တိ ဝါ "ခီယန္တီ"တိ ဝါ န ဝတ္တဗ္ဗာ, "ခီယိဿန္တီ"တိ ပန ဝတ္တဗ္ဗာတိ။ ကိံ ပန တေသု အခီဏေသုယေဝ ကိလေသေသု ဂေါတြဘုဉာဏံ ကိလေသက္ခယံ အာရမ္မဏံ ကရောတီတိ? အဒ္ဓာ ဧဝံ ဝုတ္တေ နိရုတ္တရော ဘဝိဿတိ။

မဂ္ဂဉာဏေနာပိ စေတံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ မဂ္ဂက္ခဏေပိ ဟိ ကိလေသာ "ခီဏာ"တိ ဝါ "ခီယိဿန္တီ"တိ ဝါ န ဝတ္တဗ္ဗာ, "ခီယန္တီ"တိ ပန ဝတ္တဗ္ဗာ, န စ အခီဏေသုယေဝ ကိလေသေသု ကိလေသက္ခယော အာရမ္မဏံ ဟောတိ, တသ္မာ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗမေတံ။ ယံ အာဂမ္မ ရာဂါဒယော ခီယန္တိ, တံ နိဗ္ဗာနံ။ တံ ပနေတံ "ရူပိနော ဓမ္မာ အရူပိနော ဓမ္မာ"တိအာဒီသု (ဓ. သ. ဒုကမာတိကာ ၁၁) ဒုကေသု အရူပိနော ဓမ္မာတိ သင်္ဂဟိတတ္တာ န ကိလေသက္ခယမတ္တမေဝါတိ။

၂. အရဟတ္တပဉ္ဟာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၁၅. အရဟတ္တပဉ္ဟဗျာကရဏေ ယသ္မာ အရဟတ္တံ ရာဂဒေါသမောဟာနံ ခီဏန္တေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တသ္မာ "ရာဂက္ခယော ဒေါသက္ခယော မောဟက္ခယော"တိ ဝုတ္တံ။

၃-၁၅. ဓမ္မဝါဒီပဉ္ဟာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၁၆-၃၂၈. တေ လောကေ သုဂတာတိ တေ ရာဂါဒယော ပဟာယ ဂတတ္တာ သုဋ္ဌု ဂတာတိ သုဂတာ။ **ဒုက္ခဿ ခေါ အာဝုသော ပရိညတ္ထန္တိ** ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ ပရိဇာနနတ္ထံ။ **ဒုက္ခတာ**တိ ဒုက္ခသဘာဝေါ။ **ဒုက္ခဒုက္ခတာ**တိအာဒီသု ဒုက္ခသင်္ခါတော ဒုက္ခသဘာဝေါ ဒုက္ခဒုက္ခတာ။ သေသပဒဒွယေပိ ဧသေဝ နယော။

၁၆. ဒုက္ကရပဉ္ဟာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၂၉. **အဘိရတီ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အနုက္ကဏ္ဌနတာ။ **နစိရံ အာဝုသော**တိ အာဝုသော ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဘိက္ခု "ဟေတော အနုသိဋ္ဌော သာယံ ဝိသေသမဓိဂမိဿတိ, သာယံ အနုသိဋ္ဌော ပါတော ဝိသေသမဓိဂမိဿတီ"တိ (မ. နိ. ၂.၃၄၅) ဝုတ္တတ္တာ ဃဋေန္တော ဝါယမန္တော နစိရဿံ လဟုယေဝ အရဟံ အဿ, အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟေယျာတိ ဒဿေတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ဇမ္ဗုခါဒကသံယုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅. သာမဏ္ဏကသံယုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၃၀-၃၃၁. သာမဏ္ဏကသံယုတ္တေပိ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သာမဏ္ဏကသံယုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆. မောဂ္ဂလ္လာနသံယုတ္တံ

၁-၈. ပဌမဈာနပဉှာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၃၂-၃၃၉. မောဂ္ဂလ္လာနသံယုတ္တေ **ကာမသဟဂတာ**တိ ပဉ္စနီဝရဏသဟဂတာ။ တဿ ဟိ ပဌမဇ္ဈာနတော ဝုဋ္ဌိတဿ ပဉ္စ နီဝရဏာနိ သန္တတော ဥပဋ္ဌဟိံသု။ တေနဿ တံ ပဌမဇ္ဈာနံ ဟာနဘာဂိယံ နာမ အဟောသိ။ တံ ပမာဒံ ဉတွာ သတ္ထာ “မာ ပမာဒေါ”တိ ဩဝဒံ အဒါသိ။ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒီသုပိ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အာရမ္မဏသဟဂတမေဝ ဟေတ္ထ “သဟဂတ”န္တိ ဝုတ္တံ။

၉. အနိမိတ္တပဉှာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄၀. အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိန္တိ နိစ္စနိမိတ္တာဒီနိ ပဟာယ ပဝတ္တံ ဝိပဿနာသမာဓိံယေဝ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **နိမိတ္တာနုသာရိ ဝိညာဏံ ဟောတီ**တိ ဧဝံ ဣမိနာ ဝိပဿနာသမာဓိဝိဟာရေန ဝိဟရတော ဝိပဿနာဉာဏေ တိက္ခေ သူရေ ဝဟမာနေ။ ယထာ နာမ ပုရိသဿ တိခိဏေန ဖရသုနာ ရုက္ခံ ဆိန္ဒန္တဿ “သုဋ္ဌု ဝတ မေ ဖရသု ဝဟတီ”တိ ခဏေ ခဏေ ဖရသုဓာရံ ဩလောကေန္တဿ ဆေဇ္ဇကိစ္စံ န နိပ္ဖဇ္ဇတိ, ဧဝံ ထေရဿာပိ “သူရံ ဝတ မေ ဟုတွာ ဉာဏံ ဝဟတီ”တိ ဝိပဿနံ အာရဗ္ဘ နိကန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အထ ဝိပဿနာကိစ္စံ သာဓေတုံ နာသက္ခိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “နိမိတ္တာနုသာရိ ဝိညာဏံ ဟောတီ”တိ။ **သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အမနသိကာရာ အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသီ**န္တိ သဗ္ဗေသံ နိစ္စသုခအတ္တနိမိတ္တာနံ အမနသိကာရေန အနိမိတ္တံ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တံ စေတောသမာဓိံ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ ဥပရိမဂ္ဂဖလသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။

၁၀-၁၁. သက္ကသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၄၁-၃၄၂. အဝေစ္စပ္ပသာဒေနာတိ အစလပ္ပသာဒေန။ **ဒသဟိ ဌာနေဟီ**တိ ဒသဟိ ကာရဏေဟိ။ **အဓိဂဏှန္တီ**တိ အဘိဘဝန္တိ, အတိက္ကမိတွာ တိဋ္ဌန္တိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

မောဂ္ဂလ္လာနသံယုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇. စိတ္တသံယုတ္တံ

၁. သံယောဇနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄၃. စိတ္တသံယုတ္တဿ ပဌမေ **မစ္ဆိကာသဏ္ဍေ** တိ ဧဝံနာမကေ ဝနသဏ္ဍေ။ **အယမန္တရာကထာ ဥဒပါဒိ**
တိ ဟေရာဏိကတ္ထေရာ အတိရစ္ဆာနကထာ ဟောန္တိ, နိသိန္နနိသိန္နဋ္ဌာနေ ပဉှံ သမုဋ္ဌာပေတွာ အဇာနန္တာ ပုစ္ဆ
န္တိ, ဇာနန္တာ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ, တေန နေသံ အယံ ကထာ ဥဒပါဒိ။ **မိဂပထကန္တိ** ဧဝံနာမကံ အတ္တနော ဘောဂဂါမံ။
သော ကိရ အမ္ဗာဋကာရာမဿ ပိဋ္ဌိဘာဂေ ဟောတိ။ **တေနုပသင်္ကမိ** တိ “ထေရာနံ ပဉှံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဖာသုဝိဟာ
ရံ ကတွာ ဒဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဥပသင်္ကမိ။ **ဂမ္ဘီရေ ဗုဒ္ဓဝစနေ** တိ အတ္ထဂမ္ဘီရေ စေဝ ဓမ္မဂမ္ဘီရေ စ ဗုဒ္ဓဝ
စနေ။ **ပညာစက္ခု ကမတီ**တိ ဉာဏစက္ခု ဝဟတိ ပဝတ္တတိ။

၂. ပဌမဣသိဒတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄၄. ဒုတိယေ **အာယသ္မန္တံ ထေရ** န္တိ တေသု ထေရေသု ဇေဋ္ဌကံ မဟာထေရံ။ **တုဏှီ အဟောသီ**တိ ဇာနန္တ
တောပိ အဝိသာရဒတ္တာ န ကိဉ္စိ ဗျာဟရိ။ **ဗျာကရောမဟံ ဘန္တေ** တိ “အယံ ထေရော နေဝ အတ္တနာ ဗျာကရော
တိ, န အညေ အဇ္ဈေသတိ, ဥပါသကောပိ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ဝိဟေသေတိ, အဟမေတံ ဗျာကရိတွာ ဖာသုဝိဟာရံ ကတွာ ဒ
ဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အာသနတော ဝုဋ္ဌာယ ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဧဝံ ဩကာသမကာသိ, ကတာဝကာသော
ပန အတ္တနော အာသနေ နိသီဒိတွာ ဗျာကာသိ။

သဟတ္ထာ တိ သဟတ္ထေန။ **သန္တပ္ပေသီ** တိ ယာဝဒိစ္ဆကံ ဒေန္တော သုဋ္ဌု တပ္ပေသိ။ **သမ္ပဝါရေသီ** တိ
“အလံ အလ”န္တိ ဟတ္ထသညာယ စေဝ ဝါစာယ စ ပဋိက္ခိပါပေသိ။ **ဩနီတပတ္တပါဏိနော** တိ ပါဏိတော အပနီတ
ပတ္တာ ဓောဝိတွာ ထဝိကာယ ဩသာပေတွာ အံသေ လဂ္ဂိတပတ္တာတိ အတ္ထော။

၃. ဒုတိယဣသိဒတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄၅. တတိယေ **အဝန္တိယာ** တိ ဒက္ခိဏာပထေ အဝန္တိရဋ္ဌေ။ **ကလျာဏံ ဝုစ္စတီ** တိ “စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ပဋိဇ
ဂ္ဂိဿာမီ”တိ ဝစနံ နိဒ္ဒေသံ အနဝဇ္ဇံ ဝုစ္စတိ တယာ ဥပါသကာတိ အဓိပ္ပာယေန ဝဒတိ။

၄. မဟကပါဋိဟာရိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄၆. စတုတ္ထေ **သေသကံ ဝိဿဇ္ဇေထာ** တိ တဿ ကိရ ထေရေဟိ သဒ္ဓိံယေဝ ကံသထာလံ ပမဇ္ဇိတွာ ပါ
ယာသံ ဝဍ္ဎေတွာ အဒံသု။ သော ဘုတ္တပါယာသော ထေရေဟိယေဝ သဒ္ဓိံ ဂန္တုကာမော စိန္တေသိ “ဃရေ တာဝ ဥပါ
သိကာ သေသကံ ဝိစာရေတိ, ကူဋာ ပနိမေ ဒါသကမ္မကာရာ မယာ အဝုတ္တာ န ဝိစာရေဿန္တိ, တေယံ ပဏီတပါယာ
သော နဿိဿတီ”တိ တေသံ အနုဇာနန္တော ဧဝမာဟ။ **ကုထိတန္တိ** ကုဓိတံ, ဟေဋ္ဌာ သန္တတ္တာယ တလိကာယ ဥ
ပရိ အာတပေန စ အတိတိခိဏန္တိ အတ္ထော။ ဣဒံ ပန တေပိဋကေ ဗုဒ္ဓဝစနေ အသမ္ဘိန္နပဒံ။ **ပဝေလိယမာနေနာ**တိ ပဋိ
လိယမာနေန **သာဓု ခွါဿ ဘန္တေ** တိ “ဖာသုဝိဟာရံ ကရိဿာမိ နေသ”န္တိ စိန္တေတွာ ဧဝမာဟ။

ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရီ တိ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိံ အကာသိ။ တတ္ထ စ “မန္ဒမန္ဒော သီတကဝါတော ဝါယတု, အဗ္ဘ
ဘာမဏ္ဍပံ ကတွာ ဒေဝေါ ဧကမေကံ ဖုသာယတူ”တိ ဧဝံ နာနာပရိကမ္မံ – “သတကော ဒေဝေါ ဝဿတူ”တိ ဧဝံ အဓိဋ္ဌ
ဌာနံ ဧကတောပိ ဟောတိ။ “သတကော ဒေဝေါ ဝဿတူတိ ဧကတောပရိကမ္မံ, မန္ဒမန္ဒော သီတကဝါတော ဝါယတု,
အဗ္ဘမဏ္ဍပံ ကတွာ ဒေဝေါ ဧကမေကံ ဖုသာယတူ”တိ ဧဝံ နာနာအဓိဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ ဝုတ္တနယေနေဝ နာနာပရိကမ္မံ
နာနာဓိဋ္ဌာနံ, ဧကတော ပရိကမ္မံ ဧကတော အဓိဋ္ဌာနမ္ပိ ဟောတိယေဝ။ ယထာ တထာ ကရောန္တဿ ပန ပါဒကဇ္ဈာ
နတော ဝုဋ္ဌာယ ကတပရိကမ္မဿ ပရိကမ္မာနန္တရေန မဟဂ္ဂတအဓိဋ္ဌာနစိတ္တေနေဝ တံ ဣဇ္ဈတိ။ **ဩကာသေသီ**
တိ ဝိပ္ပကိရိ။

၅. ပဌမကာမဘူသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄၇. ပဌမေ **နေလင္ဂေါ** တိ နိဒ္ဒေါသော။ **သေတပစ္ဆာဒေါ** တိ သေတပဋိစ္ဆာဒနော။ **အနီဃန္တိ** နိဒ္ဒုက္ခံ။ **မုဟုတ္တံ တုဏှီ ဟုတွာ** တိ တဿ အတ္ထပေက္ခနတ္ထံ ထောကံ ပိဋကာနိ ကဏ္ဍေ ကုဏ္ဍလံ ဝိယ သဥ္စာလေန္တော "အယံ က္လမဿ အတ္ထော, အယံ က္လမဿ အတ္ထော"တိ ဥပပရိက္ခဏတ္ထံ မုဟုတ္တံ တုဏှီ ဟုတွာ။ **ဝိမုတ္တိယာ** တိ အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိယာ။ က္လမံ ပန ပဉှံ ကထေန္တော ဥပာသကော ဒုက္ကရံ အကာသိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟိ "ပသ္သထ နော တုမ္ဟေ, ဘိက္ခဝေ, ဧတံ ဘိက္ခုံ အာဂစ္ဆန္တံ ဩဒါတကံ တနုကံ တုင်္ဂနာသိက"န္တိ (သံ. နိ. ၂.၂၄၅) အတ္တနော ဒိဋ္ဌေန ကထေသိ။ အယံ ပန နယဂ္ဂါဟေန "အရဟာ‌ဧသော ဧတံ အဓိဝစန"န္တိ အာဟ။

၆. ဒုတိယကာမဘူသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄၈. ဆဋ္ဌေ **ကတိ နု ခေါ ဘန္တေ သင်္ခါရာ** တိ အယံ ကိရ, ဂဟပတိ, နိရောဓံ ဝလဉ္ဇေတိ, တဿ "နိရောဓပာဒကေ သင်္ခါရေ ပုစ္ဆိဿာမိ"တိ စိန္တေတွာ ဧဝမာဟ။ ထေရောပိဿ အဓိပ္ပာယံ ဉတွာ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒီသု အနေကေသု သင်္ခါရေသု ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ ကာယသင်္ခါရာဒယော ဝ အာစိက္ခန္တော **တယော ခေါ ဂဟပတီ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓတ္တာ ကာယေန သင်္ခရီယတိ နိဗ္ဗတ္တီယတီတိ **ကာယသင်္ခါရော** ။ တစာယ သင်္ခရောတိ နိဗ္ဗတ္တေတီတိ **ဝစီသင်္ခါရော** ။ စိတ္တပ္ပဋိဗဒ္ဓတ္တာ စိတ္တေန သင်္ခရီယတိ နိဗ္ဗတ္တီယတီတိ **စိတ္တသင်္ခါရော** ။

ကတမော ပန ဘန္တေ တိ က္လစ ကိံ ပုစ္ဆတိ? "က္လမေ သင်္ခါရာ အညမညံ မိဿာ အာလုဠိတာ အဝိဘူတာ ဒုဒ္ဒီပနာ။ တထာ ဟိ ကာယဒွါရေ အာအနုဂ္ဂဟဏမုဥ္စနစောပနာနိ ဟာပေတွာ ဥပ္ပန္နာ အဋ္ဌ ကာမာဝစရကုသလစေတနာ ဒွါဒသ အကုသလစေတနာတိ ဧဝံ ကုသလာကုသလာ ဝီသတိ စေတနာပိ, အဿာသပဿာသာပိ **ကာယသင်္ခါရော** တွေဝ ဝုစ္စန္တိ။ ဝစီဒွါရေ ဟနုသဥ္စောပနံ ဝစီဘေဒံ ဟာပေတွာ ဥပ္ပန္နာ ဝုတ္တပ္ပကာရာဝ ဝီသတိ စေတနာပိ ဝိတက္ကဝိစာရာပိ **ဝစီသင်္ခါရော** တွေဝ ဝုစ္စန္တိ။ ကာယဝစီဒွါရေသု စောပနံ အပတွာ ရဟော နိသိန္နဿ စိန္တယတော ဥပ္ပန္နာ ကုသလာကုသလာ ဧကူနတိံသစေတနာပိ, သညာ စ ဝေဒနာ စာတိ က္လမေ ဒွေ ဓမ္မာပိ **စိတ္တသင်္ခါရော** တွေဝ ဝုစ္စန္တိ။ ဧဝံ က္လမေ သင်္ခါရာ အညမညံ မိဿာ အာလုဠိတာ အဝိဘူတာ ဒုဒ္ဒီပနာ, တေ ပာကဋေ ဝိဘူတေ ကတွာ ကထာပေဿာမိ"တိ ပုစ္ဆိ။

ကသ္မာ ပန ဘန္တေ တိ က္လစ ကာယသင်္ခါရာဒိနာမဿ ပဒတ္ထံ ပုစ္ဆတိ။ တဿ ဝိဿဇ္ဇနေ **ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓာ** တိ ကာယနိဿိတာ။ ကာယေ သတိ ဟောန္တိ, အသတိ န ဟောန္တိ။ **စိတ္တပ္ပဋိဗဒ္ဓါ** တိ စိတ္တနိဿိတာ။ စိတ္တေ သတိ ဟောန္တိ, အသတိ န ဟောန္တိ။

က္လအနိ "ကိံ နု ခေါ ဧသ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဝလဉ္ဇေတိ, နော ဝလဉ္ဇေတိ, စိဏ္ဏဝသီ တ တတ္ထ နော စိဏ္ဏဝသီ"တိ ဇာနနတ္ထံ ပုစ္ဆန္တော **ကထံ ပန ဘန္တေ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိ ဟောတီ** တိ အာဟ။ တဿ ဝိဿဇ္ဇနေ **သမာပဇ္ဇိဿံ** န္တိ တ **သမာပဇ္ဇာမီ** တိ တ ပဒဒွယေန နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိကာလော ကထိတော။ **သမာပန္နော** တိ ပဒေန အန္တောနိရောဓော။ တထာ ပုရိမေဟိ ဒွီဟိ ပဒေဟိ သစိတ္တကကာလော ကထိတော, ပစ္ဆိမေန အစိတ္တကကာလော။

ပုဗ္ဗေဝ တထာ စိတ္တံ ဘာဝိတံ ဟောတီ တိ နိရောဓသမာပတ္တိတော ပုဗ္ဗေ အဒ္ဓာနပရိစ္ဆေဒကာလေယေဝ "ဧတ္တကံ ကာလံ အစိတ္တကော ဘဝိဿာမိ"တိ အဒ္ဓာနပရိစ္ဆေဒံ စိတ္တံ ဘာဝိတံ ဟောတိ။ **ယံ တံ တထတ္တာယ ဥပနေတီ** တိ ယံ ပန ဧဝံ ဘာဝိတံ စိတ္တံ, တံ ပုဂ္ဂလံ တထတ္တာယ အစိတ္တကဘာတယ ဥပနေတိ။ **ဝစီသင်္ခါရော ပဌမံ နိရုဇ္ဈတီ** တိ သေသသင်္ခါရေဟိ ပဌမံ ဒုတိယဈာနေယေဝ နိရုဇ္ဈတိ။ **တတော ကာယသင်္ခါရော** တိ တတော ပရံ ကာယသင်္ခါရော စတုတ္ထဈာနေ နိရုဇ္ဈတိ။ **တတော စိတ္တသင်္ခါရော** တိ တတော ပရံ စိတ္တသင်္ခါရော အန္တောနိရောဓေ နိရုဇ္ဈတိ။ **အာယူ** တိ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ **ဝိပရိဘိန္နာနီ** တိ ဥပဟတာနိ ဝိနဋ္ဌာနိ။

တတ္ထ ကေစိ "နိရောဓသမာပန္နဿ 'စိတ္တသင်္ခါရော စ နိရုဒ္ဓေါ'တိ ဝစနတော စိတ္တံ အနိရုဒ္ဓံ ဟောတိ, တသ္မာ သစိတ္တကာပိ အယံ သမာပတ္တီ"တိ ဝဒန္တိ။ တေ ဝတ္တဗ္ဗာ – "ဝစီသင်္ခါရောပိဿ နိရုဒ္ဓေါ"တိ ဝစနတော

တစာ အနိရုဒ္ဓာ ဟောတိ, တသ္မာ နိရောဓသမာပန္နေန ဓမ္မမ္ပိ ကထေန္တေန သဇ္ဈာယမ္ပိ ကရောန္တေန နိသီဒိတဗ္ဗံ သိယာ။ ယော စာယံ မတော ကာလင်္ကတော, တဿာပိ စိတ္တသင်္ခါရော နိရုဒ္ဓောတိ ဝစနတော စိတ္တံ အနိရုဒ္ဓံ ဘဝေယျ, တသ္မာ ကာလင်္ကတေ မာတာပိတရော တ အရဟန္တေ တ ဈာပေန္တေန အာနန္တရိယကမ္မံ ကတံ ဘဝေယျ။ ဣတိ ဗျဉ္ဇနေ အဘိနိဝေသံ အကတွတ အာစရိယာနံ နယေ ဌတွတ အတ္ထော ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗော။ အတ္ထော ဟိ ပဋိသရဏံ, န ဗျဉ္ဇနံ။

ဣန္ဒြိယာနိ ဝိပ္ပသန္နာနိ တိ ကိရိယမယပဝတ္တသ္မိဉ္ဟိ ဝတ္တမာနေ ဗဟိဒ္ဓာရမ္မဏေသု ပသာဒေ ဃဋ္ဋေန္တေသု ဣန္ဒြိယာနိ ကိလမန္တိ, ဥပဟတာနိ မက္ခိတ္တာနိ ဝိယ ဟောန္တိ တတာဒီဟိ ဥဋ္ဌိတရဇေန စတုမဟာပထေ ဌပိတ အာအာသော ဝိယ။ ယထာ ပန ထဝိကာယ ပက္ခိပိတွတ မဉ္ဇူသာဒီသု ဌပိတော အာအာသော အန္တောယေဝ ဝိရောစတိ, ဧဝံ နိရောဓသမာပန္နဿ ဘိက္ခုနော အန္တောနိရောဓေ ပဉ္စ ပသာဒာ အတိဝိယ ဝိရောစန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဣန္ဒြိယာနိ ဝိပ္ပသန္နာနိ"တိ။

ဝုဋ္ဌဟိဿ န္တိ တ **ဝုဋ္ဌဟာမီ** တိ တ ပဒဒ္ဓယေန အန္တောနိရောဓကာလော ကထိတော, **ဝုဋ္ဌိတော** တိ ပဒေန ဖလသမာပတ္တိကာလော။ တထာ ပုရိမေဟိ ဒွီဟိ ပဒေဟိ အစိတ္တကကာလော ကထိတော, ပစ္ဆိမေန သစိတ္တကကာလော။ **ပုဗ္ဗေဝ တထာ စိတ္တံ ဘာဝိတံ ဟောတီ** တိ နိရောဓသမာပတ္တိတော ပုဗ္ဗေ အဒ္ဓာနပရိစ္ဆေဒကာလေယေဝ "ဧတ္တကံ ကာလံ အစိတ္တကော ဟုတွတ တတော ပရံ သစိတ္တကော ဘဝိဿာမီ"တိ အဒ္ဓာနပရိစ္ဆေဒံ စိတ္တံ ဘာဝိတံ ဟောတိ။ **ယံ တံ တထတ္တာယ ဥပနေတီ** တိ ယံ ဧဝံ ဘာဝိတံ စိတ္တံ, တံ ပုဂ္ဂလံ တထတ္တာယ သစိတ္တကဘာဝါယ ဥပနေတိ။ ဣတိ ဟေဋ္ဌာ နိရောဓသမာပဇ္ဇနကာလော ဂဟိတော, ဣဓ နိရောဓတော ဝုဋ္ဌာနကာလော။

ဣဒာနိ နိရောဓကထံ ကထေတုံ ကာလောတိ နိရောဓကထာ ကထေတဗ္ဗာ သိယာ။ သာ ပနေသာ "ဒွီဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ တယော စ သင်္ခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ သောဠသဟိ ဉာဏစရိယာဟိ နဝဟိ သမာဓိစရိယာဟိ ဝသီဘာဝတာပညာ နိရောဓသမာပတ္တိယံ ဉာဏံ"န္တိ မာတိကံ ဌပေတွတ သဗ္ဗာကာရေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ကထိတာ, တသ္မာ တတ္တ ထ ကထိတနယေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗာ။ ကော ပနာယံ နိရောဓော နာမ? စတုန္နံ ခန္ဓာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ အပ္ပဝတ္တိ။ အထ ကိမတ္ထ မေတံ သမာပဇ္ဇန္တီတိ? သင်္ခါရာနံ ပဝတ္တေ ဥက္ကဏ္ဌိတာ သတ္တာဟံ အစိတ္တကာ ဟုတွတ သုခံ ဝိဟရိဿာမ, ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ နာမေတံ ယဒိဒံ နိရောဓောတိ ဧတဒတ္ထံ သမာပဇ္ဇန္တိ။

စိတ္တသင်္ခါရော ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတီ တိ နိရောဓာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ ဟိ ဖလသမာပတ္တိစိတ္တံ ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တံ သမ္ပယုတ္တံ သညဉ္စ ဝေဒနဉ္စ သန္ဓာယ "စိတ္တသင်္ခါရော ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတီ"တိ အာဟ။ **တတော ကာယသင်္ခါရော** တိ တတော ပရံ ဘဝင်္ဂသမယေ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ကိံ ပန ဖလသမာပတ္တိ အဿာသပဿာသေ န သမုဋ္ဌာပေတီတိ? သမုဋ္ဌာပေတိ။ ဣမဿ ပန စတုတ္ထဇ္ဈာနိကာ ဖလသမာပတ္တိ, သာ န သမုဋ္ဌာပေတိ။ ကိံ တ ဧတေန? ဖလသမာပတ္တိ ပဌမဇ္ဈာနိကာ တ ဟောတု ဒုတိယ တတိယစတုတ္ထဇ္ဈာနိကာ တ, သန္တသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတဿ ဘိက္ခုနော အဿာသပဿာသာ အဗ္ဗောဟာရိကာ ဟောန္တိ, တေသံ အဗ္ဗောဟာရိကဘာဝေ **သဉ္ဇီဝတ္ထေရဝတ္ထုနာ** ဝေဒိတဗ္ဗော။ သဉ္ဇီဝတ္ထေရဿ ဟိ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ ကိံသုကပုပ္ဖသဒိသေ ဝီတစ္စိတင်္ဂါရေ မဒ္ဒမာနဿ ဂစ္ဆတော စီဝရေ အံသုမတ္တမ္ပိ န ဈာယိ, ဥသ္မာကာရမတ္တမ္ပိ နာဟောသိ။ သမာပတ္တိဗလံ နာမေတန္တိ ဝဒန္တိ။ ဧဝမေဝ သန္တာယ ဖလသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌိတဿ ဘိက္ခုနော အဿာသပဿာသာ အဗ္ဗောဟာရိကာ ဟောန္တီတိ ဘဝင်္ဂသမယေနေဝေတံ ကထိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတော ဝစီသင်္ခါရော တိ တတော ပရံ ကိရိယမယပဝတ္တဝလဉ္ဇနကာလေ ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကိံ ဘဝင်္ဂံ ဝိတက္ကဝိစာရေ န သမုဋ္ဌာပေတီတိ? သမုဋ္ဌာပေတိ။ တံသမုဋ္ဌာနာ ပန ဝိတက္ကဝိစာရာ တစံ အဘိသင်္ခါတုံ န သက္ကောန္တီတိ ကိရိယမယပဝတ္တဝလဉ္ဇနကာလေနေဝေတံ ကထိတံ။

သုညတော ဖဿော တိအာဒယော သဂုဏေနာပိ အာရမ္မဏေနာပိ ကထေတဗ္ဗာ။ **သဂုဏေန** တာဝ သုညတာ နာမ ဖလသမာပတ္တိ, တာယ သဟဇာတဖဿံ သန္ဓာယ "သုညတော ဖဿော"တိ ဝုတ္တံ။ အနိမိတ္တပ္ပဏိဟိတေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **အာရမ္မဏေန** ပန နိဗ္ဗာနံ ရာဂာဒီဟိ သုညတ္တာ သုညတာ နာမ, ရာဂနိမိတ္တာဒီနံ အဘာဝါ အနိမိတ္တံ,

ရာဂဒေါသမောဟပ္ပဏိဓီနံ အဘာဝတ အပ္ပဏိဟိတံ, သုညတံ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဥပ္ပန္နဖလသမာပတ္တိသမ္ဖဿော သုညတော နာမ။ အနိမိတ္တပ္ပဏိဟိတေသုပိ ဧသေဝ နယော။

အပရာ အာဂမနိယကထာ နာမ ဟောတိ။ သုညတအနိမိတ္တအပ္ပဏိဟိတာတိ ဟိ ဝိပဿနာပိ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ ယော ဘိက္ခု သင်္ခါရေ အနိစ္စတော ပရိဂ္ဂဟေတွာ အနိစ္စတော ဒိသွာ အနိစ္စတော ဝုဋ္ဌာတိ, တဿ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ အနိမိတ္တာ နာမ ဟောတိ။ ယော ဒုက္ခတော ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဒုက္ခတော ဒိသွာ ဒုက္ခတော ဝုဋ္ဌာတိ, တဿ အပ္ပဏိဟိတာ နာမ။ ယော အနတ္တတော ပရိဂ္ဂဟေတွာ အနတ္တတော ဒိသွာ အနတ္တတော ဝုဋ္ဌာတိ, တဿ သုညတာ နာမ။ တတ္ထ အနိမိတ္တဝိပဿနာယ မဂ္ဂေါ အနိမိတ္တော နာမ, အနိမိတ္တမဂ္ဂဿ ဖလံ အနိမိတ္တံ နာမ, အနိမိတ္တဖလသမာပတ္တိသဟဇာတေ ဖဿေ ဖုသန္တေ "အနိမိတ္တော ဖဿော ဖုသတီ"တိ ဝုစ္စတိ။ အပ္ပဏိဟိတသုညတေသုပိ ဧသေဝ နယော။ အာဂမနိယေန ကထိတေ ပန သုညတော တ ဖဿော အနိမိတ္တော တ ဖဿော အပ္ပဏိဟိတော တ ဖဿောတိ ဝိကပ္ပော အာပဇ္ဇေယျ, တသ္မာ သဂုဏေန စေဝ အာရမ္မဏေန စ ကထေတဗ္ဗံ။ ဧဝဉှိ တယော ဖဿာ ဖုသန္တီတိ သမေတိ။

ဝိဝေကနိန္နန္တိအာဒီသု နိဗ္ဗာနံ ဝိဝေကော နာမ။ တသ္မိံ ဝိဝေကေ နိန္နံ ဩနတန္တိ ဝိဝေကနိန္နံ။ **ဝိဝေကပေါဏ**န္တိ အညတော အဂန္တွာ ယေန ဝိဝေကော, တေန ဝင်္ကံ ဝိယ ဟုတွာ ဌိတန္တိ ဝိဝေကပေါဏံ။ ယေန ဝိဝေကော, တေန ပတမာနံ ဝိယ ဌိတန္တိ **ဝိဝေကပဗ္ဘာရံ** ။

၇. ဂေါဒတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄၉. သတ္တမေ **နာနတ္ထာ စေဝ နာနာဗျဉ္ဇနာ စာ**တိ ဗျဉ္ဇနမ္ပိ နေသံ နာနံ, အတ္ထောပိ။ တတ္ထ ဗျဉ္ဇနဿ နာနတာ ပါကဋာ။ အတ္ထော ပန အပ္ပမာဏာ စေတောဝိမုတ္တိ ဘူမန္တရတော မဟဂ္ဂတာ ဟောတိ ရူပါဝစရာ, အာရမ္မဏတော သတ္တပဏ္ဏတ္တိအာရမ္မဏာ။ အာကိဉ္စညာ ဘူမန္တရတော မဟဂ္ဂတာ အရူပါဝစရာ, အာရမ္မဏတော နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ။ သုညတာ ဘူမန္တရတော ကာမာဝစရာ, အာရမ္မဏတော သင်္ခါရာရမ္မဏာ။ ဝိပဿနာ ဟိ ဧတ္ထ သုညတာတိ အဓိပ္ပေတာ။ အနိမိတ္တာ ဘူမန္တရတော လောကုတ္တရာ, အာရမ္မဏတော နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာ။

ရာဂေါ ခေါ ဘန္တေ ပမာဏကရဏောတိအာဒီသု ယထာ ပဗ္ဗတပါဒေ ပူတိပဏ္ဏကသဋ္ဋုဒကံ နာမ ဟောတိ ကာဠဝဏ္ဏံ, ဩလောကေန္တာနံ ဗျာမသတဂမ္ဘီရံ ဝိယ ခါယတိ, ယဋ္ဌိံ ဝါ ရဇ္ဇုံ ဝါ ဂဟေတွာ မိနန္တဿ ပိဋ္ဌိပါဒေါတ္ထရဏမတ္တမ္ပိ န ဟောတိ; ဧဝမေဝ ယာဝ ရာဂါဒယော နုပ္ပဇ္ဇန္တိ, တာဝ ပုဂ္ဂလံ သဉ္ဇာနိတုံ န သက္ကာ ဟောတိ, သောတာပန္နော ဝိယ သကဒါဂါမီ ဝိယ အနာဂါမီ ဝိယ စ ခါယတိ။ ယဒါ ပနဿ ရာဂါဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, တဒါ ရတ္တော ဒုဋ္ဌော မူဠှောတိ ပညာယတိ။ ဣတိ တေ "ဧတ္တကော အယ"န္တိ ပုဂ္ဂလဿ ပမာဏံ ဒဿေန္တာဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ ပမာဏကရဏာ နာမ ဝုတ္တာ။

ယာဝတာ ခေါ ဘန္တေ အပ္ပမာဏာ စေတောဝိမုတ္တိယောတိ ယတ္တကာ အပ္ပမာဏာ စေတောဝိမုတ္တိယော။ ကိတ္တကာ ပန တာ? စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရာ, စတ္တာရော မဂ္ဂါ, စတ္တာရိ ဖလာနီတိ ဒွါဒသ။ တတ္ထ ဗြဟ္မဝိဟာရာ ဖရဏအပ္ပမာဏတာယ အပ္ပမာဏာ, သေသာ ပမာဏကာရကာနံ ကိလေသာနံ အဘာဝေန နိဗ္ဗာနမ္ပိ အပ္ပမာဏမေဝ, စေတောဝိမုတ္တိ ပန န ဟောတိ, တသ္မာ န ဂဟိတံ။ **အကုပ္ပါ**တိ အရဟတ္တဖလစေတောဝိမုတ္တိ။ သာ ဟိ တာသံ သဗ္ဗဇေဋ္ဌိကာ, တသ္မာ "အဂ္ဂမက္ခာယတီ"တိ ဝုတ္တာ။ **ရာဂေါ ခေါ ဘန္တေ ကိဉ္စန**န္တိ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ပုဂ္ဂလံ ကိဉ္စတိ မဒ္ဒတိ ပလိဗုန္ဓတိ, တသ္မာ ကိဉ္စနန္တိ ဝုတ္တော။ မနုဿာ ကိရ ဂေါဏေဟိ ခလံ မဒ္ဒါပေန္တာ "ကိဉ္စေဟိ ကပိလ ကိဉ္စေဟိ ကာဠကာ"တိ ဝဒန္တိ။ ဧဝံ မဒ္ဒနဋ္ဌော ကိဉ္စနဋ္ဌောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဒေါသမောဟေသုပိ** ဧသေဝ နယော။

အာကိဉ္စညာ စေတောဝိမုတ္တိယော နာမ နဝ ဓမ္မာ အာကိဉ္စညာယတနံ မဂ္ဂဖလာနိ စ။ တတ္ထ အာကိဉ္စညာယတနံ ကိဉ္စနံ အာရမ္မဏံ အဿ နတ္ထီတိ **အာကိဉ္စညံ** ။ မဂ္ဂဖလာနိ ကိဉ္စနာနံ မဒ္ဒနပလိဗုန္ဓနကိလေသာနံ နတ္ထိတာယ အာကိဉ္စညာနိ, နိဗ္ဗာနမ္ပိ အာကိဉ္စညံ, စေတောဝိမုတ္တိ ပန န ဟောတိ, တသ္မာ န ဂဟိတံ။

ရာဂေ သော ဘဝန္တေ နိမိတ္တကရဏော တိအာဒီသု ယထာ နာမ ဒုဝိန္နံ ကုလာနံ သဒိသာ ဒွေ ဝစ္ဆကာ ဟောန္တိ။ ယာဝ တေသံ လက္ခဏံ န ကတံ ဟောတိ, တာဝ “အယံ အသုကကုလဿ ဝစ္ဆကော, အယံ အသုကကုလဿာ”တိ န သက္ကာ ဟောတိ ဇာနိတုံ။ ယအာ ပန တေသံ တိသူလာဒီသု အညတရံ လက္ခဏံ ကတံ ဟောတိ, တဒာ သက္ကာ ဟောတိ ဇာနိတုံ။ ဧဝမေဝ ယာဝ ပုဂ္ဂလဿ ရာဂေ နုပ္ပဇ္ဇတိ, တာဝ န သက္ကာ ဟောတိ ဇာနိတုံ “အရိယော တ ပုထုဇ္ဇနော တ”တိ။ ရာဂေ ပနဿ ဥပ္ပဇ္ဇမာနောဝ “သရာဂေ နာမ အယံ ပုဂ္ဂလော”တိ သဉ္ဇာနနနိမိတ္တံ ကရောန္တော ဝိယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တသ္မာ နိမိတ္တကရဏောတိ ဝုတ္တော။ **ဒောသမောဟေသုပိ** ဧသေဝ နယော။

အနိမိတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိယော နာမ တေရသ ဓမ္မာ ဝိပဿနာ, စတ္တာရော အာရုပ္ပာ, စတ္တာရော မဂ္ဂါ, စ တ္တာရိ ဖလာနိ။ တတ္ထ ဝိပဿနာ နိစ္စနိမိတ္တံ သုခနိမိတ္တံ အတ္တနိမိတ္တံ ဥဂ္ဃာဋေတီတိ **အနိမိတ္တာ** နာမ။ စတ္တာ ရော အာရုပ္ပာ ရူပနိမိတ္တဿ အဘာဝေ အနိမိတ္တာ နာမ။ မဂ္ဂဖလာနိ နိမိတ္တကရာနံ ကိလေသာနံ အဘာဝေန အနိမိ တ္တာနိ, နိဗ္ဗာနမ္ပိ အနိမိတ္တမေဝ, တံ ပန စေတောဝိမုတ္တိ န ဟောတိ, တသ္မာ န ဂဟိတံ။ အထ ကသ္မာ သုညတာ စေ တောဝိမုတ္တိ န ဂဟိတာတိ? သာ “သုညာ ရာဂေနာ”တိအာဒိဝစနတော သဗ္ဗတ္ထ အနုပဝိဋ္ဌာဝ, တသ္မာ ဝိသုံ န ဂဟိတာ တိ။

ကေတ္တာ တိ အာရမ္မဏဝသေန ကေတ္တာ “အပ္ပမာဏံ အာကိဉ္စညံ သုညတံ အနိမိတ္တ”န္တိ ဟိ သဗ္ဗာနေတာနိ နိဗ္ဗာနဿေဝ နာမာနိ။ ဣတိ ဣမိနာ ပရိယာယေန ကေတ္တာ။ အညသ္မိံ ပန ဌာနေ အပ္ပမာဏာပိ ဟောတိ, အညသ္မိံ အာ ကိဉ္စညာ, အညသ္မိံ သုညတာ, အညသ္မိံ အနိမိတ္တာတိ ဣမိနာ ပရိယာယေန နာနာဗျဉ္ဇနာတိ။

၈. နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅၀. အဋ္ဌမေ **တေနုပသင်္ကမိ** တိ သယံ အာဂတာဂမော ဝိညာတသာသနော အနာဂါမီ အရိယသာဝကော သမာနော ကသ္မာ နဂ္ဂဘောဂ္ဂံ နိဿိရိကံ နိဂဏ္ဌံ ဥပသင်္ကမီတိ? ဥပဝါဒမောစနတ္ထဉ္စေဝ တအာရောပနတ္ထဉ္စ။ နိဂဏ္ဌာ ကိရ “သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကာ ထဒ္ဓခဒိရခါဏုကသဒိသာ, ကေနစိ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရမ္ပိ န ကရောန္တီ”တိ ဥပဝဒန္တိ, တဿ ဥပဝါဒဿ မောစနတ္ထဉ္စ, “တဒဉ္ဉဿ အာရောပေဿာမီ”တိ ဥပသင်္ကမိ။ **န ခွာဟံ ဧတ္ထ ဘန္တေ ဘဂဝတော သဒ္ဓါယ ဂစ္ဆာမီ**တိ ယဿ ဉာဏေန အသစ္ဆိကတံ ဟောတိ။ သော “ဧဝံ ကိရေတ”န္တိ အည ဿ သဒ္ဓါယ ဂစ္ဆေယျ, မယာ ပန ဉာဏေနေတံ သစ္ဆိကတံ, တသ္မာ နာဟံ ဧတ္ထ ဘဂဝတော သဒ္ဓါယ ဂစ္ဆာမိ တိ ဒီပေန္တော ဧဝမာဟ။

ဥလ္လောကေတွာ တိ ကာယံ ဥန္နာမေတွာ ကုစ္ဆိံ နီဟရိတွာ ဂီဝံ ပဂ္ဂယှ သဗ္ဗံ ဒိသံ ပေက္ခမာနော ဥလ္လော ကေတွာ။ **ဗာဓေတဗ္ဗံ မညေယျာထ** တိ ယထာ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ န နိက္ခမတိ, ဧဝံ ပဋိဗာဟိတဗ္ဗံ မညေယျ ဗန္ဓိတဗ္ဗံ တ။ **သဟဓမ္မိကာ** တိ သကာရဏာ။ **အထ မံ ပဋိဟရေယျာသိ သဒ္ဓိံ နိဂဏ္ဌပရိသာယာ** တိ ဧတေသံ အတ္ထေ ဉာတေ အထ မေ နိဂဏ္ဌပရိသာယ သဒ္ဓိံ အဘိဂစ္ဆေယျာသိ, ပတီဟာရဿ မေ သန္တိကံ အာဂန္တွာ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ ဇာ နာပေယျာသီတိ အတ္ထော။ **ဧကော ပဉှော**တိ ဧကော ပဉှမဂ္ဂေါ, ဧကံ ပဉှာဂဝေသနန္တိ အတ္ထော။ **ဧကော ဥဒ္ဒေသော**တိ ဧကံ နာမ ကိန္တိ? အယံ ဧကော ဥဒ္ဒေသော။ **ဧကံ ဝေယျာကရဏံ** န္တိ “သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိ ကာ”တိ (ခု. ပ. ၄.၁; အ. နိ. ၁၀.၂၇) ဣဒံ ဧကံ ဝေယျာကရဏံ။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၉. အစေလကဿပသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅၁. နဝမေ **ကီဝစိရံ ပဗ္ဗဇိတဿာတိ** ကီဝစိရော ကာလော ပဗ္ဗဇိတဿာတိ အတ္ထော။ **ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မာ**တိ မနုဿဓမ္မော နာမ ဒသကုသလကမ္မပထာ, တတော မနုဿဓမ္မတော ဥတ္တရိ။ **အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေ သော**တိ အရိယဘာဝံ ကာတုံ သမတ္ထတာယ အလမရိယောတိ သင်္ခါတော ဉာဏဒဿနဝိသေသော။ **နဂ္ဂေယျာ** တိ န ဂ္ဂဘာဝတော။ **မုဏ္ဍေယျာ** တိ မုဏ္ဍဘာဝတော။ **ပတဋ္ဌနိပ္ဖောဋနာယာ** တိ ဟဝဋ္ဌနိပ္ဖောဋနတော, ဘူမိယံ နိသီဒန္တဿ အာနိသဒဋ္ဌာနေ လဂ္ဂါနံ ပံသုရဇတလိကာနံ ဖောဋနတ္ထံ ဂဟိတမောရပိဉ္ဆမတ္တတောတိ အတ္ထော။

၁၀. ဂိလာနဒဿနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅၂. ဒသမေ **အာရာမဒေဝတာ**တိ ပုပ္ဖာရာမဖလာရာမေသု အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ။ **ဝနဒေဝတာ**တိ ဝနသဏ္ဍေသု အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ။ **ရုက္ခဒေဝတာ**တိ မတ္တရာဇကာလေ ဝေဿဝဏော ဧ ဒေဝတာတိ ဧဝံ တေသု တေသု ရုက္ခေသု အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ။ **ဩသဓိတိဏဝနပ္ပတီသူ**တိ ဟရီတကာမလကီအာဒီသု မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာဒီသု ဝနဇေဋ္ဌရုက္ခေသု စ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ။ **သံဂမ္မာ**တိ သန္နိပတိတ္ဝာ။ **သမာဂမ္မာ**တိ တတော တတော သမာဂန္တ္ဝာ။ **ပဏိဓေဟီ**တိ ပတ္ထနာဝသေန ဌပေဟိ။ **ဣဇ္ဈိဿတိ သီလဝတော စေတောပဏိဓီ**တိ သမိဇ္ဈိဿတိ သီလဝန္တဿ စိတ္တပတ္ထနာ။ **ဓမ္မိကော**တိ ဒသကုသလဓမ္မသမန္နာဂတော အဂတိဂမနရဟိတော။ **ဓမ္မရာဇာ**တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ, ဓမ္မေန ဝာ လဒ္ဓရဇ္ဇတ္တာ ဓမ္မရာဇာ။ **တသ္မာ**တိ "ယသ္မာ တေန ဟိ, အယ္ယပုတ္တ, အမ္မေဟပိ ဩဝအာဟီ"တိ ဝဒထ, တသ္မာ။ **အပ္ပဋိဝိဘတ္တ**န္တိ "ဣဒံ ဘိက္ခူနံ ဒဿာမ, ဣဒံ အတ္တနာ ဘုဉ္ဇိဿာမာ"တိ ဧဝံ အဝိဘတ္တံ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သာဓာရဏမေဝ ဘဝိဿတီတိ။

စိတ္တသံယုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈. ကမဏိသံယုတ္တံ

၁. စဏ္ဏာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅၃. ကမဏိသံယုတ္တဿ ပဌမေ **စဏ္ဍော ကမဏိ** တိ ဓမ္မသင်္ဂာဟကတ္ထေရေဟိ စဏ္ဍောတိ ဂဟိတနာမော ဧကော ကမဏိ။ **ဟတုကရောတီ**တိ ဘဏ္ဍုနံ့ ပဋိဘဏ္ဍန္တော အက္ကောသန္တံ ပစ္စက္ကောသန္တော ပဟရန္တံ ပဋိပဟရန္တော ဟကဋံ့ ကရောတီတိ ဒဿေတိ။ **န ဟတုကရောတီ**တိ အက္ကုဋ္ဌောပိ ပဟဋ္ဌောပိ ကိဉ္စိ ပစ္စနီကံ အကရောန္တောတိ ဒဿေတိ။

၂. တာလပုဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅၄. ဒုတိယေ **တာလပုဋ္ဌော**တိ ဧဝံနာမကော။ တဿ ကိရ ဗန္ဓနာ ပမုတ္တတာလပက္ကဝဏ္ဏော ဝိယ မုခဝဏ္ဏော ဝိပ္ပသန္နော အဟောသိ, တေနဿ တာလပုဋ္ဌောတိ နာမံ အကံသု။ သွတယံ အဘိနီဟာရသမ္ပန္နော ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂလော။ ယသ္မာ ပန ပဋိသန္ဓိ နာမ အနိယတာ အာကာသေ ခိတ္တဒဏ္ဍသဒိသာ, တသ္မာ ဧသ နဋကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဝုမိုပ္ပတ္တော ပန နဋသိပ္ပေ အဂ္ဂေ ဟုတွာ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ပာကဋော ဇာတော။ တဿ ပဉ္စ သကဋသတာနိ ပဉ္စ မာတုကမသတာနိ ပရိတရော, ဘရိယာယပိဿ တာဝတကာတတိ မာတုကမသဟဿေန စေဝ သကဋသဟဿေန စ သဒ္ဓိံ ယံ ယံ နဂရံ တ နိဂမံ တ ပဝိသတိ, တတ္ထဿ ပုရေတရမေဝ သတသဟဿံ ဒေန္တိ။ သမဇ္ဇဝေသံ ဂဏှိတွတ ပန မာတုကမသဟဿေန သဒ္ဓိံ ကီဠံ ကရောန္တဿ ယံ ဟတ္ထူပဂဟဒူပကဒိအာဘရဏဇာတံ ခိပန္တိ, တဿ ပရိယန္တော နတ္ထိ။ သော တံဒိဝသံ မာတုကမသဟဿပရိတရိတော ရာဇဂဟေ ကီဠံ ကတွတ ပရိပက္ကဉာဏတ္တာ သပရိတရောဝ ယေန ဘဂတ တေနုပသင်္ကမိ။

သစ္စာလိကေနာတိ သစ္စေန စ အလိကေန စ။ **တိဋ္ဌတေတ** န္တိ တိဋ္ဌတု ဧတံ။ **ရဇနီယာ**တိ ရာဂပ္ပစ္စယာ မုခတော ပဉ္စဝဏ္ဏသုတ္တနိဟရဏတတဝုဋ္ဌိဒဿနာဒယော အညေ စ ကာမဿာဒသံယုတ္တာကာရဒဿနကာ အဘိနယာ။ **ဘိယ္ယောသောမတ္တာယာ**တိ အဓိကပ္ပမာဏတ္တာယ။ **ဒောသနီယာ**တိ ဒောသပ္ပစ္စယာ ဟတ္ထဟာဒစ္ဆေဒာဒိဒဿနာကာရာ။ **မောဟနီယာ**တိ မောဟပ္ပစ္စယာ ဥဒကံ ဂဟေတွတ တေလကရဏံ, တေလံ ဂဟေတွတ ဥဒကကရဏန္တိ ဧဝမာဒယော မာယာပဘေဒာ။

ပဟာသော နာမ နိရယောတိ ဝိသုံ ပဟာသနာမကော နိရယော နာမ နတ္ထိ, အဝီစိဿေဝ ပန ဧကသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ နစ္စန္တာ ဝိယ ကယန္တာ ဝိယ စ နဋဝေသံ ဂဟေတွတဝ ပစ္စန္တိ, တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **နာဟံ, ဘန္တေ, ဧတံ ရောဒာမီ**တိ အဟံ, ဘန္တေ, ဧတံ ဘဂဝတော ဗျာကရဏံ န ရောဒာမီတိ ဧဝံ သကမ္မကဝသေနေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော, န အဿုဝိမောစနမတ္တေန။ ''မတံ တ အမ္မ ရောဒန္တိ''တိအာဒယော စေတ္ထ အညေပိ တေဟာရာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၃-၅. ယောဓာဇီဝသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၅၅-၃၅၇. တတိယေ **ယောဓာဇီဝေ**တိ ယုဒ္ဓေန ဇီဝိကံ ကပ္ပနကော ဓမ္မသင်္ဂာဟကတ္ထေရေဟိ ဧဝံ ဂဟိတနာမော။ **ဥဿဟတိ တယမတိ** တိ ဥဿာဟံ တယာမံ ကရောတိ။ **ပရိယာဟာဒေန္တိ** တိ မရဏံ ပဋိပဇ္ဇာပေန္တိ။ **ဒုက္ကဋ္ဌ** န္တိ ဒုဋ္ဌု ကတံ။ **ဒုပ္ပဏိဟိတ** န္တိ ဒုဋ္ဌု ဌပိတံ။ **ပရဇိတော နာမ နိရယော**တိ အယမ္ပိ န ဝိသုံ ဧကော နိရယော, အဝီစိဿေဝ ပန ဧကသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ ပဉ္စာဝုဓသန္နဒ္ဓာ ဖလကဟတ္ထာ ဟတ္ထိအဿရထေ အာရုယှ သင်္ဂာမေ ယုဇ္ဈန္တာ ဝိယ ပစ္စန္တိ, တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ စတုတ္ထပဉ္စမေသုပိ ဧသေဝ နယော။

၆. အသိဗန္ဓကပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅၈. ဆဋ္ဌေ **ပစ္ဆာဘူမကာ** တိ ပစ္ဆာဘူမိတသိနော။ **ကာမဏ္ဍလုကာ** တိ သကမဏ္ဍလုနော။ **သေတလမာလိကာ** တိ ဟတောဝ ဥဒကတော သေတလဥ္စေဝ ဥပ္ပလာဒီနိ စ ဂဟေတွတ ဥဒကသုဒ္ဓိကဘာဝဇာနနတ္ထာယ မာလံ ကတွတ ပိဋ္ဌ

န္တနကာ။ **ဥဒကောရောဟကာ**တိ သာယံပာတံ ဥဒကံ ဩရောဟနကာ။ **ဥယျာပေန္တီ** တိ ဥပရိ ယာပေန္တိ။ **သညာပေန္တီ** တိ သမ္မာ ဉာပေန္တိ။ **သဂ္ဂံ နာမ ဩက္ကာမေန္တီ** တိ ပရိတရေတွာ ဌိတာ "ဂစ္ဆ, ဘော, ဗြဟ္မလောကံ, ဂစ္ဆ, ဘော, ဗြဟ္မလောက"န္တိ ဝဒန္တာ သဂ္ဂံ ပဝေသေန္တိ။ **အနုပရိသက္ကေယျာ** တိ အနုပရိဂစ္ဆေယျ။ **ဥမ္မုဇ္ဇာ** တိ ဥမ္မုဇ္ဇ ဥဋ္ဌဟ။ **ထလမုပ္ပလ** တိ ထလမဘိရုဟ။ **တတ္ရ ယာသ္သာ** တိ တတ္ရ ယာ ဘဝေယျ။ **သက္ခရာ တ ကဌလာ တ** တိ သက္ခရာ စ ကဌလာ စ ။ **သာ အဓောဂါမီ အဿာ** တိ သာ အဓော ဂစ္ဆေယျ, ဟေဋ္ဌာဂါမီ ဘဝေယျ။ **အဓောဂစ္ဆ** တိ ဟေဋ္ဌာ ဂစ္ဆ။

၇. ခေတ္တူပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅၉. သတ္တမေ **ဇင်္ဂလ** န္တိ ထဒ္ဓံ န မုဒု။ **ဦသရန္တိ** သဉ္ဇာတလောဏံ။ **ဟပဘူမီ**တိ လာမကဘူမိဘာဂံ။ **မံဒီဟ**တိအာဒီသု အဟံ ဒီဟော ပတိဋ္ဌာ ဧတေသန္တိ မံဒီဟာ။ အဟံ လေဏော အလ္လီယနဋ္ဌာနံ ဧတေသန္တိ **မံလေဏာ**။ အဟံ တာဏံ ရက္ခာ ဧတေသန္တိ **မံတာဏာ**။ အဟံ သရဏံ ဘယနာသနံ ဧတေသန္တိ **မံသရဏာ**။ **ဝိဟရန္တီ** တိ မံ ဧဝံ ကတွာ ဝိဟရန္တိ။

ကောဘတ္တမွီ တိ ခေ့ဖလသ္ဆ အဘာဝေန လာယိတွာ ကလာပကလာပံ ဗန္ဓိတွာ ဌပိတံ ဂိမ္ဟကာလေ ဂုန္နမ္ပိ ခာဒနံ ဘဝိဿတီတိ အတ္ထော။ **ဥဒကမဏိကော**တိ ကုစ္ဆိယံ မဏိကမေခလာယ ဧဝံ လဒ္ဓနာမော ဘာဇနဝိသေသော။ **အဟာရီ အပရိဟာရီ**တိ ဥဒကံ န ဟရတိ န ပရိဟရတိ, န ပရိယာဒိယတီတိ အတ္ထော။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သက္ကစ္စဓမ္မဒေသနာဝ ကထိတာ။ ဗုဒ္ဓါနဉှိ အသက္ကစ္စဓမ္မဒေသနာ နာမ နတ္ထိ။ သီဟသမာနဝုတ္တိနော ဟိ ဗုဒ္ဓါ, ယထာ သီဟော ပဘိန္နဝရတရဏဿပိ သသဗိဠာရာဒီနမ္ပိ ဂဟဏတ္ထာယ ဧကသဒိသမေဝ ဝေဂံ ကရောတိ, ဧဝံ ဗုဒ္ဓါပိ ဧကဿ ဒေသေန္တာပိ ဒွိန္နံ ဗဟူနံ ဘိက္ခုပရိသာယ ဘိက္ခုနိဥပာသကဥပာသိကာပရိသာယပိ တိတ္ထိယာနမ္ပိ ဒေသေန္တာ သက္ကစ္စမေဝ ဒေသေန္တိ။ စတဿော ပန ပရိသာ သဒ္ဒဟိတွာ ဩကပ္ပေတွာ သုဏန္တီတိ တာသံ ဒေသနာ သက္ကစ္စဒေသနာ နာမ ဇာတာ။

၈. သင်္ခဓမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၆၀. အဋ္ဌမေ **ယံဗဟုလံ ယံဗဟုလန္တိ** ဣမိနာ နိဂဏ္ဌော အတ္တနာဝ အတ္တနော ဝါဒံ ဘိန္ဒတိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ **ဧဝံ သန္တေ န ကောစိ အာပါယိကော**တိအာဒိမာဟ။ ပုရိမာနိ ပန စတ္တာရိ ပဒါနိ ဒိဋ္ဌိယာ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ တေသုပိ အာဒီနဝံ ဒဿေန္တော **ဣဓ, ဂါမဏိ, ဧကစ္စော သတ္ထာ ဧဝံဝါဒီ ဟောတိ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဟမ္ပမှီ** တိ အဟမ္ပိ အမှိ။

မေတ္တာသဟဂတေနာတိအာဒီသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ, တံ သဗ္ဗံ သဒ္ဓိံ ဘာဝနာနယေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တမေဝ။ **သေယျထာပိ, ဂါမဏိ, ဗလဝါ သင်္ခဓမော**တိအာဒိ ပန ဣဓ အပုဗ္ဗံ။ တတ္ထ **ဗလဝါ**တိ ဗလသမ္ပန္နော။ **သင်္ခဓမော** တိ သင်္ခဓမကော။ **အပ္ပကသိရေနာ**တိ အကိစ္ဆေန အဒုက္ခေန။ ဒုဗ္ဗလော ဟိ သင်္ခဓမော သင်္ခံ ဓမန္တောပိ န သက္ကောတိ စတဿော ဒိသာ သရေန ဝိညာပေတုံ, နာဿ သင်္ခသဒ္ဒော သဗ္ဗတော ဖရတိ, ဗလဝတော ပန ဝိပ္ဖာရိကော ဟောတိ, တသ္မာ "ဗလဝါ"တိ အာဟ။

မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာတိ ဧတ္ထ "မေတ္တာ"တိ ဝုတ္တေ ဥပစာရောပိ အပ္ပနာပိ ဝဋ္ဋတိ, "စေတောဝိမုတ္တီ"တိ ဝုတ္တေ ပန အပ္ပနာဝ ဝဋ္ဋတိ။ **ယံ ပမာဏကတံ ကမ္မန္တိ** ပမာဏကတံ ကမ္မံ နာမ ကာမာဝစရံ ဝုစ္စတိ, အပ္ပမာဏကတံ ကမ္မံ နာမ ရူပာဝစရံ။ တဉှိ ပမာဏံ အတိက္ကမိတွာ ဩဓိသကအနောဓိသကဒိသာဖရဏဝသေန ဝဍ္ဎေတွာ ကတတ္တာ အပ္ပမာဏကတန္တိ ဝုစ္စတိ။

န တံ တတြာဝသိဿတိ, န တံ တတြာဝတိဋ္ဌတီ တိ တံ ကာမာဝစရကမ္မံ တသ္မိံ ရူပာရူပာဝစရကမ္မေ န ဩဟီယတိ န တိဋ္ဌတိ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? တံ ကာမာဝစရကမ္မံ တဿ ရူပါရူပာဝစရကမ္မဿ အန္တရာ လဂ္ဂိတုံ ဝါ ဌာတုံ ဝါ ရူပာရူပာဝစရကမ္မံ ဖရိတွာ ပရိယာဒိယိတွာ အတ္တနော ဩကာသံ ဂဟေတွာ ပတိဋ္ဌာတုံ ဝါ န သက္ကောတိ။ အထ ခော ရူပာရူပာဝစရကမ္မမေဝ ကာမာဝစရံ မဟောဃော ဝိယ ပရိတ္တံ ဥဒကံ ဖရိတွာ ပရိယာဒိယိတွာ အတ္တနော ဩ

ကာသံ ကတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ, တဿ ဝိဟာကံ ပဋိဗာဟိတ္ဝာ သယမေဝ ဗ္ရဟ္မသဟဗ္ယတံ ဥပနေတီတိ။ ဣတိ ဣဒံ သုတ္တံ အာဒိမ္ဟိ ကိလေသဝသေန ဝုဋ္ဌာယ အဝသာနေ ဗ္ရဟ္မဝိဟာရဝသေန ဂဟိတတ္တာ ယထာနုသန္ဓိနာဝ ဂတံ။

၉. ကုလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၁. နဝမေ **ဒုဗ္ဘိက္ခာ** တိ ဒုလ္လဘဘိက္ခာ။ **ဒွီဟိတိကာ**တိ “ဇီဝိဿာမ နု ခော န နု ခော”တိ ဧဝံ ပဝတ္တဤဟိ တိကာ။ “ဒုဟိတိကာ”တိပိ ပာဌော။ အယမေဝ အတ္ထော။ ဒုက္ခာ ဤဟိတိ ဧတ္ထ န သက္ကာ ကောစိ ပယောဂေ သုခေန ကာတုန္တိ **ဒုဟိတိကာ**။ တတ္ထ တတ္ထ မတမနုဿာနံ ဝိပ္ပကိဏ္ဏာနိ သေတာနိ အဋ္ဌိကာနိ ဧတ္ထာတိ **သေတဋ္ဌိကာ။ သလာကာဝုတ္တာ**တိ သလာကမတ္တဝုတ္တာ, ယံ တတ္ထ ဝုတ္တံ တပိတံ, တံ သလာကမတ္တမေဝ အဟောသိ, ဖလေ န ဇနယတီတိ အတ္ထော။

ဥဂ္ဂိလိတု န္တိ ဒွေဝ အန္တေ မောစေတ္ဝာ ကထေတုံ အသက္ကောန္တော ဥဂ္ဂိလိတုံ ဗဟိ နီဟရိတုံ န သက္ခိတိ ။ **ဩဂိလိတု**န္တိ ပုစ္ဆာယ ဒောသံ ဒိသွာ ဟာရေတုံ အသက္ကောန္တော ဩဂိလိတုံ အန္တော ပဝေသေတုံ န သက္ခိတိ။

ဣတော သော ကပ္ပေ ကေနဝုတိကပ္ပေ တိ ဘဂဝါ ကထယမာနောဝ ယာဝ နိက္ခန္တော နာသိကတော န ပုန ပ ဝိသတိ, တာဝတကေန ကာလေန ဧကနဝုတိကပ္ပေ အနုဿရိ “အတ္ထိ နု ခော ကိဉ္စိ ကုလေ ပက္ကဘိက္ခာဒါနေန ဥပ ဟတပုဗ္ဗ”န္တိ ပရိဇာနန္တော။ အထေကမ္ပိ အပဿန္တော “ဣတော သော, ကမဏိ”တိအာဒိမာဟ။ ဣဒါနိ အနာဒိန္နံ အာနိသံသံ ကထေန္တော **အထ ခော ယာနိ တာနိ ကုလာနိ အဍ္ဎာနိ** တိ ဓမ္မဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **အနသမ္ဘူတာနိ** တိ အနေန သမ္ဘူတာနိ နိဗ္ဗတ္တာနိ။ သေသပဒဒ္ဝယေပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတ္ထ ပန **သစ္စံ နာမ** သစ္စတဒိတာ။ **သာမညံ နာမ** သေသသီလံ။ **ဝိကိရတီ**တိ အယောဂေန ဝဋ္ဋေန္တော ဝိပ္ပကိရတိ။ **ဝိဓမတီ**တိ ဓမေန္တော ဝိယ နာသေတိ။ **ဝိဒ္ဓံသေတီ**တိ နာသေတိ။ **အနိစ္စတာ**တိ ဟုတ္ဝာ အဘာဝေ ဗဟုနာပိ ကာလေန သင်္ဂတာနံ ခဏေနေဝ အန္တရဓာနံ။

၁၀. မဏိစူဠကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၂. ဒသမေ **တံ ပရိသံ ဧတဒဝေစာ**တိ တဿ ကိရ ဧဝံ အဟောသိ “ကုလပုတ္တာ ပဗ္ဗဇန္တာ ပုတ္တဒါရဉ္စေဝ ဇာတရူပရဇတဉ္စ ပဟာယေဝ ပဗ္ဗဇန္တိ, န စ သက္ကာ ယံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတာ, တံ တေဟိ ဂဟေတု”န္တိ နယဂ္ဂါဟေ ဌတ္ဝာ “မာ အယျော”တိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။ **ဧကံသေနေတ**န္တိ ဧတံ ပဉ္စကာမဂုဏကပ္ပနံ အဿမဏဓမ္မော အသ က္ယပုတ္တိယဓမ္မောတိ ဧကံသေန ဓာရေယျာသိ။

တိဏန္တိ သေနာသနစ္ဆဒနတိဏံ။ **ပရိယေသိတဗ္ဗ** န္တိ တိဏစ္ဆဒနေ တ ဣဋ္ဌကစ္ဆဒနေ တ ဂေဟေ ပလုဇ္ဇန္ တေ ယေဟိ တံ ကာရိတံ, တေသံ သန္တိကံ ဂန္တ္ဝာ “တုမ္ဟေဟိ ကာရိတသေနာသနံ ဩဝဿတိ, န သက္ကာ တတ္ထ ဝသိတု”န္တိ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ မနုဿာ သက္ကောန္တာ ကရိဿန္တိ, အသက္ကောန္တာ “တုမ္ဟေ ဝဍ္ဎကီ ဂဟေတ္ဝာ ကာရာပေထ, မယံ တေ သညာပေဿာမာ”တိ ဝက္ခန္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ကာရေတ္ဝာ တေသံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ မနုဿာ ဝဍ္ဎကီနံ အတဗ္ဗံ ဒဿန္တိ။ သစေ အာဝါသသာမိကာ နတ္ထိ, အညေသမ္ပိ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန အာရောစေတ္ဝာ ကာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣဒံ သန္ဓာယ “ပရိယေသိတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တံ။

အာရုန္တိ သေနာသနေ ဂေဟနသိအာဒီသု ပလုဇ္ဇမာနေသု တဒတ္ထာယ အရုံ။ **သကဋ**န္တိ ဂိဟိဝိကတံ ကတ္ဝာ တာ ဝကာလိကသကဋံ။ န ဧဝလဉ္စ သကဋမေဝ, အညမ္ပိ တသိဖရသုကုဒ္ဒာလာဒိဥပကရဏံ ဧဝံ ပရိယေသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ပုရိ သော**တိ ဟတ္ထကမ္မဝသေန ပုရိသော ပရိယေသိတဗ္ဗော။ ယံကိဉ္စိ ဟိ ပုရိသံ “ဟတ္ထကမ္မံ , အာဝုသော, ကတ္ဝာ ဒဿသီ”တိ ဝတ္ဝာ “ဒဿာမိ, ဘန္တေ,”တိ ဝုတ္တေ “ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကရောဟီ”တိ ယံ ဣစ္ဆတိ, တံ ကာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **န တွေဝတဟံ, ကမဏိ, ကေနစိ ပရိယာယေနာ**တိ ဇာတရူပရဇတံ ပနာဟံ ကေနစိပိ ကာရဏေန ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ န ဝဒာမိ။

၁၁. ဘဒ္ရကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၆၃. ကောဒသမေ **မလ္လေသူ** တိ ဇေံနာမကေ ဇနပဒေ။ **ဝနေနာ**တိ မာရဏေန။ **ဇာနိယာ**တိ ဓနဇာနိယာ။ **အကာလိကေန ပတ္တေနာ**တိ န ကာလန္တရေန ပတ္တေန, ကာလံ အနတိက္ကမိတွာဝ ပတ္တေနာတိ အတ္ထော။ **စိရတာသီ နာမ ကုမာရော**တိ ဇေံနာမကော တဿ ပုတ္တော။ **ဗဟိ အာဝသထေ ပဋိဝသတီ**တိ ဗဟိနဂရေ ကိဉ္စိဒေဝ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှန္တော ဝသတိ။ ဣမဿ သုတ္တေ ဝဋ္ဋဒုက္ခံ ကထိတံ။

၁၂. ရာသိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၆၄. ဒွာဒသမေ **ရာသိယော**တိ ရာသိံ ကတွာ ပဉှဿ ပုစ္ဆိတတ္တာ ရာသိယောတိ ဇေံ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ ဂဟိတနာမော။ **တပဿီ** န္တိ တပနိဿိတကံ။ **လူခဇီဝိ**န္တိ လူခဇီဝိကံ။ **အန္တာ** တိ ကောဋ္ဌာသာ။ **ကမော**တိ ကမ္မော။ ဂမ္မောတိပိ ပာဌော, ကမတာသီနံ ဓမ္မောတိ အတ္ထော။ **အတ္တကိလမထာနုယောဂေ**တိ အတ္တနော ကိလမထာနုယောဂေ, သရီရဒုက္ခကရဏေန္တိ အတ္ထော။

ကသ္မာ ပနေတ္ထ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေ ဂဟိတော, ကသ္မာ အတ္တကိလမထာနုယောဂေ, ကသ္မာ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒာတိ? ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေ တာဝ ကာမဘောဂီနံ ဒဿနတ္ထံ ဂဟိတော, အတ္တကိလမထာနုယောဂေ တပနိဿိတကာနံ, မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒာ တိဏ္ဏံ နိဇ္ဇရဝတ္ထူနံ ဒဿနတ္ထံ ဂဟိတာ။ ကိံ ဧတေသံ ဒဿနေ ပယောဇနန္တိ? ဣမေ ဒွေ အန္တေ ပဟာယ တထာဂတော မဇ္ဈိမာယ ပဋိပဒာယ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ပတ္တော။ သော ကာမဘောဂိနောပိ န သဗ္ဗေ ဂရဟတိ န ပသံသတိ, တပနိဿိတကေပိ န သဗ္ဗေ ဂရဟတိ န ပသံသတိ, ဂရဟိတဗ္ဗယုတ္တကေယေဝ ဂရဟတိ, ပသံသိတဗ္ဗယုတ္တကေ ပသံသတီတိ ဣမဿတ္ထဿ ပကာသနံ ဧတေသံ ဒဿနေ ပယောဇနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣဒါနိ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော **တယော ခေါမေ, ကမဏိ, ကာမဘောဂိနော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သာဟသေနာ**တိ သာဟသိကကမ္မေန။ **န သံဝိဘဇတီ**တိ မိတ္တသဟာယသန္ဒိဋ္ဌသမ္ဘတ္တာနံ သံဝိဘာဂံ န ကရောတိ။ **န ပုညာနိ ကရောတီ**တိ အနာဂတဘဝဿ ပစ္စယဘူတာနိ ပုညာနိ န ကရောတိ။ **ဓမ္မာဓမ္မေနာ** တိ ဓမ္မေန စ အဓမ္မေန စ။ **ဌာနေဟီ**တိ ကာရဏေဟိ။ **သစ္ဆိကရောတီ** တိ ကထံ အတ္တာနံ အာတာပေန္တော ပရိတာပေန္တော သစ္ဆိကရောတိ? စတုရင်္ဂဝီရိယဝသေန စ ဓုတင်္ဂဝသေန စ။ **တိဿော သန္ဒိဋ္ဌိကာ နိဇ္ဇရာ** တိ ဧတ္ထ ဧကောပိ မဂ္ဂေါ တိဏ္ဏံ ကိလေသာနံ နိဇ္ဇရဏတာယ တိဿော နိဇ္ဇရာတိ ဝုတ္တောတိ။

၁၃. ဟဋ္ဌလိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၆၅. တေရသမေ **ဒူတေယျာနီ** တိ ဒူတကမ္မာနိ ပဏ္ဏာနိ စေဝ မုခသာသနာနိ စ။ **ဟဏာတိဟတဉ္ဇာဟ** န္တိ ဣဒံ ကသ္မာ အာရဒ္ဓံ? န ကေဝလံ အဟံ မာယံ ဇာနာမိ, အညမ္ပိ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဇာနာမီတိ သဗ္ဗညုဘာဝဒဿနတ္ထံ အာရဒ္ဓံ။ **သန္တိ ဟိ, ကမဏိ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ**တိ ဣဒံ သေသသမဏဗြာဟ္မဏာနံ လဒ္ဓိံ ဒဿေတွာ တဿာ ပဇဟာပနတ္ထံ အာရဒ္ဓံ။

မာလီ ကုဏ္ဍလီ တိ မာလာယ မာလီ, ကုဏ္ဍလေဟိ ကုဏ္ဍလီ။ **ဣတ္ထိကာမေဟီ** တိ ဣတ္ထီဟိ သဒ္ဓိံ ကာမာ ဣတ္ထိကာမာ, တေဟိ ဣတ္ထိကာမေဟိ။ **အာဝသထကရ**န္တိ ကုလဃရဿ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဧကေကဿေဝ သုခနိဝါသတ္ထာယ ကတံ တသာကရံ။ **တေနာဟံ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ သံဝိဘဇာမီ**တိ တဿာဟံ အတ္တနော သတ္တိအနုရူပေန စေဝ ဗလာနုရူပေန စ သံဝိဘာဂံ ကရောမိ။ **အလ**န္တိ ယုတ္တံ။ **ကင်္ခနိယေ ဌာနေ** တိ ကင်္ခိတဗ္ဗေ ကာရဏေ။ **စိတ္တသမာဓိ**န္တိ တသ္မိံ ဓမ္မသမာဓိသ္မိံ ဌိတော တွံ သဟ ဝိပဿနာယ စတုန္နံ မဂ္ဂါနံ ဝသေန စိတ္တသမာဓိံ သစေ ပဋိလဘေယျာသီတိ ဒဿေတိ။ **အပဏ္ဏကတာယ မယှ**န္တိ အယံ ပဋိပဒါ မယှံ အပဏ္ဏကတာယ အနပရာဓကတာယ ဧဝ သံဝတ္တတီတိ အတ္ထော။ **ကဋဂ္ဂဟော** တိ ဇယဂ္ဂဟော။

အယံ ခေါ, ကမဏိ, ဓမ္မသမာဓိ, တတြ စေ တွံ စိတ္တသမာဓိံ ပဋိလဘေယျာသီ တိ ဧတ္ထ **ဓမ္မသမာဓီ**တိ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မော, **စိတ္တသမာဓီ** တိ သဟ ဝိပဿနာယ စတ္တာရော မဂ္ဂါ။ အထ ဝါ "ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတီ"တိ (အ. နိ. ၅.၂၆) ဧဝံ ဝုတ္တာ ပါမောဇ္ဇပီတိပဿဒ္ဓိသုခသမာဓိသင်္ခါတာ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဓမ္မသမာဓိ နာမ, စိတ္တသမာဓိ ပန သဟ ဝိပဿနာယ စတ္တာရော မဂ္ဂါဝ။ အထ ဝါ ဒသကုသလကမ္မပထာ စတ္တာရော ဗြဟ္မ

ဝိဟာရာ စာတိ အယံ ဓမ္မသမာဓိ နာမ, တံ ဓမ္မသမာဓိံ ပူရေန္တဿ ဥပ္ပန္နာ စိတ္တေကဂ္ဂတာ စိတ္တသမာဓိ နာမ။ **ဇဝံ တွံ ကြမံ ကဋ္ဌာဓမ္မံ ပဇဟေယ္ယာသီ**တိ ဇဝံ တွံ ကြမသ္မိံ ဝုတ္တပ္ပဘေဒေ ဓမ္မသမာဓိသ္မိံ ဌိတော သစေ ဇဝံ စိတ္တသမာဓိံ ပဋိလဘေယ္ယာသိ, ဧကံသေနေတံ ကဋ္ဌံ ပဇဟေယ္ယာသီတိ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ကမဏ္ဍိသံယုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉. အသင္ခတသံယုတ္တံ

၁. ပဌမဝဂ္ဂေ

၁-၁၁. ကာယဂတာသတိသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၆၆-၃၇၆. အသင္ခတသံယုတ္တေ **အသင္ခတ** န္တိ အကတံ။ **ဟိတေသိနာ**တိ ဟိတံ ေသန္တေန။ **အနုကမ္ပေကနာ**တိ အနုကမ္ပမာေနေန။ **အနုကမ္ပံ ဥပာဒါယာ** တိ အနုကမ္ပံ စိတ္တေန ပရိဂၢေဟတြာ, ပဋိစၥာတိပိ ဝုတ္တံ ေဟာတိ။ **ကတံ ေတ တံ မယာ**တိ တံ မယာ ကြမံ အသင္ခတဥ္စ အသင္ခတမဂၢဥ္စ ေဒေသေႏ္တေန တုမွာကံ ကတံ။ ေတ္တကေမဝ ဟိ အနုကမ္ပကႆ သတၳု ကိစၥံ, ယဒိဒံ အဝိပရီတဓမၼေဒေသနာ။ ကြေတာ ပရံ ပန ပဋိပတၱိ နာမ သာဝကာနံ ကိစၥံ။ ေတနာဟ **ေတာနိ, ဘိကၡေဝ, ရုကၡမူလာနိ။ေပ။ အမွာကံ အနုသာသနီ** တိ ကြမိနာ ရုကၡမူလေသနာသနံ ဒႆေတိ။ **သုညာကရာနီ**တိ ကြမိနာ ဇနဝိဝိတ္တံ ဌာနံ။ ဥဘယေန စ ေယာကာနုရူပံ ေသနာသနံ အာစိကၡတိ, အာယဇၨႏွ နိယ်ာတေတိ။

ဈာယထာတိ အာရမၼဏူပနိဇၩာေနန အ႒တိံသာရမၼဏာနိ, လကၡဏူပနိဇၩာေနန စ အနိစၥာဒိေတာ ခႏၶာယတနာဒီနိ ဥပနိဇၩာယထ, သမထဥ္စ ဝိပႆနဥ္စ ဝေမ့ထာတိ ဝုတ္တံ ေဟာတိ။ **မာ ပမာဒတၳ** တိ မာ ပမဇၨိတၳ။ **မာ ပစၧာ ဝိပၸဋိသာရိေနာ အဟုဝတၳာ**တိ ေယ ဟိ ပုေဗၺ ဒဟရကာေလ အေရာဂကာေလ သတၱသပၸာယာဒိသမၸတၱိကာေလ သတၳု သမၼဳခီဘာဝကာေလ စ ေယာနိေသာမနသိကာရရဟိတာ ရတၱိႏၵိဝံ မင္ကုလဘတၱံ ဟုတြာ ေသယ်သုခံ မိဒၶသုခံ အနုေဘာႏၲာ ပမဇၨႏ္တိ, ေတ ပစၧာ ဇရာကာေလ ေရာဂကာေလ မရဏကာေလ ဝိပတၱိကာေလ သတၳု ပရိနိဗၺုတကာေလ စ တံ ပုေဗၺ ပမာဒဝိဟာရံ အႏုႆရႏၲာ သပၸဋိသႏၶိကာလကိရိယဥ္စ ဘာရိယံ သမၸႆမာနာ ဝိပၸဋိသာရိေနာ ေဟာႏ္တိ။ တုေမွ ပန တာဒိသာ မာ အဟုဝတၳာတိ ဒႆေႏၲာ အာဟ ''မာ ပစၧာ ဝိပၸဋိသာရိေနာ အဟုဝတၳာ''တိ။

အယံ ေတ အမွာကံ အနုသာသနီတိ အယံ အမွာကံ သႏ္တိကာ ''ဈာယထ မာ ပမာဒတၳ''တိ တုမွာကံ အနုသာသနီ, ဩဝါေဒါတိ ဝုတ္တံ ေဟာတိ။

၂. ဒုတိယဝဂ္ဂေ

၁-၃၃. အသင္ခတသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၇၇-၄၀၉. **ကာေယ ကာယာနုပႆီ** တိအာဒီသု ယံ ဝတၱဗၺံ, တံ ပရေတာ ဝကၡာမ။

အနတန္တိအာဒီသု တဏွာဟာနတိယာ အဘာေဝန အနတံ။ စတုန္နံ အာသဝာနံ အဘာေဝန **အနာသဝံ**။ ပရမတၳသစၥတာယ **သစၥံ** ။ ဝဋ္ဋႆ ပရဘာဂေ႒ေန **ပါရံ**။ သဏွ႒ေန **နိပုဏံ**။ သုဒု ဒုဒၵသတာယ **သုဒုဒၵသံ** ။ ဇရာယ အဇရိတတြာ **အဇဇၨရံ** ။ ထိရ႒ေန **ဓုဝံ**။ အပလုဇၨနတာယ **အပေလာကိတံ**။ စကၡဳဝိညာေဏန အပႆိတဗၺတၱာ **အနိဒႆနံ** ။ တဏွာမာနဒိ႒ိပပဥၥာနံ အဘာေဝန **နိပၸပဥၥံ** ။

သႏ္တဘာဝ႒ေန **သႏ္တံ** ။ မရဏာဘာေဝန **အမတံ**။ ဥတၱမ႒ေန **ပဏီတံ**။ သႆိရိက႒ေန **သိဝံ**။ နိရုပဒၵဝတာယ **ေခမံ**။ တဏွာကၡယႆ ပစၥယတၱာ **တဏွာကၡယံ** ။

ဝိမွာပနီယ႒ေန အစၧရိယံ ပဟာရိတဗၺယုတၱကႏ္တိ **အစၧရိယံ** ။ အဘူတမေဝ ဘူတံ အဇာတံ ဟုတြာ အတၳီတိ တ **အဗ္ဘုတံ** ။ နိဒၵုကၡတၱာ **အနီတိကံ**။ နိဒၵုကၡသဘာဝတၱာ **အနီတိကဓမၼံ** ။ တနာဘာေဝန **နိဗၺာနံ** ။ ဗ်ာဗဇၩာဘာေဝေနဝ **အဗ်ာဗဇၩံ** ။ ဝိရာကဓိဂမႆ ပစၥယေတာ **ဝိရာဂံ**။ ပရမတၳသုဒၶိတာယ **သုဒၶိ** ။ တီဟိ ဘေဝဟိ မုတၱတာယ **မုတၱိ**။ ကာမာလယာနံ အဘာေဝန **အနာလယံ**။ ပတိ႒႒ေန **ဒီပံ**။ အလ္လီယိတဗၺယုတၱ႒ေန **ေလဏံ**။ တာယန႒ေန **တာဏံ**။ ဘယသရဏ႒ေန **သရဏံ,** ဘယနာသနႏ္တိ အတၳော။ ပရံ အယနံ ဂတိ ပတိ႒ာတိ **ပရာယဏံ**။ ေသသမေတၳ ဝုတၱနယေမဝတိ။

အသင္ခတသံယုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀. အဗျာကတသံယုတ္တံ

၁. ခေမာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၁၀. အဗျာကတသံယုတ္တဿ ပဌမေ **ခေမာ**တိ ဂိဟိကာလေ ဗိမ္ဗိသာရဿ ဥပာသိကာ သဒ္ဓာပဗ္ဗဇိတာ မဟာထေရီ "ဧတဒဂ္ဂံ, ဘိက္ခဝေ, မမ သာဝိကာနံ ဘိက္ခုနီနံ မဟာပညာနံ ယဒိဒံ ခေမာ"တိ ဧဝံ ဘဂဝတာ မဟာပညတာယ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပိတာ။ **ပဏ္ဍိတာ** တိ ပဏ္ဍိစ္စေန သမန္နာဂတာ။ **ဝိယတ္တာ** တိ ဝေယျတ္တိယေန သမန္နာဂတာ။ **မေဓာဝိနီ**တိ မေဓာယ ပညာယ သမန္နာဂတာ။ **ဗဟုဿုတာ** တိ ပရိယတ္တိဗာဟုသစ္စေနပိ ပဋိဝေဓဗာဟုသစ္စေနပိ သမန္နာဂတာ။

ဂဏကောတိ အစ္ဆိဒ္ဒကဂဏနာယ ကုသလော။ **မုဒ္ဒိကော** တိ အင်္ဂုလိမုဒ္ဒာယ ဂဏနာယ ကုသလော။ **သင်္ခာယကော**တိ ပိဏ္ဍဂဏနာယ ကုသလော။ **ဂင်္ဂါယ ဝါလုကန္တိ** ...

ဂမ္ဘီရော တိ စတုရာသီတိယောဇနသဟဿဂမ္ဘီရော။ **အပ္ပမေယျော** တိ အာဠှကဂဏနာယ အပ္ပမေယျော။ **ဒုပ္ပရိယောဂါဟော** တိ အာဠှကဂဏနာယ ပမာဏဂဟဏတ္ထံ ဒုရောဂါဟော။ **ယေန ရူပေန တထာဂတန္တိ** ယေန ရူပေန ဒီဃော ရဿော သာမော □အတောတိ သတ္တသင်္ခါတံ တထာဂတံ ပညပေယျ။ **တံ ရူပံ တထာဂတဿ ပဟီနန္တိ** တံ ဝုတ္တပ္ပကာရရူပံ သမုဒယပ္ပဟာနေန သဗ္ဗညုတထာဂတဿ ပဟီနံ။ **ရူပသင်္ခါယ ဝိမုတ္တော**တိ အာယတိံ ရူပဿ အနုပ္ပတ္တိယာ ရူပာရူပကောဋ္ဌာသေနပိ ဧဝရူပော နာမ ဘဝိဿတီတိ ဝေါဟာရဿ သပိ ပဋိပဿဒ္ဓတ္တာ ရူပပဏ္ဏတ္တိယာပိ ဝိမုတ္တော။ **ဂမ္ဘီရော** တိ အဇ္ဈာသယ ဂမ္ဘီရတာယ စ ဂုဏဂမ္ဘီရတာယ စ ဂမ္ဘီရော။ တဿ ဧဝံ ဂုဏဂမ္ဘီရဿ သတော သဗ္ဗညုတထာဂတဿ ယံ ဥပာဒါယ သတ္တသင်္ခါတော တထာဂတောတိ ပညတ္တိ ဟောတိ, တဒဘာဝေန တဿာ ပညတ္တိယာ အဘာဝံ ပဿန္တဿ အယံ သတ္တသင်္ခါတော **ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ**တိ ဣဒံ ဝစနံ န ဥပေတိ န ယုဇ္ဇတိ, **န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ**တိအာဒိဝစနမ္ပိ န ဥပေတိ န ယုဇ္ဇတီတိ အတ္ထော။

သံသန္ဒိဿတီ တိ ဧကံ ဘဝိဿတိ။ **သမေဿတီ** တိ နိရန္တရံ ဘဝိဿတိ။ **န ဝိရောဓယိဿတီ** တိ န ဝိရုဒ္ဓံ ပဒံ ဘဝိဿတိ။ **အဂ္ဂပဒသ္မိံ** န္တိ ဒေသနာယ။ ဒေသနာ ဟိ ဣဓ အဂ္ဂပဒန္တိ အဓိပ္ပေတာ။

၂. အနုရာဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၁၁. ဒုတိယံ **ခန္ဓိယဝဂ္ဂေ** ဝိတ္ထာရိတမေဝ, အဗျာကတာဓိကာရတော ပန ဣဓ ဝုတ္တံ။

၃-၈. ပဌမသာရိပုတ္တကောဋ္ဌိကသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၄၁၂-၄၁၇. တတိယေ **ရူပဂတမေတန္တိ** ရူပမတ္တမေတံ။ ဧတ္ထ ရူပတော အညော ကောစိ သတ္တော နာမ န ဥပလဗ္ဘတိ, ရူပေ ပန သတိ နာမမတ္တံ ဧတံ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **ဝေဒနာဂတမေတန္တိ**အာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **အယံ ခော အာဝုသော ဟေတူ**တိ အယံ ရူပာဒီနိ မုဉ္စိတွာ အနုပလဗ္ဘိယသဘာဝေ ဟေတု, ယေနေတံ အဗျာကတံ ဘဂဝတာတိ။ စတုတ္ထာဒီနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

၉. ကုတူဟလသာလာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၁၈. နဝမေ **ကုတူဟလသာလာယန္တိ** ကုတူဟလသာလာ နာမ ပစ္စေကသာလာ နတ္ထိ, ယတ္ထ ပန နာနာတိတ္ထိယာ သမဏဗြာဟ္မဏာ နာနာဝိဓံ ကထံ ပဝတ္တေန္တိ, သာ ဗဟူနံ "အယံ ကိံ ဝဒတိ, အယံ ကိံ ဝဒတီ"တိ ကုတူဟလုပ္ပတ္တိဋ္ဌာနတော ကုတူဟလသာလာတိ ဝုစ္စတိ။ **ဒူရမ္ပိ ဂစ္ဆတီ** တိ ယာဝ အာဘဿရဗြဟ္မလောကာ ဂစ္ဆတိ။ **ဣမဉ္စ ကာယံ နိက္ခိပတီ**တိ စုတိစိတ္တေန နိက္ခိပတိ။ **အနုပပန္နော ဟောတီ** တိ စုတိက္ခဏေယေဝ ပဋိသန္ဓိစိတ္တဿ အနုပ္ပန္နတ္တာ အနုပပန္နော ဟောတိ။

၁၀. အာနန္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၁၉. ဒသမေ **တေသမေတံ သဒ္ဒိံ အဘာဝိသ္သာ** တိ တေသံ လဒ္ဓိယာ သဒ္ဒိံ တေံ အဘာဝိသ္သ။ **အနုလောမံ အဘာဝိသ္သ ဉာဏသ္သ ဥပ္ပာဒာယ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ**တိ ယံ တေံ ''သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ''တိ ဝိပသ္သနာဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အပိ နု မေ တသ္သ အနုလောမံ အဘာဝိသ္သာတိ အတ္ထော။

၁၁. သဘိယကစ္စာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၂၀. ဧကာဒသမေ **တေမေတ္တကေန တွေ့ကမေတ** တိ အာဝုသော ယသ္သာပိ တေံ တွေ့ကေန ကာလေန ''ဟေတုမ္ပိ သတိ ရူပီတိအာဒိ ပညာပနာ ဟောတိ, အသတိ န ဟောတီ''တိ ဗျာကရဏံ ဘဝေယ္သ, တသ္သ တွေ့ကမေဝ ဗဟုံ။ **ကော ပန တအော အတိက္ကန္တော** တိ အတိက္ကန္တော ပန အတိမနာပေ ဓမ္မဒေသနာနယေ တအောယေဝ ကော, နတ္ထိ တအော, ဆိန္နာ ကထာတိ။

အဗျာကတသံယုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣတိ သာရတ္ထပ္ပကာသိနိယာ သံယုတ္တနိကာယ-အဋ္ဌကထာယ

သဠာယတနဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။